زۇھورى

دىۋانى زۇھورى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

زوھورى

دىۋانى زوھورى

نەشرگە تەييارلىغۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتى

نەشرگە تەييارلىغۇچى : قۇربان بارات

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر كلاسسىك
ئەدەبىياتىغا دائىر كىتابلار
تەھرىر ھەيئىتى ئەزالىرىنىڭ ئىسىملىكى

تۆمۈر داۋامەت (ش ئۇ ئا ر ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ پەخرىي رەئىسى)

مىجىت ناسىر (كاندىدات تەتقىقاتچى)

مەمتىمىن يۈسۈپ (تەتقىقاتچى)

مۇھەممەت ئىسمايىل (ش ئۇ ئا ر ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ مەسلىھەتچىسى)

ئابدۇرېھىم رەجەپ (دوتسېنت)

ئوبۇل ئىسلام (ئالىي مۇھەررىر)

جاڭ خۇڭچاۋ (كاندىدات تەتقىقاتچى)

قەييۇم تۇردى (1- دەرىجىلىك يازغۇچى)

ئىمىن تۇرسۇن (ئالىي مۇھەررىر)

شەرىپىدىن ئۆمەر (پروفېسسور)

مەھەممەتتۇرسۇن باھاۋىدىن (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر)

لىيۇ بىڭ (تەتقىقاتچى)

سۆز بېشى

ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى ئۇيغۇر مەدەنىيىتى خەزىنىسىنىڭ مۇھىم بىر تەركىبىي قىسمى. ئۇ قەدىمىيلىكى، كۆلىمىنىڭ ئىنتايىن كەڭلىكى، تۈرىنىڭ خىلمۇ خىللىقى، شەكلىنىڭ رەڭمۇ رەڭلىكى، مەزمۇنىنىڭ موللۇقى، دەۋرى جەھەتتە ئىزچىللىقى، بەدىئىي سەنئەت بېقىدىن دۇنياۋى سەۋىيە ياراتقانلىقى، تارىخىي ۋە رېئال ئىجتىمائىي، تەربىيىۋى قىممەتكە ئىگە ئىكەنلىكى بىلەن خاراكتېرلىنىدۇ.

ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى كۆپ تەرەپلىمە تەتقىقات قىممىتىگە ئىگە بولۇپ، ئۇ ئۇيغۇر مەدەنىيىتىنىڭ بارلىق ساھەلىرىگە، مەسىلەن: پەلسەپە، تارىخ، ئېتنوگرافىيە، دىن، سەنئەت، جۇغراپىيە، لوگىكا، تىلشۇناسلىق، ئاسترونومىيە، ئەخلاق ۋە ئىنسانشۇناسلىق، ھوقۇقشۇناسلىق، ئۆرپ-ئادەت، تىبابەت، مىللەتشۇناسلىق، سىياسەت، ئىقتىساد، ھەربىي ئىشلار... قاتارلىق ساھەلەرگىچە بېرىپ چېتىلىدۇ. بۇ مەنىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىنى نوقۇل ئەدەبىي نۇقتىدىنلا ئەمەس، بەلكى ئىلىم-پەننىڭ باشقا بارلىق ساھەلىرى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ تەتقىق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ.

ئەجدادلىرىمىز-ئۇزاق ئەسىرلەر داۋامىدا ئۆزىنىڭ ئەقىل-باراسەت جەۋھەرلىرىنىڭ نامايەندىسى بولغان كۆپلىگەن قىممەتلىك ئەدەبىي مىراسلارنى قالدۇرۇپ كەتكەن. ئۇلار بۇ مىراسلار ئارقىلىق ۋەتەنپەرۋەرلىك، خەلقچىللىق، قەھرىمانلىق غايىلىرىنى ئىلگىرى سۈرگەن. ئىنسانىي سۆيگۈ-مۇھەببەتكە، ۋاپادارلىققا، ساداقەت ۋە سەمىمىيلىككە، چىنلىق ۋە گۈزەللىككە، ئادالەت ۋە ھەققانىيەتكە مەدھىيە ئوقۇغان. مۇناپىقلىق، زالىملىق، رىياكارلىق، ۋاپاسىزلىق، ساختىلىق، ياۋۇزلۇق، ئادالەتسىزلىككە نەپرەت

بىلدۈرگەن. ئۇلارنىڭ گۈزەل ۋە ئەركىن ھاياتقا بولغان ئىنتىلىشىنى، ئىزگۈ ئارزۇ-ئارمانلىرىنى ئەكس ئەتتۈرگەن. ئۇلار بۇ خىل ئىلغار مەزمۇنلارنى بەدىئىي ئەدەبىيات تەقەززا قىلىدىغان گۈزەل شەكىل ۋە ۋاسىتىلەر ئارقىلىق كىشى ئەقلىنى ھەيران قالدۇرىدىغان يۈكسەك بەدىئىي ماھارەت بىلەن ئىپادە قىلغان.

ئەدەبىي مىراسلىرىمىز گەرچە تارىخنىڭ بوران-چاپقۇنلىرىدا دەۋر بارخانلىرى ئاستىغا كۆمۈلۈپ قالغان بولسىمۇ، لېكىن زامانىمىزغىچە يېتىپ كەلگەنلىرىمۇ ئاز ئەمەس. كلاسسىك ئەدەبىي مىراسلىرىمىزنىڭ تۈرلۈك قول يازما نۇسخىلىرى قولدىن قولغا ئۆتۈپ، كۆچۈرۈلۈپ، خېلىلا كەڭ تۈردە تارقالغان. بۇ ئەدەبىي مىراسلار مەيلى سەنئەت جەھەتتىن بولسۇن ياكى مەزمۇن جەھەتتىن بولسۇن بىزنىڭ بىباھا مەنىۋى بايلىقىمىزدۇر.

ئازادلىقتىن بۇيان ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى مىراسلىرىنى يىغىش، رەتلەش، نەشر قىلىش ۋە تەتقىق قىلىش جەھەتلەردە كۆپلىگەن ئۈنۈملۈك خىزمەتلەر ئىشلەندى. بولۇپمۇ پارتىيە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3-ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن مەركىزىي كومىتېت ۋە گوۋۇيۈەننىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى يىغىش، رەتلەش، نەشر قىلىش توغرىسىدىكى بىر قاتار يوليورۇقلىرىنىڭ ئىلھامى بىلەن ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى ساھەسىدە تېخىمۇ كۆپ مۇۋەپپەقىيەتلىك ئىشلار ۋۇجۇدقا چىقتى. ھازىر خەلقىمىز ئارىسىدا ۋە مۇناسىۋەتلىك بەزى ئورۇنلاردا ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىغا ئائىت يۈزلىگەن، مىڭلىغان قول يازمىلار ساقلىنىپ ياتماقتا. بۇ قول يازمىلار ئىچىدە ھازىرغىچە ئىلىم دۇنياسىغا مەلۇم بولمىغان ئاجايىپ نادىر نۇسخىلار، سىياھى ئۆچەي دەپ قالغان يەككە-يېگانە نۇسخىلارمۇ بار. ئۇلار بىزنىڭ قۇتقۇزۇشىمىزنى، تەتقىق قىلىشىمىزنى كۈتۈپ تۇرماقتا. كلاسسىك مىراسلارنى قۇتقۇزۇشنىڭ شەرت-شارائىتى پىشىپ يېتىلگەن ۋە بۇ مىراسلارنى قۇتقۇزۇشقا جىددىي ئېھتىياج تۇغۇلغان بۇ ئاچقۇچلۇق پەيتتە ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتى ئۆزىنىڭ نىزامنامىسىدىكى ۋەزىپىسىگە

NIEDERS. STAATS-U. UNIV.-BIBLIOTHEK GÖTTINGEN

ئاساسەن، دەسلەپكى قەدەمدە 30 پارچە كلاسسىك ئەدەبىي ئەسەرنى نەشر قىلىپ قۇتقۇزۇشنى پىلانلىدى. بۇ ئەسەرلەر قىسمەن قەدىمكى ئۇيغۇر يازما يادىكارلىقلىرى، كۆپ قىسمى 16-ئەسىردىن 19-ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان ئۇيغۇر ئەدەبىياتى تارىخىدىكى مەشھۇر نامايەندىلەرنىڭ خاراكتېرلىك ئەسەرلىرىدىندۇر. بۇ قېتىم نەشرگە تەييارلانغان بۇ 30 پارچە ئەسەر ھازىرغىچە بىزگە مەلۇم بولغان تۈرلۈك قول يازمىلارنى ئەستايىدىل سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق تاللاپ چىقىلغان مۇنەۋۋەر نۇسخىلاردۇر. بەزى بىرلىرى باشقا نۇسخىلىرى تېخى تېپىلمىغان، يەككە-يېگانە قول يازمىلاردۇر. بۇلارنى قۇتقۇزۇش، تەتقىق قىلىشتىن مەقسەت — قەدىمكىنى ھازىرقى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش ئارقىلىق ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش يولىدا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشتىن ئىبارەت.

جەمئىيىتىمىز بۇ ئەسەرلەرنى نەشرگە تەييارلاشتا ئالدى بىلەن نەشرگە تەييارلاشنىڭ كونكرېت ئىلمىي پرىنسىپلىرىنى تۈزۈپ چىقتى. ئاندىن مۇناسىۋەتلىك مۇتەخەسسىسلەرنى تەشكىللەپ يۇقىرىقى پرىنسىپلار ئاساسىدا بۇ 30 پارچە ئەسەرنى نەشرگە تەييارلاشقا ئۇيۇشتۇردى.

بۇ ئەسەرلەرنى نەشرگە تەييارلاشتا ئەسلىگە سادىق بولۇش (ئەسەرلەرنىڭ تارىخىيلىقى، قەدىمىيلىكى، ئەينەنلىكىگە قەتئىي كاپالەتلىك قىلىش)، كلاسسىكلارنىڭ دۇنيا قارىشى، بەدىئىي ئۇسلۇبى ۋە تىل ئىشلىتىش ئالاھىدىلىكلىرىگە ھۆرمەت قىلىش، ئۇيغۇر تىلىنىڭ ھەرقايسى تارىخىي دەۋرلەردىكى خاس خۇسۇسىيەتلىرىنى ئىمكانقەدەر تولۇق ئەكس ئەتتۈرۈش، تېكستولوگىيىلىك قائىدىلەرنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇش قاتارلىق ئىلمىي پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلىندى.

جەمئىيىتىمىز دەسلەپكى قەدەمدە قۇتقۇزۇشنى پىلانلىغان بۇ كلاسسىك ئەدەبىي ئەسەرلەرنىڭ نەشر قىلىنىشى پارتىيە مىللىي سىياسىتىنىڭ ئەمەلىي نەتىجىلىرىنىڭ بىرى بولۇپ، ئۇيغۇر مەدەنىيەت تارىخىدىكى خۇشاللىنارلىق مۇھىم ۋەقە ھېسابلىنىدۇ. كلاسسىك

مىراسلارنى قوتقۇزۇش ۋە ئۇنى كېيىنكى ئەۋلادلارغا يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت بۇ ئۇلۇغۋار ئىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش جەريانىدا جەمئىيىتىمىز ھەر دەرىجىلىك پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، كۆپلىگەن ئىدارە، كارخانىلار، ئاممىۋى تەشكىلاتلارنىڭ، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ مەدەنىي مىراسلىرىنى قەدىرلىگۈچى مەرىپەتپەرۋەر كىشىلىرىمىزنىڭ قىزغىن قوللىشىغا، ماددىي ۋە مەنىۋى ياردىمىگە ئېرىشتى. بۇ جەھەتتە ئۇلارغا سەمىمىي مىننەتدارلىق بىلدۈرىمىز.

ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتى گەرچە يۈزلىگەن پېشقەدەم، ئوتتۇرا ياش ۋە ياش تەتقىقاتچى، مۇتەخەسسىسلەرنى ئۆز ئەتراپىغا ئۇيۇشتۇرۇپ، بۇ ئۇلۇغۋار ئىشقا قەدەم قويغان ۋە دەسلەپكى قەدەمدە بەزى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا كەڭ ئاممىنىڭ ۋە خەلقىمىز ئىچىدىكى ئىقتىدارلىق يوشۇرۇن كۈچلەرنىڭ يېقىندىن ياردەم بېرىشىگە، ماسلىشىشىغا موھتاج. شۇڭا، جەمئىيىتىمىز مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىمىزگە يەنىمۇ يېقىندىن ياردەم بېرىشىنى، يېڭىدىن بايقالغان كلاسسىك ئەسەرلەرنىڭ قول يازمىلىرىدىن ئۇچۇر يەتكۈزۈشنى شۇ ئارقىلىق بۇ خىزمەتكە بىۋاسىتە قاتنىشىشىنى مۇراجىئەت قىلىدۇ. تەجرىبىمىزنىڭ كەملىكى تۈپەيلىدىن كۆرۈلگەن كەمچىلىك ۋە سەۋەنلىكلەرنى ئۆز ۋاقتىدا تۈزىتىشىمىز ئۈچۈن قىممەتلىك پىكىرلىرىنى سۇنۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

ئاخىرىدا شۇنىمۇ ئېيتىپ ئۆتۈش كېرەككى، ئۇيغۇر ئەدەبىي مىراسلىرى دۇنيادىكى بارلىق مىللەتلەر ئەدەبىي مىراسلىرىغا ئوخشاش مۇئەييەن دەۋرنىڭ مەھسۇلى بولغاچقا، ئۇنىڭدا يا ئۇنداق، يا مۇنداق تارىخىي چەكلىمىلىكلەرنىڭ بولۇشى تەبىئىي ئەھۋال. شۇڭا، كلاسسىكلار ۋە كلاسسىك مىراسلارغا باھا بەرگەندە، تەتقىق قىلغاندا چوقۇم تارىخىي ماتېرىيالىزملىق نۇقتىئىنەزەر بىلەن مۇئامىلە قىلىشىمىز لازىم.

بۇ كىتابلار شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىقىغا سوۋغا قىلىندى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئۇيغۇر كلاسسىك
ئەدەبىياتى تەتقىقات جەمئىيىتى

نەشرگە تەييارلىغۇچىدىن

«دىۋانى زۇھۇرى» مىرزا زۇھۇرىددىن ناملىق شائىرنىڭ بىزگە قالدۇرۇپ كەتكەن شېئىرىي مىراسىدۇر. دىۋاندىكى 1530 مىسرادىن ئارتۇق غەزەل ئۆزىنىڭ بەدىئىي ساپاسى ئارقىلىق شائىر زۇھۇرىنىڭ يېتۈك شائىر ئىكەنلىكىنى دەلىللەيدۇ. بىز شائىر زۇھۇرىنى 1830-يىللارنىڭ باشلىرىدىن 1850-يىللارنىڭ باشلىرىغىچە قەشقەردە ھاكىمبەگلىك مەنسىپىدە بولۇپ، 19-ئەسىر ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ گۈللىنىش دەۋرىنى ئېچىشتا ئا.نىزارى، ن. زىيائى، غەرىبى، سەبۇرىلار قاتارىدا زور رول ئوينىغان زۇھۇرىددىن ھاكىمبەگ بولۇشى مۇمكىن دېگەن قارىشىمىزنى ئوتتۇرىغا قويۇپ كېلىۋاتىمىز. ئەمما بۇنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەتقىق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

«دىۋانى زۇھۇرى» دىكى غەزەللەرنىڭ كۆپچىلىكى ئىشق-مۇھەببەت تېمىسىغا بېغىشلانغان، ئۇنىڭدا دېداكتىك مەزمۇندىكى غەزەللەر بەكمۇ ئاز. شائىر بۇ غەزەللەردە كېيىنكى ئوتتۇرا ئەسىردىن تارتىپ ئالدىنقى ئەسىرنىڭ ئاخىرغىچە بولغان ئۇيغۇر شېئىرىيىتىگە ئورتاق بولغان ئەنئەنىۋى مەزمۇنلار ئۈستىدە قەلەم تەۋرىتىپ، ئۆزىنىڭ بەدىئىي ئىستىداتىنى نامايىش قىلغان. بىز زۇھۇرى غەزەللىرىنى ئوقۇغىنىمىزدا، ئۇنىڭ كۆپچىلىك غەزەللىرى يارنىڭ گۈزەل سىماسىنى سۈرەتلەش، سۆيگۈ ۋە ۋىسال ئارزۇسى، جۇدالىق قايغۇسى، ۋاپاسىزلىققا نىسبەتەن قېيداش، رەنجىش ۋە

تاپا-تەنىلەر، ئۈمىد بىلەن ئۈمىدسىزلىك گىرەلىشىپ كەتكەن مۇرەككەپ تۇيغۇلار، بىھۇدە ئۆتكەن ئۆمۈرگە ئېچىنىش، ئەجەل ئەندىشىسى، تۆۋە-ئىستىغپار قاتارلىق مەزمۇنلار ئەكس ئەتتۈرۈلگەن لىرىك شېئىرلاردىن ئىبارەت ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىمىز.

زۇھۇرى ئۆز غەزەللىرىدە سۆيگۈ ئوبيېكتىنىڭ خىيالىيلاشتۇرۇل-غان، ئوبرازىنى يارىتىش ئارقىلىق ئۆزىنىڭ دۇنيا ۋە ھايات توغرىسىدىكى قاراشلىرى، ئارزۇ-ئارمانلىرى ۋە تۇرمۇش بىلەن بولغان رېئال مۇناسىۋىتى ھەققىدىكى يەكۈنلىرىنى، بەزىدە بولسا ئاللاھقا بولغان ئېزگۈ ئېتىقادىنى پىشقان سەنئەتكارلارغا خاس ماھارەت بىلەن ئىپادە قىلىپ بەرگەن.

«دىۋانى زۇھۇرى» نى نەشرگە تەييارلاشتا ش ئۇ ئا ر مۇزېيدا ساقلىنىۋاتقان قول يازما ئاساس قىلىندى.

غەزەللەر

1

1. بەسىردۇركىم، سالىپسەن ھەر كىشى باشىغە بىر سەۋدا،
بۇ سەۋدالار بىلە كەۋنەين بازارىدا يۈز غەۋغا.

2. كىرىپ بىر ئەين ئىككى لام ئاراسىغە بولۇپ جانبەخش،
تۈشۈپ خالى قۇياشىڭ ئۈزرە بولدى مىڭ ئەدەد پەيدا.

3. قويۇپ بىر خەستەنى بارى ئەمانەتكە ئەمىن ئەيلەپ،
زۇلۇماۋۇ جۇھۇلا دەپ ئىپىسەن ئىشق ئارا شەيدا.

4. ئەجەب جەھلىكى باردۇر قىرق ئىشكىلىك نۇرى زۇلمەتدىن،
بارىن فەتھ ئەيلەمەي بولماس لەدۇننى ئىلمدە دانا.

5. ئەمانەت ھەمزەسىنى جانىم ئىچرە ئاسرادىم ئانداغ،
داغى مىننەت ساڭا بولغاي تانۇغلۇق جۇملەئى ئەشيا.

6. قالىپدۇر شامى ھىجرانىڭدا مەھزۇن ئەھلى مەغرىبكىم،
كۆرەي دەپ ئاي يۈزۈڭنى ئايىنە تۇتمىش سىكەندەرسا.

7. ئەگەر سۇلتان ئۆزىن پىنھان ئېتۈرگە كىيسە بىر ژەندە،
گەدانىڭ دەلقى ئىچرە شاھنى بىلگەيمۇكىم ئايا؟

8. جەھان ئىچرە ھەمىشە بارچەلەرگە يارى ھەمراھدۇر،
ئەۋامۇن-ناس ئارا ئول يار پىنھان، غەمزەسى پەيدا.

9. زوھۇرى زاتىڭە ئانداغكى بولغاي مۇشتەغىل ھەردەم،
يوق ئەيلەپ ئۆزلۈكىدىن قالماغاي ئەۋساف ھەم ئەسما.

2

1. شۇئائى ئافتابىڭدىن نەسىب ئەت زەررەئى، جانا،
تاتۇر ۋەھدەت مەيدىن قەترە يا رەززاقۇ ۋەرزۇقنا.
2. فىراق ئەندۇھىدىن كەلمەس تىلىم تەقرىر ئەيلەرگە،
نىھان دەردى زەمىرىمغە ئېرۇرسەن ۋاقىفۇ دانا.
3. قارا زۇلفۇڭ خەيالى بىرلە قالدىم مەن قارا تۈنلەر،
تاپالماي ۋەھ يولۇمنى بولدى زىكرىم رەببى ئىھدىنا.
4. تاپاي مەنسۇر يەڭلىغ كافىرى ئىشقىڭ ئارا نۇسرەت،
ئۇراي دار ئۈزرە فەريادى ئەنەلھەق گاھۇ ئۇنسۇرنا.
5. بېرىپ ئانچە جىلاسىن ئول جەلالىدىن رۇمغە،
تاپىپ ئىززۇ شەرەف ئاشىقلار ئىچرە بولدى مەۋلانا.
6. نې دەرمەن تاپمايىن بىر سۆز سىنىڭ ۋەسفىڭنى ئەيلەرگە،
لەبىڭ لەئلۇ، قەدىڭ زىبىا، كۆزۈڭ شوخۇ ئۆزۈڭ رەئنا.
7. ئىلاھا، بۇ زۇھۇرى كۆڭلىگە سالغىل زۇھۇرىڭنى،
جۇدا قىل ئۆزلۈكىدىن، جانغە جەننەت ئولغاي ئىستىسنا.

3

1. هەمدىگغە يوقتۇر ھەد ماڭا، زىكرىمدۇر لائۇھسا سەنا،
ۋەسفىڭنى قاي تىل بىرلەدەي يوق مەندە لايىق تىل ساڭا.
2. ئاسىيۇ جافى بەندە مەن، ئەفۇۋ كەرەم دەرياسى سەن،
مەھزۇن قۇلۇڭ ئەۋرادىدۇر ھەردەم زەلەمنا رەببەنا.
3. خەيرۇلبەشەر مىراسىدىن ۋارىسنى مەھرۇم ئەيلەمە،
گەنجىنەئى ئەسرار ئىدى ئادەم ئاتا بىرلە ئانا.
4. ئول ئوتنى ئىشقىڭدىن ھۇرۇپ، تىل سىررى مەخفىنى قويۇپ،
مىھنەت سۇيىدىن يۇغۇرۇپ خاك ئۇزرە تۇتتۇڭ ئىنزىۋا.
5. ئوتۇ ھەۋاۋۇ سۇ بىلە تۇپراغىغە بەردىڭ رەۋاج،
گەنجىڭغە مەخزەن ئەيلابان مىئمارى سۇنئۇڭدىن بەنا.
6. كەلگەچ نەسىمى سۇبھىدەم تىز ئولدى ئىشقىڭنىڭ ئوتى،
كۆيسەم كۇلۇمنى ساۋۇرۇپ قىلغىل بۇ كوي ئىچرە فەنا.
7. ھەركىمكى ھەجرىڭ زەھرىدىن بولسا مەزاقى تەلخ كام،
تەرياكى ۋەسلىڭ بولماسا لۇقمان ئاڭا تاپماس دەۋا.
8. ھۇببۇلۋەتەننى ياد ئېتىپ جانىم قۇشى فەرياد ئېتۇر،
زىندانى غەم ئىچرە كۆرۈپ تەندە ئەلەم، جاندا ئەنا.
9. ھەر نېچە سۆز ۋەسلىڭدىن ئول ئەيتۇر ھەمە ھەزيان ئېرۇر،
ئاجىز زۇھۇرى ھالىنى كۆر ئىشق ئارا تەگمش ھەۋا.

4

1. ئەي كىلىپسەن گەۋھەرى يەكتا بەنى ئادەم ئارا،
ھەر دۇرى يوقتۇر سەدەپ ئىچرە سىنىڭدەك يەم ئارا.
2. ئىشق بەھرى مەۋجىدىن بولمىش مۇقاتىر قەترەلەر،
قەترەئى يوقتۇر سىنىڭدەك دەجلەئى قۇلزەم ئارا.
3. ئافەرىنىش گۈلشەنىنىڭ بۇلبۇلى خۇشخانى سەن،
بوستانى «ئەللەمەكە مالەم تەكۇن تەئلەم» ئارا.
4. پەيرەۋىلىغىدىن فەلەكدە مەسكەن ئەتتى ئۇل مەسىھ،
بولدى مىئراجى ئانىڭ بۇ «لەم يەكۇن تەئلەم» ئارا.
5. ئۇل تەمەننادىن ئىشىكىڭگە سۈرەي دەپ يۈز قۇياش،
چەرخ ئەۋجىدىن تۈشەر غەم شامىغە ئالەم ئارا.
6. نې قارا بولمىش ئەجەب گەر بىلسەم ئۇل يەلدا تۈنى،
فۇرقەتىڭدىندۇر قارا قىلمىش ئىگىن ماتەم ئارا.
7. ئىسمىڭ ئەھمەددۇر مۇھەببەتدىن نىشانى كۆرگۈزۈپ،
كەلدى ھا مىم ئۆزرە ئانداغ يوق نىشان ئالەم ئارا.
8. شەھ كىلىپسەن جۇملەئى شەھلەرغە، پەيغەمبەرغە ھەم،
جان ئىرۇرسەن، ئۆزگەلەر تەن خەت كەبى خاتەم ئارا.
9. سىدق ئەھلى شەپقەتىڭدىن بولدى يارى باسەفا،
جەھل ئەھلىدۇر ۋۇجۇدىڭدىن ھەمىشە غەم ئارا.
10 ساف ئىينەي كۆڭلۈم يۈزۈڭ ئەكسىنى سالغايسەنمۇ دەپ،
ئۆيلەكىم ئانداغ قۇياش ئەكسى تۈشەر زەمزەم ئارا.
11. ئىنئامىڭدىن ئىلتىماس ئەيلەر زۇھۇرى كاشكى،
قاتقاي ئۇل ئۆز خەيلى ئىچرە زۇمرەئى مەھرەم ئارا.

5

1. جان گۈلشەنىدە زۈلفىلارىڭ ئەنبەرى سارا،
كۆڭلۈم يۈزىدە بولدى يۈزۈڭ ئەكسى دىلارا.
2. رۇخسارىڭۇ زۈلفۇڭ مېنى ئاشۇفتە ئېتىپتۇر،
بۇلبۇل كەبى ھەر شامۇ سەھەر لەيلۇ نەھارا.
3. گىيسۇۋۇ يۈزۈڭ كۆڭلۈم ئارا تۇتتى مەقامى،
گوياكى قىلىپ رۇمى بىلە ھىندۇ مەدارا.
4. تا بولغالى شام ئەھلىغە بۇ سۇبھى ۋىسالىڭ،
غەم شامىدادۇر ئەھلى سەمەرقەندۇ بۇخارا.
5. بۇ دار ئارا گەر جىلۋە قىلۇر بولماسا ھۇسنۇڭ،
نە ئىشكە ئېتۇر رەزم سىكەندەر بىلە دارا؟
6. مەجنۇن كەبى دىۋانە ئېتىپتۇر ھەمە ئەلنى،
تا بولغالى لەيلى سىفەتىم بۇ چەمەن ئارا.
7. نازۈك بەدەنىڭ ئىچرە بىاغىر تاش كۆرۈپمەن،
كۆرگەنمۇ كىشى شىشەئى سەھبا ئارا خارا.
8. ئول يەردەكى جانىم قۇشى پەرۋازلار ئەتسە،
ئۇچماقدا مەلەك ھۆرۇ قاقۇر جۇملە نەقارا.
9. شىرىن لەبى گەر چەكسە ساقا قۇدسى كەلامىن،
سۆز سىررىدە فەرھاد ئىلە خۇسرەۋغە نە يارا؟
10. گەر يەتسە قۇلاقىغە بۇ ئۇششاق مەقامى،
رەققاس بارىپ چەرخ ئۇرۇر چەرخ ئۈزە زۇھرا.
11. ۋامىقدىن ئاشۇر كۆرسە ئۇزارىڭنى زۇھۇرى،
ھۇسنۇڭ گۈلىگە ئۆزرى قىلۇر باغ ئارا ئۆزرا.

6

1. نەقشبەند ئەتتي جەماللڭ پەرتەۋى جانىم ئارا،
تەفرىقە تۈشتى قارا زۇلفۇڭدىن ئىمانىم ئارا.
2. مەجلىس ئەھلى نەقلى گۇلدىن باغ ئارا دىلشاد ئولۇر،
نەقلى گۇل بىلدىم كۆزۈمدىن ئاقسا ياش قانىم ئارا.
3. تاغۇ دەريا ئاجىز ئولغاي يۈك ماڭا بولمىش نەسىب،
مۇنچەمۇ ئافەت بولۇر بۇ جىسمى ۋەيرانىم ئارا.
4. ھەجرىڭ ئەيلەر جەمئى زىندلارنى، ۋىسالىڭ نىتكۈسى،
سۇ بىلە ئوت جەمئ بولدى ئاھۇ ئەفغانىم ئارا.
5. ۋەھكى قاشىڭ يادىدىن بۇزار جىسمىم يايىدىن①،
غەم سىپاھىدىن قىلىچلار بولدى قالقانىم ئارا.
6. تابى يوقتۇر بۇ يۈزۈمنىڭ ئاي يۈزۈڭگە باقغالى،
تا نى زۇلفۇڭ چىرماشىپدۇر ئىشقى پىچانىم ئارا.
7. نىچە غەم تەككەنسرى ئاشقغە سەندىن شادلىق،
كۆرمەگەننى كۆرسەتىپ مەن ئاشىق ئولغانىم ئارا.
8. مىڭ جانىم بولسا فىدا بولسۇن جانىمنىڭ جانىغە،
كىرسە جانانىم لەتافەتدىن بۇ ئەيۋانىم ئارا.
9. نالەۋۇ فەرياد ئىتىپ بۇلبۇل كەبى دەيدۇر زۇھۇر،
كۆرمەمىشمەن سەن كەبى بىر گۇلنى بوستانىم ئارا.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «يادىدىن» دەپ يېزىلغان، مەزمۇنى ئىتبارى بىلەن «يايىدىن» دەپ ئېلىندى.

1. جان گۈلشەنىدە قەددىڭ ئەرئەرمۇ ئىكىن ئايا،
قەددىڭ ئۆزە رۇخسارىڭ ئەھمەرمۇ ئىكىن ئايا.
2. ھۆسنۈڭ ئارا ئول لەئلىڭ ياقۇتمۇ ئىكىن ئايا،
بىر شۇئلە ئارا گويا ئەخگەرمۇ ئىكىن ئايا.
3. كۆڭلۈڭ ئارا لەئلىڭنىڭ پەرتەۋسىمۇكىن ئايا،
ئىشقىڭ ئوتىدىن قويغان مەجمەرمۇ ئىكىن ئايا.
4. سەۋدايى قىلۇر زۇلفۇڭ بۇيى ھەمە ئالەمنى،
يا مۇشكى خوتەن يا ھەم ئەنبەرمۇ ئىكىن ئايا.
5. ئول ئىككى قۇلاقىڭدا دۇردانەمۇ ئىكىن يا خۇد،
ھەر جانىبىدە ئاينىڭ ئەختەرمۇ ئىكىن ئايا.
6. يا كۆڭلۈم ئارا تۈشكەن كۆز بىرلە مىژەڭ ئەكسى،
يا نەيزەمۇ سانچار، يا خەنجەرمۇ ئىكىن ئايا.
7. نې غەمزەلەر ئەيلەرسەن ھەر دەمدە كۆزۈڭ يۇملاپ،
سانچۇرغە ماڭا تۈشلاپ نەشتەرمۇ ئىكىن ئايا.
8. ئۇششاق مەقامىدا دەرد ئولغۇسىدۇر مەتلۇب،
ھىجرىدە ئاقىزغان ياش دۇرلارمۇ ئىكىن ئايا.
9. ئەل دەيدۇ زۇھۇرىنى لاف ئۇردى مۇھەببەتدىن،
بۇ لافى ساڭا، جانا، باۋەرمۇ ئىكىن ئايا؟

UNIV. BIBLIOTHEK

8

1. چابۇكىم ئاتلانۇردا كۆپ بولماسۇن دەپ غۇبار ئاڭا،
ئەشكى تۆكۈپ بولۇر كۆزۈم يولىدا ئىنتىزار ئاڭا.
2. زارى بولۇپ چەمەندە مەن مۇنتەزىر ئول جەمالىغە،
گۇل يۈزى سارى كۆز تىكىپ كىرفىكىم ئولدى خار ئاڭا.
3. نازۇ كەرەشمەسىن كۆرۈڭ زۇلفىدە ھەم شىكەنجەلەر،
ھەلقەئى رۇھىغە سالىپ ئەيلەدى بىزنى زار ئاڭا.
4. ھەجرىدە سىندۇرۇپ كۆڭۈل ئەيلەدىمۇ يايى ۋەسل،
سىنغانىدىن ئۇلاغ ئېتىپ ئەتتى ئۆزىن سەۋار ئاڭا.
5. قىلسە شۇكۇفتە سايەبىن بولغاسى شەق دىماغلار،
جەزەبە ئول مەشامىدىن سۇنبۇلى دۇر بەھار ئاڭا.
6. كىرسە بۇ باغلار ئارا چۇست ئېتىپ سەمەندىنى،
بولسە تۇۋاقى ئارالارى ئىككى كۆزۈم نىسار ئاڭا.
7. كەچسە زوھۇر باشىدىن يارى ئۇچۇن نە ئەيىبىم،
جانۇ جەھانىنى فىدا قىلسە يۈز ئىفتىخار ئاڭا.

9

①..

1. ئەيلەسەم مەن كۆزلەرىمنى ئول تەمەننادىن قۇدۇق،
تۈشمەدىڭ سەن بۇ قۇدۇقغە يۇسۇفى كەنئان بولۇپ.
2. بۇ زوھورى ئىيدى رۇخسارىڭ ئۈچۈن ئۇششاقىڭە،
نەزرە جان ئەتكەي ئۈلارغە ھەم ساڭا قۇربان بولۇپ.

---

① بۇ غەزەلنىڭ باش قىسمى نىمە ئۈچۈندۇر كۆچۈرۈلمىگەن، بولمىسا دىۋانىدا بۇ غەزەلنىڭ چۈشۈپ قالغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان ھېچقانداق ئالامەت يوق.

10

1. ساقىيا، ئەيلە مېنى بىر ماھ ئۇچۇن بادەپەرەست،
ئەت ماڭا غەيلىنى ھەم پايى جۇنۇنۇ ھەمەست.
2. ۋائىزا، ئەيلەمە تەكلىف مېنى دىن سارىغە
كىم بۇ كۈن تەۋبە ئۇشاتقان كۈنى بولمىش مەنى مەست.
3. مېنى كۆرمەك بىلە تۇتما بۇرۇن، ئەي زاھىدى يەخ،
ئەيلەدى مەست مېنى تۇتتى بۇرۇن جامى ئەلەست.
4. زەخم كۆپ كەلدىيۇ يارىم قاشىدىن پەيۋەستە،
زەخمىنىڭ دەردىگە دەرمان دېدى مەي ئىچ پەيۋەست.
5. مېنى مەيخانە ئارا ساقىئى مۇترىب قىلمىش،
ئېتىبان بادەپەرەست، ساغەر بىرلە پابەست.
6. كېلىپ ئول شوخى پەرى دىلبەرى چابۇك، ئايا،
شەيخلەر بەزمىنى بەرھەم ئېتىبان بەردى شىكەست.
7. كىرمەگىل شەيخى رىيايى يولىغە ھېچ، زۇھۇر،
ئەتكۈسى پىرى مۇغان سېنى بىر جام ئىلە مەست.

11

1. جان ئارا سەرۋى نىھالىدۇر قەددى زىبا يىگىت،
ئوت سالىپ كۆڭلۈمگە كىردى ئول خەلىل ئاسا يىگىت.
2. گۈلشەنى ھۆسنىگە كىرسەم گۈللەرىدىن بوي ئالىپ،
مەست ئەيلەپ قاچتى مەندىن ئول كۆزى شەھلا يىگىت.
3. ھەجرىدە ۋامىق كەبى ھەر نېچە زار ئولسام ئاگا،
غۇنچەدەك كۆزدىن نىقابىن ئالمادى ئۇزرا يىگىت.
4. كىم مەنى دىۋانەگە ئەيلەپ پەرىۋەش جىلۋەلەر،
ھەر زامان كۆڭلۈم ئالۇر ئول كۆزدە ناپەيدا يىگىت.
5. نە فۇسۇنۇ دەم ئىدى كىم ھوردى بۇ جىسمىم ئارا،
نە ئەجەب يوكلەرنى (يوكلەپ) ئول مەلەك سىيما يىگىت.
6. ئوچ گۇرۇھ لەشكەر ئۆتەر ھەر كۈندە ئول ئەفسۇنىدىن،
كۆزلەرى جەللادۋەشىدۇر لەئلى جان ئەفزا يىگىت.
7. مەن ئۆزۈم تۇفراق ئىتىپ ياتسام يولىدا گۇم بولۇپ،
سەركەش ئاتىن سەكرەتىپ ئۆتكەيمۇ رەھپەيما يىگىت؟
8. تۈنۈ كۈن ھەجرىدە زار ئولسام كۆزۈمدىن قان تۆكۈپ،
ھېچ باقمايدۇر مېنىڭ ھالىمغا بىپەرۋا يىگىت.
9. ئاھۇ ئەفغان ئەيلەسەڭ ھەر سۇبھىدەم بىدار ئولۇپ،
ئەي زۇھۇرى، نېگە رەھىم ئەتمەس ساڭا مىرزا يىگىت؟

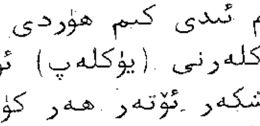

12

1. مەنى بىچارەنى بىخانۇمان ئەت،
ئۆزۈڭ ئىشقىدا رەسۋايى زەمان ئەت.
2. جىگەر قانىدىن ئەيلەر جويبارى،
ئۇقۇڭ جانىم ئارا سەرۋى رەۋان ئەت.
3. نىشانە ئەيلەدىم سىنەم ئۇقۇڭغە،
ئاڭا پەيۋەستە قاشىڭدىن كەمان ئەت.
4. تىلەر جانىم قۇشى ئەيلەرنى پەرۋاز،
ئانىڭ پەرۋازىنى بىر لامەكان ئەت.
5. نىسار، ئەيلەي ساڭا جانۇ-جەھانىم،
قەبۇل ئەيلەپ بۇلارنى قەسدى جان ئەت.
6. مىنى مەست ئەيلە تاكىم سۇبھى مەھشەر،
كۆزۈڭ پەرتەۋسىدىن ئۆسرۈك نىشان ئەت.
7. زۇھۇرى بولماسا يادىڭدا بىردەم،
قىيا باققانىدىن ئىلكىڭنى قان ئەت.

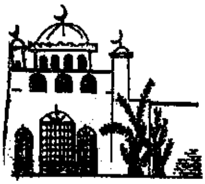

13

1. مەزھەرىدىن تاشقە يوقتۇر زاھىر ئولغان بىر سىفات،
بولماغاي ئانىڭ سىفاتى مەزھەرى يوق ھىچ زات.
2. ئىشق بەھرى مەۋج ئۇرۇپ ئەبرى مۇقاتىر ئەيلەدى،
ئول سەبەبدىن كۆزگە پىنھان مەزھەر ئولدى كائىنات.
3. بىز قالىپ غەفلەتدە ۋەلېكىن شەھادەت كەلتۈرۈپ،
ھۇشيار ئەھلىدە فەرياد ئۇرغۇسىدۇر مۇمكىنات.
4. خەتتى جان بەخشى يازىپ بۇ دەھردە بىر نۇكتەئى،
بەل سەمادىن تا سەمەككە ئىنسۇ جان تاپتى ھەيات.
5. ھۇسنىنى ياشۇردى گويا بىزنى سەرۋەردان ① ئېتىپ،
ئەكسىنى سالدى كۆڭۈلگە ئەتتى مىرئاتى سىفات.
6. بۇ قارا كۆڭلۈمدە گويا ئوقلارى كىم گويىيا،
خەت يازۇرغە فۇرقەتىدىندۇر قەلەم بىرلە دۇۋات.
7. كۆزنى سىير ئەيلەپ قارا يازسام ئانىڭ سارىغە خەت،
يەتكۈرۈر بولغاي سەبا ئاھىم يەلىن قىلسام قانات.
8. ھەر زەمان جانىم نىسار ئەتسەم ئول ئەيلەر نازلار،
كاشكى جانىمنى ئەيلەر ھەجرىدىن بەرسە نەجات.
9. يارنىڭ دەردى زۇھۇرىنىڭ مەزاقىغە بىرۇر،
لەززەتى كىم بەرمەگەي شەھدۇ شەكەر بىرلە نەبات.

---

① «سەرۋەردان» — «سەرگەردان» سۆزىنىڭ ئاپتور ياكى كاتىپ تەرىپىدىن ئاشۇ خىلدىكى ئېيتىلىشى بولسا كېرەك.

14

1. ئىلاھا ئىشق شەھرىنى ئامان ئەت،
هەمە ئاشىقلارىڭنى نۇكتەدان ئەت.
2. ئېتىپ كۆڭلۈمنى خالى ماسىۋادىن،
بېرىپ جارۇب ئاڭا ئاندا مەكان ئەت.
3. مېنى ئەيلەپ گەدا كويىڭدا ھەردەم،
ھەبىبىڭنىڭ ھەدىسىدىن نىشان ئەت.
4. ئېتىپ ئىسيان تولا يۈز قارە قىلدىم،
سەۋادۇل — ۋەجھ رەمزىدىن ئەيان ئەت.
5. ھەبىبىڭ ھۆرمەتىدىن ئەفۋ ئەيلەپ،
ماڭا رەھىم ئەت، سىفاتىڭدىن بەيان ئەت.
6. قايۇكىم بولسا رەھمەتكە سەزاۋار،
زۇھۇرىنى ئاڭا سەن ھەم ئىنان ئەت.

15

1. ئەي كۆڭۈل، يار ئۆزگىلەر بەزمىدە ① بولدى پايى بەست،
قان ياشىڭ تۆك، بىز ئىكەۋگە زەئىفى ھىجران بەردى بەست.
2. ۋەسل بەزمىدە سۇرۇدىن چەكتى مۇترىب، ئاھكىم،
لەئلىغە ئۇل يەتتى، بولدۇم ھەجر تۇفراغىدا پەست.
3. نېچە كۆز تۇتسام ئىزىنىڭ ② تۇفراغىن كۇھل ئەتكەلى،
خاكى پايى ئەتمەدى كۆز مەنزەرى ئىچرە نەشەست.
4. تاپماغاي ھەرگىز جەھاندا ئىستەسە بىر ئاقىلى،
مەن كەبى ئاشۇفتەۋۇ ئۇل يارىدەك بىباك مەست.
5. مەستلىكتىن ئۆزگە يوقتۇر چارە ئەمدى، ساقىيا،
مۇژدەئى دەير ئەھلىغە يەتكۈرگىل، ئۇلدۇم مەي پەرەست.
6. غەرق ئۇلاي مەي بەھرى ئىچرە قالماغاي مەندىن نىشان،
كۇفلىك يەتكىلىغ، زاھىدا، تاكى بولاي دەستار بەست.
7. ئەي زۇھۇرى، مەزھەرى گەر يارلىغ ئەتسە ساڭا،
سەنئەتىڭ بىرلە بىرۇرسەن خەيلى ئابىدغە شىكەست.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «ئامىدا» شەكلىدە يېزىلغان.

② بۇ سۆز قول يازمىدا «كۆزىنىڭ» دەپ خاتا كۆچۈرۈلۈپ قالغان.

16

1. نې قارا مۇڭدۇر باشمغه قىلدى جەۋر ئىزهار دوست،
ئەي كۆڭۈل، غەم دوستى بولغىل، تۇتماغىل زىنهار دوست.

2. كۆنلەرى خەلق ئىچرەۋۇ هەر كېچە زار ئۇلسام نې تاڭ،
ۋەهكى دائىم يەتكۈزۈر، مەن زارىغە ئازار دوست.

3. ئىستەسەم گۈل ۋەسلى باغدىن مېنى هەجر ئەتتى خار،
خارقىلماققە بۇ بائىس گۈل ئېمىشدۇر خار دوست.

4. هەر كېچە نالەمدىن ئول ئەغيارلارغە ئۇيقۇ يوق،
دەردناك ئولدۇم داغىكىم بولمادى بىدار دوست.

5. كۈلسە دۇشمەن ئەيب ئەمەس، بەزم ئىچرە بولسام پايى كۇب،
نمى بىسمىل قۇش كەبى چەرخ ئەيلەسەم بىسيار دوست.

6. مەزهەرى، قىل دوستلۇق، تۇت قوللارىم ①، يوقتۇر غەمى،
بولسە ئالەم دۇشمەنى هەركىمگە سەندەك يار دوست.

7. ئەي زۇهۇرى، چەرخنىڭ مىهرىگە مەهرەم ئولماغىل،
هىچ كىمگە بولمامىش ئول دۇشمەنى غەددار دوست.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «قويلارىم» دەپ خاتا كۆچۈرۈلگەن.

17

1. جانىمدا سەرۋەدەك ئەتسە ئىقامەت ئول قامەت،
كۆڭۈللەر ئىچرە سالۇركىم قىيامەت ئول قامەت.

2. جانىڭنى سەن تولا بىلمە نىسار ئېتىپ مەغرۇر،
كى زۇلم ئېتوردىن ئىمىش بىنەدامەت ئول قامەت.

3. جەھانغە سالدى ئەجەب فىتنە ئول كۆزى فەتتان،
بۇ فىتنەدىن ئۆزى بولغاي سەلامەت ئول قامەت.

4. كۆرۈرگە ھەددىنى يوقتۇر خەيالىڭ ھەددى،
نە كۆز يېتۇر، نە كۆڭۈل بىنەھايەت ئول قامەت.

5. زۇھۇرى، قامەتىنى ئىستەسەڭ جەفاكەش بول،
جەفادا تابغان ئېمىش ئىستىقامەت ئول قامەت.

18

1. جىلۋە قىلغاچ يەنە ئۇل قاتىلى بىباك يىگىت،
ئالدى جان بىرلە كۆڭۈل مۇلكىنى چالاك يىگىت.
2. جان نىسارىن كۆڭۈل ئەيلەپ بۇ كۆڭۈل كۆردى ھەمان،
نې ئەجەپ زالىمۇ قاتىل نې ھەۋەسناك يىگىت.
3. ئەقل پىرىغە خەلەل بەردى خەرابات ئەھلى،
بەزم ئارا بولغاي ئۇل ساھىبى ئىدراك يىگىت.
4. پاك دامەنلەر ئانىڭ ۋەسلىنى بەس قىلدى ھەۋەس،
پاكلار مەئمەنىدىن تۇتتى ئۆزىن پاك يىگىت.
5. ياقاسى چاك ئۆزى بىباك بىلىدە زۇننار،
چاك ئەيلەرگە كۆڭۈلنى ياقاسىن چاك يىگىت.
6. شۇكرىلەر قىل داغىكىم دەردۇ ئەلەم يەتسە ساڭا،
ئۇل كۆڭۈل غەملەرىدىن تۇرفە تەرەفناك يىگىت.
7. ئەي زۇھۇرى، يىگىتىم شەرھىنى ئايتىپ تۈگمەس،
تا قىيامەتدۇر ئانىڭ زۇلفى ئەرەفناك يىگىت.

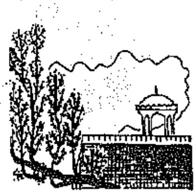

19

1. ئول كۆزى جەللادى ئاسقاچ تۇرفە ساداغۇ قىلىچ،
تىيرى بارانى غەمدە قالمادى جاندىن ھەدىس.
2. جان دەرىغ ئولماس ئەگەر جانان ئاگا مۇھتاجدۇر،
تەركىن ئەيلەرمۇ رەئىيەت بولسا سۇلتاندىن ھەدىس.
3. سۆزلەيىن مەن تا تىرىك قالۇ مەقالۇ ئىشقدىن،
ۋەھكى ئول بەگگى گەدا ئەتكەن كەبى ناندىن ھەدىس.
4. تەلبەلەر بەزمى ئارا ئاقىل ئەجەب بىگانەدۇر،
ئاقىلى بىگانەدىن سور، سورما① نادانىدىن ھەدىس.
5. ئەي زۇھۇرى، جىسمۇ جانىڭ ئاسراغىل جانان ئۈچۈن،
كىردى جانىڭ بۇ تېنىڭگە بولدى جاناندىن ھەدىس.

① بۇ سۆز قول يازمىدا چۈشۈپ قالغان.

20

1. مېنىڭ مەست ئولماغىمغە ئول كۆزى مەيگۈن ئېرۈر بائىس،
گىرىفتار ئولماغىمغە لەبلەرى ئەفسۇن ئېرۈر بائىس.
2. ئەمەستۇر ئەيب گەرچە باشىمە ياغدۇرسا تاش ئەفلاك،
ئانىڭدەك تىفللەر تاش ئاتقالى مەجنۇن ئېرۈر بائىس.
3. مېنىڭ قالىمدۇر ئانداغ، ئاخىرى غەم كەلسە تاڭ يوقكىم،
دەبان ھۇببۇل-ۋەتەن كەلمەككە بۇ مەھزۇن ئېرۈر بائىس.
4. جەھاندا رەغبەتىم يوقدۇر ئىچۈرگەكىم مەيى مەخرۇج،
شەرابى شوخ ئىچۈرگە ساقىئى مەۋزۇن ئېرۈر بائىس.
5. نە ئىشكى بەزم ئارا مۇترىبنى جەمئ ئەيلەبدۇر ئول يارىم،
يامان كۆڭلۈم ئالۇرغە چۇنكى ياخشى ئۇن ئېرۈر بائىس.
6. نې تاڭ گەر مىڭ تۈمەن ئەفسانە قىلسام يار ھەجرىدە،
پەرىنىڭ بەندىغە خەلق ئىچرە ھەم ئەفسۇن ئېرۈر بائىس.
7. زۇھۇرى، ۋەھ، رەقىبىڭ شەرھىنى ئايتىپ تۈگەنمەسكىم،
مېنى ھىجران ئارا قويماقغە بۇ مەلئۇن ئېرۈر بائىس.

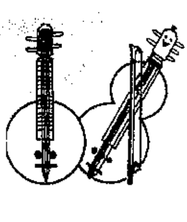

21

1. جان قۇلاقىغە يېتىشتى لەئلىدىن شىرىن ھەدىس،
ئاڭلاغان ئېرمەس قۇلاقلار بۇ يوسۇن تەھسىن ھەدىس.
2. ساقىيا، تۇتقىل مەيى ئىشرەتنى، مۇترىب، ساز قىل،
بەزمەمىزدە بولماغاي بىرلەھزەئى غەمكىن ھەدىس.
3. ھافىزا، بىردەم غەزەلخانى داغى بولغاي كەمال،
قالماغاي بىزدە خەلايىقۇ ئەۋايىقدىن ھەدىس.
4. زاھىدا، دەم ئۇرماغىل، مەن كۇفردىن تاپتىم رەۋاج،
كۇفر ئەھلىگە خوش ئېرمەس ئەيلەسە مۇئمىن ھەدىس.
5. كىم قۇيۇن بادى بەھارىدىن بۇرۇن تۇفراقنى —
قوزغاغاندەك، ۋائىزا، سەن ئەيلەمە رەڭگىن ھەدىس.
6. كۇفر دىندىن سۆزلەدىم مەن كۇفردىن بىزار ئىدىم،
خەيلى كۇففار ئايلىدا، ۋەھ، ئەيلەدىم خۇدبىن ھەدىس.
7. ئەي زۇھۇرى، نىچە سۆز تاپساڭ ئىبەر مەزھەر سارى،
ھەر زەمان ئەيلەر بۇ نەزمەڭنى ئەجەب تەھسىن ھەدىس.

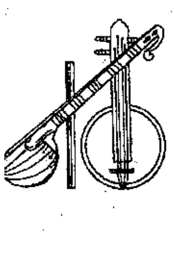

22

1. شەۋق ئوتى كۆڭلۈمدە ئانداق ئەيلەر ئەخگەر بىرلە بەھس،
لالەگۈن مەي تابىدىن رۇخسارى ئاۋەر بىرلە بەھس.

2. جان بېرۇر نۇتقى① ئالۇر جان كۆزلەرىن جەللاد ئېتىپ،
ئۆيلەكىم جەللاد لەئلى رۇھپەرۋەر بىرلە بەھس.

3. ئىشق ياسىدىن يۈرەككە تەگكەن ئوقنىڭ سۇرەتى،
ھەجرىنىڭ يەلدا تۈنىدە ئەيلەر ئەختەر بىرلە بەھس.

4. قان تۆكۈلدى باشىمە مەئشۇق ھىجرانىداكىم،
ئەيلەر ئانىڭ دەفئىغە مىژگانى نەشتەر بىرلە بەھس.

5. پەرتەۋى چۈشسە جەمالىڭنىڭ كۆڭۈل② كۆزگۈسىگە،
رەھنەمالىق ۋەقتى ئەيلەر بەدرى ئەنۋار بىرلە بەھس.

6. ھەجر شامى ئەيلەدى يەلدا تۈنى بىرلە جەدەل،
ئەيلەمىش فۇرقەت كۈنى ھەم روزى مەھشەر بىرلە بەھس.

7. باغ ئارا ھەر سەرۋدىن ئول قەد نەمۇدار ئەيلەدى.
ئەيلەر ئول فىردەۋس ئىچىدە قەددى ئەرئەر بىرلە بەھس.

8. بۇلبۇلۇ تۆتى تالاشۇر لەئل شەككەر خايىنى،
ئەيلەگەندەك سەنئەتى ھەر دەمدە مەزھەر بىرلە بەھس.

9. ئەي زۇھۇرى، قالدى جانىڭ قاش ئىلە كىرپىك ئارا،
قەتلىگە ھەردەم قىلۇردە يۇسۇف خەنجەر بىرلە بەھس.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا « نۇقتى » يېزىلىپ قالغان.

② بۇ بىرىكمە قول يازمىدا « جامالىڭ كۆڭلىدىن » دەپ كۆچۈرۈلگەن.

23

①..

1. نىگە ئەيلەرسەن جەھان ئەھلىغە ھەر سىررىڭنى فاش،
كىمكى يار ئولسا ساڭا ئول يارنىڭ ھەم يارى بار.
2. مەيگە ئوخشاتقان قىرىبى ئامىزىدىن ئىچمەگىل،
ئىچسە بىركۆن تەلبەرەتكەچ ئۈچ كۆنى بىمارى بار.
3. كى خەۋەر تاپساڭ ھەقىقەت مەيلەرىدىن شەممەئى،
زۇھدۇ تەقۋا تەرك ئېتىپ مەيخانە خەيلى سارى بار.
4. مەينى نەقد ئالماقغە سەندە ھېچ ۋەجھى بولماسا،
رەھن ئەيلە بۇ زۇھۇرنىڭ ھەمان دەستارى بار.

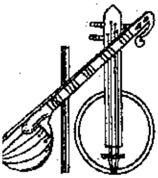

① بۇ غەزەلنىڭ باش قىسمى يوقالغان.

24

1. مېنى ھىجران ئارا تاشلار نېدىنكىم باغرى تاشمدۇر،
بۇ غەم شامى ئارا سەرگەشتە قىلغان ئۇل قۇياشمدۇر.
2. باشمغە ياغدى ھىجران تۈنلەرى يۈزمىڭ بەلا① تاشى،
سىرىشكىم تاشقە ئاقسە قان بولۇپ قان ئىچكى ياشمدۇر.
3. ئەگەر كۆرسەڭكى شوخۇم زۇلفى چەۋگانىدا ئىككى گوي،
بىرى غەم تاشىدۇر قاتقان، بىرى سەرگەشتە باشمدۇر.
4. نىياز ئەتسەمكى جانىم ناز ئېتەر يۈز ئانچە جانانىم،
ئۇل ئالماسلىقغە قويماسلىغ ئارادا جان تالاشمدۇر.
5. دېمەڭ ئۇل يارنى تاشلاپ سېنى بىگانەلىغ ئەيلەر،
تۇفۇلىيەتدە قىلغان پەرۋەرىش ھەم ئەزرداشمدۇر.
6. ۋەلې بىر باغبان باغىدا سۆيگەن سۇ ئىدىم ھەمجوي،
خەزانى ھەجر ئارا سارغارتقان ئۇلكىم باغداشمدۇر.
7. جەھان خەلقىغە فاش ئەتكەن نىھانى [ئۇل] زەمىرىمنى،
بۇ دەم ئۇل ئوتلۇق ئاھۇ يۈزدە رەڭگىم، كۆزدە ياشمدۇر.
8. كۆيۈپ ئىتلار مېنى مەنئ ئەيلەيۈرچاق ئىشق دەشتىدە،
نىدا كەلدى خەلەل يوقكىم مېنىڭ مىسكىن قاياشمدۇر.
9. خەيال ئەيلەپ كۆڭۈلدە كۆرمىشەم مېھراب ئارا شوخى،
دېدى: يارىمكى كۆرگىل بۇ،زۇھۇرى،كۆزۇ قاشمدۇر.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا يوق، قوشۇپ قويۇلدى.

25

1. قەترەئى سۇدىن ئىكى دەريا ئەجەب جارى بولۇر،
بۇ ئىكى دەريا ئارا دۇررى گۆھەر بارى بولۇر.
2. ھەجرىنىڭ ئەندۇھىدىن ھەردەم سىرىشكىم قانىدىن،
يۈز سارىغ بولغانچە ئىككى رۇخدە گۇلنارى بولۇر.
3. زۇلفى مۇشكىندۇر مۇھەببەت رىشتەسى ئىشق ئەھلىنىڭ،
گەردەنىدە تەۋق ئىلە بىلدە زۇننارى بولۇر.
4. بارچە ئەل ئىستەر دەۋا، ئاشىقلار ئىستەر دەردنى،
ۋەھكى ئۇششاق ئەھلىگە ھەمدەرد دىلدارى بولۇر.
5. دەردسىزلەرگە ئىچۈرسە ئابىھەيۋاندىن ئاياغ،
بىر كېسەكدۇركىم ئانىڭ قايدىن خەرىدارى بولۇر؟
6. دەردلىكلەرنىڭ دەۋاسى يارنىڭ رۇخسارىدۇر،
مات ئالۇرغە دەردسىزلەر شاھ رۇخسارى بولۇر.
7. ئول قوياشىمكىم زۇھۇرى بار① ئانىڭ جەمايەغە②،
ۋەسلىدە يۈز نۇردۇر، ھەجرىدە مىڭ نارى بولۇر.

① بۇ يەردە قولىيازمىدا «دۇر» دېگەن سۆز بولۇپ، ۋەزىن ئۈچۈن ئارتۇقچە بولغاچقا ئېلىۋېتىلدى.

② بۇ سۆز قول يازمىدا «جمايەغە» شەكلىدە يېزىلغان. مەزمۇنى ئېنىق ئەمەس. ئېھتىمال «جەمالىغە» بولۇشى مۇمكىن.

26

1. ئاي يۈزىدىن تۇتسا كۆز قاشىدا ئىككى ياسى بار،
ئاتسا دەپ كۆكسۈم نىشانە قىلسام ئىستىغناسى بار.
2. ئىككى يا تارتىپ بىر ئوق ئاتماق ئەجەپ دۇشۋار ئەمەس،
يار ئاتىپ ئاسان بىر ئوق ھەر يەردە جان ئاراسى بار.
3. بەسكى قۇچقاچ قىچقىرىشقاندەك ئىلان ئەفسۇنىدىن،
جان قۇشىن ئەفسۇن ئېتەرگە ئىككى ئەژدەرھاسى بار.
4. زۇلفى دامۇ خالى دانە گۈل يۈزى سەييات ئۈچۈن،
گۈلشەنى جان ئىچرە قۇشلار ھەر تەرەپ غەۋغاسى بار.
5. جان قۇتۇلماس ئېرمىش ئول شوخى سىتەمكار ئىلكىدىن،
ئۇرغالى جانلارنى ھەر ئاي بابىدە① بىر داسى بار.
6. جاننى كۆرمەك جۇملەئى ئالەم ئارا دەستۇر ئەمەس،
نېگە پىنھان ئولماسۇن ئول جان ئارا مەئۋاسى بار.
7. يول ئىتۈرمىش كارۋانلار ئاي قاراڭغۇ كېچەسى،
ئاي يۈزىنىڭ خەتتۇ خالى زۇلفىدىن ئىخفاسى بار.
8. ئىشق ئاتىغە مىنمەگۈنچە يولنى قەتئ ئەتمەك مەھال،
نې ئۈچۈنكىم يولى ئۈززە خارى ھەم خاراسى بار.
9. ياردىن بۇ جۇملە ئالەمدە زۇھۇرى بولماسا،
نېدىن ئاڭا بىلمەگەن شەھبازلار سەۋداسى بار؟

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «بابىدە» دەپ كۆچۈرۈلگەن.

27

1. نېچە مۇددەتكى مەندىن ئۇل (تامان) يارىم مۇسافىردۇر،
نېچە غايىب ئېسە كۆزدىن ۋەلې كۆڭلۈمدە ھازىردۇر.
2. نې تاڭ مەجنۇن سىفەت كويىدا ھەرنە سارى باش قويسام،
كى لەيلىم ئارەزى خۇرشىدىغە ئەشباھ مەزاھىردۇر.
3. تۇتۇرمەن كۆز ھەمىشە سۇبھى ۋەسل ئۇممىد بۇرجىدىن،
تۇلۇئ ئەتمەس قۇياشىم مەشرىقىدىن نېگە سابىردۇر؟
4. بۇ شامى ھەجر ئارا ھەمرازىم ئۇلدى دەرد، مۇنس غەم،
جۇدالىغ شىددەتىن شەرھ ئەيلەسەم بۇ ئۇمر قاسىردۇر①.
5. ھىلالىمنى مېنىڭ بەدرى مۇنەۋۋەر ئەيلەگىل، يا رەب،
نېچۈككىم مېھرى ھەر شامۇ سەبا كويىڭدا سايىردۇر.
6. فىراقىڭ ئوتىدا كۆيدى ھەمە خادىم خەلىل ئاسا،
تاغى مەنسۇر يەڭلىغ (كىم) بولۇپ سوۋرۇلسە فاخىردۇر.
7. بايان ئەيلەپ تۈگەنمەس بىر كەمىنە خاد ۋەسفىن،
ئەبۇلمەنسۇر شۇجائىددىن نەبى شەرئىدە ماھىردۇر.
8. ئىلاھا، شاھى يۇسۇفكە ئەدالەت تەختىنى بەرگىل،
ئانىڭدەككىم شەھى مىرى تىمۇر ئالەمدە نادىردۇر.
9. نەسىب ئەتكىل ۋىسال ئەييامىدا بىر كاسەئى ئىشرەت،
زوھورى دەردى ھەجرىدىن بەسى ئازۇردە خاتىردۇر.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «قاھىر» دەپ يېزىلغان، مەزمۇن ئېتىبارى بىلەن «قاسىر» دەپ ئېلىندى.

28

1. مېنى ھەيرەتكە سالغاچ قويدى فۇرقەت تاغىدا دىلبەر،
ئۆزى ئەيشۇ تەرەب باغ ئىچرە ئەيلەر يار فەررۇخ دەۋر.

2. مېنى كاككۇك① يەڭلىغ زار ئېتىپ تاغۇ تېگىزلاردە،
ئۆزى زەينەب كەبى باغ ئىچرە سايراپ سەرۋ سىيمەنبەر.

3. نې تاڭ جانىم قۇشى فەرياد قىلسە بۇ قەفەس ئىچرە،
تاتۇرمىش چاشنى جان تۇتىسغە لەئلىدىن شەككەر.

4. يامان كۆڭلۈمنى ئالغاچ كەتتى ئالماي خەستە جانىمنى،
تەرەھھۇم ئەتمەدى مەن خەستەگە ئول لەئلى ئەفسۇنگەر.

5. جۇدالىق شىددەتىدىن تۇتسە غەم تاغى كۆڭۈللەرگە،
يارۇر فەرھادۋەش تىل تېشەسىدىن ئول پەرى پەيكەر.

6. نېچۈككى ياش تۆكۈرمەن ئاي يۈزى كۆڭلۈمگە كىرگەن چاغ②،
تولۇئ ئەتكەن كەبى ھەريان قەمەر ئەترافىدىن ئەختەر.

7. زۇھۇرى، ئىشقىڭ ئەر كامىل ئەمەسدۇر، مەزھەرى سادىق،
نېدىن ئاشىق بولۇر كۆرگەچ زۇھۇرىڭنى ساڭا مەزھەر؟

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «مى كاكول» شەكلىدە يېزىلغان. مەزمۇنىنىڭ تەلىپى بىلەن «مېنى كاككۇك» دەپ ئېلىندى.

② بۇ سۆز قول يازمىدا «مېھمان» دەپ كۆچۈرۈلگەن. ۋەزىن ۋە مەزمۇن ئېتىبارى بىلەن «چاغ» دەپ ئېلىندى.

29

1. ھۇسن باغىدا ئاچىلغان بىر گۈلى رەئنامۇسىز،
گۇنبەزى مىنادا يا ماھى جەھان پەيمامۇسىز؟
2. كۆرمەيىن بولدى كۆزۈم ئەئما، بولۇپ ھەيران خىرەد،
ئالەمى كۇبرا كۆكىدە مىھرى نۇر ئەفزامۇسىز؟
3. كۆرمەدىم سىزدەك لەتافەت باغى ئىچرە بىر گۈلى،
جان ئارا بىر سەرۋ ئۆزرە لالەئى ھۇمرامۇسىز؟
4. ھۆسن باغى ئىچرە سىزدەك (بارمۇ) گۈل ھەم سەرۋى ناز،
سەرۋ ئۆزە نەرگىسمۇسىز، يا كۆزلەرى شەھلامۇسىز؟
5. بارچەنى مەجنۇن ئېتىپ ھەم مۇنچە جەزب ئەتمەك نېدۇر،
چۇستۇ چابۇك، سەڭگى دىل، شەككەر دەھەن لەب يامۇسىز؟
6. ئىشق كامىل بولسە بىلمەس ئاشىقۇ مەئشۇقنى،
باغ ئارا يا گۈلمۇسىز، يا بۇلبۇلى شەيدامۇسىز؟
7. تاپمادىم ئىستەپكى ھەردەم مەسجىدۇ مەيخانەدە،
ئاندا ئېرمەس، مۇندا ئېرمەس كۆزدە ناپەيدامۇسىز؟
8. تاپمادىم ئالەمنى ئىستەپ ئىستەيىن يوقلۇق ئارا،
يا جەھان ئارامۇسىز، يا ھەم پەرى سىيمامۇسىز؟
9. بۇ زۇھۇرى يارىنىڭ زۇلفى پەرىشانىغە دەر:
يۈز قويۇپسىز مەن كەبى ھەر سارى، پۇر سەۋدامۇسىز؟

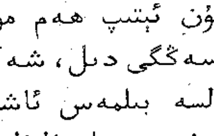

30

1. سەبزپۇش ئەيلەب ھەمە ئالەمنى زىبىا قىلدىڭىز،
فەيزى ئام ئەيلەرنىكىم گويا ھۆۋەيدا قىلدىڭىز①.
2. غۇنچە كۆرگۈزگەچ بۇرۇن فەتتان گۈلستاننى كۇشاد،
گۇل تەمەنناسى بىلە بۇلبۇلنى شەيدا قىلدىڭىز.
3. گاھ يەتكۈرگەچ نەسىمى سۇبھىدەم ھەر تۈگمەگە،
رەڭگۈرەڭ گۈللارنى ئاچىپ بۇي پەيدا قىلدىڭىز.
4. سالغالى ئالەم 〔ئارا〕 ئىشقۇ مۇھەببەت تۇخمىنى،
بىرنى ساقى، بىرنى مەجنۇن، بىرنى لەيلا قىلدىڭىز.
5. ئىشق ناتەئىيىننى بىر سۇرەتكە كەلتۈرگەچ نىھان،
ئاشىقۇ مەئشۇق ئېتىپ سىرلارنى ئىقرا قىلدىڭىز.
6. مۇنچەلەرنى كۆرگەزىپ ئۆزنى ياشۇرماقلىغ نېدۇر،
ئۆزگەلەرنى كۆرمەسۇن دەپ جاندا مەئۋا قىلدىڭىز.
7. كىشۋەرى ۋەسل ئىچرە ھەردەم «كۇنتۇ كەنزەن» سىررىنى،
مۇنتەھا خەيلىگە زاھىر، بىزگە ئىخفا قىلدىڭىز.
8. يار قەدرىن بىلمەگەندە بىلدۇرۇپ ئەمدى نېدىن،
ھەجر ئارا تاشلاپ مېنى ئالەمدە رەسۋا قىلدىڭىز؟
9. ئۇشبۇلار مەسمۇئ بولغاچ يارىم ئايتۇر: ئەي زۇھۇر،
قورقۇپ ھەجرىمدىن، نېدىن ۋەسلىم تەمەننا قىلدىڭىز؟

---

① بۇ بىر بېيىتتا غەزەلنىڭ «قىلدىڭىز» دېگەن رادىپى «قەددىڭىز» دەپ يېزىلىپ قالغان.

31

1. بولسه كىرەك يار ئەگەر ئۆزنى گەدا ئەيلەگىز،
ئۆزگەدىن ئۆزكى ئۈمىد ئۆزگەچىلا ئەيلەگىز.
2. قاشى قۇرۇلغان ھەمان قەۋسۇ قۇزەھدىن نىشان،
ئاتقالى ئەيلەسە① نىشان جاننى فىدا ئەيلەگىز.
3. گەر قادالسە جانغە كىرفىك ئۇقنى قاتار،
رىيشىمە مەرھەم دەبان جانغە دەۋا ئەيلەگىز.
4. كىمكى تاپىپدۇر فەنا جامىنى ئىچكەچ بەقا،
جان بىلە باشنى قويۇپ راھنەما ئەيلەگىز.
5. بارچەدىن ئۆتمەك ھەمان ۋەسل بولۇر بىگۇمان،
ۋەسلىنى تاپغان زەمان ئۆزنى جۇدا ئەيلەگىز.
6. ئىشق بەلىياتىدىن ھەرنەكى ھادىس بولۇر،
قاچسە بارى ئەل بارىنى بارى ماگا ئەيلەگىز.
7. نەزم ئايتايىن دەپ [زۇھۇر] شامۇ سەھەر لاف ئۇرۇر،
مەزھەرى، ۋەقتى بىلە ياخشى دۇئا ئەيلەگىز.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «ئەيلەپ» دەپ يېزىلغان، ۋەزىن ھەم مەزمۇن تەلىپى بىلەن «ئەيلەسە» دەپ ئېلىندى.

32

1. نېدىن مۇنداق ۋەفاسىزلىق قىلۇرسىز،
جۇنۇب ئەيلەپ يەنە كۆزدىن سالۇرسىز؟
2. ۋىسال ئىستەپ فىدا جانىمنى قىلسام،
يۈز ئىستىغنا بىلە سۆزلەر قاتۇرسىز.
3. نىيازۇ ئەجز ئىلە جانانغە دەر مەن،
بېرىپ جانىمغە جان، يا جان ئالۇرسىز.
4. ھەرارەتدىن ئاچاي سىينەمنى ھەردەم،
كى نېچە ئىشق ياسىدىن ئاتۇرسىز.
5. كى ھىجران دەشتىدە بىر سارى قىلماي،
داغى يۈز جەۋرنى مىئاد ئېتۇرسىز.
6. ۋىسال ئەييامى يوقتۇر كۆرمەسەم مەن،
نېگە بىر① كۆرسەتىپ تاشلاپ كېتۇرسىز؟
7. ۋەفادىن ئىستەسە ئەندەك زۇھۇرى،
نېدىن مۇنداق ۋەفاسىزلىق قىلۇرسىز؟

① بۇ سۆز قولىيازمىدا يوق، مەزمۇن ۋە ۋەزىننىڭ ئېھتىياجى بىلەن قوشۇپ قويۇلدى.

33

1. نەۋباھار ئەييامىدا مەن خەستە قالدىم يارسىز،
بۇلبۇلدەككىم خەزان ئىچرە گۇلۇ گۇلزارسىز.
2. بولدى ھەر باغ ئىچرە ھەريان گۇللارى جانىمغە ئوت،
ۋەھ جەھەننەمدۇر ماڭا ئول سەرۋ گۇل رۇخسارسىز.
3. جان چىقۇر ھالەتغە يەتتى، ساقىيا، مەي شەۋقىدىن،
ئابىھەيۋاندىن تامىزىڭ قەترەئى مۇختارسىز.
4. تاپمادىم بىردەم خۇمار ئولماي مەيى ساغەرنىكىم،
كىم دەۋا تاپغاي ۋىسال ئىستەپكى دەردى يارسىز.
5. زەھرى ھىجران تاتمايىن كىم تاپقۇسى تەرياكى ۋەسل،
قايسى گۇلشەندە كۆرۈپدۇر كىم گۇلنى خارسىز.
6. ئۇستۇۋار ئېرمەس جەھان رەئناسىدىن ئۈزگىل ئۇمىد،
مەرھەمى يوق نىشىسىزكىم ئىشرەتى ئازارسىز.
7. ۋەسل ئارا يار① زۇلفىنى بوينۇمغە دەپ، ئەي بىخرەد،
كىم كىرۇر بۇتخانەگە سەندەك يەنە زۇننارسىز؟
8. يىغلابان يارىمغە ئەھۋالىمنى ئىئلام ئەيلەسەم،
خەندە ئەيلەر، دەر زۇھۇرى: خۇشما بىر دىلدارسىز.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «يارىمغە» دەپ يېزىلغان، مەزمۇن ھەمدە ۋەزىن تەلىپى بىلەن «يار» دەپ ئېلىندى.

34

1. ئەژدەھا كامىدا بولغاچ لەئلىدەك پەيمانەمىز،
مىھنەت ئوتى بىرلە ياروۇغ بولدى بۇ مەيخانەمىز.
2. ئۇچتى ئەشكىم دانەسىنى سۇ كۆروۈپ شەھبازلار،
ۋەھكى تالىئ يوقىدىن سۇغا ئاقىپ دۇر دانەمىز.
3. ئوتغە تۈشتى ئويناي-ئويناي تىفل① يەگلىغ بۇ كۆڭۈل،
ئىشق ئوتىدىن بولدى گويا جىسمى ئاتەشخانەمىز.
4. بولغالى دىۋانە كۆڭلۈم جىسم زەنجىرىغە بەند،
بەندىدىن ئازاد ئولۇپ ھۇشياردۇر دىۋانەمىز.
5. جان فىدا ئىستەپ ۋىسالىدىن تەمەئ تۇتسام ماڭا
ھەجر ئوتى سالدى چىلىمدەك باشىمە جانانەمىز.
6. كۆيدۇروۈپ كۆزنى كۆروۈنمەي بەزم ئارا ئول شەمئ ھۇسن،
نې قارا كۆنلەرنى ياروۇتتى كۆيۈپ پەرۋانەمىز.
7. ۋەسلىگە يەتكەندە شۇكر ئەتسەم نېدۇر ھىجران غەمى،
ئۆكسۈك ئولغاندەك مەگەر ۋەسلىدە بۇ شۇكرانەمىز.
8. ئىستەسەم (مەن ۋەسلىنى) پىگانە بول مەنىسز دېدى،
ئۆزدە يوقتۇر ئاشنامىز ئۆز ئارا بىگانەمىز.
9. ئەي زوھورى ۋەسلىغە يەتكەندە ھەر كۈن شۇكر قىل،
ئەل قۇلاقىغە يېتىشمەسدىن بۇروۇن ئەفسانەمىز.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «تەبل» دەپ يېزىلغان، مەزمۇنىنىڭ تەلىپى بىلەن «تىفل» دەپ ئېلىندى.

35

1. ئىشق ئوتى تۇشكەچكە بۇ كۆڭلۈمنى قىلدى شۇئلەخىز،
ئەيلەدى غەم شامىدا ئاھىم يېلى بۇ ئوتنى تېز.
2. ئىشق (ئوتى) كۆيدۈرسە، ھەريان سەرسەرى ساۋرۇپ ① كۈلۈم،
بولماغاي ئىشق ئەھلىغە مۇنداغ نەسىمى مۇشكبىز.
3. كۆزلەسەم مەن ۋەسل باغىنىڭ بەھارىدىن نەسىم،
تەگدى ئۇمرۇم شاخىغە بادى خەزانى بەرگى رىز.
4. ھەر خۇمارى مەندە ئىستەر بادەئى ئىشرەت، ۋەلې
ئىشرەتىمنىڭ ساغەرىن غەم تاشى ئەتمىش رىز-رىز.
5. فىكر قىلماق يوق، ھەبىبا، دەردىمە بولماس دەۋا،
ئاقسا ياشىم دۇررى يۈز سارغارسە ئالتۇندىن ئەزىز.
6. تاپمادى ئىستەپ ھەمە ئالەمدە بۇ جانىم قۇشى،
ھۇسن باغىدا ئاچىلغان نارى لەئلىدەك مەۋىز.
7. ئىشق ئارا مىرزا زۇھۇرىدىن تاپىپدۇر لەززەتى،
تاپماغاي ئانداقكى مەجنۇن تاكى روزى رۇستەخىز.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «سارم» دەپ كۆچۈرۈلگەن.

36

1. ماڭا ساغىنماكىم ئۇل دىلرەبا ئېرۇر مۇنىس،
ۋەلى فىراقىدا يۈزمىڭ بەلا ئېرۇر مۇنىس.
2. ۋەفالار ئىستەمەگىل چۈنكى ئۇل قارا كۆزدۇر،
ئاڭا ھەمىشە ئىككى بىۋەفا ئېرۇر مۇنىس.
3. ئەجەب ئەمەسكى گەدالارنى يولدا ئىت تاپسا،
گەدالىق ئەڭلىدە بىر مەھلىقا ئېرۇر مۇنىس.
4. يۇتۇرمە لەئلىغە دەپ يولنى كۆرمە ئاسانكىم،
قاۋۇرغە ياندا ئىكى ئەژدەھا ئېرۇر مۇنىس.
5. گەدايى ئىشق مەنۇ دەرد ئەھلىغە ھەمراھ،
كى تەقۋا تەرك ئېتەيىن گەر سەفا ئېرۇر مۇنىس.
6. مېنى تەرىقىگە تەكلىف قىلما، ئەي زاھىد،
نېدىن زەمىندە يۈزمىڭ رىيا ئېرۇر مۇنىس.
7. كېتىپدۇ سەنئەت (ئارا) نەۋائىنى تاپماي،
زۇھۇرى يىغلاسا ساڭا نەۋا ئېرۇر مۇنىس.

37

1. تىرە شام ھىجرىندەدۇركىم ئىنتىھا پەيدا ئەمەس،
تىرەلىك ئاھىم ئىسىدىن بۇترامىش يەلدا ئەمەس.
2. زەئفەران يەڭلىغ يۈزۈم ئۆزرە ياشىمدۇر لالەرەڭ①،
ئىككى رەڭلىك باغ ئاراسىدا گۈلى رەئنا ئەمەس.
3. ئىشق ناتەئىين ئارا مەئشۇقۇ ئاشىق ھەم ئۆزى،
بارىنى② فاش ئەيلەگەن مەجنۇنۇ يا لەيلا ئەمەس.
4. نازەنىنىم يۈز كۆرۈرگە ئىككى ئايىنە ئېتىپ،
جىلۋە قىلمىش يا نىيازۇ نازۇ ئىستىغنا ئەمەس.
5. يارنىڭ پەرتەۋسىدىنكىم گۈلگە تۈشكەچ شەممەئى،
نېچە بۇلبۇل چەرخ ئۇرۇر مەندەككى بىر سەۋدا ئەمەس.
6. كىمكى مەجنۇن دەپ مېنى ئەيلەر تەمەسخۇر ساق ئولۇپ،
فەھىم ئولۇر يارى پەرى پەيكەر مەلەك سىيما ئەمەس.
7. ئىلتىماس ئەيلەپ نەۋائىدىن زۇھۇرى تۇتماسام،
سۇنبۇلىن لەيلى ئاچىپدۇر يەل ئەبىرئاسا ئەمەس③.

---

① بۇ مىسرا قول يازمىدا «زەئفەران يەڭلىغ ياشىم ئۆزرە يۈزۈمدۇر لالەرەڭ» دەپ يېزىلغان، مەنتىقى ئۇيغۇنلۇقنى نەزەردە تۇتۇپ، سۆزلەرنىڭ ئورنى ئالماشتۇرۇلدى.

② بۇ سۆز قول يازمىدا «بار ئەيلەدى» دەپ يېزىلغان، ۋەزىن ۋە مەزمۇن ئېتىبارى بىلەن «بارىنى» دەپ ئېلىندى.

③ بۇ مىسرا ئەلشىر نەۋائىنىڭ.

38

1. چەرخدۇر جامى نىگۇنلۇك ئاندا مەي دەركار ئەمەس،
كىمكى ئىشرەت ئىستەر (ئۇلكى) ۋاقىفى ئەسرار ئەمەس.
2. مەردى جاھىل دەۋلەتى دۇنيا ئۈچۈن مەغرۇر ئىمىش،
تەبل يەڭلىغ كۆرسە شەتسوق دەر سىمىز بىمار ئەمەس①.
3. بۇ جەھاندۇر بارچەنىڭ كۆڭلىن ئالۇر، قىلماس ۋەفا،
غەم يېگىل غەمخار ئۈچۈن دۇنيا ساڭا غەمخار ئەمەس.
4. يوقتۇر شاخى مىۋە دارۇلچىن، بەلالار تاشىدىن
سەرۋىدەك ئازاد ئۇلۇر نەخلىكى مىۋەدار ئەمەس.
5. يول تولا تارۇ قاراڭغۇ راھزەن ئەيلەپ كەمىن،
يولچىسىز ئول يولغە كىرمەكلىككە ئىمكان بار ئەمەس.
6. ياخشى ئۆسكىل باغبان كەسسە ئۇلايدۇ قىپچەدەك،
بۇ كېسلمەكدىن ئۇلانماقدۇر غەرەز ئازار ئەمەس.
7. ھەر كىشى بولسا زۇھۇرىدەك تىھى مەندىن يىراق②،
سۇرەتى بىيار بولسە سىيرەتى ئەغيار ئەمەس.

---

① بۇ مىسرا بۇزۇپ كۆچۈرۈلگەن.

② بۇ مىسرا كاتىپ تەرىپىدىن بۇزۇلغان، قىياسەن توغرىلاندى.

39

1. دەۋلەتكىم يارسىزدۇر مىهنەتىغە ئەرزىمەس،
كىم تىرىكلىك يار دەردى فۇرقەتىغە ئەرزىمەس.
2. نەۋ بەھار ئەييامىدا باغ ئىچرە گۇللار ئاچىلۇر،
كىم خەزان بادى ساچۇرىنىڭ ھەسرەتىغە ئەرزىمەس.
3. گەر بولۇپ قارون كەبى ئالەمدە ئىشرەت ئەيلەسەڭ،
بارچەدىن ئايرۇر ئەجەلنىڭ شىددەتىغە ئەرزىمەس.
4. بەزم ئارا گەر بادەئى ئىشرەت ئىچىپ قىلساڭ تەرەب،
نىچە كۈن بولغان خۇمارى نەكھەتىغە ئەرزىمەس.
5. تەرك ئېتىپ ئىككى جەھان، ئۈز جۇملە يارىڭدىن ئۇمىد،
كىر فەنا دەيرىغەكىم، بىر ئۇزلەتىغە ئەرزىمەس.
6. زاھىدا كىم تەلبەرابدۇر دەپ مىنى كۆپ قىلما ئەيب،
نىچە ساق ئولساڭ جۇنۇنۇم ھالەتىغە ئەرزىمەس.
7. جەھد ئەيلەپ مىر نەۋائىدىن (زۇھۇرى) تۇت ئۇمىد،
گۇلشەنى ئەخبارى خارى مىهنەتىغە ئەرزىمەس.

40

1. ياشىمدۇر زەئفەران ئۆزرە ساچىلغان ژالەلەر ① ئېرمەس،
يۈرەك قانىم تۇرۇر ھەجرىدە تۆككەن لالەلەر ئېرمەس.
2. كىرپىتۇر ھۆسن خىرگاھىغە ئىستىغنا بىلە يارىم،
زىمىستاندا قەمەرنى قورشاغان ئول ھالەلەر ئېرمەس.
3. سەمەندى ناز ئۆزە ئول كافىرىم باشىدا تىترەتكەن،
شەھىد ئەتكەنلەرىن جان رىشتەسىدۇر جالەلەر ئېرمەس.
4. لەبى لەئلىغە يەتكەندە بۇ تەشنەكىم شىمىپ لەئلىن،
مۇكەررەر سۆيمەكىدىن رەشھەئى بۇتخانەلەر ئېرمەس.
5. مەگەر قازىيۇ مۇفتى مەنئ ئېتتۇر ئول ھالەتىڭنىكىم،
بىرى غولۇ بىرى شەيتاندۇر ئول دەللالەلەر ئېرمەس.
6. كۆرۈرسەن دەير ئارا مۇغبەچەلەردىنكىم تەلەبى جان،
بەلاكەشلەرغە دەيرى پىرى دۇر ئول بالەلەر ئېرمەس.
7. ئىنانىما②، ئەي زۇھۇرى، زاھىدۇ ئابىدكى قان يىغلار،
تۆكەر قانىڭغە رەمزىدۇر جىگەر پەرگالەلەر ئېرمەس.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «لالەلەر» دەپ يېزىلغان، «ژالەلەر» دەپ تۈزىتىلدى.
② بۇ سۆز قول يازمىدا «ئىنانىماي» دەپ يېزىلغان.

41

1. يارىم خەيالى ئەگەر قىلسە جىلۋەئى تاۋۇس،
ماڭا ئۇشۇل كۈن ئېرۇر ئوگچە رەۋزەئى فىردۇس.
2. باشىم قويۇپ قەدەمىغە يولىدا جان بەرسەم،
بۇ بەختىم ھەسرەتىدە كەتكەي ئۆمرى كەيكاۋۇس.
3. كىرپىكى دەيرگە مۇغبەچەدىن ئالىپ مۇژدە،
ھەمىشە ئىشقى جۇنۇن نەۋبەتىگە ئۇرغۇم كۇس.
4. خەيالىم نەۋبەتىگە ئەيلەكىم كۆڭۈل خاشاك،
ھەقاكى دەفئىغە پىرى مۇغانىم ئەتتى كۇنۇس.
5. رەم ئەتتى مۇددەتى شەھبازىم ئەل مەلامەتىدىن،
كى ۋەسل رەمزەسىدىن ئۆزنى ئەيلەمە مەئيۇس.
6. نېچەكى ھەجر بەلىيياتىدىن زەئىف ئولساڭ،
تۇتاي كۆڭۈلدە نىھان ئەمدى جان قىلسا جۇلۇس.
7. بۇ كۈن بۇ يولنى قويۇپ كىرمە خانىقاھلارغە،
كى تاڭلا زىكرىڭ ئولۇر يۈز دەرىغۇ مىڭ ئەفسۇس.
8. جۇنۇنلۇغۇم ئارا ھۇشيارلاردىن ئەتتىم ئار،
نېدىنكى دەيرى فەنا ئىچرە نەڭ ئېرۇر نامۇس.
9. زۇھۇرى ھالەتىدىن قەيس شەممەئى بىلگەچ،
جۇنۇنۇۋەش ئەتتى ئۆزىن دەشت ئارا قىلىپ سالۇس.

42

1. نازەنىنىمكىم پەرىۋەش خەلق ئارا پەيدا ئەمەس،
جىلۋەسىدىن بىخەبەردۇركىمكى ىىپەرۋا ئەمەس.
2. گەر فەنا دەيرىگە جۇن كۆڭلۈك خەرىدار بولماسۇن،
بەل نىهان تۇت، فەهم ئەقىل ئول دەير ئارا دانا ئەمەس.
3. بۇ جەهان تەركىن تۇتۇپ يار ئىستەگىل يوقلۇق ئارا،
تۇتما كۆز جەننەت سارى يارىم گۈلى رەئنا ئەمەس.
4. ساف تۇت كۆڭلۈك كۆرۈرسەن باغ ئارا بىر دەستە گۈل،
يا گۈلى فىردەۋس ئەمەس، يا جەننە تۇلمەئۋا ئەمەس.
5. ساف ئىنەي كۆڭلۈم يۈزى ئەكسىنى سالغايسە نمۇ دەپ،
ئۆزگە كۆزگۈ راست ئىتۈرگە مەن سىكەندەرسا ئەمەس.
6. يەرۇ كۆك ئىستەپ كويۇڭدا گەرچە سەرۋەردان① ئىرۇر،
ئاي يۈزۈڭنى كۆرگەلى مەندەك جەهان پەيما ئەمەس.
7. بۇ زۇهۇرى نىچەكىم دىۋانەلىك قىلسا زۇهۇر،
كۆرگەن ئەلدىن بارمۇ بىر ئالەمدە پۇر سەۋدا ئەمەس؟

① «سەرۋەردان» — «سەرگەردان» بولسا كىرەك، كاتىپنىڭ بۇ سۆزنى نىمە ئۈچۈن بۇنداق يازغانلىقى ئىنىق ئەمەس.

43

1. نى ئۆچۈن يارىم مېنى سىررىغە مەھرەم ئەيلەمەس،
ھەجرىدە قان يۇتتۇرۇپ ۋەسلىدە خۇررەم ئەيلەمەس؟
2. نەيلەيىن ئىستەپ ۋەفا كويىدا سەرۋەردان ① بولۇپ ②،
بىۋەفالىغ كۆزگەزىپ ھەرگىز (جەفا) كەم ئەيلەمەس.
3. ھۇسن شاھى دەرگەھىدە نىچە شەيئً لىللاھ دىسەم،
ئول كەرەمدىن مۇستەھىق سايىلنى بىغەم ئەيلەمەس.
4. يارغە جانىم فىدا ئەيلەردە ئانداق چۇست مەن،
بەزل ئىچىدە مەن كەبى خەلق ئىچرە ھاتەم ئەيلەمەس.
5. ھەجر تىغى بىرلە باغرىم چۇنكى دايىم رىشدۇر،
بىر نەزەر ئەيلەپ تەرەھھۇم بىرلە مەرھەم ئەيلەمەس.
6. ئىشۋەكىم يارىمنى ئەيلەپ نە پەرى، ھۇرۇ مەلەك،
شىيۋەئىكىم ئول قىلۇر فەرزەندى ئادەم ئەيلەمەس.
7. تىرگۈزۈر لەئلى، زۇھۇرى، بولسا يۈز يىلغى ئۆلۈك،
چەشمەئى خىزرى دەمى ئىيساۋۇ مەريەم ئەيلەمەس.

① «سەرۋەردان» — «سەرگەردان» بولسا كېرەك.
② بۇ سۆز قول يازمىدا «ئەمەس» دەپ يېزىلغان.

44

1. ھەر تەرەف يۈز ئۆزگەلى، ئەي مەنسزىم، سەنسز ئەمەس①،
قاي سارى سەير ئەيلەسەم مەسكەنسزىم مەنسز ئەمەس.
2. باغۇ گۈلشەن تەركىن ئەيلەپ سەير قىلسام دەشت ئارا،
گۈل يۈزى يادىدا كۆڭلۈم باغۇ گۈلشەنسز ئەمەس.
3. تەرك ئېتىپ دۇنيانى، تەرك ئەيلەي قەلەندەر تەركىنى،
ئوقغە ئۆترۇ تۇرسە بولۇر ئۇلكى جەۋشەنسز ئەمەس.
4. ئىشق دەردىيۇ بەلا سەردارى كەلسە فەقر ئېلى،
جانۇ تەن ئەيلەر فەنا گەر جانسزۇ تەنسز ئەمەس.
5. ئىشق فەقرىدە نىدا قىلسە مۇنادىي ھەر كىشى،
بىلمەگەي ئارىفنىڭ ئەسرارى مەنۇ سەنسز ئەمەس.
6. ئۆزگەگە سالدىڭ نەزەر مەن رەشكىدىن كۆيدۇم تەمام،
ئېچەكىم سەن مەنسز ئۇلساڭ ئانچە مەن سەنسز ئەمەس.
7. تەلبەلەردەك كو بەكو بىھۇدەگويلۇق تەرك ئېتىپ،
ئەي زۇھۇرى، سەن ئانىڭ بىرلەن بول، ئۇل سەنسز ئەمەس.

① بۇ سۆز بىرىكمىسى قول يازمىدا «مەنىسز ئەمەس» دەپ يېزىلغان.

45

1. ۋەفاسىز باغرى تاشىغا مېنىڭ ئاھىم ئەسەر قىلماس،
كۆزۈم تەلمۈرسە يولىدا تەرەھھۇمدىن نەزەر قىلماس.
2. فىراقىدا يۈرەكىم (قان) يۇتۇپ دەرد ئەيلەدى خەفقان،
نېچە قانىم ساچۇر ھەجرىدە ئول دىلبەر زەرەر قىلماس.
3. كېيىپ گۈلگۈن ئېگىن بەدنام ئېتىپدۇر ئۆزنى قاتىلۋەش،
قىلۇر يۈز خىلئەتىن گۈلگۈن ۋەلې خۇنى جىگەر قىلماس.
4. باشىم (نى) تىغى ئاستىدا قويۇپ يۈز ئىلتىجا قىلسام،
قەبۇلىمنى بۇ يۈزدىن بىر قىلۇر يارىم ئەگەر قىلماس.
5. جۇنۇن كۆرگەچ مېنى بۇ ئىشق دەشتىدە پەرىزادىم،
نې جىلۋە قىلمىش ئانداق نې پەرى ھۇرۇ بەشەر قىلماس.
6. گەھى يارىم كېلۇر خىلۋەت تۇتۇپ ھەم جانى ئىنسانىدىن،
نې جانىمنى قىلۇر ۋاقىف نە كۆڭلۈمگە خەبەر قىلماس.
7. ئەگەر يارىم زۇھۇرىنى نېچە ھىجران ئارا تاشلار،
ئۆزى ئىشكىندە سەرگەردان قىلۇر چۈن دەر بەدەر قىلماس.

46

1. چابۇكىم قەتل ئەيلەمەكنى ئەمدى ئايىن ئەيلەمىش،
تىز ئەيلەرگە قىلىچىن زەھرگۇن قىن ئەيلەمىش.

2. ئىلكىنى گۇلرەڭ ئېتىپتۇر خىلئەتىن ئەيلەپ قىزىل،
ئول ھىنا ئېرمەس مېنىڭ قانىمغە رەڭگىن ئەيلەمىش.

3. خالىنى① جانىم قۇشىغە دانە، زۇلفىن دام ئېتىپ،
ئىشق ئېلىن بەند ئەتكەلى يايىنى② چىن-چىن ئەيلەمىش.

4. ساقىياكىم بادەئى مۇشكىننى كەلتۇر بەزم ئارا،
زۇلفى ياپقاچ ئارەزىن كۆڭلۈمنى غەمگىن ئەيلەمىش.

5. زۇلفۇ خالۇ ئارەزى پەرتەۋسى تۇشكەچ دىن ئارا،
بىرنى گەبرو بىرنى تەرسا، بىرنى مۇئمىن ئەيلەمىش.

6. كۆڭلۈم ئىچرە ھەرنە سىررىم ئەلگە فاش ئولسە نې تاڭ،
ئول پەرىزادىم مېنىڭ سىينەمنى ئابگىن ئەيلەمىش.

7. نەزمىم ئىچرە سەنئەتىم يوق دەپ، زۇھۇرى، غەم يېمە،
مەزھەرۇددىن كۆرگەچ ئول نەزمەڭنى، تەھسىن ئەيلەمىش.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «خەيالنى» دەپ كۆچۈرۈلگەن.

② بۇ سۆز قول يازمىدا «يارىنى» دەپ كۆچۈرۈلگەن.

47

1. سەرۋ ئۆزە لالە ئىكى ياندا ئىلان چىرماشمش،
قاشىدا يامۇ قىلىچ ئىككى ئاگا يانداشمش.
2. بەئزىلەر ئاشىق ئولۇر غۇنچە دەھانىن كۆرۈپ،
لالەسى يادى بىلە كۆزلەرى قان باغلاشمش.
3. دېمەگىل باغ ئارا نەرگىس ئۆزرە تۇشمش شەبنەم،
سەرۋى قەد نەرگىسىنىڭ ھەسرەتىدىن يىغلاشمش.
4. جان بېرۇر لەئلى لەبى خىجلەتىدىن ئابىھەيات،
زۇلۇمات ئىچرە نىھان ئىسا فەلەكدىن ئاشمش.
5. بەئزى گۇل بۇسى بىلە، بەئزى مۇھەببەت مەيدىن①،
مەست دىۋانە زۇھۇرى بۇ جەھاندىن قاچمش.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «مەندىن» دەپ كۆچۈرۈلۈپ قالغان.

48

1. ئەي دەرىغا! ئۆمرلەر غەفلەتدە ئۆتتى يازۇ قىش،
يازۇقۇم كۆپدۇر ۋە لېكىن قىلمادىم بىر ياخشى ئىش.

2. كىرمەدىم دەيرى فەناغە ئىستەبان كەھفى بەقا،
نە بولۇپ ئىت تاپمادىم كەھف ئەھلى سارى پەرۋەرىش.

3. نە ئىچىپ ئىلىم ئەھلى بىرلە بىر نەفەس دەمسازلىغ،
جەھل ئېلىگە بىر نەفەس تەرك ئەتمەدىم بارىش-كېلىش.

4. قىلمادىم ئانداغ بىر ئىشكىم تاپقۇم ئاندىن ئافىيەت،
ئالەمى فانى ئىشدىن تاپمادىم بىردەم تىنىش.

5. ئوق كەبى پەرران ئۆتەر ئۇمرۇمنى بىلدىم گوييا،
يا كەبى قەددىم ئېگىلگەندە ھاسا بولمىش كىرىش.

6. چۇن تۈگەتتىم خەرج ① ئېتىپ ئۇمرى ئەزىزىم نەقدىنى،
ھىرسۇ ئارزۇ جۇرمۇ ئىسياندىن تولا بولدى كىرىش.

7. رەھمەتىڭ دەرياسى بىھەددۇ نىھايەت، يا رەھىم،
مۇستەھىق ئەفۇىڭغە مەندەك ھىچ ئاسى كەلمەمىش.

8 قاف تاغىدىن ئاغىر بولسە گۇناھىم، يا كەرىم،
ئەفۇىڭىز دەرياسىغە خەس يەڭلىغ ئاسان ئۆتكەرىش.

9. بولما نەۋمىد ئەي زۇھۇرى كۇفردۇر نەۋمىدلىغ،
جان بىلە «لاتەقنەتۇمىن رەھمەتىللا» نى ئېرىش.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «چەرخ» دەپ خاتا كۆچۈرۈلگەن.

49

1. ئەي، تيرى بارانى غەمنڭ كۆڭلۈمنى پۇر خۇن ئەيلەمش،
ياشمنى بەھرەين ئەيلەگەچ رەڭگمى ① گۇلگۇن ئەيلەمش.
2. بولمش ئەزەلدە قسمەتىم زەھرى فراقڭدىن نەسىب،
ئچكەچ كۆڭۈلدە جۇش ئۇرۇپ دەردىڭنى ئەفسۇن ئەيلەمش.
3. كەلدى نشاتىم دەردىدىن نچۇن فەنا تۇفراغىغە،
غەم يامغۇرىنى ياغدرىپ جسممنى مەمنۇن ئەيلەمش.
4. هۇببۇلۋەتەن دەپ كۆڭلۈمە دەردۇ ئەلەم كەلسە نى تاڭ،
غەم لەشكەرى سەردارىغە سىنەمنى مەئمۇن ئەيلەمش.
5. ئشقىڭ مەنى بىچارەنى ھەجرىڭدە سەرگەردان قىلىپ،
ۋەسلىڭ تەمەنناسى بىلە جانىمنى مەرھۇن ئەيلەمش.
6. بۇ دەردۇ مىھنەتنى بەسى كۆردۇم بەلايى ئشق ئارا،
بىر-بىردىن ئارتۇق دەم بەدەم كۆڭلۈمنى مەھزۇن ئەيلەمش.
7. بۇ تەلبە كۆڭلۈمدۇر زەنەخدانىڭدا ھەبس ئولغان كەبى،
ئانداقكى ھەريان فەرتىدىن مسردا زۇننۇن ئەيلەمش.
8. كۆڭلۈم قۇشى فەرياد ئېتۇر زۇلفۇڭنى كۆرگەچ ناگەھان،
بىر ئەژدەھاسى گويىيا مۇرغىغە ② ئەفسۇن ئەيلەمش.
9. تاڭ يوق زۇھۇرىنى كۆزىنىڭ ئشۋەسى مەست ئەيلەسە،
بۇ ئشق سەھراسىدا يۈز مەندەكنى مەجنۇن ئەيلەمش.

---

① بۇ سۆز قولىيازمىدا «رەڭگنى» دەپ يېزىلىپ قالغان.

② قول يازمىدا بۇ سۆز «مۇرىغە» دەپ يېزىلغان، مەزمۇن تەلىپى بىلەن «مۇرغىغە». دەپ ئېلىندى.

50

1. يوق ھوشۇم كۆڭلۈم جۇنۇن سەھراسىدا چالاك ئىمىش،
ھەمدۇ لىللاھ ماسىۋەللاھدىن خەيالىم پاك ئىمىش.
2. تەلبە كۆڭلۈمنىڭ جۇنۇنلۇق ئىچرە ئانچە لافى بار،
ئىشق دىۋانىدا مەجنۇن تىفلى بىئىدراك ئىمىش.
3. مۇغ كەبى جۇش ئەيلەسەم ۋەھ سۇبھىدە يوقتۇر ئەجەپ،
كۆڭلۈمە تۇشكەن ئانىڭ رۇخسارى ئاتەشناك ئىمىش.
4. مەھۋەشىم ئىشقىدا كەزدىم ھەجر سەھراسىن تولا،
دىمەگىز سەرگەشتە قىلغان-ئەنجۇمى ئەفلاك ئىمىش.
5. بىر ئوتنىم تۇشتى كۆڭلۈم ئىچرە ھەددۇ سانى يوق،
بۇ توققۇز ئەفلاك ئانىڭ ئالىدا بىر خاشاك ئىمىش.
6. ساقىيا، قىلساڭ تەرەھھۇم زەھر ئىلە بىر كاسە تۇت،
بۇ دەۋاسىز دەردىمە زەھر ئىچمەكىم تەرياك ئىمىش.
7. شايەد ئەتكەي مىھرىم ئول ئۇممىد بۇرجىدىن① تولۇئ،
دەپ ھەمىشە سۇبھى يەڭلىغ كۆكرەكىم يۈز چاك ئىمىش.
8. يارسىز بىردەم زۇھۇرى جانىدىن كەچسە نې تاڭ،
كىمكى جان ئوينار باشىنىڭ مەسكەنى فىتراك ئىمىش.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «چىدىن» دەپ چالا كۆچۈرۈلگەن.

51

1. تاپمادىم جانىم بىرىپ، ۋەھ، دەردى ھىجراندىن خەلاس،
بولمادى كۆڭلۈم داغى زۇلفى پەرىشاندىن خەلاس.
2. جانۇ تەن ئازۇردە بولدى ھەجر دەردىدىن تولا،
جاننى① ھىجراندىن خەلاس ئەت، يا مېنى جاندىن خەلاس.
3. بەھرى غەم غەرق ئەيلەسە، بار دەير پىرى ئايلىغە،
نۇھسىز بولماق پەسى مۇشكىل بۇ تۇفاندىن خەلاس.
4. تەلبە باشىمغا فەلەك غەم تاشى ياغدۇرسە نې تاڭ،
ھېچ دىۋانە بولۇرمۇ سەنگباراندىن خەلاس.
5. غەبغەبىڭ چاھىدا گەر قالسە زۇھۇرى غەم يېمە،
ۋەھ قاچان بولمىش جۇنۇن ئەھلى بۇ زىنداندىن خەلاس.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «جاندىن» دەپ خاتا كۆچۈرۈلۈپ قالغان.

52

1. مەي مىنى قىلدى خۇمارۇ مۇبتەلالىقدىن خەلاس،
كەيفى بىخۇد ئەيلەگەچ ھەم خۇدنەمالىقدىن خەلاس.
2. ھەمدۇلىللاھ قاچتى مەندىن مەست كۆرگەچ زۇھد ئېلى،
بولماس ئېردىم جەھد ئېتىپ كۆپ ئاشنالىقدىن خەلاس.
3. تاكى مەسجىد تەرك ئېتىپ مەيخانە سارى بارغالى
شۇكرىكىم تاپتىم رىيايى پارسالىقدىن خەلاس.
4. دەير پىرى ئىلكىدىن تاتماس كىشىكىم جۇرئەئى،
ئولماغاي ئۆزلۈك بىلە فەقرۇ فەنالىقدىن خەلاس.
5. ساقىيا، بىمۇزدە قالدىم، ۋەھ، خۇمارى ھەجر ئارا،
قىلغاسەن بىر جۇرئە بىرلە بۇ ئارالىقدىن خەلاس.
6. مەزھەرى، گەر دەير ئارا تۇتساق ئىكەۋلەن بىر ھەۋا،
بولغابىز نەفسى ھەۋا روبۇ رىيالىقدىن خەلاس.
7. مىر نەۋائى بىرلە جامىدىن، زۇھۇرى، تۇت ئۇمىد،
قىلغۇسى بىر جام بىرلە بىنەۋالىقدىن خەلاس.

53

1. ئشق مىنى ئەيلەدى نەڭۇ هەيادىن خەلاس،
تەلبەراتىپ خەلق ئارا تەلبە گەدادىن خەلاس.

2. ئشق ئارا خامدۇر (ۇر) ئەتسە كىشى نامۇ نەڭ،
كىم تىلەسە هەجر ئارا رەنجۇ ئەنادىن خەلاس.

3. ئاشق ئىسەڭ كۆپ چەككىل جەفا تۇت كۆز جەفا،
گەرچە قارا كۆزلۈكۈڭ بولسا ۋەفادىن خەلاس.

4. ئشقكى بىرەڭدۇرۇر رەڭپەزىر ئولماغىل (هەرگىز)،
فەقر لىباسىنى كەي ئاقۇ قارادىن (بول) خەلاس.

5. ئشق مەرىزىغە گەر قىلسە فىلاتۇن ئىلاج،
مىڭدە بىرى بولماغاي ئەسرۇ دەۋادىن خەلاس.

6. زۇهد ئىلىدىن قاچان تائەتى بولغاي قەبۇل،
كۆڭلى ئانىڭ بولماسا ئۇجبۇ رىيادىن خەلاس.

7. تاپتى زۇهۇرى نەۋائىدىن ئىتىپ ئىلتىماس،
ئشق يولىغە كىرىپ نەفس هەۋادىن خەلاس.

54

1. ئەي سەبا، ھالىمنى قىل سەرۋى خىرامانىمغە ئەرز،
ھەجر ئارا جان چەككەنىمنى ئەيلە جانانىمغە ئەرز.

2. زۇلفىنىڭ ھەر تارى ئىمانىمنى بەرباد ئەيلەگەن،
كەتسە دىن پەرۋاسى يوق ئول نامۇسۇلمانىمغە ئەرز.

3. كەتتى جانىم ۋەئدەئى ۋەسلىغە يەتمەي، ئەي سەبا،
قىلغاسەن تاپساڭ (ئەگەر) ئول ئەھدى يالغانىمغا ئەرز.

4. ھەر كېچە بىدار ئولۇپ ھەجرىدە زار ئەتكەنلەرىن،
ئەيلەسەڭ نېتكەي① مېنىڭ بىباك جانانىمغە ئەرز.

5. ئەرز قىلساڭ قىل، سەبا، گەر قىلماساڭ يوقدۇر غەمىم،
ھاجەت ئېرمەس كاشىفى ئەسرارى پىنھانىمغە ئەرز.

6. ئاشكاراۋۇ نىھان ھەر نەۋئ تىل بىرلە دېگۈم،
نېچە مۇڭ كەلسە باشىمغە ئول سۇخەندانىمغە ئەرز.

7. جانۇ دىل يىغلاپ زۇھۇرى ھالىنى ئەتتى بەيان،
رەھم ئېتىپ قىلغىل، سەبا، ئول لەئلى خەندانىمغە ئەرز.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «نېتەي» دەپ يېزىلغان.

55

1. ئىستەمەك ۋەسلىڭدىن ئول لەئلى شەكەر بارىڭغە ئەرز،
سۇبھىلەر كۆز تۇتماغىمدىن مىھرى رۇخسارىڭغە ئەرز.
2. ئايىنە رەۋزەن قىلىپتۇرمەن ئۆيۈم دىۋارىغە،
كۆرگەمەن دەپ چېھرە ئەكسىدىن نەمۇدارىڭغە ئەرز.
3. ياخشى-ياخشى خۇي بىلە ئالدىڭ چۇ كۆڭلۈم كىشۋەرىن،
مەن يامان كۆڭلۈم بېرۇرگە ياخشى كىردارىڭغە ئەرز.
4. ئەي كۆڭۈل، غەم لايىغە پاتساڭ تاغى مىڭ شۇكرى قىل،
كەلدى بۇ يارى بەلادىن جىسمى ئەفگارىڭغە ئەرز.
5. يوق ئەجەب گەر چېھرەئى زەردىم ياشۇرسە كاسەئى،
دەھر ئارا يوقتۇر ماڭا جۇز دەردۇ ئازارىڭغە ئەرز.
6. ھەر كىشى بىر ئىشدە ئۆز مەتلۇبىغە مايىل بولۇر،
بۇ زۇھۇرى خەستەگە فىلجۇملە دىدارىڭغە ئەرز.

56

1. بولدى جانىمغه ۋىسالىڭدىن خەبەر ئاسار فەيز،
تاپتى كۆڭلۈمنىڭ ئۆتى يادىڭ بىلە ئەنۋار فەيز.
2. مۇژدەئى كەلگەچ بۇ شامى غەمدە ۋەسلىڭ سۇبھىدىن،
تاپتى مەھزۇن خاتىرىم بۇ مۇژدەدىن ئىزھار فەيز.
3. فەيزلەر يەتسە ساڭا سەنسىز ماڭا مەقسۇد ئەمەس،
گەرچە ئاينۇر زۇھد ئىلى ھەردەم ماڭا ئەسرار فەيز.
4. ئەيلەسە رەھم ئىبتىلاسىدە ماڭا فەييازى رەھم،
نىچە ناقايىل ئىسەمكىم قىلغۇسى ئىنكار فەيز.
5. گەر خەزانى ھەجر ئارا تۇتسام بەھارىدىن ئۈمىد،
يۈز گۈل ئاچىلسا نى تاڭ يەتكۈرسە گۈل رۇخسار فەيز.
6. گۈڭگۈ لالۇ ۋەسلىدە گەر ئىستەسەڭ تاپماق فۇتۇھ،
گەر سۆزىدىن يەتمەسە يەتكەي ئۆزىدىن بار فەيز.
7. ئەي زۇھۇرى، دەير پىرىدىن نەسىھەت ئاڭلاغىل،
يەتكۈرۈر ھەردەم ساڭا ئول [لەئلى] شەككەر بار فەيز.

57

1. بۇ تۇرۇر [مېهمان سەرا]، ئۆتكۈنچە قىل كۆپ ئېهتىيات،
ئۆتكەرۇر هەردەم ياڭى مېهماننى بۇ ئەسكى رەبات.
2. تىغل ① يەڭلىغ گۈنبەز ئەيلەپ قۇم بىلە تۇفراقدىن،
بارمۇدۇر ئاندا سەباتى ئەتكەلى ئەيشۇ نەشات.
3. مەستلەردەك زەۋق جامىدىن ئىچىپ قىلما سۇرۇر،
يۈزغەمى ئەندۇھ ئېروركىم قىلسا تۈشدە ئىنبىسات.
4. دەم غەنىمەتتۇر بۇ كۈن بىر دەمنى زايىئ ئەيلەمە،
هەر دەمىڭ [دە] بىر كويى فەقر ئەهلىگە قىل ئىختىلات.
5. مات بولدى بۇ فەلەك شەترەنجىدە شاهۇ گەدا،
دانىشى يۈز سەنچەنى كۆپ ئۆتكۈزۈپدۇر بۇ بىسات.1
6. ماشۇاللاھنىڭ بەقاسى يوقتۇرۇر مەندىن ئىشت،
ئىستەگىل بىر پىرى كامىل يەتمەسەڭ تۇت ئىرتىبات.
7. يىلۇ ئاي فىسق ئىچرە بولدۇڭ ئەمدى يانغىل ئەي زۇهۇر،
ئەيلەگىل «لاتەقنەتۇ مىن رەھمەتىللاھ» دىن نەشات.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «تەبل» دەپ خاتا كۆچۈرۈلگەن.

58

①..

1. تابى يوقتۇر تىيره كۆڭلۈمنىڭ جەمالىڭ مىهرىغە،
بولدى سۇبھىم شامۇ زۇلفۇڭ بىرلە قىلغاچ ئىختىلات.
2. فۇرقەت ئىچرە سەبرسىز يەتمەك ۋىسالىڭغە مەھال،
كىم بارۇر ئۇچماقغە دەۋزەخدىن يانا كەچكەي سىرات.
3. فەقر رەختى بىرلە غەم نەقدىنى بەرباد ئەيلىگىل②،
تاجۇ زەرنى قوي باشىڭدىن تاپماق ئۇلساڭ بۇ بىسات.
4. قۇرب ئۇلۇر تەرك ئەيلەسە ئەيىنىنى ئەقرەب، ئەي كۆڭىل،
بۇ جەھان رەئناسىدىن كىم قىلماس ئۇلسا ئىھتىيات ③.
5. دەم غەنىمەتدۇر زۇھۇرى شۇكرى قىل ھەر ھالغە،
ئۆتكەرىپ كۆپ سەنچەلەرنى، قالغۇسى ئەسكى رەبات.

① بۇ غەزەلنىڭ باش قىسمى كۆچۈرۈلمىگەن.
② بۇ سۆز قول يازمىدا «ئېتۇر» دەپ يېزىلغان.
③ بۇ سۆز ئەسلىدە «ئىمتىلات» شەكلىدە يېزىلغان، «ئىھتىيات» دەپ ئېلىندى.

59

1. ۋەززۇھا تەفسىرىن ئەتكەن ئارەزىڭ گىردىدە خەت،
خەت ئۈزە تۈشكەن مۇمەييەز خالى مۇشكىنىڭ نۇقەت.
2. ئەنبەرىن زۇلفۇڭ سەۋادىدىن تۈشۈپدۇر ئايەتى،
ئىشق ئېلى مىئراجىغە «ۋەللەيل ئىزا يەغشا» فەقەت.
3. قامەتىڭ مەسكەن تۇتۇپ ساكىن بولۇپتۇر خار ئارا،
ئاگلامىش بۇ رەمزىنى «خەيرۇلئۇمۇرۇ فىلۋەسەت».
4. خەتتى خالىڭدىن مۇنەۋۋەردۇر كۆزۈمنىڭ مەردۇمى،
رەۋشەن ئەيلەر كۆزنى ئارى بولسە ياخشى ھۇسنى خەت.
5. راستدۇر زىبىا نىھالىڭ جىلۋە قىلسە باغ ئارا،
سەرۋىغە ئازادەلىغ نىسبەت ئېرۇر ئەسرۇ غەلەت.
6. يەتسە گەر سەندىن ماڭا پەيغامنامە، يوق ئەجەب،
كۆز ياشىم بولسە رەۋان مەندىن بۇرۇن ئانداقكى شەت.
7. ئۇيناي ئالماس، ئەي زۇھۇرى، ئىشق ئەزھەر ئۇل ئىتەك،
ئەيلەمەس شەھبازدەك پەرۋاز ئۇچۇپ سۇ ئىچرە بەت.

60

1. ئاڭلادىم يارلەبىدىن ھەمە شىرىن ئەلفاز،
شىرىن ئەلفازىدا يوق ئېردى بۇ تەھسىن ئەلفاز.
2. ئاتەشىن لەئلى ئۆزە خەتتى خۇشى سەبزەرەڭ،
تۇتى يەگلىغ ئايتارەم ۋەسفىدە رەڭگىن ئەلفاز.
3. ئىشق پىرى بۇ كېچە ئايدى ماڭا بىر سىررى،
ھېچ ئاشىق ئېشىتىپدۇرمۇ بۇ ئايىن ئەلفاز؟
4. بۇ نىپ ۋابەستەلىك ھەيرەت نىپ غەفلەت دەپ،
سالىبان بوينۇمە قىل، ئەيلەدى چەندان ئەلفاز.
5. شاھ ئىستەر سېنى تەبلىنى قاقىپ، ئەي شاھىن،
ساڭا نە ئېردى بۇ ۋەيراندە دەبان چىن ئەلفاز.
①.......................................

① بۇ غەزەلنىڭ ئاخىرى يوقلغان.

61

1. ئەيلەدىڭ غەم تىيرى بارانى بىلە كۆكسۇم شىكاف،
رەھم ئېتىپ مىژگان ئوقۇڭغە ئەيلەسەڭ ئېتتى غىلاف.
2. چۇستۇ چابۇك قادىرى ئاندا ئېرۇر ئىككى كۆزۈڭ،
كۆز يۇمۇپ ئاچقۇنچە ئەيلەر زاھىر ئول ئىككى مەساف.
3. كۆز ياشىم دۇر رۇد يەڭلىغ زاھىر ئولماسسەن نېدىن،
تۆشمەگەيمۇ سۇغە يۈز ئەكسى قاچانكىم بولسە ساف.
4. تاغ ئېگىلسە يوق ئەجەب دەردىم يۈكىدىن گەر مېنىڭ،
كۆر ئىگىلگەنىنىڭ نېچۈكدۇر ئىشقىنىڭ ئاستىدا قاف.
5. ئاشىق ئولدۇم دەپ كىرۇر ئوتغە ئېتىپ بارچە رىيا،
كۆرمەمىش ئىشق ئوتىنى تۇتمىش كېرەك ئانى مەئاف.
6. كىمكى ئاشىق ئولسا دەۋزەخ ئوتىدىن نې باك بار،
ئىشق ئوتى نابۇد ئېتەر دەۋزەخ ئوتىن، يوقتۇر خىلاف.
7. ئەي زۇھۇرى، كەچمەيىن جاندىن دەم ئۇرما ئىشقىدىن،
ۋەرنە دەم ئۇرساڭ رىيائى زۇھد ئىگىدەك بارچە لاف.

62

1. كەچتى ئۇمرۇم فسق بىرلە نامۇسۇلمانلىقدا ھەيف،
ئۆتتى زايىئ ۋەقت غەفلەت بىرلە نادانلىقدا ھەيق.

2. ئەكسەرى ئۇمرۇم ئۆتۈپ نەفسۇ ھەۋاۋۇ ھىرس ئىلە،
قالغانى سەرف ئولدى ئەندۇھۇ پۇشەيمانلىقدا ھەيف.

3. نەپسمە تارتىپ شەمالى [غە] رىيازەت بەرمەيىن،
ئۆتكەرىپمەن دۇشمەنى كۆللىنى ئاسانلىقدا ھەيف.

4. ھەيفدۇركىم بۇ جەھان لەززاتىدىن ئۆزمەي كۆڭۈل،
كەتسە جانىم نې خەبەر بۇ نەۋئ ھەيرانلىقدا ھەيف.

5. ھەرسارى قويدۇم يۈزۈمنى، كۆزۈمنى، كۆڭلۈمنى ھەيف،
ۋەھ ئەزىز ئۆمرۈم ئۆتۈپدۇر بۇ پەرىشانلىقدا ھەيف.

6. سەير ئېتىپ ھۆلۈ قۇرۇقنى ئەيلەدىم نەفسىمنى سىير،
ھەسرەتا ۋاۋەيلەتا قالدىم بۇ ھىرمانلىقدا ھەيف.

7. بازگەشت ئەيلەپ، زۇھۇرى، تۇت نەۋائىدىن ئۇمىد،
ئۆتكەرىپسەن دەل بەدەل ئۇمرۇڭنى بۇھتانلىقدا ھەيف.

63

1. ساڭا مەقسەت بولسە مەيدان ئىچرە چەۋگان ئويناماق،
قىش كۈنى تاپماي ھىنا ئىلىكىڭنى رەڭگىن ئويناماق.

2. چىن قىلىپ زۇلفۇڭنى رۇخسارىڭنى پىنھان ئەيلەدىڭ،
چىن ئېلى يەڭلىغمۇدۇر بۇ رەسىم قىلغان ئويناماق.

3. قان-ياشىم تۇتتى كۆزۈمنىڭ مەردۇمىنىڭ نۇرىنى،
ئويناغىل بىباك مەندىن بولسا پىنھان ئويناماق.

4. ئويناي-ئويناي، نېمە كۈن دىنىمنى تاراج ئەيلەدىڭ،
بۇ بولۇپدۇرمۇ ساڭا، ئەي نامۇسۇلمان، ئويناماق؟

5. بولدى خۇن ئەندۇھۇ مىھنەت ئوقىغە كۆكسۈم ھەدەف،
ئاقتارىپ ئال نېچە لازىم بولسە پەيكان ئويناماق.

6. ۋەئدەئى ۋەسل ئەيلەدىڭ ئويناپ زۇھۇرىغە نېچە،
مۇنچەمۇ يالغان بولۇر، ئەي ئەھدى يالغان، ئويناماق؟

64

1. مېنى ھەجرى ئىبتىلاسىغە سەزا قىلدى فىراق،
كۆيدۈرۈپ ھەم روزگارىمنى قارا قىلدى فىراق.
2. ۋەسل ئارا بىر ئەيشۇ ئىشرەت ئەيلەمەك قىلسام ھەۋەس،
ھەجر دەردۇ مېھنەتىغە مۇبتەلا قىلدى فىراق.
3. جانۇ كۆڭلۈم يىغلاشتۇر ئايتىپ بىرى بىرىگە ھال،
خەستە جىسمىمنى مېنىڭ ماتەم سەرا قىلدى فىراق.
4. ئانىسىزىن يۈز قاتلا قويدى جىسمىمە داغ ئۈزرە داغ،
ۋەھ ماڭا بۇ سەئبى ھالەتنى رەۋا قىلدى فىراق.
5. بىر قەدەم قويماق خەيال ئەتسەم ئاڭا ئىستەپ ۋىسال،
ئىنتىھاسىز جەۋرىدۈركىم ئىبتىدا قىلدى فىراق.
6. ۋەسل نۇشىدىن ئېتىپدۇر ئۆزگەلەرنى بەھرەمەند،
ھەجر نىشىدىن مېنى بەس [داد] خاھ قىلدى فىراق.
7. يارسىز ھەر كۈندە ئۆلمەكدۇر زۇھۇرى جانىغە،
نە خوش ئۆلكىم، بىر ئۆلۈم بىرلە دەۋا قىلدى فىراق.

65

1. ساڭا مەقسەد مېنى ئىشقىڭدا زارۇ مۇبتەلا قىلماق،
ماڭا ھەم ئارزۇ جانۇ جەھانىمنى فىدا قىلماق.
2. كېچە-كۈندۈز تىلەرەن بىر كۆرۈپ يادىڭدا ئۆلمەكنى،
نە لازىم غەيرى زىكرىڭنى ماڭا شامۇ سەبا قىلماق.
3. يۈرۈپ ئالەمنى كەزدىم تاپمادىم، ۋەھ، دىلستانىمنى،
كۆڭۈلنىڭ نالەسى بۇ دۇر تاپىپ يار ئىلتىجا قىلماق.
4. ئەجەب مۇشكىلدۇرۇر بۇ يۈز قارا ئەرزىن بەيان ئەتمەك،
ساڭا ئاساندۇرۇر يۈز ھاجەتىم بولسە رەۋا قىلماق.
5. زىھى دەريايى ئەفۋىڭ ئاقتۇر يۈزمىڭ گۇناھلارنى،
ئانى بىلگەچ ماڭا ئىش بولدى ھەردەم يۈز قارا قىلماق.
6. مۇيەسسەر بولسە گەر مەخفى سېنىڭ يادىڭدا بولماقلىغ،
كېرەكمەس دەم ئۇرۇپ ئۇششاق تەرزىدە نەۋا قىلماق.
7. ئىلاھا، بۇ زۇھۇرنى يىراق تۇت زۇھدۇ تەقۋادىن،
كىشكىم زۇھد ئېتەر، ئاندىن يىراق بولماس رىيا قىلماق.

66

1. گەر قارى ئەيلەسە ياشلار ئارا بەزم ئارالىق،
بولماغاي ئاندا يىگىتلەرگە نىشان ئەفزالىق.
2. تىفلىدۇر كۆڭلى ئۇلۇس ئىچرە ساقالۇ ساچ بىر،
كەلسە ئەتفال ساقالىغە زىهى رەسۋالىق.
3. كىم يىگىتلىك چاغىدۇر خىزمەتۇ، تائەت ۋەقتى،
قارىغە يانماقۇ تايماق ھەمە ناپەرۋالىق.
4. ياراشۇر ياشلىغىدا نېچۈك ئىشلار ئەتسە،
خۇش ئەمەستۇر قارىغە قىلسا قەدەھە يمالىق.
5. كىمكى خۇدا يادىدا بولماي قارىبان بادە ئىچەر،
ياخشى بۇ نەۋئ مۇسۇلمانلىقدىن تەرسالىق.
6. ئەۋۋەلى ئۇمر جەھالەت بىلە ئۆتتى ئاخىر،
تەڭرى يادى بىلە ئۆتسە، بۇ زىهى دەنالىق.
7. سارغارىپ تۇشتى، زۇھۇرى، تىشنىڭ ئەمدى خۇشتۇر،
ئەيلەسەڭ تەركى ھەۋەس، ئەيلەمەسەڭ بەرنالىق.

67

1. قەدىڭدەك باغ ئارا سەرۋى رەۋان يوق،
رۇخۇڭدەك گۈلشەن ئىچرە زەئفەران يوق.
2. لەبىڭدەك ھېچ يوقتۇر لەئلى سىيراب،
كۆزۈڭدەك شوخى ئاشۇبى جەھان يوق.
3. قاشىڭدەك يوق جەھاندا قادىر ئەنداز،
ئاتارغە بىر مېنىڭدەك ناتەۋان يوق.
4. نە ھەد ئاغزىڭنى بارۇ يوق دېمەككە،
ئانىڭ رەمزىن بىلۈرگە نۇكتەدان يوق.
5. نە ئىمكاندۇر كىشى باغ ئىچرە كىرمەك،
ئاڭا يول كۆرسەتۈرگە باغبان يوق.
6. مېنىڭ سايراماغىم گۈلرۇخ ئۈچۈندۇر،
قىلۇرمۇ نالە بۇلبۇل گۈلستان يوق.
7. ھەمە ياخشى خۇيۇڭنى سەرف ئېتۈرگە،
جەھان ئىچرە مېنىڭدەك بىر يامان يوق.
8. بولۇپمەن خەلق ئىچىدە ئانچە بەدنام،
مېنىڭ [دەك] يانە رەسۋايى زەمان يوق.
9. ئىلاھا، كۆڭلىدۈركىم بەس پەرىشان،
ماڭا، ئەي، رەھم قىل، بىر دىلىستان يوق.

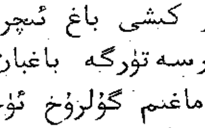

68

1. قاشىمدا تا مېنىڭ لەيلى كەبى بىر گۈلئۈزارىم يوق،
ئانىڭ ھەجرىدە مەجنۇندەك ئىشىم جۇز ئاھ يارىم يوق.
2. خەزانى ھەجر ئارا سارغارمىشەم يافراغىدەك ۋەھكىم،
نە يەڭلىغ غۇنچەدەك خەندان بولۇرمەن نەۋبەھارىم يوق.
3. يۈرۈرمەن گۈلرۇخۇم شاخىدا بۇلبۇلدەك ئېتىپ فەرياد،
ئەجەب بىچارەلىكدۇركىم، مېنىڭ بىر لالەزارىم يوق.
4. نېچەكىم جەۋر چەكتىم كۆرمەدىم يارىمدا بىر ئىنساف،
نېچۈك ئەيلەي ئانىڭسىز لەھزەئى سەبرۇ قەرارىم يوق.
5. بۆلەكلەر تاپسە ① يۈزمىڭ يارۇ ھەم يارىمچە بولماسلار،
فىغانكىم يارسىزدۇرمەن تەمامى ئۇمر يارىم يوق.
6. كىشىكىم يار ۋەسلىدىن ماڭا بىر مۇژدەئى بەرسە،
ساچارغە باشىدىن ياشىدىن بۆلەك لايىق نىسارىم يوق.
7. ئالىپ سىنغان سەفال ئىلكىمگەۋۇ مەيخانەگە كىرسەم،
ماڭا جەم جامىدىن ئارتۇقتۇر ئاندىن نەگۇ ئارىم يوق.
8. تەرەھھۇم ئەيلەسەڭ ھالىم كۆرۈپ، ئەي ساقىئى گۈلرۇخ،
مېنى مەستى ئەزەل قىل سەندىن ئۆزگە غەمگۇسارىم يوق.
9. مېنى مەزھەر كەبى بۇ يولدا مەھكەم ئەيلەسەڭ، يا رەب،
زۇھۇرىدەك بۇ يولدا جان بېرىپ ھەرگىز يانارىم يوق.

① بۇ سۆز قول يازمىدا «تارفە» شەكلىدە يېزىلغان.

1. غۇنچە يەڭلىغ ئاچىلۇرغە ۋەقتى نەۋرۇزى كېرەك،
ساچقالى بادى خەزان مەندەك سىيەھ رويى كېرەك.
2. سەنسىزىن بولدى مېنىڭ يۈز پارە كۆڭلۈم ھەر تەرەف،
جەمئ ئېتۈرگە پارەنى بىر تىرى دىلدۇزى كېرەك.
3. كۆپ مېنىڭ دەردىم، ئىلاجىم يوق مەگەرچە داغدىن،
ياققالى باغرىمغە ئوت ئاھى جىگەر سوزى كېرەك.
4. كىرمەك ئىستەرمەن مەي ئىچمەك بىرلە ئىشرەتخانەغە،
بىزگەكۇ مۇترىب بىلە بىر مەجلىس ئەفروزى كېرەك.
5. يوقدۇرۇر فانى جەھاندا مۇندىن ئۆزگە ① ئەيشى خۇش،
ئايىتار ئېرسەڭ ئانى ئاھۇ دەرد ئىلە سوزى كېرەك.
6. ئىشق دەرسىن پىرى كاملدىن ئالۇرلار ئەھلى دەرد،
ئۆرگەتۈرگە ئانى ھەم بىر دانىش ئاموزى كېرەك.
7. ياخشى كۆردۈڭ [كىم] يامان يول ئىستەسەڭ كەلگىل، زۇھۇر،
ھەر تەرەفكە بارغالى مەندەك قۇلى ئۆزى كېرەك.

① بۇ سۆز ئەسلى نۇسخىدا «بۆلەك» دەپ يېزىلغان.

1. قىيا باقىپ جان ئالۇر كۆزلەرى قاراغە باقىڭ،
بۇ دۇر ھەياتى ئەبەد لەئلى جان فەزاغە باقىڭ.
2. رۇخى زۇلفىدىن ئىستەپ نىشانە كۆز تۇتسام،
دېدى گۇۋاھ ئاڭا تەفسىرى «ۋەززۇھا» غە باقىڭ.
3. بۇ ئىككى كۆزنى يۇمۇپ ئىككى ئالەم ئىشلارىدىن،
ۋىسال ئارا كۆز ئاچىپ نۇرى مۇستەفاغە باقىڭ.
4. فىراق تۈنلەرى سىينەمنى چاك ئاھ ئەتتى،
ئاڭا ئىنانماساڭىز سۇبھىدەم سەباغە باقىڭ.
5. ئانىڭ قۇياشىغە كىم تاب كەلتۈرە ئالغاي؟
قولىدا ئوق سىنانەۋۇ قاشى ياغە باقىڭ.
6. بۇ غەمزە ئوقلارى تەگكەن تېنىم ياراسى ئۈنىڭ،
ھىسابىن ئىستەسەڭىز كۆكدەگى سۇھاغە باقىڭ.
7. نە جىلۋەلەر ئېتەدۇر تەلبەگە پەرى يەڭلىغ،
لەبى فۇسۇن كۆزى سىھر مەھلىقاغە باقىڭ.
8. جانىم بېرىپ جان ئالاي دەپ لەبى سارى باقسام،
تالاشۇر ئانى ئىكى ياندا ئەژدەھاغە باقىڭ.
9. نە ئىشۋەلەر بىلە ئالدى زۇھۇرى كۆڭلىنى،
سەمەندى ناز ئۈزە چابۇكى بەلاغە باقىڭ.

71

1. كىم ۋىسال ئىستەر فەنا كۆيى مەقام ئەتمىش كېرەك،
گۈل ئۈمىدى بار ئىسە خارىغا رام ئەتمىش كېرەك.
2. گەر ۋۇجۇدۇڭدىن ساڭا بىر تارمۇ بار خۇش ئەمەس،
دىنۇ دۇنيا بارچەسىن تەركى تەمام ئەتمىش كېرەك.
3. ئەسلى مەقسەد بۇ ئەمەس گاھ يار ئىلە، گاھ يارسىز،
بىۋۇجۇدۇ بىئەدەم ۋەسلى مۇدام ئەتمىش كېرەك.
4. دامەنى پىنھان ئېتۇر قۇش كۆزىدىن سەييادلار؛
دانەلەر كۆزدىن ساچىپ يوقلۇقدا دام ئەتمىش كېرەك.
5. قوي بۇ دامۇ دانەلەر «ۋەللاھۇ خەيرۇل-ماكىرىن»،
بارۇ يوق ھەققە سالىپ ئەيشىن بىكار ئەتمىش كېرەك.
6. ئەي زۇھۇرى، يار ۋەسلى بار ئېمىش تەقدىر ئىلە،
تەركى سەئيى ئەيلەپ تەۋەككۇلنى ئىمام ئەتمىش كېرەك.

72

1. پەردەدار ئۇلدى نىگارىمغا فەلەك يەتمىش كىرەك،
بۇ فەلەك سەققىنى تېشىپ مەقسۇدىغا يەتمىش كىرەك.
2. بۇ فەلەكدىن يۇققارى باردۇر تۇمەن تۇرلۇك فەلەك،
ھەر فەلەككە يەتسە تەمكىن ئەيلەمەي ئۆتمىش كىرەك.
3. بۇ فەلەك مىئراجىغا ... چىقسپ ئۆزلۈك بىلە،
لاجەرەم بىر پەيرەۋى يوللارنى كۆرسەتمىش كىرەك.
4. سەئيى كۈششغە قوي بەئزىلەر بۇ يولنى [كىم]،
بەئزەلەر ئايتۇر تەۋەككۈلنى ئىمام ئەتمىش كىرەك.
5. ئىشق پىرىنىڭ كۆڭىل تىفلىغە تەئلىمى بۇدۇر،
مەكتەبى زانۇدا خامۇشلۇقنى ئۆرگەتمىش كىرەك.
6. ئەي زۇھرورى، تىفلىسەن، قىل ئەبجەدى ئىشق ئىختىيار،
ۋەرنە مەھرۇم ئەبۇ جەد مىراسىدىن كەتمىش كىرەك.

73

1. مەن قالىپ ھەجرىدە قان يۇتتۇم كېتىپ يارىم مېنىڭ،
ھېچ باقماي ئىنتىزار ئەتتى دىل ئازارىم مېنىڭ.
2. ھەجر نابىمدىن جۇدا قىلغان فەلەكنىڭ جەۋرىدىن،
ھېچ يەرگە يەتمەدى ئەنغان ئىلە زارىم مېنىڭ.
3. تاڭ يوق، ئەر چىقسام جەھان خەلقى ئىچىدىن ئايرىلىپ،
بەيتۇلئەھزان ئىچرە تاشلاپ كەتسە غەمخارىم مېنىڭ.
4. يا ئىلاھا، ئىشق ئوتى كۆيدۈردى جانىمنى ئەجەب،
ۋەسلىگە يەتكۈرگىل، ئەي، سەنسەن يوقۇ بارىم مېنىڭ.
5. ھەر كېچە پەرۋاز ئېتۈر كۆڭلۈم قۇشى ۋەسلىڭ تىلەپ،
بۇ غەرەزدىندۇر ساڭا ھەر كېچە بىدارىم مېنىڭ.
6. مەن زوھۇرىدەك ئانىڭ ھەجرىدە زار ئولسام نې تاڭ،
بۇلبۇلى ئاشۇفتە يەڭلىغ كەتسە گۇلزارىم مېنىڭ.

74

1. لەئلگۇن مەي تابىدىن گۇلرەڭگى رۇخسارىن كۆرۈڭ،
لەئلى گەردىدە بىتىلگەن خەتتى زەڭگارىن كۆرۈڭ.
2. قابە قەۋسەين ئىشتىهادى يەڭلىغ ئول كۆز ئۈستىدە،
ئاتقالى پەيۋەستە ئوق يادىن نەمۇدارىن كۆرۈڭ.
3. ئالدى كۆڭلۈمنى فەرىق ئەيلەپ كۆزىنىڭ ئىشۋەسى،
جان قۇشىنى ئۆرگەتۇر لەئلى شەكەر بارىن كۆرۈڭ.
4. دەير ئارا مۇغبەچەلەرنىڭ ئول كۆزى كافىر ئۈچۈن،
گەردەنىدە تەۋق ئىلە بىلىدە زۇننارىن كۆرۈڭ.
5. ئول گەدايىكىم كىرۇر مەيخانەغە ئىستەپ مۇدام،
فەقر ئەڭنىدە ۋەلي شەھلىق خەرىدارىن كۆرۈڭ.
6. ھەجر ئوتىنىڭ شىددەتىدىن ۋەسل ئوتى لەززەت بىرۇر،
ۋەسل قەدرىن بىلسەڭىز ھەجرىنىڭ ئازارىن كۆرۈڭ.
7. ئەي زۇھۇرى، ئۆمر دۇردىنىڭ بەقاسىن كۆرسەڭىز،
سۇدا يامغۇر نۇقتەسىنىڭ دەۋرى پەركارىن كۆرۈڭ.

75

1. خالىڭ مۇشكىنىڭ نىسارى نۇقتەئى جانىم مېنىڭ،
سەرۋىدەك قەددىڭ فىداسى جىسمى ۋەيرانىم مېنىڭ.
2. جىسىم ئارا كۆكسۈمدە جان، جانىم ئارا تۇتقان ۋەتەن
نى كۆڭۈل، نى جىسمۇ نى جان مەھزى جانانىم مېنىڭ.
3. سەبزە خەتتىڭدىن تاپۇر جان خىزر يەڭلىغ چاشنى،
لەئلى سىيرابىڭ بولۇپدۇر ئابىھەيۋانىم مېنىڭ.
4. خالۇ خەتتۇ ئارەزۇ زۇلفۇ رۇخۇ قامەت بىلە،
كۆڭلۈم ئالغان مەسنەدى ھۇسن ئۈزرە سۇلتانىم مېنىڭ.
5. ئول ھىلال ئېرمەس كۆرۈنگەن كۆكدە ھەر ئاي باشىدا،
قاشىدىن قىلغان ئىشارەت ماھى تابانىم مېنىڭ.
6. رەئد ئەمەس گەردۇندا ئوتلار چاقىلىپ بەرگەن سەدا،
سوزى ئاھىمدىن ئۇلاشقان كۆكتە ئەفغانىم مېنىڭ.
7. مەن زۇھۇدى مەزھەرىمدىن ئۆزگەگە سالسام نەزەر،
ئىككى دۇنيا، ئەي يارانلار، بويىنۇمە قانىم مېنىڭ.

76

1. کەلسە گەر دەيرى فەنا ئىچرە سىنىڭ ئىشلارىڭ ئوڭ،
مەسجىدۇ مەدرەسە تەرك ئەيلەگەسەن ئاندىن ئوڭ.

2. كىربان دەيرى مۇغان ئىچرە مۇباھات ئىلە،
دىسە گەر مۇغبەچە: كەلگىل ساڭا بار مۇندا بۇلۇڭ.

3. فەقر كۇنجىدە كۆيۈك نانغە قەنائەت قىلا كۆر،
ئول ھۇمادەككى قەنائەت بىلەدۇر خىرمەنى چوڭ.

4. ئىشق دەشتىدە ئىسىغ بىرلە سوغۇقدىن غەم يىمە،
شىفقارىپ مەينى سۇمۇرگەر قىزىغ ئولغىل، گەر توڭ.

5. نىچە ناقابىل ئىسەڭ ئىلگەرى قويغاچ قەدەمىڭ،
يارى قابىل ئىتەكىن تۇتقىن ئەگەر يەتسە قولۇڭ.

6. بىلسە بولماس كىشىنى زاھىد ئولۇر يا فاسىق،
نامەئى مەئلۇم ئەمەس سول قولىدىنۇ يا ئوڭ.

7. نەزمدە پەيرەۋىلىق ئەيلە نەۋائىنى، زۇھۇر،
سەير ئولۇر ياخشى لاچىننى ئەرىشىپ بارسە قوڭ.

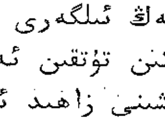

77

1. خاتىرىمنى فۇرقەتىڭدىن بەسكى غەمناك ئەيلەدىڭ،
ھەجرىڭ ئوتىغە قۇرۇق جىسمىمنى خاشاك ئەيلەدىڭ.
2. ئارەزىڭ مېھرىنى كۆز تۇتسام بۇ غەمنىڭ شامىدا،
ئىشق تىغىڭ بىرلە كۆكسۈم سۇبھىدەك چاك ئەيلەدىڭ.
3. بۇ غەلەت ئېرمەس دېسەم ئىككى كۆزۈڭنى فىتنەجۇ،
خەستەۋۇ پەژمۇردەئى غەمزەڭنى چالاك ئەيلەدىڭ،
4. ھەجر تىغىدىن يارا بولغان يۈرەكىنىڭ زەخمىغە،
ناۋەكىڭ ھەردەم ئاتىپ زەھرىڭنى تەرياك ئەيلەدىڭ.
5. ئەيشۇ ئىشرەت باغىدا ئەتىڭ رەقبلەرىڭنى كۈل،
مېھنەت ئويىدە ھەبىبىڭنى تەرەبناك ئەيلەدىڭ.
6. جۇملە ئالەم خەلقى ئوتىدىن قاچسە ئاسىي ئىستەر ئوت،
ئوتۇ سۇدىن ئاشىقىڭنى تۇرفە بىباك ئەيلەدىڭ.
7. ياخشىلار ياخشىلىقىدىن ئات چىقاردى خەلق ئارا،
ھەمدى لىللاھ بۇ يامانىنى ياخشىدىن پاك ئەيلەدىڭ.
8. ئەي مۇغەننى، مەجلىس ئەھلىنى چۇ بىئىدراك ئېتىپ،
دەير ئارا، ئۇششاق ئارا سازىڭ ئالىپ راك ئەيلەدىڭ.
9. يارىغە ھەردەم زۇھۇرى دەر: يۈزىن كۆرسەتمەيىن،
مەزھەرى يەگلىغ كۆزۈمنى نىگە نەمناك ئەيلەدىڭ؟

[library stamp]

1. قارا ھىجران تۈنىدە ئىشقدۇر بىر شوئلەلىق مەنقەل،
كۆرۈنۈپ ئىشق ئاسان بارچەدىن، ئاسان ئەمەس مۇشكەل①.
2. بەلالىغ ئىشق دەشتىن سەير ئېتەرنى ئارزۇ قىلساڭ،
تاپىپ بىر كاسەنى دەير ئىچرە ئىچمەك فەرزدۇر ئەۋۋەل.
3. كىشكىم ئەقلۇ دانىشدىن دەم ئۇرسا ئول ئېرۇر مەدھۇش،
ئىچىپ دەيرى مۇغاندا كىمكى لايەئقەل ئېرۇر ئەئقەل.
4. ساڭا ئوق قاشىدىن ئاتسە يارۇغ كۆكسۈڭنى. تۇت [غىلكىم]،
كۆڭلۈم كۆزگۈسىگە مەھبۇبىنىڭ دەردى ئېرۇر سەيقەل.
5. ئېرۇر مەقسۇدۇڭ ئول پەرىنى ئۆزگە بىلمە دەپ...
ۋەگەرنە شىركەت ئەھلىدىن ئېرۇرسەن يا كۆزۈڭ ئەھۋەل.②
6. ماڭا كۆپ ئەيلەمە بۇ ئىشق رەمزىن، ئەي زۇھۇرىددىن،
ئانىڭدەك مەستمەن دەي ھېچكىم بۇ مۇشكىل ئېرمەس ھەل③.

① بۇ مىسرا كۆچۈرۈش جەريانىدا كاتىپ تەرىپىدىن بۇزۇلغان.

② ③ بۇ بېيتلار كاتىپ تەرىپىدىن بۇزۇۋېتىلگەن.

79

1. مىنى ھەجر ئىبتىلاسى قىلدى غەمخازىم سارى مايىل،
كۆڭۈل كۆزگۈسىنىڭ زەڭگىنى يادى ئەيلەدى زايىل.
2. كىم ئول ئاشىق بولۇر بىلگەي بەلايى ئىشق سەئبىنى،
بىلۇرمۇ ھىچ دەريا ھالەتىنى ساكىنى ساھىل؟
3. ھەمە ئەل ئاتىنى دەر ئىشق، مەن دەرمەن بەلاسى جان،
بۇ سۆز رەمزىنى تاپقايمۇ كىشىكىم بولسە ئول ئاقىل.
4. بەلا كەش يار ھەجرىدە نە مەن يالغۇزدۇرمەن، ئەي دوست،
يامانۇ ياخشۇۇ، فۇسساقۇ زاھىد بارچەسى شامىل.
5. بولۇر ئەقلىڭ بىلە ھۇشۇڭ بۇ ھەسرەت دەشتىدە ئاجىز،
كىرىپ پىرى مۇغانىدا بولماق ئەۋزەل① مەستى لايەئقىل.
6. نە ھۇشدۇر پەرى ئايلىدا بىھۇش بولماقلىغ②،
بۇ ھەيرەتدە قويۇپ دانىش ئەمما بولماغىل غافىل.
7. مۇھەببەتدىن دەم ئۇرما، ئەي زۇھۇرى، پىرى كامىلسىز،
بولا ئالغان ئەمەس بۇ ئىشقغە توققۇز فەلەك ھامىل.

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «ئەۋۋەل» دەپ يېزىلغان.

② بۇ ·مىسرا كۆچۈرۈش جەريانىدا كاتىپ تەرىپىدىن بۇزۇلغان.

80

1. لەتافەت باغىدا يوقتۇر يۈزۈڭدەك بىر ئاچىلغان گۈل.
ئانىڭ شەۋقىدە فەرياد ئەتكەلى يوق مەن كەبى بۇلبۇل.
2. ئاچىلغان يوق جەھانغە رەۋزىدە ئاغزىڭ كەبى غۇنچە،
گۈلى گۈلشەندە ئۈنگەن يوق يەنە ساچىڭ كەبى سۇنبۇل.
3. ئەدالەت باغىدا پۈتكەن ئەمەس قەددىڭ كەبى ئەرئەر،
لەبىڭ شەۋقىدە ئاسىلغان ئاڭا ئەژدەر كەبى كاكۇل.
4. سەخا دەرياسىدا چىقماس تىشىڭدەك ھېچ دۇررى ناب،
ئاڭا يوق مۇستەھىق مەندەك جەھاندا مۇفلىسى بىغۇل.
5. كۆزۈڭ كەيفىيەتىدىن مەستدۇر ئالەمدە ئاشىقلار،
يەنە مەست ئولغالى دائىم ئىچۈرگە ھاجەت ئېرمەس مۇل.
6. مەلاھەت كانى ھۇسن ئىقلىمىدە يوق سەن كەبى بىر شاھ،
سېنىڭ كويۇڭدا يوق مەندەك يەنە ئىخلاسلىق بىر قۇل.
7. شەھى ئالى نەسەب يۇسۇف، زۇھۇرىدىن ئاڭا مۇخلىس،
ئەبەن مىن جەدد ھۇمايۇن بەخت كەلدى مەۋلىدى قامۇل.

81

1. ئاياساقى، كېتۈرگىل يار بەزمىدىن پەياپەي مۇل،
ئاچىلغان مەجلىس ئەھلى مەستلىكىدىن بارچەسى گۇل-گۇل.
2. نەدۇر تۇرماقلىغ ئىچمەي بىر دەمى ئۇششاق شامىدا،
سۇراھىدىن چىقۇر ئاۋازە ئىچ دەپ دەم بەدەم قۇلقۇل.
3. مۇغەننى، نەغمە چەك، ئۇششاق تەرزىدە نەۋا ئەيلەي،
ئانىڭ شەۋقىدە فەرياد ئەيلەبان باغ ئىچرە ھەر بۇلبۇل.
4. مەنى مەھزۇننى، ئەي مۇترىب، تەرەبناك ئەيلەسەڭ نېتەي،
نە بولغايكىم مۇرادىن تاپسا سەندىن بىر مېنىڭدەك قۇل.
5. مەنى بىچارەنى ئىشقىدە كۆيدۇردى پەرى پەيكەر،
قاشى يا، كىرپىكى ناۋەك، ھىدى سۇنبۇل ئۇزۇن كاكۇل.
6. ئىلاھا، بارسىن تەركىنى بەرگىل بۇ پەرىشانغە،
قىلىپ مەجمۇئى خاتىر غەير زىكرىنى كۆڭۈلدىن يۇل.
7. شەھى ساھىبقىران يۇسۇف، ئانىڭ بىر خاكپايىنى،
زۇھۇرى، سۇرسەڭ ئەر كۆزگە ساڭا فىردەۋسدۇر قامۇل.

82

1. ئەي كۆڭۈل، يار ئۆزگەنى يار ئەتتى، سەن دىۋانە بول،
سەن ھەم ئۆزنى ئۆزگە ئەيلەپ خەلقدىن بىگانە بول.
2. گەر تەمەننا ئەيلەسەڭ ئول لەيلىۋەشنىڭ ۋەسلىنى،
ھەجر دەشتىنى كېزىپ مەجنۇن كەبى ئەفسانە بول.
3. گۈلرۇخىنىڭ يادىدا بۇلبۇل كەبى فەرياد ئېتىپ،
چەۋرۇلۇپ شەمئى جەمالى گەردىدە پەرۋانە بول.
4. ئالىبان مەيخانەلەردە ئىلكىگە سۇنغان سەفال،
شوخۇ شەڭ مۇغبەچچەلەرنىڭ ئىشقىدا مەستانە بول.
5. گۈل تىكەنسىز بولماغى مۇمكىن ئەمەس، ئەي ساددە دىل،
گۈل تەمەنناسىبدا بولساڭ خار ئىلە پىنھانە بول.
6. گەر تىلەرسەن ئول بۇتى زىبىا ۋىسالىن دەۋلەتى،
تەركى دىنۇ مىللەت ئەيلەپ ساكىنى بۇتخانە بول.
7. يارى زۇلفۇ خالىنىڭ ئۇمىدىدە بولساڭ، زۇھۇر،
دەردۇ غەمنىڭ دامىدا مىھنەت قۇشىغە دانە بول.

83

1. جەمالىڭ يادى بىرلە ئىچسەم① ئەرچە ياردۇر قاتىل،
ھەياتىم نۇشىدىن ئۇمرۇمدە ئانداغ تاپماغۇم ھاسىل.
2. ئەگەر يادىڭ تۇشەر كۆڭلۈمگە باردۇر مەزھەرى مۇتلەق،
سىغۇرمۇ ئول كۆڭۈلگە جۇملەئى ئەئيان ئېرۇر باتىل؟
3. سېنىڭ دەردىڭ دەۋاسى بىرلە خۇشنۇر بارچەلەر، لېكىن،
ماڭا (دۇر) زەخمى تىغىڭ بىرلە بولماقلىغ ساڭا مايىل.
4. مېنىڭ ئۇممىدىم ئولدۇر ئىشقسىزلار سۇھبەتىدىن كىم،
كېتىپ ئول فەردلىق ۋەيرانە سارى بولغامەن شامىل.
5. بۇ خەسنە، ۋەھ، جەمالىڭ شەمئىغە پەرۋانەۋار ئولدى،
بېرىپ شۇئلە ئاڭا ئىشقىڭ ئوتىغە ئەيلەگىل داخىل.
6. جەمالى لالەزارىڭغە ئېتەي كۆڭلۈمنى مەن كۆزگۈ،
تۇشۇپ ئەكسى ئاڭا ئەتكەي تەئەللۇق زەڭگىنى زايىل.
7. زۇھۇرىدىن ئەمانەتنى ئالۇر چاغدىن بۇرۇتراقكىم،
ئىلاھا، ئەيلەگىل بارى ئامانەتكە ئانى ھامىل.

① قول يازمىدا بۇ سۆز «ئىچسەڭ» دەپ خاتا يېزىلغان.

84

1. يا قاشىڭ مىھرابى «مۇ» يا «كىم» ياكى چىققان ھىلال،
ئارەزىڭ گۇلدۇرمۇ يا خۇرشىد يا بەدرى كەمال؟

2. كۆز تىكىپ قەددىم خەم ئولدى كەلمەدىڭ قاشىڭغەكىم،
ئارزۇ قىلسام كۆرەي دەپ بارغالى يوقتۇر مەجال.

3. غۇنچە ئاغزىڭ ھەسرەتىدىن قان تۆكۈلدى كۆڭلۈمە،
فىكر ئېتىپ تاپماي بىلگىنى بولدى بۇ جىسمىم نىئال①.

4. ئەللاھ، ئەللاھكىم ئىلىنماي يەتكۇسى مەقسۇدىغە،
دامۇ دانە جان قۇشغە زۇلفى مۇشكىن خەتتۇ خال.

5. مەست بولماق مەي ئىچىپ ئۆزلۈك بىلە مۇمكىن ئەمەس،
ساقىئى گۇلچېھرەدىن لۇتف ئولماسا ئىچمەك مەھال.

6. مەستدۇر مەيگۇن كۆزۈڭنىڭ ئەكسىدىن خەلقى جەھان،
مەن ئۇلارغە شەۋقىدىن ئەتتىم ئۆزۈمنى پايمال.

7. ئەي زۇھۇرى، يولچىسىز مەيخانەگە كەلتۇرمە يۈز،
راھبەر ئەيلەپ ئىزىنى كۆزۈڭە قىل ئىكتىھال.

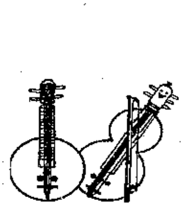

---

① بۇ سۆز قول يازمىدا «خەيال» دېيىلگەن.

85

1. جامۇ مەيسىز يەتمەكى لەئلى شەھەنشەھغە مەھال،
تۇرفەدۇركىم فىلمەسەل تۇفراغىدىن ئۇشبۇ خەيال.
2. جام ئەگەر مەيدىن پۇر ئولسە ئايغە مۇگراتسام نې تاڭ،
چۇن يارىم بولغاچ نەمايانۇر لەبى مىسلى ھىلال.
3. يارى چابۇك سەيرى ۋەسلىغە نىچۇك يېتكۈگەدۇرۇر،
شەھسەۋار ئايلىدا تا سەن ① بولماغۇنچە پايمال.
4. كەسسەلىڭ ئەر فەرھاددەك مىھنەت ئارا غەم تاغىنى،
جەزب ئەگەر شىرىندە يوق يەتمەككە يوق سەندە مەجال.
5. كۆز تىكىپ ئەردىم يۈزۈڭگە ھەر سەباھ ئەيلەپ دۇئا،
يۈز يولۇمنى ھەر تەرەفدىن باغلادى ئول خەتتى خال.
6. سايەۋەش بولغىل، زۇھۇرىددىن، تاپۇرسەن مەقسەدىڭ،
تا ئەبەد بولماس ئانىڭ خۇرشىدى ھۇسنىغە زەۋال.

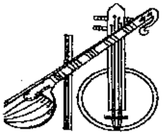

① بۇ سۆز قول يازمىدا «تاش» **دېيىلگەن**.

86

1. گىرىھ-گىرىھ ئىدى غەمدىن يازىلمادى كۆڭلۈم،
بەھار بولدىيۇ گۈلغە مەيل قىلمادى كۆڭلۈم.
2. لەبى فىراقىدە، ۋەھ، قان تۆكۈلدى كۆڭلۈمگە،
ئاچىلدى غۇنچە، ۋەلېكىن ئاچىلمادى كۆڭلۈم.
3. ھەمىشە مەست ئىدىم كۆزلەرى كەيفىدە ئانداغ،
بەھار كەلگەنۇ كەتكەنىنى بىلمەدى كۆڭلۈم.
4. تاپاي دەپ ئاغزى نىشانىن ئەتتى كۆڭلۈم ھەم،
كى غۇنچەلەر ئىستەپ تاپا ئالمادى كۆڭلۈم.
5. كۆزۈمدە جىلۋەلەر ئەتتى بۇ دەھر رەئناسى.
ئاتىنىڭ ئىزىچە ئانى كۆزگە ئىلمادى كۆڭلۈم.
6. فىراق دەشتىدە ھەيرانۇ زار تەلبە ئىدىم،
كى گۈل چاغىدا زەمانى ئاچىلمادى كۆڭلۈم.
7. ئىككى جەھاننى تەمەننا قىلىپ كى ئەل كۆڭلى،
ئۇلارغە شۈكرىكى بارى قاتىلمادى كۆڭلۈم.
8. نەۋائى مەخزەنىدىن ئىستەبان دۇر نەزمىدىن،
ئەگەرچە تاپمادى گەرچە ياڭىلمادى كۆڭلۈم.
9. زۇھۇرى، نەزمىڭنى ئانداغ سىلىغدادى مەزھەر،
كى ئانچە بولدى سىلىغۇ تايىلمادى كۆڭلۈم.

87

1. دەم بەدەم كۆڭلۈم تىلەر يارىم بىلە كام ئەيلەسەم،
كىم تەكەللۇم كەيفىدىن چېھرىمنى گۈلفام ئەيلەسەم.
2. رەم ئېتىپ كەلمەس ئۇلۇس غەۋغاسىدىن شەھبازدەك،
كېچەلەر بىدار ئولۇپ ئەمدى ئانى رام ئەيلەسەم.
3. تۇتى يەڭلىغ سۆزلەتىپ ئۇز نەقشنى كۆڭلۈم ئارا،
كۆرسەتىپ ئۇز ئەكسنى ئايىنەدە دام ئەيلەسەم.
4. ئۆمرلەر دۇنيا ئىشىدا بولدى زايىئ، ۋاي كىم،
پەردەئى غەفلەتنى يىرتىپ شامىنى بام ئەيلەسەم.
5. نەچچە مۇددەتتۇركى ئەلنىڭ كارى بارى ئەتتى دال،
ئەمدى ھەق يولىدا بۇ جىسمىمنى چۇن لام ئەيلەسەم.
6. كۆزلەرىڭ كەيفىيەتىدىن ئىلتىماس ئەيلەر زۇھۇر،
مەستلىك ئاغاز ئېتىپ ھوش بىرلە ئەنجام ئەيلەسەم.

88

1. سۇبھى ۋەسلىڭ ياد ئېتىپ شامىنى ئەنۋار ئەيلەدىم،
چاك ئېتىپ كۆكسۈمنى رەۋزەندىن نەمۇدار ئەيلەدىم.
2. جانۇ دىلنى مەزھەر ئېتىپكىم جەمالىڭ پەرتەۋى،
كاشكى تۇشكەيمۇ دەپ جىسمىمنى ئەفگار ئەيلەدىم.
3. يازغالى بۇ سەفھەئى غەمگە فىراقىڭ شەرھىنى،
كۆز قاراسىن ھەك قىلىپ كىلكىم نىگۇنسار ئەيلەدىم.
4. ئىشق سەھراسىدا كۆڭلۈم قۇشلارى پەرۋاز ئېتۇر،
قولداغايسەن دەپ مۇھەببەت رىشتەسىن تار ئەيلەدىم.
5. گۈل تىكەنسىز بولماغى مۇمكىن ئەمەس، ئەي گۈلئۇزار،
گۈل يۈزۈڭگە كۆز تىكىپ كىرپىكلەرىم خار ئەيلەدىم.
6. شادمان كۆرگەچ سېنى مەھزۇن كۆڭۈل ئازارىدىن،
خەستە جانىمغە سېنىڭ دەردىڭنى غەمخار ئەيلەدىم.
7. دەۋلەتى ۋەسلىڭ تەمەنناسىدا مەن ھەر سۇبھۇ شام،
كۆزلەرىمنى ئۇخلاتىپ كۆڭلۈمنى بىدار ئەيلەدىم.
8. ئول لەبى لەئل ئىشتىياقى ھەسرەتىدىن قان يۇتۇپ،
ئاقىزىپ قان ياش ئىلە ئالەمنى گۈلزار ئەيلەدىم.
9. تابىسىز بولسا قىلىچىڭ دەفئىگە دەپ، ئەي زۇھۇر،
كۆز ياشىمدىن سۇ بېرىپ قانىمنى دەركار ئەيلەدىم.

1. تۇتۇپ ئۇممىدى لەئىلىك چاشنى مەن روزدار ئېردىم،
جەمالىڭ شەمئىدىن سۆزلەپ ئۆزۈم پەرۋانەۋار ئېردىم.
2. يۈزۈڭ گۈلنارىدىن ئايىتىپ ئۆزۈم يەتمەي مەگەر كۆڭلۈم،
تۆكۈپ قان ياش ئىلە يادىڭدا ھەردەم گۈلئۇزار ئېردىم.
3. ئىچىمگە پاتمايىن سىررىڭ قامۇشدەك نالەلەر ئەيلەپ،
سارىغ يۈز سەفھە ئەيلەپ قان ياشىمدىن خەت يازار ئېردىم.
4. يېتىپ لەئلىڭغە كۆيسەم چاشنى ۋەقتى تەكەللۇمدە،
ئانى دەپ شەربەتى «يۇھيىلئىزام» ئاغزىم ئاچار ئېردىم.
5. ئاچىب ئاغزىمنى مەن ئىيد ئولدى بۇ لەئلىڭغە يەتمەكدىن،
بۆلەكلەر بولدى قۇربان ھەسرەتىدىن مەن تاتار ئېردىم.
6. كۆرۈپمەن بىر كۈن ئىچرە ئىيدى فىترە بىرلە ئۇزھانى،
ئەجەبدۇر بۇ ھىلالىڭ بىلايىن كۆرمەي قارار ئېردىم.
7. مىنى سەن بۇ زۇھۇرىدەك لەبىڭدىن كامران ئەتمە،
كۆرەي دەپ ئاي يۈزۈڭنى ھەر كېچە مەن بىقەرار ئېردىم.

1. يازغالى نامەئى شەۋقىمنى شەكەر بار قەلەم،
تىلنى ئىككى قىلىپ ئەيلەدى تەكرار قەلەم.
2. ساقلاغان جان بىرلە كۆڭلۈمدە نىھان سىررىمنى،
فاش قىلدى ھەممەگە ساھىبى ئەسرار قەلەم.
3. گاھ ۋەسلىڭ خەبەرىن يازدى گەھى ھەجرىڭدىن،
تىل ئۈرۈپ يۈز قارالىق ئەيلەدى ئەسرار قەلەم.
4. يازغالى دەردى فىراقىڭنى جەھان سەفھەسىدە،
چاك ئېتىپ كۆكسىنى سەير ئەيلەدى بىسيار قەلەم.
5. كۆڭلىنى قىلدى قارا ھەم ماڭا كەلگەندە دۇۋات،
تىلىنى قىلدى ئۇزۇن ھەم بۇ نىگۇنسار قەلەم.
6. ۋەسلى خىلۋەتگەھىدە بىتىككە ھاجەت يوقدۇر،
بولماغاي ئاشىقۇ مەئشۇق دەركار قەلەم.
7. ئاقىبەتنى تىلەسەڭ، ئەيلە خە مۇشلۇقنى، زۇھۇر،
تىلدىن باشى يارىلدى قارا مىنقار قەلەم.

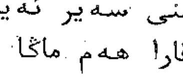

91

1. ساقىئى گۇلرۇخ ئەگەر لۇتف ئىلە تۇتسە ماڭا جام،
تا قىيامەتكە ساقايغۇم يوق ئولۇپ مەستى مۇدام.
2. ئارەزى پەرتەۋى گەر تۇشسە بۇ كۆڭلۈمگە مۇدام،
ئايىنە شوئلەسىدەك ئەتسە مېنى بىئارام.
3. گۇلرۇخۇم لەئلى لەبى ھەسرەتىدىن ھەر كېچەدە،
مۇرغىئى ئىسھاق كەبى بولۇرەم بىئارام.
4. مېنى بىر كاسە بىلە مۇغبەچەئى بادەپەرەست،
ئەيلەدى پۇختە جۇنۇن ئەمدى ئىشىم بولماس خام.
5. تاپمادىم دەيردە بۇرنا يۈرۈگەن يوللارنى،
يارسىز بولغان ئۈچۈن بولدى ئىشىم ناپەرجام.
6. ئىشق يولىدا كېرەكمەس ماڭا نەڭگۇ ناموس،
ھەممنى تەرك ئېتىبان خەلق ئارا بولدۇم بەدنام.
7. زاھىدۇ ئالىمۇ ئابىد ھەمەسى ھېچ ئەقىم،
ئىشقسىزلارنىڭ ئىشىدۇر نە سەرۇ نە ئەنجام.
8. بۇ بەياز ئۇلسا ئەدا تەڭرىغە بەس ھەمد ئەيلەپ،
كاسەئى مەي تۇتۇبان مەزھەرىغە ئەيلە سەلام.
9. مەستۇر ئىشق ئېلى بىرسى بىر ئىشدىن،
ئىشق ئەھلىگە قاتىلمادى زۇھۇرى ناكام.

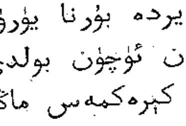

92

1. مۇندا نىپ بار ئېردى يارىمدىن خەبەردار ئولماسام،
گەر خەبەردار ئولماسام، ياخشى ئىدى يار ئولماسام.
2. كىمگە سالۇر ئېردى بۇ ئىشقى مۇھەببەت ئوتىنى،
كۆيگەلى گەر مەن سەمەندەردەك سەزاۋار ئولماسام.
3. ئەي مەھى كەنئان قاچان بولغاي ئىدى قىممەت بەھا،
بىر كەلابە يىپ بىلە گەر مەن خەرىدار ئولماسام.
4. تىب ئۇلۇمىيۇ عەتىبا قايدا بولغاي ئىئتىبار،
ئىشقى زاتىل جەنبىدىن مەن خەستە بىمار ئولماسام.
5. گۇل يۈزۈڭنىڭ شۆھرەتى ئارتۇرمىدى ئۇششاق ئارا،
بۇلبۇلى ئاشۇفتەدەك گەر مەن ساڭا زار ئولماسام.
6. ساكىنى بۇتخانە بولماقدىن ماڭا ئولدۇر غەرەز،
ئول سەنەم كۆرسەتمەگەي يۈز ئەھلى زۇننار ئولماسام.
7. ئىشقۇ ئاشىقلىق قاچان شايەئ بولۇر ئېردى مەگەر،
سەن كۆڭۈلنى ئالماساڭ مەن ھەم تەلەبكار ئولماسام.
8. ئىلتىماس ئەيلەپ زۇھۇرىددىن قويۇپ ھەر سۇبھدە،
دۈشمەنىڭگە يار ئولۇپ، يارىڭغە ئەغيار ئولماسام.

93

1. ئۆلۈككە جان كىگۈرۈر بولساڭ، ئەي مەسىھا دەم،
ماڭا كىگۈركى دەمىڭسىز ئەمەن ئۆلۈكدىن كەم.
2. سىنىڭسىز ئانچە كۆرۈپ مەن بەلاۋۇ مىھنەتنى،
مىڭدا بىرىنى ھەم كۆرمەمىش بەنى ئادەم.
3. سىپاسۇ شۈكرى نىھايەتسىز ئۇشبۇ ھالىمغە،
سەنا يولىدا بولدى ماڭا قۇت دەردۇ ئەلەم.
4. يۈرەكدە غەمزەڭ ئوقى باردۇر بىھەد،
ئاڭا تەبەسسۇم ئىلە باقىشىڭ ئىرۇر مەرھەم.
5. بەھار بولدى ماڭا يارسىز ساۋۇق قىشدەك،
نىشاتى ئىيد ئىلە نەۋرۇز گويىيا ماتەم.
6. كىرەيكى دەير مۇغانىغە بارىنى تەرك ئەيلەپ،
ۋەفا قىلىپدۇرمۇ بىر ھىچكىمگە بۇ ئالەم؟
7. مۇيەسسەر ئولسا ئاياقچى قولىدىن ئىچسە ئاياق،
سۇمۇرسە ئانى بۇ جەھاندىن، زۇھۇرىيا، يىمە غەم.

94

1. مەيخانە كۇنجى بولدى كويۇڭدا خانەقاھىم،
پىرى مۇغان دۇئاسى ئەۋرادى سۇبھگاھىم.
2. باشىمغە خىشت ياستۇق بولدى، تىكەن تۆشەكىم،
ئىنلارىڭ ئاستانى ھەر كېچە تەكيگاھىم.
3. فەقر ئولماغىمدۇر ئەۋلا دەير ئىچرە شاھلىقدىن،
باغلاپ بېلىمنى مەھكەم تەۋفىق بەرسە شاھىم.
4. دۇنيا يۈزىدە ھەركىم ئۆز يارى بىرلە خۇشتۇر،
يوقتۇر ماڭا يۈزىدىن ئۆزگە بولۇر پەناھىم.
5. يۈزىمىڭ فىغانلار ئەتسەم نىچۈن ئېشىتمەس ئول ماھ،
ھەر كېچە يەتتى يۈز يول توققۇز فەلەككە ئاھىم.
6. سەنسىز ماڭا بۇدۇر ھال ھەر كېچە قىلماق ئەفغان،
كەيۋان بىلە سۇرەييا باردۇر ئىكى گۇۋاھىم.
7. بولغىل، زۇھۇرى، خەستە فەقرۇ شىكەستە بەستە،
شايەد كۆرۈپ بۇ ھالىڭ رەھىم ئەيلەگەي ئىلاھىم.

95

1. كۆكۆل ئالغان بىر نەزەردە كۆزى جادۇ دىلبەرىم،
ئاغزى غۇنچە، تىشلەرى دۇر، قەددى دىلجۇ دىلبەرىم.
2. نار ئۈتى ئۈستىندە ساداق بېلىدە ئىككى سىنان،
غەمزە ئوقىن يالاغان پەيۋەستە ئەبرۇ ① دىلبەرىم.
3. جان ئالۇرنى بىلىپ يارىمنى بەدخۇي دەيدۇ ئەل،
جان نىسار ئەيلەپ دېگۈم جەننەتدە خۇشخۇ دىلبەرىم.
4. يۈزقارالىق ئەيلەدىم ھەر كېچە يوللارنى كېزىپ،
ئاھكىم كەلمەس قاشىمغە زۇلفى شەبرۇ دىلبەرىم.
5. نېگە فەرياد ئۇرماغايمەن كېچەلەر ئىندەك ئۇلاپ،
ئۆتسە باقماس سەير ئېتىپ گۇلشەنگە مەھرۇ دىلبەرىم.
6. كۆز قارالاردىن ۋەفا كۆز تۇتمە دەپدۇرلار بىلىڭ،
دوستكىم رام ئەيلەدى ئول كۆزى ئاھۇ دىلبەرىم.
7. دۇر مۇغەننىدىن، زۇھۇرى، ئىستەسەم سۆز بەھرىدە،
يوقتۇرۇر مەزھەر كەبى غەۋۋاسى خۇشگۇ دىلبەرىم.

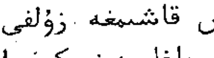

① قولىيازمىدا بۇ سۆز « ئېرۇر » دەپ يېزىلىپ قالغان.

96

1. بىناگاھ كەلدى كۆلبەمگە كۆزى جادۇ، لەبى ئەفسۇن،
تەكەللۇم ئەيلەگەچ كۆڭلۈم ئالىپ، ئەتتى مىنى مەغبۇن.
2. كۆرۈپ دىۋانەۋەش بولدۇم باقارغە تاقەتىم يوقتۇر،
كۆزۈمدىن غايىب ئولغاچ، بولدى بىتاقەتلىكىم ئەفزۇن.
3. بەسى ئەۋلادۇر ئاندىن خاكى پايىن تۇتىيا قىلماق،
ماڭا بولسا سىكەندەر تاجى بىرلە تەختى ئەفرىدۇن.
4. ماڭا قىسمەت بولۇپدۇر مىھنەتى غەم ئول زەماندىنكىم،
قىلىپدۇر تۇفراغىمنى يارنىڭ دەردى بىلە مەئجۇن.
5. لەبىنىڭ يادىدا غەم تاغى ئولدى لالەزار جۇملە،
فىراقىڭ دەشتىدە ئاقغان ئوچۇن ئىككى كۆزۈمدىن خۇن.
6. تالىڭ ئېرمەستۇر ئەگەر يارىم كۆزۈمدە تۇتماسا مەسكەن،
رەۋاندۇر دائىما ئىككى كۆزۈمدىن رۇد ئىلە جەيھۇن.
7. زۇھۇرى قىلسە گەر سەندە ئانىڭ مەيگۇن كۆزى ئەكسى،
بولۇپ مەزھەر ئاڭا مىرزا زۇھۇرىدىندەك ئەت قانۇن.

97

1. هەجرىدە ھەرگىز تۈگەنمەس ماھۇ سالى بار ئىكەن،
بولسە ھەم بۇنيادىغە بىر كۈن زەۋالى بار ئىكەن.
2. ئايۇ يىل فۇرقەتىدە بولساڭ تۆكمە (قان ياشىڭنىكىم)
ھەجرىدە گەر يىللار ئۆتسە بىر ۋىسالى بار ئىكەن.
3. گۇفتىگۇ ئەيلەرگە مەندەك يوق دېسەم ھەر سۇبھۇ شام،
يار بىرلە بارچەنىڭ ھەم قىيلۇ قالى بار ئىكەن.
4. ئىشق ئېلىنى كويىدا ھەيرانۇ سەرگەردان قىلىپ،
كېچە-كۈندۈز يىغلاتۇردا بىر خەيالى بار ئىكەن.
5. يار زۇلفى تابىدىن مىسكىن كۆڭۈللەر تابى يوق،
بىخۇدۇ مەست ئەيلەرىگە ئۇشبۇ خالى بار ئىكەن.
6. ھەم بەھارۇ ھەم خەزان، ھەم ھەجر ئۇتى ھەم ئەز بە ۋەسل،
ئۆرتەمەس ئىككى جەھان بۇ ئىشتىدالى بار ئىكەن.
7. كۆڭۈل ئالدى ماسىۋەللاھ بارچەنى ئەيلەپ غەرىب،
نە ئۇچۇنكىم جۇملەدە ئەكسى جەمالى بار ئىكەن.
8. ماسىۋەللاھدا زۇھۇرى سەير قىلغاچ بىلدىكىم،
قاي بىرىگە قابىل ئولسە ئىتتىسالى بار ئىكەن.

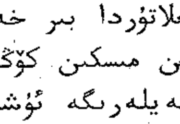

98

1. ئەي قاشىڭ ناجىز ئېتىپ بەيرەم ھىلالى رويەتىن،
مىھرى رۇخسارىڭ ئۇشاتتى بەدرى ئەنۋەر شەۋكەتىن.
2. ۋەسل باغىڭدىن مەگەر ئەستى نەسىمى سۇبھىدەم،
ئىشق خەيلىدىن ئېتىپ نابۇد ھىجران كەربەتىن.
3. مۇژدەئى قەددىڭدىن ئېلتىپ باغ ئارا بادى سەھەر،
ھەسرەتىدىن ھەرسارى خەم قىلدى سەرۋى قامەتىن.
4. تۇشكەلى گۇلشەنگە مەيگۇن ئارەزىڭنىڭ پەرتەۋى،
زاھىر ئەتتى باغ ئارا لالەۋۇ نەسدىن خىجلەتىن.
5. ئاڭلاغاچ جانىم قۇشى ھۇببۇلۇۋەتەندىن نۇكتەئى،
جۇش ئۇرۇپ ھىجران بەلاسىن قىلدى ئەفزۇن غۇربەتىن.
6. تاڭ ئەمەس بولسە زۇھۇرىنىڭ يۈرەك باغرى كەباب،
شەۋق ئۇتى تۇشكەچ ئىچىمگە قىلدى كۆپرەك ھىرقەتىن.

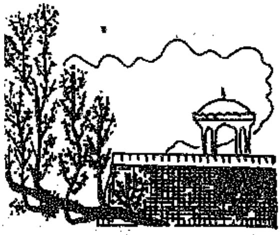

99

1. ساقىيا، جامىمنى ساف ئەيلە مەيى ئەنۋاردىن،
ئەيلەگىل كۆڭلۈمنى خالى جۈملەئى ئەغياردىن.

2. مەست ئەيلەپ هوشۇم ئال، قىلغىل خۇماردىن خەلاس،
هەم خۇمار ئۆزلۈكدىن ئەت هەم پەردەئى پىنداردىن.

3. هەجرىنىڭ ئەندۇهىدىن بولدى كۆزۈم يىغلاپ بەسىر،
كاشكى بولغاي ئىدى مىنا كۆزۈم دىيداردىن.

4. گەر بەهار ئۆتكەچ تولا سارغارسا يافراقلار نې تاڭ،
سارغارىپ يۈز. غەم بىلە) بولسە (جۇدا غەمخاردىن.

5. ۋەسل قەدرىن بىلمەگەنگە هەجر ئوتى پاداش ئىمىش،
بولما نەۋمىد، ئەي زۇهۇرى، بۇرنا سۆيگەن ياردىن.

100

1. كەلمەدى بىر مۇژدەئى ئول سەرۋى گۇل رۇخساردىن،
زار بۇلبۇلدەك جۇدا قالدىم گۇلۇ گۇلزاردىن.
2. تەشنەدۇر جانىم قۇشى بۇ ھەجر تابىستانىدا،
تاتمايىن بىر قەترەئى ئول [لەئلى] شەككەر باردىن.
3. ۋەسل غەيبىنى سوراپ تاپتىم فىراقى ئوتىنى،
سەرنەۋشتىمدە ماڭا بۇ چەرخى كەجرەفتاردىن.
4. ساقىيا، بىر جام ئىلە مەست ئەيلە ئانداغكىم مىنىڭ،
قالماغاي نامۇسۇ نەڭ باشىمدىكى پىنداردىن.
5. ئەيب ئەمەس سەرگەشتە بولسام دەشت ئارا مەجنۇن كەبى،
نىچۇك ئۆزگە يىمىز كۆڭۈلنى لەيلى يەگلىغ ياردىن؟
6. يۈزىنىڭ ھەيرانىنى زۇلفى ئەسىر ئەتسە نې تاڭ،
بۇت پەرەست فارىغ ئەمەس بۇت ئىشقىدا زۇنناردىن.
7. گۇلرۇخۇڭ ئىشقىدا بولساڭ ئاشىقى سابىت قەدەم،
نۇقتە يەگلىغ، ئەي زۇھۇرى، چىقماغىل بىر كاردىن.

101

1. نېدىن تاشلابان كەتتىڭ ئەي نەۋجەۋان،
سېنىڭسىز يىل ئۆلدى ماڭا بىر زەمان.
2. كى قىلدىم جەھان بىرلە جانىم فىدا،
سەن ئېردىڭ كۆزۈم نۇرى جىسمىمدا جان.
3. كېچىپ خانۇماندىن، دېمىشمەن سېنى،
كىشى بولماغاي مۇنچە بىخانۇمان.
4. بەسى ھەجرىڭ ئىلكىدە چەكتىم جەفا.
دېسەم شەممە ئاندىن بولۇر داستان.
5. يامان كۆڭلۈم ئىچرە تۇتۇپسەن ئورۇن،
ئەگەرچە كۆزۈمدىن ئېرۇرسەن نىھان.
6. ۋىسالىڭ نېچەكىم نەسىب ئولماسا،
ئۆزۈڭ يادىدا قىل مېنى جاۋىدان.
7. يۈرەي ئانچە ۋەسلىڭ ھۇماسىن سوراپ،
سىزىپ ئەت تۆگەپ قالغۇچە ئۇستىخان.
8. باشىم يارسە بۇ كويىدىن يانماغۇم،
ئەگەر مەنڭ ئېتەر بولسە خەلقى جەھان.
9. زوھۇرى، يېمە ئىككى دۇنيا غەمىن،
بەرادەر ساڭا كەلدى ساھىبقىران.

1. سېنى بىر كۆرماگۇم ئارتۇق تۇرۇر جانۇ جەھانىمدىن،
لەبىڭدىن تازە جان ئەيلەپ تويۇپمەن خەستە جانىمدىن.
2. بۇ ۋەيران ئىچرە قالدىم يارسىز ھەيرانۇ سەرگەردان،
نېچۈك ئۈممىد ئۈزەي كۆرمەي زەمانە مېھربانىمدىن.
3. ئايا ساقى، كەتۇر مەي بىر دەمى مەست ئولماغۇم خوشتۇر،
ئۆزۈمدىن بىخەبەر بولماقلىغىم ياخشى-يامانىمدىن.
4. قىلىپتۇر ئوقلارىڭ زەخمى يامان جىسمىمنى رەۋزەندەك،
نېدىن كىرمەس جەمالىڭ مېھرى جىسمى ناتەۋانىمدىن.
5. بارىپ بۇ يولغە تاپماي مەقسەدىم كۆڭلۈم پەرىشاندۇر،
بۇلۇرمەن جەمئى دىل ئالسام خەبەر ئول دىلستانىمدىن.
6. نې تاڭ بۇلبۇل سىفەت ئۇششاق تەرزىدە نەۋا قىلسام،
مەشامىمغە نەسىمى يەتسە بىر دەم گۈلستانىمدىن.
①..

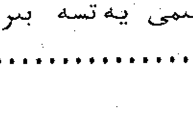

① دىۋاننىڭ ئاخىرى يوقالغان.

يەشمىسى

غەزەللەر

1

1. سىرلىق بولغىنى شۇكى، ھەر كىشىنىڭ بېشىغا بىر سەۋدا سېلىپسەن، بۇ سەۋدالار ئىككى ئالەم بازىرىدا يۈزلەپ غەۋغالارغا سەۋەب بولۇپتۇ.
2. بىر «ئەين» (ع) ئىككى «لام» (ل) ئارىسىغا كىرىپ «لەئل» (لەۋ) بولۇپ، جان بەخش قىلغۇچى سۈپىتىدە قوياش يۈزۈڭگە چۈشكەن خال بىلەن قوشۇلۇپ، ھۆسنۈڭنى مىڭ ھەسسە گۈزەللەشتۈرۈۋېتىپتۇ.
3. بىر بىچارىنى ھەممە ئامانەتكە قويۇپ، خاتىرجەم قىلىپ، ئۇنى زالىم ۋە نادان دەپ بىلىپ، ئىشقىڭدا شەيدا قىلىپسەن.
4. قىرىق ئىشكىلىك زۇلۇماتنىڭ بارىنى ئىشغال قىلماي تۇرۇپ، ئاللا ئاتا قىلغان ئىلىمدە دانا بولمەن دېيىش تولىمۇ نادانلىقتۇر.
5. ئامانەت بېرىلگەن ئەقىدىنى جىنىمنىڭ ئىچىدە شۇنداق ئاسرىدىمكى، بۇنىڭ تەشەككۇرى ساڭا خاستۇركى، بۇنىڭغا ھەممە شەيئىلەر گۇۋاھ بولغاي.
6. كۆن پېتىشتىكىلەر جۇدالىق كېچىسىدە غەمگە پېتىپ، ئاي يۈزۈڭنى كۆرسەك دەپ، ئىسكەندەرگە ① ئوخشاش ئەينەك تۇتۇشۇپتۇ.
7. ئەگەر سۇلتان ئۆزىنى يوشۇرۇش ئۈچۈن بىر جەندىنى كېيىۋالسا، گادايىنىڭ قۇراق تونى ئىچىدىكى بۇ شاھنى كىممۇ بىلەلەيدۇ؟!

8. جاھاندا ھەممە كىشىگە ئۆز يارى ھەمراھدۇر، لېكىن مېنىڭ يارىم كىشىلەر ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالغانۇ، نازلىرىنى كۆرۈپ تۇرىمەن.

9. زۇھۇرى دائىم سېنىڭ زاتىڭغا شۇ قەدەر مەشغۇل بولسۇنكى، ئۆزلۈكىنى② يوقىتىپ، ئۇنىڭدىن ھېچقانداق نام ۋە سۈپەتلەر قالمىسۇن.

2

1. ئەي جان، قوياشنىڭ نۇرلىرىدىن زەررە بولسىمۇ نېسىپ قىلغىن، ئەي رىزق بەرگۈچى، ۋەھدەت③ شارابىدىن بىر تامچە بولسىمۇ تېتىتقىن.

2. جۇدالىق قايغۇسى بىلەن تىلىم گەپكە كەلمەي قالدى، كۆڭلۈمگە يوشۇرۇنغان دەردلەردىن ۋاقىپ بولغۇچى دانا سەن ئۆزۈڭ.

3. قارا چاچلىرىڭنىڭ خىيالى بىلەن قارا تۈنلەردە قالدىم، يولۇمنى تاپالماي، دەيدىغىنىم:« ئىگەم ماڭا توغرى يول كۆرسەتكىن » دېگەندىنلا ئىبارەت بولۇپ قالدى.

4. ئىشقىڭنىڭ كاپىرى ئارىسىدا مەنسۇر④غا ئوخشاش زەپەر قۇچاي، دار ئالدىدا « مەن ھەقمەن » دەپ پەرياد ئۇرۇپ، گاھىدا سەندىن مەدەت تىلەي.

5. جەلالىددىن رۇمىغا⑤ نۇرۇڭدىن جۇلا بەرگىنىڭ ئۈچۈن، ئۇ ئاشىقلار ئىچىدە شەرەپ ۋە ئىززەتكە ئېرىشىپ، پىر-ئۇستاز بولدى.

6. لېۋىڭ ياقۇت، بويۇڭ زىبا، كۆزلىرىڭ شوخ، ئۆزۈڭ رەنا سەن، سېنىڭ سۈپىتىڭنى تەرىپلەشكە لايىقىدا سۆز تاپالمىدىم، نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟

7. ئىلاھا، بۇ زۇھۇرىنىڭ كۆڭلىدە ئۆزۈڭنى پەيدا قىل، ئۇنى

ئۆزلۈكىدىن جۇدا قىلغىنىكى، ئۇنىڭ جېنىغا جەننەت مۇقەررەر بولسۇن.

3

1. سېنى ماختاشقا ھەددىم يوق، پەقەت ساڭا ساناقسىز تەشەككۈرلا ئېيتالايمەن، مەندە لايىقىدا سۆز بولمىسا، سېنى قايسى تىل بىلەن تەرىپلەيمەن؟
2. ۋاپاغا جاپا قىلغۇچى ئاسىي قۇلمەن، سەن ئەپۇ-كەچۈرىم دەرياسىسەن، غەمكىن قۇلۇڭنىڭ ئوقۇيدىغان دۇرۇدى: «ئەي تەڭرىم، بىز ئۆزىمىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلاربىز» دېيىشتىنلا ئىبارەت.
3. ئىنسانلارنىڭ ياخشىسىنىڭ مىراسىدىن مەندەك مىراسخورنى مەھرۇم قىلما، ئادەم ئاتا بىلەن ھاۋا ئانا سىرلارنىڭ خەزىنىسى ئەمەسمۇ؟
4. ئۇلارنىڭ زاتىغا ئىشقىڭ ئوتىنى ھورۇپ، تىلىنىڭ مەخپىي سىرلىرىنى يوشۇرماستىن، جاپا-مۇشەققەت سۇيى بىلەن يۇغۇرۇپ، تۇپراق ئۈستىدە بىر بۇلۇڭدا قالدۇردۇڭ.
5. ئوت، ھاۋا، سۇ ۋە تۇپراقنى شۇ قەدەر كامال تاپقۇزدۇڭكى، ياراتقۇچىلىق قۇدرىتىڭ بىلەن ئۇنى ئۆز بايلىقىڭ ئۈچۈن خەزىنە قىلىپ بىنا قىلدىڭ.
6. سەھەر پەيتىدە سوققان يېقىملىق شامال ئىشقىڭنىڭ ئوتىنى ئۇلغايتىۋەتتى، مەن بۇ ئوتتا كۆيسەم، كۈلۈمنى سورۇپ، ئىشقىڭنىڭ كوچىسىدا يوق قىلغىن.
7. كىمكى سېنىڭ ھىجرانىڭنىڭ زەھرىدىن ئازراقلا تېتىپ قالسا، ۋەسلىڭنىڭ تەرياكى (زەھەر قايتۇرغۇچى دورىسى) بولمىسا، لوقمان ھەكىممۇ ئۇنىڭغا داۋا قىلالمايدۇ.
8. جېنىمنىڭ قۇشى «ۋەتەن مۇھەببىتى» نى ياد ئېتىپ

پەرياد چەكمەكتە . غەم زىندانى ئىچىدە تەندە ئەلەم،
جاندا ئازابلارنى كۆرمەكتە .

9. زۇھۇرى ۋەسلىڭ توغرىسىدا قانچە سۆزلىسمۇ، ھەممە سۆزى جايىغا چۈشمىدى، بۇ ئاجىز بىچارىنىڭ ھالىنى كۆرمەمسلەر، ئۇنىڭغا ئىشق سەۋداسى تېگىپتۇ.

4

1. ئەي، سەن ئادەم بالىلىرى ئىچىدە يىگانە گۆھەر بولۇپ يارىلىپسەن، دېگىزدىكى ھەرقانداق سەدەپتىن مەرۋايىت تېپىلىۋەرمىگەندەك، ئادەملەر ئىچىدىمۇ سېنىڭدەكنى تاپقىلى بولمايدۇ.
2. ئىشق دېڭىزىنىڭ دولقۇنلىرىدىن تامچىلار ئۈزۈلمەي چاچراپ تۇرىدۇ، دەجلىدەك⑥ ئۇلۇغ دەريادىمۇ سېنىڭدەك تامچە تېپىلمايدۇ.
3. سەن ئالەم گۈلشىنىنىڭ خوشناۋا بۇلبۇلسەن، « رەببىڭ ساڭا سەن بىلمىگەن نەرسىلەرنى ئۆگەتتى » .
4. سىياڭا ئەگەشكەنلىكىدىن مەسىھمۇ⑦ پەلەكتە ماكان تۇتتى، ئۇنىڭ يۈكسەكلىكىمۇ « ئاللا بىلمىگەننى بىلدۈردى » دېگەن ئايەت بىلەن بولدى.
5. ئاشۇ ئارزۇ بىلەن ئىشىكىڭگە يۈزۈمنى سۈرەي دەپ قوياشمۇ پەلەك يۈكسەكلىكىدىن ئالەمگە يۈزلىنىپ، غەم قاراڭغۇلۇقىغا چۈشتى.
6. يەلدا⑧ كېچىسىنى نېمانچىلا قارا بولۇپ كەتتىكىن دېسەم، سېنىڭ جۇدالىقىڭ تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ، قارا كىيىم كىيىۋالغانىكەن.
7. سېنىڭ ئىسمىڭ مۇھەببەتتىن نىشان كەلتۈرگۈچى ئەھمەد- تۇر، بۇ « ھا ، مىم »⑨ ئايىتىدىن مەلۇمكى، ئالەمدە

ئۇنىڭدىن باشقا نىشان يوق.
8. بارلىق شاھلارغىمۇ، پەيغەمبەرلەرگىمۇ شاھ بولۇپ يارىتىلىپسەن، خۇددى ئۇزۈكنىڭ كۆزىگە ئوخشاش، باشقىلار تەن بولسا، سەن ئۇنىڭغا جانسەن.
9. توغرا يول تۇتقانلار سېنىڭ شەپقىتىڭگە ئېرىشىپ، پاك كۆڭۈل دوستلاردىن بولۇپ قالدى، نادانلار بولسا، سېنىڭ مەۋجۇدلىقىڭدىن غەمگە پاتتى.
10. قۇياشنىڭ نۇرى زەمزەم قۇدۇقىغا چۈشكەندەك، يۈزۈكنىڭ ئەكسىمۇ كۆڭلۈمگە چۈشسە، ئۇنىڭ بىلەن قەلبىمنى روشەن قىلسام دەيمەن.
11. زۇھۇرى سېنىڭ ئىتلىرىڭدىن مېنى ئۆز توپۈڭلارغا قېتىۋالساڭلار نىمە بولىدۇ، دەپ ئىلتىماس قىلىدۇ.

5

1. سېنىڭ چاچلىرىڭ جان گۈلشەنىمدىكى ساپ ئەمبەردۇر، يۈزۈكنىڭ ئەكسى كۆڭلۈم بېتىدىكى بېزەكتۇر.
2. جامالىڭ بىلەن چاچلىرىڭ مېنى شەيدا قىلدى، خۇددى كېچە-كۈندۈز، ئەتىگەن-ئاخشام سايرايدىغان بۇلبۇلغا ئوخشاپ قالدىم.
3. گوياكى ھىندى بىلەن رۇمى يارىشىپ ئۆتكەندەك، چاچلىرىڭ بىلەن يۈزۈڭ كۆڭلۈمدە بىللە ئورۇن تۇتتى.
4. ۋىسالىڭنىڭ سەھەرى شاملىقلار⑩ غا نېسىپ بولغاچقا، سەمەرقەندلىكلەر بىلەن بۇخارالىقلار غەم قاراڭغۇلۇقىدا قالدى.
5. ئەگەر سېنىڭ جامالىڭ بۇ دۇنيادا جىلۋىلەنمىگەن بولسا، ئىسكەندەر بىلەن دارا⑪ نېمىشقا بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇش قىلاتتى؟!

6. مېنىڭ ئۇ لەيلى سۈپەتلىكىم بۇ چىمەندە پەيدا بولۇش بىلەنلا، ھەممە كىشىنى مەجنۇنغا ئوخشاش ئەقلىدىن ئاداشتۇردى.
7. نازۇك بەدىنىڭنىڭ ئىچىدە باغرىڭنىڭ تاشتىن ئىكەنلىكىنى كۆردۇم، ئەيىنەك قەدەھنىڭ ئىچىدە تاش تۇرغاننى كىم كۆرگەن؟!
8. جان قۇشۇم بۇ يەردە قانات قاقسا، پەرىشتىلەر بىلەن ھۆرلەر جەننەتتە ناغرا چېلىشىدۇ.
9. ئۇنىڭ شېرىن لەۋلىرى سەن ئۈچۈن ئەزگۈ سۆزلەرنى تۆككەندە، سۆز سىرلىرىنى بايان قىلىشتا پەرھاد بىلەن خۇسراۋدا ماجال قالامدۇ؟!
10. ئەگەر ئاشىقلارنىڭ مۇقامى قۇلىقىغا يەتسە، زوھرە (يۇلتۇزى) ئاسماندا ئۇسسۇلچى بولۇپ پىرقىراپ ئۇسسۇلغا چۈشىدۇ.
11. زۇھۇرى سېنىڭ جامالىڭنى كۆرگەندە، ۋامىقتىنمۇ ئېشىپ چۈشىدۇ، ئۇزرا بولسا، باغدا ھۆسنۈڭنىڭ گۈلىدىن ئۆزرە سورايدۇ.

6

1. جامالىڭنىڭ نۇرى جېنىمغا نەقش چېكىۋىدى، قارا چاچلىرىڭ-دىن ئىمانىمغا پەرىشانلىق چۈشتى.
2. باغدا سورۇن تۈزگەنلەر گۈلدىن گەپ ئېچىپ كۆڭلىنى خوش قىلسا، مەنمۇ كۆزۈمدىن ئاققان قانلىق ياشلارنى گۈلنىڭ مىسالى دەپ بىلىمەن.
3. ماڭا كەلگەن ئېغىرچىلىقلارغا تاغ-دەريالارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، جىسمىمنىڭ بۇ خارابىسىغا شۇنچىۋالا ئاپەت كەلگەن بارمۇ؟!
4. ھىجرانىڭ بارلىق قارىمۇ قارشىلىقنى بىر يەردە قىلىپ قويغانغا يەردە، ۋىسالىڭ قانداق قىلار. مېنىڭ ئاھۇ-پىغانلىرىمدى-

مۇ ئوت بىلەن سۇ قوشۇلغاندۇر.

5. ئاھ، قاشلىرىڭنىڭ خىيالى بىلەن قامىتىم يادەك پۈكۈلۈپ، گويا غەم قوشۇنلىرىنىڭ قىلىچى قالقىنىمغا ئۇرۇلغاندەك بولدى.

6. يۈزۈمنىڭ ئاي يۈزۈڭگە قارىغۇدەك ئەھۋالى يوق، چۈنكى، جىڭگىلەك چاچلىرىڭ جىسمىمنىڭ ھەشقىپىچىكگە چىرمىشىۋالدى.

7. سەندىن قانچىكى غەم-قايغۇلار يۈزلەنسە، ئۇ ئاشىق ئۈچۈن خۇشاللىقتۇر، ساڭا ئاشىق بولغىنىمدىن بېرى ماڭا كۆرمىگەننى كۆرسەتتىڭ.

8. جانانىم گۈزەللىكىنى نامايەن قىلىپ سارىيىمغا كىرىپ كەلسە، ئۇ جېنىمنىڭ جانانىسىغا مىڭلاپ جېنىم بولسىمۇ پىدا قىلغان بولاتتىم.

9. زۇھۇرى بۇلبۇلغا ئوخشاش نالە-پەرياد قىلىپ: بۇ بوستاندا ساڭا ئوخشاش بىر گۈلنى كۆرمىگەنىدىم، دەيدۇ.

7

1. سېنىڭ بويۇڭ جان گۈلشىنىدە ئۆسكەن سەرۋىمۇ؟ بويۇڭغا ياراشقان يۈزۈڭ ئېچىلىپ تۇرغان قىزىل گۈلمۇ؟

2. قىپقىزىل لەۋلىرىڭ ھۆسنۈڭدىكى ياقۇتمۇ ياكى يالقۇننىڭ ئىچىدىكى چوغمۇ؟

3. كۆڭلۈڭدە يورۇپ تۇرغىنى ياقۇت لەۋلىرىڭنىڭ شولىسىمۇ ياكى ئىشقىڭنىڭ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلغان ئىسرىقدانمۇ؟

4. چاچلىرىڭنىڭ ھىدى پۈتۈن ئالەمنى ئۆزىگە شەيدا قىلىدۇ، ئۇ خوتەننىڭ ئىپارىمۇ ياكى ئەمبەرمىدۇ؟

5. ئىككى قۇلىقىڭدا كۆرۈنگىنى مەرۋايىت ھالقىمۇ ياكى ئاينىڭ ئىككى يېنىدىكى يۇلدۇزلارمۇ؟

6. كۆڭلۈمگە چۈشكىنى كۆزۈلۈك بىلەن كىرپىكلىرىڭنىڭ سۈرىتىمۇ ياكى ئۇلارغا قادالغان خەنجەر بىلەن نە يېزىمىدۇر؟
7. بۇ ماڭا كۆز تاشلاپ ناز قىلغىنىڭمۇ ياكى ماڭا تۇيۇقسىز سانچىغان نەشتىرىڭمۇ؟
8. ئاشىقلارنىڭ رەسىمىدە دەرد تارتىشنىڭ ئۆزى ئارزۇ دېيىلىدىكەن، ئۇلارنىڭ جۇدالىقتا ئاققۇزغان ياشلىرى مەرۋايىتىمىدۇر؟
9. كىشلەر زۇھۇرنى ئىشق-مۇھەببەتتىن لاپ ئۇردى دېيىشىدۇ، ئەي جان، سەن بۇنداق لاپقا ئىشىنەرسەنمۇ؟

8

1. مېنىڭ تېز يۈرەر يارىم ئاتلىنىپ چىقىپ كەلسە توپا-چاڭدا قالمىسۇن دەپ، كۆزلىرىم ئۇنىڭ يوللىرىغا ياش تۆكۈپ، ئىنتىزار بولۇپ قاراپ تۇرىدۇ.
2. ئۇنىڭ جامالىغا زار بولۇپ، چىمەنلىكتە ئۇنى كۈتۈپ تۇرغۇچىمەن، گۈل يۈزى تامان كۆز تىكىپ كىرپىكلىرىم ئاڭا تىكەن بولدى.
3. ئۇنىڭ نازۇ-كەرەشمىلىرىنى كۆرۈپ، چېچىنىڭ جىڭگىلە كىلدى-رى، روھىمنى توزاققا چۈشۈرۈپ، مېنى ئۇنىڭغا زار قىلىپ قويدى.
4. ھىجرانى بىلەن كۆڭۈلنى سۇندۇرۇپ، ۋىسالىنىڭ يادى يەنە ئۇلىدىمىكىن، ئۇنى ئۇلاغ قىلىپ مىنەمە-دىكىن؟
5. بۇ چاچلار ئۇنىڭ ئۈچۈن گويا باھارنىڭ سۈنبۈلى بولۇپتۇ، ئۇنى يېپىپ، سايە تاشلىسا گۈيۈلدەپ تۇرغان پۇرىقىدىن دىماقلار يېرىلىدۇ.
6. ئۇ تېز يۈرەر ئېتىنى بۇ باغلار ئىچىگە چاپتۇرۇپ كىرسە،

ئىككى كۆزۈمنى ئېتىنىڭ تۇياقلىرى ئاستىغا چاچقۇ قىلىپ چاچقان بولاتتىم.

7. يارى ئۈچۈن زۇھۇرى بېشىدىن كەچسە، ئۇنىڭ نېمە ئەيىبى بار؟ يارى-يوقىنىڭ ھەممىسىنى پىدا قىلسىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن يۈز قېتىملاپ ئىپتىخار ئەمەسمۇ؟!

9

1. مەن كۆزلىرىمنى شۇنداق بىر ئارزۇ بىلەن قۇدۇقتا ئايلاندۇرسام، سەن بۇ قۇدۇقتا كەنئانلىق يۈسۈپتەك⑫ چۈشۈپ كەلمىدىڭ.
2. بۇزۇھۇرى سېنىڭ جامالىڭ ھەيبىتى ئۈچۈن جېنىمنى ساڭا قۇربان قىلىپ، ئۇنى سېنىڭ ئاشىقلىرىڭغا نەزىر قىلدۇ.

10

1. ئەي ساقى، بىر ئاي يۈزلۈك ئۈچۈن مېنى شاراپخور قىلىۋەتكىن، ئۇنىڭ چاڭگىلىنى مەن سەۋدايى ئۈچۈن ماكان قىلغان.
2. ئەي نەسىھەتچى، مېنى دىن تەرەپكە تەكلىپ قىلىپ تولا سۆزلىمە، چۈنكى، بۈگۈن مەن مەس تۆۋىنى تەرك قىلىپ مەس بولدۇم.
3. ئەي سوغۇق نەپەس شەيخ، مېنى كۆرگەندە بۇرنۇڭنى تۇتما، تەقدىر شارابى مېنى بۇرۇن مەس قىلدى.
4. ماڭا يارىمنىڭ قوشۇما قاشلىرىدىن كۆپ زەخمەتلەر كەلدى، ئۇ، زەخمىلەرنىڭ دەردىگە ئۈزۈلدۈرمەي شاراب

ئىچ دىگەن ئوخشايدۇ.
5. مىنى مەيخانىدا ساقى بىلەن سازەندە شاراپخور قىلىپ، قەدەھ بىلەن ئاجرالماس قىلىپ باغلاپ قويدى.
6. ئۇ شوخ پەرى، چاققان دىلبەر كىرىپ كېلىپ، شەيخلەرنىڭ بەزمىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى.
زوھورى، سەن بۇ ئىككى يۈزلىمچى شەيخلەرنىڭ يولىغا
7. كىرمە، مەيخانىچى سېنى بىرلا قەدەھ بىلەن مەست قىلىغۇسى.

11

1. قەددى نازۇك بۇ يىگىت مېنىڭ جېنىمدا كۆكلەپ تۇرغان سەرۋ كۆچىتى، ئۇ يىگىت كۆڭلۈمگە ئوت سالدى ۋە ئوتلۇق كۆڭلۈمگە ئىبراھىم خەلىلۇللا⑬دەك كىردى.
2. ھۆسنىنىڭ گۈلزارلىقىغا كىرىپ، گۈللىرىنى پۇرىسام، ئۇ كۆزلىرى ئويناپ تۇرىدىغان يىگىت گۈل ھىدى بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، مەندىن قاچتى.
3. ھىجرانىدا ئۇنىڭغا ۋامىق⑭قا ئوخشاش ھەرقانچە زار بولساممۇ، بۇ ئۇزرا⑮غا ئوخشايدىغان يىگىت خۇددى غۇنچىدەك كۆزلىرىدىن نىقابىنى ئالمىدى (ماڭا قاپىقىنى ئېچىپ قاراپمۇ قويمىدى).
4. ئۇ كۆزگە كۆرۈنمەيدىغان يىگىت مېنىڭدەك بىر دىۋانىگە خۇددى پەرىزاتتەك جىلۋە كۆرسىتىپ، ھەرقاچان كۆڭلۈمنى ئۇتۇۋالىدۇ.
5. ئۇ پەرىشتىگە ئوخشايدىغان يىگىت نىمانچە سېھرىي نەپەس ئىدى، جىسمىمغا ھۈرۈپ قويۇۋىدى، ماڭا ئۇنىڭ ئاجايىپ يۈكلىرى يۈكلىنىپ قالدى.
6. ئۇنىڭ سېھرى بىلەن ھەر كۆنى ئۈچ گورۇھ لەشكەر

باستۇرۇپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى جاللاتقا ئوخشىسا، لەۋلىرى جان بېغىشلايدۇ.

7. مەن ئۆتەر يولىدا ئۆزۈمنى تۇپراققا ئايلاندۇرۇپ ئۆلۈپ ياتسام، بۇ يىگىت ئۇستۈمدىن شاش ئېتىنى دەسسىتىپ ئۆتەرمۇ؟

8. ھىجرانىدا، كېچە-كۈندۈز زار بولۇپ، كۆزلىرىمدىن قان تۆكسەممۇ، بۇ بىپەرۋا يىگىت مېنىڭ ھالىمغا زادىلا پەرۋا قىلمىدى.

9. ھەر تاڭ پەيتىدە ئۇيقۇنى تەرك قىلىپ، سانسىز ئاھۇ-پەرياد-لار چەكسەڭمۇ، ئەي زۇھۇرى، بۇ مىرزا يىگىت ساڭا نېمىشقا رەھىم قىلمايدىغاندۇر؟

12

1. مەن بىچارىنى ئۆزۈڭنىڭ ئىشقىدا زامان ئەھلى ئالدىدا رەسۋا قىلىپ، بارى-يوقۇمدىن ئايرىپ ۋەيران قىلىۋەتكىن.

2. جىگەر قانلىرىم دەريا بولۇپ ئاقتى، ئوقلىرىڭنى جېنىمغا ئېتىپ، ئۇنى سەرۋىگە ئوخشاش قېنىم بىلەن سۇغارغىن.

3. كۆكرىكىمنى ئوقلىرىڭغا نىشان قىلىپ تۇتۇپ بەردىم، قوشۇما قاشلىرىڭنى ئۇنىڭغا كامان قىلغىن.

4. جان قۇشۇم پەرۋاز قىلماقنى تىلەيدۇ، ئۇنى چەكسىز بوشلۇققا پەرۋاز قىلدۇرغىن.

5. بارى-يوقۇمنىڭ ھەممىنى ساڭا چاچقۇ قىلىۋېتەي، ئۇلارنى قوبۇل قىلىپ ئېلىپ، يەنە جېنىمنى ئالماقنىڭ قەستىدە بول.

6. مېنى تاكى قىيامەتنىڭ تاڭلىرىغا قەدەر مەست قىلىپ، ئاشۇ كۈنى كۆزۈڭ نۇرى بىلەن مەسخۇش قىلغىن.

7. زۇھۇرى خىيالىڭدىن بىردەم خالىي بولىدىغان بولسا، كۆزىنىڭ قىرىدا قاراپلا (ئۇنى ئۆلتۈرگىن-دە) قوللىرىڭنى قان قىلغىن.

13

1. مەۋجۇتلۇقنىن باشقا ئۇنىڭ ئاشكارە بولغان بىرەر سۈپىتى يوق، كۆرۈنمەيدىغان ھەرقانداق زات ئۇنىڭ سۈپىتى بولالمايدۇ.
2. ئىشق دېڭىزى دولقۇنلىنىپ قەترىلەر بۇلۇتنى پەيدا قىلدى، شۇ سەۋەبتىن، كائىناتمۇ ئۆز كۆرۈنىشىنى يوشۇرۇپ، كۆزدىن غايىب بولدى.
3. مەن غەپلەتتە قاپتىمەن، ئەمما سەگەك كىشىلەر دۇنيادىكى بارلىق مەۋجۇد نەرسىلەرنىڭ پەرياد كۆتەرگەنلىكى توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىشتى.
4. ياراتقۇچى ئۇ خەتتات بۇ دۇنياغا جان بېغىشلىغۇچى بىر گۈزەل سۆز يېزىپ قويۇۋېدى، ئاسماندىن دېڭىزغا قەدەر بولغان ئارىلىقتىكى بارلىق جانلىقلار ھاياتلىققا ئېرىشتى.
5. بىزنى سەرگەردان قىلىپ، ئۆزىنىڭ ھۆسنىنى يوشۇردى، كۆڭۈللىرىمىزنى ئەينەك قىلىپ، ئۇنىڭغا جامالىنىڭ سۈرىتىنى چۈشۈردى.
6. مېنىڭ بۇ قاراڭغۇ كۆڭلۈمگە كېلىپ تەگكەن ئوقلىرى خۇددى جۇدالىق توغرۇلۇق خەت يازماقچى بولغان قەلەمنى قاراسىيا توشقۇزۇلغان دۆۋەتكە چىلاپ قويغانغا ئوخشايدۇ.
7. كۆزۈمنىڭ قارچۇقىنى قارا سىياھ قىلىپ، ئۇنىڭغا خەت يازسام، سەھەرلەردە چەككەن ئاھلىرىمدىن چىققان شاماللار قانات بولۇپ، خېتىمنى ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ بېرەر.
8. ھەرقاچان جېنىمنى پىدا قىلسام، ئۇ ناز قىلىدۇ، ئۇ جېنىمنى

جۇدالىقتىن قۇتۇلدۇرغان بولسا ئىدى، كاشكى.
9. زۇھۇرنىغا پەقەت يارنىڭ دەردىلا لەززەت بېرەلەيدۇ، ھەسەل بىلەن قەن-ناۋاتمۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا تېتىمايدۇ.

14

1. ئەي خۇدا، سۆيگۈ-مۇھەببەتنىڭ شەھىرىنى ئامان قىلغىن، ھەممە ئاشىقلىرىڭنى چېچەن، سۆزمەن قىلغىن.
2. كۆڭلۈمگە سۆيۈرگە بەرگىن، ئۇنى ھەممە ئوي-خىياللاردىن پاك ئەيلە، ئۇنىڭدا پەقەت ئۆزۈڭلا ماكان تۇت.
3. مېنى دائىم ئۆزۈڭنىڭلا كويىدا يۈرىدىغان تىلەمچىگە ئايلاندۇرۇپ، ماڭا دوستۇڭنىڭ سۆزلىرىدىن نىشان كۆرسەتكىن.
4. تولا بويۇن تولغاپ، يۈز قارىلىق قىلدىم، ماڭا قارا يۈزلەرنىڭ بەلگۈلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن.
5. دوستۇڭنىڭ ھەققى-ھۆرمىتى، مېنى ئەپۇ قىلىپ، ماڭا رەھىم قىل، سۆيەتلىرىڭنى بايان قىلىپ بەر.
6. كىمكى سېنىڭ رەھمىتىڭگە سازاۋەر بولىدىغان بولسا، زۇھۇرنىي ئۇنىڭغا يولداش قىلغىن.

15

1. ئەي كۆڭۈل، يار باشقىلارنىڭ بەزمىسىگە بېرىلىپ كەتتى، قان-ياشلىرىڭنى تۆككىن، ئىككىمىزگە ھىجران دەردىلا نېسىپ بولۇپتۇ.
2. ۋەسىل بەزمىسىدە سازەندە سازىنى چېلىپ، ناۋا تۈزدى، ئاھ، يارنىڭ لەۋلىرىگە ئۇ ئېرىشتى، مەن بولسام، جۇدالىق تۇپرىقىدا خارلاندىم.

3. ئۇنىڭ ئىزىنىڭ توپىسىنى كۆزۈمگە سۈرمە قىلاي دەپ ھەرقانچە تەلمۈرسەممۇ، ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئاستىدىن كۆتۈرۈلگەن توپا-چاڭ كۆزۈمنىڭ ئەتراپىغا قونمىدى.

4. مۇبادا بىر ئاقىل جاھاندىن ماڭا ئوخشاش شەيدا بىلەن ئۇ ياردەك بەگۋاش مەستنى ئىزلەيدىغان بولسا، ھەرگىز تاپالمايدۇ.

5. ئەي ساقى، ئەمدى ماڭا مەستلىكتىن باشقا چارە قالمىدى، مەن مەيپەرەست بولدۇم، مەيخانا ئەھلىگە بۇ توغرۇلۇق خۇشخەۋەر يەتكۈزگىن.

6. مەي دېڭىزى ئىچىدە غەرق بولۇپ يوقىلاي، مەندىن نىشانمۇ قالمىسۇن، ئەي زاھىد، ئۇ مەينىڭ كۆپۈكى مېنىڭ سەللەم بولسۇن.

7. ئەي زۇھۇرى، ئەگەر مەزھەرى ساڭا يار-يۆلەك بولسىلا، ماھارىتىڭ بىلەن ئىبادەتگۈيلارنى مەغلۇب قىلالايسەن.

16

1. نېمىدېگەن قارا قايغۇ بۇ، سىرداش دوستۇم ماڭا جەۋر قىلدى، ئەي كۆڭلۈم، غەمنىڭلا دوستى بولغىنا، مۇندىن كېيىن ھەرگىز دوست تۇتما.

2. ئاھ، مەن بىچارىگە دائىم دوستتىن ئازار يەتمەكتە، شۇڭا كۆڭلىرىم ئەل ئىچىدە ھەر كېچە يىغلاش بىلەن ئۆتسە، نېمە ئەيىب؟!

3. ئۇنىڭ ۋىسال بېغىدىن گۈل ئىزلىسەم، جۇدالىق مېنى خار قىلدى، مېنىڭ خار بولۇشۇمغا گۈلنىڭ تىكەن بىلەن دوست بولۇشى سەۋەب بولدى.

4. هەر كېچە قىلىۋاتقان نالەمدىن باشقىلارغا ئۇيقۇ يوق، شۇنچە دەردمەن بولدۇم، يەنىلا دوست ئويغانمىدى.
5. دوستلار بەزمىدە مەي كۈپىنىڭ تۈۋىدىن ئورۇن ئېلىپ، چالا بوغۇزلانغان قۇشتەك پىرقىراپ يۈرسەم، بۇنىڭدىن دۈشمەنلىرىم كۈلسە، نىمە ئەيىب؟!
6. ئەي مەزھەرى، ماڭا دوست بولۇپ، قولۇمنى تۇت، كىمكى ساڭا ئوخشاش دوستقا ئېرىشسە، پۈتۈن ئالەم دۈشمەن بولسىمۇ، ئۇنىڭغا نىمە غەم؟!
7. ئەي زۇھۇرى، بۇ دۇنيانىڭ مېھرىگە باغلىنىپ قالما، ئۇ ھېيلىگەر دۈشمەن ھېچكىمگە دوست بولۇپ باقمىغان.

17

1. ئۇنىڭ قامىتى جېنىمدا سەرۋىدەك ماكان تۇتسا، كۆڭلۈمدە قىيامەت قايىم بولىدۇ.
2. سەن جېنىمنى پىدا قىلدىم دەپ تولا مەغرۇرلانما، چۈنكى ئۇ قامىتى كېلىشكەن يار ساڭا زۇلۇم قىلىشتىن قىلچە ئەپسۇسلانمايدۇ.
3. ئۇ مەپتۇنكار كۆز جاھانغا ئاجايىپ توپىلاڭلارنى سالدى، بۇ توپىلاڭلاردىن ئۇنىڭ ئۆز قامىتى ئامان بولغاي.
4. ئۇنىڭ چەك-چېگرىسىنى كۆرمەكنى خىيالىمغىمۇ كەلتۈرەلمەي-مەن، بۇنىڭ ئاخىرى كۆرۈنمەيدۇ، ئۇنىڭغا نە كۆزۈم يېتىدۇ، نە كۆڭلۈم؟
5. زۇھۇرى، ئۇنىڭ قامىتىنى ئارزۇ قىلساڭ، جاپاكەش بول، ئۇنى جاپادا قارار تاپىدۇ دېيىشىدۇ.

18

1. ئۇ بىپەرۋا قاتىل يەنە ناز بىلەن كۆرۈنۈپ، جان بىلەن كۆڭۈل مەملىكىتىمنى چاققانلىق بىلەن ئالدى.
2. جاننى ئۇنىڭغا پىدا قىلغان كۆڭلۈم ئۇنىڭ قانچىلىك زالىم، قاتىل ۋە ھەۋەسمەن دىلبەر ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالدى.
3. ئىچەرمەنلەر ئەقلىنىڭ پىرىگە دەخلى يەتكۈزدى، ئۇ ئەقىللىق يىگىت بەزمىدە بولغان بولسا ياخشى بولاتتى.
4. ئىپپەتلىكلەر ئۇنىڭ ۋىسالىنى ھەۋەس قىلدى، لېكىن بۇ يىگىت پاكلارنىڭ ماكانىدىن ئۆزىنى پاك تۇتتى.
5. ياقىلىرى يىرتىلغان، ئۆزى ھاياسىز، بىلىگە زۇننار⑯ ئاسقان ئۇ يىگىت كۆڭۈلنى پاراكەندە قىلماقچى بولۇپ ياقىسىنى يىرتىۋاپتۇ.
6. ساقىي دەرد-ئەلەم يەتسە يەنە شۈكرى قىل، چۈنكى، كۆڭۈل غەملىرىدىن بۇ يىگىت ئاجايىپ خۇشال بولىدۇ.
7. ئەي زۇھۇرى، بۇ يىگىت توغرىسىدا سۆزلىسەڭ تۈگىمەيدۇ، ئۇنىڭ چاچلىرىنىڭ ئۆزى بىر قىيامەتتۇر.

19

1. ئۇنىڭ جاللات كۆزلىرى ئاجايىپ ئوقيا ۋە قىلىچلارنى ئىشلىۋالغاچقا، ئوق يامغۇرىنىڭ غېمىدە، جان توغرىسىدا قىلغۇدەك گەپمۇ قالمىدى.
2. ئەگەر جانان جانغا مۇھتاج بولغان بولسا، ئۇنى ئايايدىغان يېرى يوق، ئەگەر پادىشاھدىن پەرمان بولسا، ئۇنى رەد قىلىشقا پۇقرانىڭ نېمە ھەددى بولسۇن؟!
3. بەگگى دىۋانە تاننىڭلا گېپىنى قىلغانىدەك، ھاياتلا بولسام،

ئۇنىڭ ئىشقى توغرىسىدىلا گەپ-سۆز قىلىمەن.

4. تەلۋىلەرنىڭ سورۇنىدا ئاقىل بەكمۇ يات بولۇپ قالىدۇ، يات ئاقىلدىن گەپ سورىغىنىكى، نادانلاردىن ھەرگىز سورىما.

5. ئەي زۇھۇرى، جانان ئۇچۇن جىسمىڭ بىلەن جېنىڭنى ئاسرا، جانانىدىن گەپ-سۆز كېلىۋېدى، تېنىڭگە جان كىرىپ قالدى.

20

1. مېنىڭ مەس بولۇشۇمغا ئۇ كۆزلىرى مەي رەڭلىك گۈزەل سەۋەبچى بولدى، ئۇنىڭغا باغلىنىپ قېلىشىمۇ لەۋلىرىنىڭ سېھرىدىن بولغان.

2. گۈدەكلەرنىڭ تاش ئېتىشىغا مەجنۇنلۇق سەۋەبچى بولغاندەك، شۇڭا پەلەك بېشىمغا تاشلار ياغدۇرسا ئەيىب ئەمەس.

3. ماڭا ئاخىر غەم كەلسە ئەجەبلەنمەڭ، چۈنكى مېنىڭ تەلىيىم شۇنداق، «سۆيۈملۈك ۋەتەن» دەپ كېلىشىمگە مۇشۇ غەمكىنلىك سەۋەبتۇر.

4. بۇ جاھاندا مەي ئىچىشكە مەيلىم يوق ئىدى، مېنىڭ شوخ قىلغۇچى شاراب ئىچىشىمگە ئۇ كېلىشكەن، ساقى سەۋەبكار.

5. نېمە ئىش ئىكىن، ئۇ يارىم بەزمىدە چالغۇچىلارنى يىغىۋاپتۇ، چۈنكى، مېنىڭ يامان كۆڭلۈمنى ئالدىغانغا ياخشى ئاھاڭلار سەۋەبچى.

6. يارنىڭ ھىجرانىدا، مىڭلاپ-تۈمەنلەپ ئەپسانىلەرنى سۆزلىسەم، ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، خەلق ئىچىدە پەرىنى بەنت قىلىش ئۈچۈن ئەپسۇن ئوقۇيدىغان ئادەت بارغۇ.

7. زۇھۇرى، رەقىبىڭىنىڭ قىلغانلىرى ئېيتقانغا تۇگمەيدۇ، مېنىڭ ھىجران ئىچىدە قىلىشىمغا شۇ لەنىتى سەۋەبچى بولدى ئەمەسمۇ!

21

1. جانىنىڭ قۇلىقىغا ئۇنىڭ لەۋلىرىدىن شىرىن سۆز يېتىپ كەلدى، قۇلاقلار بۇ يوسۇندىكى ياخشى سۆزلەرنى ھېچقاچان ئاڭلىغان ئەمەس.
2. ئەي ساقى، ئىشرەت مەيىنى تۇتقىن، چالغۇچى سازىڭنى چال، بەزمىمىزدە بىردەم غەمكىن سۆزلەر بولمىسۇن.
3. ئەي ناخشىچى، بىردەم غەزەلخانلىقىڭنى يەنىمۇ كامالىغا يەتكۈزگىن، بۇ يەردە خالايىق-پالايىق دېگەنلەردىن گەپ-سۆز بولۇنمىسۇن.
4. ئەي زاھىد، ئاغزىڭنى يۇم، مەن دىنسىزلىقتا ھەددىمدىن ئاشتىم، مۇسۇلمان كاپىر بىلەن سۆزلەشسە تازا ياخشى ئەمەس.
5. ئەي نەسىھەتچى، باھار شاملى چىقماي تۇرۇپ قۇيۇن تۇپراقنى ئۇچۇرغاندەك سەنمۇ كۆز بويايدىغان گەپلەرنى قىلما.
6. مەن ئەسلىدە كۇپرلىقتىن بىزار بولساممۇ، يەنىلا كۇپرلىق ئەقىدىسىدىن ۋەز ئېيتىپ كەتتىم، دىنىنى تونۇمايدىغان كىشىلەر ئالدىدا، تازىمۇ تەكەببۇرانە گەپلەرنى سۆزلەپ تاشلىدىم.
7. ئەي زۇھۇرى، قانچىلىك سۆز تاپساڭ، ئۇنى مەزھەرىگە يوللاپ بەرگىن، ئۇ سېنىڭ بۇ نەزمەڭگە ھەرقاچان ئاپىرىن ئوقۇيدۇ.

22

1. كۆڭلۈمدىكى ئۆتكۈر ئارزۇ-ئىستەكلەرنىڭ ئوتى يالقۇن بىلەن ۋە لالەرەڭلىك مەينىڭ چىرايلىق يۈزدە لاۋۇلداپ تۇرغان تەپتى بىلەن بەسلىشىپ كۆيۈۋاتىدۇ.
2. خۇددى جاللات جان ئاتا قىلغۇچى ياقۇت لىۋى بىلەن بەسلەشكەندەك، ئۇنىڭ سۆزلىرى جان بېغىشلىسا، كۆزلىرى جاللات بولۇپ جېنىمنى ئالىدۇ.
3. ئىشق ياسىدىن ئېتىلىپ يۈرەككە كىلىپ تەگكەن ئوقنىڭ كۆپلىكى جۇدالىقنىڭ يەلدا تۈنىدە يۇلتۇز بىلەن بەسلىشىدۇ.
4. مەشۇقنىڭ ھىجرانىدا مېڭەمگە قان قويۇلدى، ئۇ كىرپىكلىرىنى نەشتەر قىلىپ تۇرۇپ ئۇنى داۋالايدۇ.
5. جامالىڭنىڭ نۇرى كۆڭۈل ئەينىكىگە چۈشسە، ئۇ يول باشلايدىغان چاغدا تولۇن ئاينىڭ نۇرى بىلەن بەسلىشىدۇ.
6. ھىجران كېچىسى يەلدا تۈنى بىلەن جىدەل قىلسا، جۇدالىق كۈندۈزىمۇ قىيامەت كۈنى بىلەن دەتالاشقا چۈشىدۇ.
7. ئۇنىڭ قەددى باغنىڭ ئىچىدىكى سەرۋىنىمۇ بېسىپ چۈشتى، ئۇ جەننەتنىڭ باغلىرىدىكى ئارچا بىلەنمۇ بەسلىشەلەيدۇ.
8. مەزھەرى بىلەن ئۇنىڭ ماھارىتى دائىم بەسلەشكەندەك، بۇلبۇل بىلەن تۇتىمۇ ئۇنىڭ تاتلىق لەۋلىرىنى تالىشىۋاتىدۇ.
9. ئەي زۇھۇرى، جېنىڭ قاش بىلەن كىرپىكنىڭ ئارىسىدا قالدى، سېنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن يۇسۇپ خەنجەر بىلەن بەسلەشمەكتە.

23

1. نىمشقا جاھان خەلقىگە ھەممىلا سىرىڭنى پاش قىلىدىغانسەن، كىم ساڭا دوست بولغان بولسا، ئۇنىڭمۇ يەنە دوستى بار ئەمەسمۇ!
2. ھىيلە-مىكىرنى مەيگە ئوخشىتىپ بەرسە ئىچىپ سالما، ئىچىپ قويساڭ، بىر كۈن ساراڭ قىلسا، ئۈچ كۈن كېسەل قىلىدۇ.
3. ھەقىقەت مەيلىرى تۇغرۇلۇق ئازراقلا خەۋەر تېپىپ قالساڭ، تەقۋادارلىق زاھىدلىقنى تاشلاپ، مەيخانە ئەھلى تەرەپكە بار.
4. شاراب ئالىدىغانغا سەندە پۇل بولمىسا، بۇ رۇھۇڭنىڭ سەللىسىنى گۆرۈگە قويساڭ بولىدۇ.

24

1. نىمە ئۈچۈنكىن، بۇ باغرى تاش مېنى ھىجران ئىچىگە تاشلاپ قويدى، ئۇ قۇياشىم غەملىرىمنىڭ بۇ كېچىسىدە مېنىڭ بېشىمنى ئايلاندۇرۇپ قويدى.
2. ھىجران تۈنلىرى بېشىمغا يۇزمىڭلاپ بالا تاشلىرى ياغدى، كۆز ياشلىرىم بۇ تاشلارغا قان بولۇپ ئاقسا، قانلار ئىچىمدىن ياش بولۇپ تۆكۈلىدۇ.
3. ئەگەر سەن ئۇ شوخنىڭ چاچلىرىنىڭ چەۋگانىدا ئىككى توپنى كۆرگەن بولساڭ، ئۇنىڭ بىرى غەمنىڭ قاتتىق تېشى، يەنە بىرى مېنىڭ سەرگەردان بېشىم.
4. جېنىمنى ئالغىن دەپ يالۋۇرسام، ئۇ جانانىم بەكلا ناز قىلىۋاتىدۇ، ئۇ، ئالمايمەن دەيدۇ، مەن، ئالىسەن دەيمەن،

بۇ ئىككى ئارىدا جىنىم تالاشتا قالدى.

5. ئۇ يارنى سىنى تاشلاپ باشقىلار بىلەن كېتىدۇ دېمەڭلار، مۇئداق دېيىشمىگە ئۇنىڭغا بۇرۇندىنلا قىلغان پەرۋىشىم سەۋەب بولالايدۇ.

6. بىر باغۋەنىنىڭ بېغىدا، بىر ئېرىقتا قوشۇلۇپ ئاققان سۇ بولغانىدىم، ھىجرانىنىڭ كۆز پەسلى يېتىپ كەلگەندە، مېنى سارغايتقان ئاشۇ باغدىشىمدۇر.

7. كۆڭلۈمگە يوشۇرۇلغان يارنى جاھان خەلقىگە ئاشكارىلاپ قويغىنى ئوتلۇق ئاھىم بىلەن سېرىق يۈزۈم ھەم كۆز ياشلىرىمدۇر.

8. ئىشقىنىڭ دەشتىدە، ئىتلار قاۋاپ مېنى توسقانىدا، ئۇلار مېنىڭ مىسكىن قاياشلىرىم، زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، دېگەن نىدا كەلدى.

9. مېھرابىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ كۆڭلۈمدە ئۇ شوخنى كۆرگىنىمدە، ئۇ: بۇ ساڭا ئايان بولغىنى كۆز ۋە قاشلىرىم دېدى.

25

1. تامچە-تامچە ياشلاردىن ئىككى دەريا پەيدا بولدى، بۇ ئىككى دەريا ئىچىدە مەرۋايىت ۋە گۆھەرلەر پەيدا بولدى.

2. ھىجرانىنىڭ غېمىدىن كۆز ياشلىرىم دائىم قان بولدى، يۈزۈم سارغايغانچە، ئىككى مەڭزىم ئانار چېچەكى رەڭگىگە كىرىپ قالدى.

3. ئاشىقلارنىڭ مۇھەببەت رىشتىسى بولغان قارا چاچلار ئۇلارنىڭ بوينىغا ھالقا، بېلىگە زۇننار دۇر.

4. بارچە ئەل دەۋا ئىستىسە، ئاشىقلار دەرد ئىستەيدۇ، ئاھ،

ئاشقلارنىڭ دەردىنى بىللە تارتىشىدىغان دىلدارى بولسا ئىدى!

5. دەردىسىزلەرگە تىرىكلىك سۈيىدىن ئىچۈرسىمۇ، ئۇلار بىر كىسەككى، ھېچ قايەردىن خەرىدار چىقمايدۇ.

6. دەردلىكلەرنىڭ داۋاسى يارنىڭ جامالىدۇر، دەردسىزلەر خۇددى شاھمات ئويۇنىدىكى رۇخ (توپ) نى مات قىلىشقا ئۇرۇنغان شاھتۇر.

7. مېنىڭ ئۇ قۇياشىمنىڭ ئايان بولۇشى بىلەن ئۇنىڭ جامالىنىڭ ۋەسلىدە يۈزلەپ نۇرلار پەيدا بولسا، ھىجرانىدا مىڭلاپ دوزاخلار بار.

26

1. ئۇنىڭ ئاي يۈزىگە قاراپ، قاشلىرىدا ئىككى ئوقيا كۆردۈم، ئاتسۇن دەپ كۆكسۈمنى نىشان قىلىپ تۇتۇپ بەرسەم، ئۇ ناز قىلدى.

2. ئىككى يا تارتىپ بىر ئوق ئاتماق ھېچقانچە مۈشكۈل ئىش ئەمەس، يار بىر ئوقنى ئاسانلا ئېتىپ، جاننى ئارام تاپقۇزىدۇ.

3. ئىلانىڭ دەم تارتىشىدىن قۇچقاچلار ۋىچىرلاشقانىدەك، جان قۇشىنى سېھىرلەيدىغانغىمۇ ئۇنىڭ ئىككى ئەجدىھاسى بار.

4. ئۇنىڭ چاچلىرى تۇزاق، خالى دان، يۈزى ئوۋچى بولغاچقا، جان گۈلشەنىدە قۇشلار ھەر تەرەپتىن غەۋغا كۆتۈرىدۇ.

5. جېنىم ئۇ شوخ زالىمنىڭ قولىدىن قۇتۇلالمايدىغان ئوخشايدۇ، جېنىمنى ئورۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ ھەر بىر ئېيىدا (قېشىدا) بىردىن ئورغىقى بار ئىكەن.

6. جاننى كۆرمەك بۇ ئالەمدە ھەممىگىلا يوسۇن ئەمەس، جاننىڭ ئىچىدە ماكانى تۇرسا، ئۇ نېمە ئۈچۈن يوشۇرۇنمىسۇن!
7. ئۇ ئاي ئۆزىنىڭ يۈزىنى قاشلىرى، خالى ۋە چاچلىرى ئىچىگە يوشۇرغاچقا، كارۋانلار ئاي قاراڭغۇسىدا يولدىن ئېزىپ كەتتى.
8. ئىشق ئېتىغا مىنمىگۈچە يولنى بېسىپ تۈگەتكىلى بولمايدۇ، چۈنكى بۇ يولنىڭ تىكەنلىرى بىلەن قىرلىق تاشلىرى بار.
9. ياردىن بۇ دۇنيادا نام-نىشانە بولمىسا نېمە ئۈچۈن ئۇنى بىلمەيدىغان لاچىنلار ئۇنىڭغا ھەۋەس قىلىدۇ؟

27

1. ئۇ يارىمنىڭ مەندىن ئايرىلىپ سەپەرگە چىقىپ كەتكىنىگە ئۇزاق بولدى، ئۇ كۆزۈمدىن قانچە غايىب بولغانسىرى كۆڭلۈمدىن شۇنچە چىقمايۋاتىدۇ.
2. ئۇنىڭ كويىدا، ھەر تەرەپكە مەجنۇنغا ئوخشاش باش قويسام، بۇ ئەجەبلىنەرلىك ئىش بولمايدۇ، چۈنكى مېنىڭ ئۇ لەيلىمنىڭ چىرايى قۇياشقا ئوخشاش ھەممە يەردە كۆرۈنىپ تۇرىدۇ.
3. ھەمىشە ۋىسال سەھرىنىڭ ئۈمىد بۇرجىكىگە تەلمۈرىمەن، بىراق ئۇ قۇياشىم شەرقتىن كۆتۈرۈلمەي، نېمە ئۈچۈن بىر جايدا تۇرۇۋالىدىغاندۇر؟
4. ھىجراننىڭ بۇ كېچىسىدە، سىردىشىم دەرت، ئۈلپىتىم غەم بولدى، جۇدالىقنىڭ زەربىسىنى سۆزلەپ كەلسەم، ئۆمرۈم قىسقىلىق قىلىدۇ.

5. ئەي تەڭرىم، مېنىڭ ھىلالىمنى پارلاق ۋە تولۇن قىلغىن، چۈنكى، قۇياش كېچە-كۈندۈز سېنىڭ يولۇڭدا ئايلىنىپ تۇرىدۇ.
6. ئىبراھىم خەلىلۇللا كۆيگەندەك، بارلىق مۇلازىملار سېنىڭ فىراقىڭنىڭ ئوتىدا كۆيدى، ئۇلار يەنە مەنسۇر ھەللاجدەك سورۇلۇپ كەتسە، ئۆزلىرىدىن پەخىرلىنىدۇ.
7. بىر كەمتەرىن خادىم ئۇنىڭ تەرىپىنى بايان قىلىپ تۈگىتەلمەيدۇ. ئۇ ئەبۇلمەنسۇر شۇجائىدىن بولۇپ، پەيغەمبەرنىڭ يولىۋرۇقلىرىنى چۈشەندۈرۈشتە ناھايىتى ماھىر.
8. ئەي تەڭرىم، شاھ ئەمىر تىمورنى دۇنيادا تەڭداشسىز قىلغاندەك، شاھ يۇسۇپىكمۇ ئادالەتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلغىن.
9. ۋىسال كۈنلىرىدە شادلىق مەيدىن بىر قەدەھ نىسىپ ئەتكىن، ھىجران دەردىدىن زۇھۇرىنىڭ كۆڭلى بەكمۇ ئازار يېدى.

28

1. دىلبەر مېنى ھەيرانلىقتا سېلىپ جۇدالىق تېغىغا تاشلىدى، ئۆزى بولسا، باغلاردا خۇشال-خۇرام، راھەت-پاراغەتتە ئۆتمەكتە.
2. مېنى كاككۇكتەك تاغۇ دېڭىزلاردا زارلىتىپ قويۇپ، ئۇ گۈزەل سەرۋى ئۆزى زەينەپكە ئوخشاش باغنىڭ ئىچىدە سايراپ يۈرىدۇ.
3. جېنىمنىڭ قۇشى بۇ قەپەزنىڭ ئىچىدە پەرياد قىلسا ھېچ ئەجەپ ئەمەسكى، ئۇ، جېنىمنىڭ بۇ تۇتىسىغا قىزىل لەۋلىرىدىن شېكەرنىڭ تەمىنى تېتىتىپ قويغان.
4. ئۇ لەۋلىرى سېھىرلىنىڭ يامان كۆڭلۈمنى ئالغاچ كەتتىيۇ،

كىسەل جىنىمنى ئالمىدى، مەندەك بىر بىچارىگە رەھىم قىلمىدى.

5. جۇدالىقنىڭ زەربىدىن كۆڭلۈمگە غەم تىغى ئورنىشىپ قالسا، بۇ تاغنى ئۇ پەرى سۈرەتلىك ئۆزىنىڭ تىل مىتىنى بىلەن فەرھادقا ئوخشاش يارىدۇ.

6. ئۇنىڭ ئاي يۈزى كۆڭلۈمدە كۆرۈنگەندە، گويا ئاينىڭ ئەتراپىدا يۇلتۇزلار بالقىغاندەك ياش تۆكىمەن.

7. ئەي زۇھۇرى، سېنىڭ ئىشقىڭ كامالەتكە يەتمىگەن بولسا، راستچىل مەزھەرى نېمە ئۈچۈن سېنىڭ پەيدا بولغىنىڭنى كۆرۈپ، ساڭا ئاشىق بولۇپ قالىدۇ؟

29

1. ھۆسن بېغىدا ئېچىلغان بىر رەنا گۈلمۇسىز، ياكى كۆك ئاسمان گۇمبىزىدە جاھاننى كەزگۈچى ئايمۇ؟

2. دىدارىڭىزنى كۆرەلمەستىن، كۆزۈم قارىغۇ، ئەقلىم ھەيران بولدى، سىز ئۇلۇغ ئالەم كۆكىدىكى نۇر چاچقۇچى قوياشمۇسىز؟

3. باغنىڭ ئىچىدە، سىزگە ئوخشاش گۈزەل ۋە نازۇك گۈلدىن يەنە باشقا بىرنى كۆرمىدىم، سىز جاننىڭ ئىچىدە كۆكلەپ تۇرغان سەرۋى ئۈستىدە ئېچىلغان قىزىل لالەمۇ؟

4. ھۆسن بېغىدا سىزدەك گۈل ۋە نازلىق سەرۋى بارمىكىنە، سىز سەرۋىدە ئېچىلغان نەغەز گۈلمۇ ياكى سىزنىڭ شەھلا كۆزلىرىڭىزمۇ؟

5. مۇنچىۋالا ئۆزىڭىزگە تارتىپ ھەممىنى مەجنۇن قىلىپ قويغىنىڭىز نېمىسى؟ ئۆزىڭىز چاققان، دىلىڭىز تاش، شىكەر

لەۋلىك يارمۇسىز؟

6. ئىشق كامالەتكە يەتسە، ئاشىق بىلەن مەشۇقنى ئايرىۋالغىلى بولمايدۇ، سىز باغدىكى گۈلمۇ ياكى شەيدا بۇلبۇلمۇ؟

7. مەن سىزنى دائىم مەسچىتتىنمۇ ئىزلىدىم، مەيخانىدىنمۇ ئىزلىدىم، تاپالمىدىم، ئۇ يەردىمۇ يوق، بۇ يەردىمۇ يوق، كۆزگە كۆرۈنمەيدىغان زاتمۇسىز؟

8. ئالەمدىن ئىزلەپ تاپالمىدىم، ئەمدى يوقلۇق ئىچىدىن ئىزلەي، جاھاننى بىزىگۈچىمۇسىز ياكى پەرىزاتمۇسىز؟

9. بۇ زۇھۇرى يارىنىڭ چۇۋۇلۇپ تۇرغان چاچلىرىغا دەيدۇكى، ماڭا ئوخشاش ھەر تەرەپكە تاشلىنىپسىز، سىزمۇ مەندەك ساراڭ بولدىڭىزمۇ؟

30

1. نازۇك قەددىڭىز ھەممە ئالەمنى يېشىللىققا پۈركەپ، بەرىكەت ۋە مولچىلىقنى ئايان قىلدى.

2. كىشنى ئۆزىگە تارتىپ تۇرغۇچى غۇنچىلارنى كۆرسىتىپ، گۈلۈستاننى خۇرسەن قىلدىڭىز، گۈل ئارزۇسى بىلەن بۇلبۇلنى شەيدا قىلدىڭىز.

3. بەزەن، ھەر تۈگۈن (غۇنچە) گە تاڭ شامىلىنى يەتكۈزۈپ، رەڭمۇ رەڭ گۈللەرنى ئېچىلدۇرۇپ، خۇش پۇراقلارنى پەيدا قىلدىڭىز.

4. ئالەمگە ئىشقى-مۇھەببەتنىڭ ئۇرۇقىنى چاچماقچى بولۇپ، بىرنى ساقى، بىرنى مەجنۇن، بىرنى لەيلى قىلدىڭىز.

5. ئېنىق بولمىغان سۆيگۈنى بىر سۈرەت ھالىتىگە كەلتۈرۈپ،

ئاشىق-مەشۇقلارنى پەيدا قىلىپ، سۆيگۈنىڭ سىرلىرىنى
ئاشكارىلاپ بەردىڭىز.
6. مۇنچىۋالا ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويۇپ، ئۆزىڭىزنى يوشۇرغىنىڭىز
نېمىسى؟ سىز باشقىلار كۆرۈۋالمىسۇن دەپ جانىنىڭ ئىچىدە
ماكانلاپ ئالدىڭىز.
7. ۋەسل مەملىكىتىدە، «مەن — خەزىنە...» دېگەن
ھەدىسنىڭ سىرىنى كامالەتكە يەتكەن كىشىلەرگە
ئاشكارىلاپ، بىزدىن يوشۇردىڭىز.
8. يارنىڭ قەدرىنى بىلمىگەندە بىلدۈرۈپ قويىسىز، ئەمدى
نېمىشقا مېنى جۇدالىققا تاشلاپ، ئالەمدە رەسۋا قىلىسىز؟
9. بۇلارنى ئاڭلاپ يارىم ئېيتىدۇكى، ئەي زۇھۇرى، نېمىشقا
ھىجرانىمدىن قورقۇپ، ۋەسلىمنى ئارزۇ قىلىسىز؟

31

1. ئەگەر سىزگە يار كېرەك بولسا، ئۆزىڭىزنى ئۇنىڭ يولىدا
گاداي قىلىڭ، غەيرى كىشىلەردىن ئۈمىد كۈتمەكتىن
ئۆزىڭىزنى تىزگىنلەڭ.
2. ئۇ قاپقىنى تۇرگەن ھامان، قاشلىرىدا ھەسەن-ھۆسەنگە
ئوخشايدىغان ئوقيا پەيدا بولىدۇ، ئاتماق بولۇپ نىشان
ئىزلىسە، جېنىڭىزنى پىدا قىلىڭ.
3. ئەگەر ئۇ كىرپىك ئوقلىرىنى جېنىڭىزغا قاتار قىلىپ قادىسا، بۇ
ئوقلارنى جاراھەتنىڭ دورىسى دەپ بىلىپ، جېنىڭىزغا داۋا قىلىڭ.
4. كىمكى فەنا[17] شارابىنى ئىچىپ، مەڭگۈلۈك تاپقان بولسا،
ئۇنىڭ ئايىغىغا باش قويۇپ، جان دەپ ئۇنى ئۆزىڭىزگە
يول باشلىغۇچى قىلىڭ.
5. ھەممە ئۆتكەللەردىن ئۆتكەندىن كېيىن، ۋەسلىگە
ئېرىشىمىكىڭىز گۇمانسىز بولىدۇ، ۋەسلىنى تاپقان ھامان،

ئۆزىڭىزنى ھەممىدىن جۇدا قىلىڭ.
6. سۆيگۈنىڭ ئازارى ۋە بەختسىزلىكلىرىدە ھەر خىل ھادىسىلەر كۆرۈلىدۇ، ھەممە خەق ئۇلاردىن قاچسا، ئۇنىڭ ھەممىسىنى ماڭا قىلىڭ.
7. نەزمە پۈتمەن دەپ زوھۇرى كېچە-كۈندۈز لاپ ئۇرىدۇ، ئەي مەزھەرى، سىز ئاشۇ چاغدا ئۇنىڭغا ياخشى دۇئا قىلىپ قويۇڭ.

32

1. نېمىشقا مۇنداق ۋاپاسىزلىق قىلدىغانسىز، مېنى چەتلەشتۈرۈپ، كۆزدىن يوقاتماقچى بولسىز.
2. ۋىسالىڭىزنى ئىستەپ جېنىمنى پىدا قىلسام، يۈزلەپ ناز بىلەن گەپ قىلىۋاتىسىز.
3. بىچارىلىق بىلەن يالۋۇرۇپ جانانغا دەيمەنكى: يە جېنىمغا جان بېرىڭ، يە جېنىمنى ئېلىڭ.
4. ھارارەتتىن قىزىپ تۇرغان كۆكرىكىمنى دائىم ئېچىپ بېرەي، سۆيگۈ ئوقياسىدىن قانچىلىك بولسا، ئېتىۋېرىڭ.
5. مېنى ھىجران چۆللىرىدىن قۇتۇلدۇرماي تۇرۇپ، يەنە نېمىشقا يۈزلەپ جەۋر-جاپالارنى قىلماقچى بولسىز؟
6. ئەگەر مەن كۆرمىگەن بولسام، ۋىسالىڭىز پەيتلىرىنى كۈتمىگەن بولاتتىم، سىز نېمىشقا ئۆزىڭىزنى بىر كۆرسىتىپ قويۇپلا تاشلاپ كېتىسىز؟
7. زۇھۇرى ۋاپادىن ئازراقلا تەلەپ قىلغان تۇرسا، نېمىشقا مۇنداق ۋاپاسىزلىق قىلسىز؟

33

1. بۇلبۇل كۈز پەسلىدە گۈل بىلەن گۈلزارىدىن ئايرىلىپ قالغاندەك، مەن بىچارىمۇ نەۋباھار كۈنلىرىدە يارسىز قالدىم.

2. قايسى باغقا كىرسەم، ئۇنىڭ گۈللىرى جېنىمغا ئوت بولۇپ تۇيۇلدى، ئۇ گۈل يۈزلۈك سەرۋىدىن ئايرىلىپ قالسام، ماڭا باغمۇ جەھەننەم بولىدىكەن.
3. ئەي ساقى، شارابىڭ خۇمارىدىن جېنىم تۇمشۇقۇمغا كېلىپ قالدى، ھاياتلىق سۈيىدىن ئاغزىمغا بىر تامچە تامغۇزۇپ قويىسىڭىز.
4. خۇمار بولماي تۇرۇپ، زادىلا شارابقا مۇيەسسەر بولمىدىم، ۋىسال ئىستىگىدە كىم يارنىڭ دەردىنى تارتماي تۇرۇپ داۋا تاپالىغان؟!
5. ھىجراننىڭ زەھىرىنى ئىچمەي تۇرۇپ، ۋەسلىنىڭ زەھەر ياندۇرغۇچى دورىسىنى كىم تاپالايدۇ؟ كىم قايسى گۈلشەندە گۈللەرنى تىكەنسىز كۆرۈپتۇ؟
6. جاھان گۈزەللىرىدە ئىشەنچ يوق، ئۇلاردىن ئۈمىد ئۈزگىن، نەشتەرسىز داۋا، ئازارسىز خۇشاللىق بولمايدۇ.
7. يار ۋەسلىگە يېتىشكىدە ئۇنىڭ چېچىنى بوينۇمغا زەنجىر قىلىپ ئېسىۋالسام، دەيسەن، ئەي ئەقلسىز، كىممۇ بۇتخانىغا ساڭا ئوخشاش زۇننارسىز كىرىدۇ؟
8. يىغلاپ تۇرۇپ، يارىمغا ئەھۋالىمنى بايان قىلسام، ئۇ كۈلىدۇ. زۇھۇرى بولسا: «ئەجەبمۇ بىر دىلدارسىز» دەيدۇ.

34

1. قىزىل ياقۇتتەك مەي پىيالىمىز ئەجدىھانىڭ ئاغزىدا بولغاچقا، بۇ مەيخانىمىز جاپا-مۇشەققەت ئوتلىرى بىلەن يورۇپ كەتتى.
2. لاچىنلار كۆز ياشلىرىمنىڭ تامچىلىرىنى سۈمىكىن دەپ ئۇچۇپ كەلدى، ئىست، تەلەيىنىڭ يوقىدىن بۇ مەرۋايىتلىرىمىز سۇغا ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ.

3. كىچىك بالىدەك بۇ كۆڭلۈم ئۇينا-ئۇينا ئاخىرى ئوتقا چۈشتى، سۆيگۈ ئوتىدىن گويا پۈتۈن جىسمىمىز ئاتەشخانىغا ئايلاندى.
4. دىۋانە كۆڭلۈم جىسمىم زەنجىرىگە باغلىنىپ قالغاندى، تۇتقۇندىن ئازات بولۇپ، ئەمدى بۇ دىۋانىمىز ھۇشيار بولۇپ قالدى.
5. مەن جېنىمنى پىدا قىلىشنى خالاپ، ئۇنىڭ ۋىسالىدىن تەمە قىلغاندىم، ئۇ جانان چىلىمغا ئوت سالغاندەك، ھىجرانىنىڭ ئوتىنى بېشىمغا سىلىپ قويدى.
6. بەزم ئارا ئۇ قۇياش ھۆسىنلىك كۆزگە كۆرۈنمەي كۆزۈم تېشىلدى، بۇ جان كۆيگەن پەرۋانە بولۇپ، تازىمۇ قارا كۆنلەرنى يورۇتۇپ ئۆتتى.
7. ۋىسالغا يەتكەندە شۈكرى دېگەنلىرىمىز ئاز بولغان بولسا، ئۇنىڭ ۋەسلىگە يېتىپ يەنە شۈكرى دېيەلىسەم، ھىجرانىنىڭ بۇ غېمى قانچىلىك ئىدى؟!
8. مەن ئۇنىڭ ۋەسلىنى ئىزدىسەم، ئۇ، مەنسىز يات بول، دېدى، ئۆزىدە ماڭا دوستلۇق يوق، ئۆزئارا يات ئىكەنمىز.
9. ئەي زۇھۇرى، ئۇنىڭ ۋەسلىگە يەتكەندە، گەپ-سۆزلىرىمىز ئەلنىڭ قۇلىقىغا يېتىشتىن بۇرۇن، ھەر كۈنى شۈكرى قىل.

35

1. ئىشق ئوتى چۈشۈپ، بۇ كۆڭلۈمنى ئوت چاچقۇچى قىلىپ قويدى، غەم كېچىلىرىدە تارتقان ئاھىم شامال بولۇپ، بۇ ئوتنى تېخىمۇ كۈچەيتىۋەتتى.
2. مېنى ئىشق ئوتى كۆيدۈرسە، ئۇنىڭ شاماللىرى كۈلۈمنى ھەر تەرەپكە سورۇيدۇ، ئىشق ئەھلىگە بۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق ئىپار پۇرايدىغان شامال بولمايدۇ.

3. مەن ۋىسال بېغىنىڭ باھارىنىڭ يېقىملىق شامالىرىنى كۆزلىسەم، ئۆمرۈم دەرىخىنىڭ شاخلىرىغا يوپۇرماقلارنى تۆكۈدىغان كۈز شامىلى كېلىپ تەگدى.
4. خۇمار دايىما مەندە راھەت شارابى ئىچىش ئىستىكىنى قوزغايدۇ، لېكىن غەم تاشلىرى شادۇ خۇراملىقىمىنىڭ بۇ قەدەھىنى پارچە-پارچە قىلىپ چېقىۋەتتى.
5. ئەي دوست، ئويلاپ يېتەلمىدىم، كۆز ياشلىرىم مەرۋايىتنى تۆكۈلۈپ، يۈزۈم ئالتۇندىنمۇ ئەزىزرەك بولۇپ سارغايسىمۇ، يەنە نېمە ئۈچۈن دەردىمگە داۋا تېپىلمايدۇ؟
6. جېنىمنىڭ بۇ قۇشى دۇنيانىڭ ھەممە يېرىدىن ئىزلەپمۇ، ئۇنىڭ ھۆسن بېغىدا ئېچىلغان ئانار گۈلىدەك لەۋلىرىنىڭ مېغىزىنى تاپالمىدى.
7. مىرزا زۇھۇرىددىن ئىشق ئارا لەززەت تاپتى، ئۇنداق لەززەتنى مەجنۇن تاكى قىيامەتكىچە تاپالمايدۇ.

36

1. سەن مېنى سېغىنما، ماڭا ئۇ دىلرەبا ھەمراھ، ئەمما ئۇنىڭ فىراقىدا يۈزمىڭ بالامۇ مەن بىلەن بىللە.
2. ئۇنىڭدىن ۋاپا كۈتمە، چۈنكى ئۇ قارا كۆزلۈك، ئاڭا ھەمىشە ئاشۇ ئىككى بىۋاپا قارا كۆزى ئۆلپەت.
3. تىلەمچىلەرنى يولدا ئىت تونۇۋالسا، بۇنىڭ ئەجەبلەنگۈدەك يېرى يوق، چۈنكى، ئۇلارنىڭ كىيىمىدە بىر ئاي يۈزلۈك گۈزەلنىڭ كۆرىنىشى بولىدۇ.
4. ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ خەزىنىسىگە ئېرىشىمەن دەپ يولنى ئاسان كۆرمە، چۈنكى، ئۇنىڭ يېنىدا ساڭا خىرىس قىلىپ ئىككى ئەجدىھا ھەمراھ بولۇپ تۇرىدۇ.
5. مەن ئىشق يولىدىكى گادايمەن، دەردمەنلەرگە ھەمراھ

ۋە سىرداشمەن، ئەگەر پاك دىللار ماڭا ئۆلپەت بولسا،
تەقۋادارلىقنى تەرك ئېتىمەن.
6. ئەي شەيخ، مېنى ئۆز تەرىپىڭگە تەكلىپ قىلما، چۈنكى،
ساڭا يۈزمىڭلاپ ساختىلىقلار ئۆلپەتتۇر.
7. زۇھۇرى، نەۋائىنىڭ ماھارىتىگە يېتىشەلمەي ئۆتتۈڭ، يىغلا،
ساڭا ناۋا ئۆلپەتتۇر.

37

1. جۇدالىقنىڭ قاراڭغۇ كېچىسىنىڭ ئاخىرى مەلۇم ئەمەس،
بۇ قارىلىق تۈن قاراڭغۇلىقىدىن ئەمەس، بەلكى چەككەن
ئاھلىرىمنىڭ تۈتۈنىدىن بوخسۇپ چىقىۋاتىدۇ.
2. باغدىكى ئىككى خىل رەڭدە ئېچىلغان رەنا گۈلى ئەمەس،
ئۇ مېنىڭ زەپىراندەك سارغايغان يۈزۈم بىلەن لالە رەڭلىك
قانلىق يېشىمدۇر.
3. نائېنىق بولغان سۆيگۈنىڭ ئۆزىدە مەشۇقمۇ ئاشىقمۇ ئۆزى،
ھەممىنى ئاشكارىلىغان يالغۇز مەجنۇن بىلەن لەيلىلا
ئەمەس.
4. مېنىڭ نازىنىنىم يۈزىنى كۆرسىتىشكە ئىككى ئەينەك
ياسىۋاپتۇ، ئۇنىڭ جىلۋىلىرى يالقۇرۇشقىمۇ، ناز-كەرەشمىگىمۇ
كىرمەيدۇ.
5. يار چاقناتقان نۇرلاردىن گۈلگە ئازراقلا چۈشۈۋىدى،
مەندەك بىر ساراڭلا ئەمەس، بەلكى قانچىلاپ بۇلبۇللارمۇ
مۇئەللەق ئۇرۇپ سايراشقا باشلىدى.
6. كىمكى ئۆزى ساق تۇرۇپ مېنى ساراڭ دەپ مازاق قىلسا،
مېنىڭ يارىمنىڭ پەرىشتە سۈپەت ئەمەس، بەلكى پەرى
ئىكەنلىكىنى كۆرسە، بۇنىڭ سەۋەبىنى بىلىپ قالىدۇ.
7. مەن زۇھۇرى نەۋائىدىن ئىلتىماس قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنۇ

مىسراسىنى ئالىمەن: ئەنبەر ھىندىنى شامال ئېلىپ كەلمىدى، لەيلى سۈنبۈل چاچلىرىنى يېيىپتۇ.

38

1. ئايلىنىپ تۇرغان بۇ پەلەك دۇم كۆمتۈرۈلگەن بىر جام، ئۇنىڭدا شارابنىڭ بولىشى يوق گەپ، كىمكى ئىشرەت ئىستەيدىكەن، ئۇ سىرلاردىن خەۋەرسىزدۇر.
2. نادانلار مال-دۇنيا بىلەن مەغرۇر بولىدۇ، دۇمباقتەك چىقىپ كەتكەن قورساقلارنى كۆرسە، سېمىزلىك كېسەل ئەمەس، دەيدۇ.
3. بۇ جاھان ھەممىنىڭ كۆڭلىنى ئالىدۇ، ئەمما ۋاپا قىلمايدۇ، ساڭا كىم غەمخورلۇق قىلسا، شۇنىڭ غېمىنى يە، بۇ دۇنيا سېنىڭ غەمخورۇڭ ئەمەس.
4. مېۋىلىك دەرەخ بالا-قازا تاشلىرىدىن ئامان قالمايدۇ، ئەگەر دەرەخ مېۋىسىز بولسا، سەرۋىدەك ئەركىن بوي تارتىدۇ.
5. يول تولىمۇ تار، قاراڭغۇدا قاراقچىلار پايلاپ تۇرىدۇ، يول باشلىغۇچى بولماي تۇرۇپ، ئۇ يولغا كىرىشنىڭ ئىمكانىيىتى يوق.
6. ياخشى ئۆسكىن، باغۋەن كەسسە نوتىدەك ئۇلايدۇ، بۇ كېسىشتىكى غەرەز ئۇلماق، ساڭا ئازار بېرىش ئەمەس.
7. ھەر كىشى زۇھۇرىدەك مەندىن يىراقلاشسا، شەكلەن دوستسىز يۈرگەندەك تۇرغان بىلەن، خۇلقى-ئېتىۋارى بىلەن ياتلاردىن ئەمەس.

39

1. كىمكى دوست-يارانسىز بولسا، ئۇنىڭ راھىتى تارتقان مۇشەققەتلىرىگە ئەرزىمەيدۇ، كىمكى تىرىكلىكنىڭ ھەمراھى

بولسا، بۇ تىرىكلىك جۇدالىقىنىڭ ئالدىدا ھېچنىمىگە ئەرزىمەيدۇ.
2. باش باھار كۈنلىرىدە باغ ئىچىدە گۈللەر ئېچىلىدۇ، ئەمما بۇ يوپيۇرماقلارنى تۆككۈچى كۈز شامىلى كەلتۈرىدىغان ھەسرەت ئالدىدا ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدۇ.
3. مۇبادا قارۇن⑱ دەك باي بولۇپ، بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتتە ياشىساڭمۇ، بۇ ھەممىدىن مەھرۇم قالدۇرىدىغان ئەجەلنىڭ زەربىسى ئالدىدا ئەرزىمەيدۇ.
4. بەزمىدە، شادلىق مەيىنى ئىچىپ، خۇشال-خۇراملىق تاپساڭ، بۇ نەچچە كۈن تارتقان خۇمارىڭنىڭ جاپاسى ئالدىدا ئەرزىمەيدۇ.
5. ئۇ دۇنيا، بۇ دۇنيانىمۇ تەرك ئېتىپ، يارىڭدىن ئۈمىدىڭنى ئۈز، فانىلىق دۇنياسىغا كىر، تەنھا بولۇۋالغانغا يەتمەيدۇ.
6. ئەي سوپى، مېنى ساراڭ بولۇپتۇ دەپ تولا ئېيىپلىما، سېنىڭ ساقلىقىڭ مېنىڭ ساراڭلىقىمغا ئەرزىمەيدۇ.
7. ئەي زۇھۇرى، بىلگىنى باغلاپ نەۋائىدىن ئۈمىد كۈت، گۈلشەن توغرىسىدىكى خەۋەرلەر ئۇنىڭ تىكەنلىرىنىڭ جاپاسىغا ئەرزىمەيدۇ.

40

1. زەئفەران ئۈستىگە چېچىلغان شەبنەم ئەمەس، مېنىڭ كۆز ياشلىرىم؛ گۈلشەندىكى قىزىل لالە ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئۇنىڭ ھىجرانىدا تۆككەن يۈرەك قېنىم.
2. قىش كېچىسى ئاي قوتانلاشتىمىكىن دەپ قالما، مېنىڭ يارىم نازلىنىپ جامالىنى پەردىگە يوشۇرۇپتۇ.
3. چىرايلىق يورغىسى ناز بىلەن كېتىۋاتقاندا، ئۇ كاپىرىمنىڭ بېشىدا تىترەپ تۇرغىنى جالا⑲ ئەمەس. بەلكى ئۇنىڭ قولىدا شېھىد بولغانلارنىڭ جان رىشتىسىدۇر.

4. چىقىۋاتقىنى بۇتخانىنىڭ سىزىندىسى ئەمەس، بەلكى بۇ تەشنانىڭ ئۇنىڭ لېۋىنى شوراپ، قايتا سۆيىدىغان چاغدىكى لېۋىنىڭ شەربىتىدۇر.
5. ئۇ ھالىتىڭنى ئەگەر قازى بىلەن مۇفتى مەنئى قىلسا، ئۇلار ياراشتۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى بىرسى دىۋە، بىرسى شەيتاندۇر.
6. بىراۋلارنىڭ مەيخانىدا مەي توشۇغۇچىدىن جان تىلەۋاتقانلىقىنى كۆرسەڭ، بالاكەشلەرگە لازىم بولغىنى ئۇ باللار ئەمەس، بەلكى مەيخانىنىڭ خوجايىنى.
7. ئەي زۇھۇرى، سوپى-زاھىدلارنىڭ قان يىغلىغىنىغا ئىشىنىپ قالما، ئۇلارنىڭ يۈرەك-باغرىنى پارە-پارە قىلىشلىرى قېنىڭنى تۆكىدىغانلىقىنىڭ بىشارىتىدۇر.

41

1. ئەگەر يارىمنىڭ خىيالى كۆڭلۈمدە تۈزدەك جىلۋە قىلسا، ماڭا شۇ كۈن جەننەتنىڭ بېغى بولىدۇ.
2. قەدەملىرىگە باش قويۇپ، يولىدا جان بەرسەم، بۇ بەختىمگە ھەسرەت قىلىپ، كەيكاۋۇس⑳نىڭ پۈتۈن ئۆمرى كېتىدۇ.
3. مەيخانىغا كىرىپ، مەيچى بالىدىن خۇشخەۋەر ئالسام، سۆيگۈ مەجنۇنلۇقىنىڭ بۇ پۇرسىتىگە ئاتاپ دائىما ناغرىسىنى چالىمەن.
4. خىيالىمغا كەلمىشلەردىن خىجالەت بولدۇم، كۆڭلۈم قۇرۇپ كەتكەندى، داۋاسىغا، مەيخانىچى ئۇنى سۇيۇرۇپ سۇ چاچتى.
5. ۋاقتى كېلىپ، ئەلنىڭ مالامەتلىرىدىن قورققان لاچىنىم ھۈركۈپ ئۇچۇپ كەتتى، ۋەسلى ئىشارەتلىرىگە قاراپ، مەيۈسلەنمىگىن.

6. هجران بەختسزلىكلرىدىن قانچە زەئىپلەشسەگمۇ، جان ئۇلتۇرىدىغان چاغدا، ئۇنى كۆڭلۈگدە يوشۇرۇن تۇتاي.
7. بۈگۈن بۇ يولنى تاشلاپ خانىقاهلارغا كىرىپ يۈرمە، ئەتلا دەيدىغىنىڭ «يۈز ئىست، مىڭ ئەپسۇس» بولۇپ قالمسۇن.
8. مەجنۇنلۇغۇم بىلەن هوشيارلاردىن نومۇس قىلمەن، چۈنكى يوقلۇش مەيخانىسىدا تەنىنىڭ ئۆزىمۇ نومۇسلۇق نەرسىغۇ!
9. قەيس زۇهۇرىنىڭ هالىتىدىن ئازراق خەۋەر تېپىپ قالغاچ، دەشتلەردە ھەييارلىق كۆرسىتىپ، ئۆزىنى مەجنۇن قىلىۋالدى.

42

1. مېنىڭ نازىنىن يارىم پەرى سۈرەتلىك، ئۇ خەلق ئىچىدە كۆرۈنمەيدۇ، بىپەرۋا ئەمەسلەرمۇ ئۇنىڭ جىلۋىلىرىدىن خەۋەرسىز قالىدۇ.
2. كۆڭلۈك ئۆزلۈكنى يوقىتىپ ئىلاهىيەتكە سىڭىش دۇنياسىغا خەرىدار بولغان بولسا، پەمىڭ بىلەن ئەقلىڭنى يوشۇرۇن تۇتۇشنى بىل، بولمىسا بۇ دۇنيادا دانا بولالمايسەن.
3. بۇ جاهاننى تەرك قىلىپ، يارنى يوقلۇق ئىچىدىن ئىزلە، جەننەت تەرەپكە كۆز سالما، يارىم رەئنا گۈلى ئەمەس.
4. كۆڭلۈگنى ساپ تۇتساڭ، باغ ئىچىدىكى بىر دەستە گۈلنى كۆرىسەن، ئۇ جەننەت باغلىرىنىڭ گۈلى ئەمەس، يە جەننەتنىڭ ئۆزى ئەمەس.
5. ئۇ يارنىڭ يۈزىنىڭ ئەكسى چۈشەرمىكىن دەپ، كۆڭلۈمنى ساپ ئېتەي، باشقا ئەينەك تەييارلايدىغانغا مەن ئىسكەندەر زۇلقەرنەيىن ئەمەس.
6. سىېنى يەردىنمۇ، ئاسماندىنمۇ ئىزلەپ، كويۈگدا سەرگەردان بولۇپ يۈرسىمۇ، ئاي يۈزۈگنى كۆرۈش ئۈچۈن هېچكىم

مەندەك جاھانكەزگۈچى بولمىدى.

7. بۇ زۇھۇرى ئۆزىنىڭ دىۋانىلىكىنى قانچىلىك ئاشكارە قىلسا مەيلى، ئۇنى كۆرگەنلەردىن بۇ دۇنيادا ساراڭ بولمىغانلىرى بارمۇ؟!

43

1. نېمە ئۈچۈن يارىم مېنى سىرلىرىغا سىرداش قىلمايدۇ، ھىجرانىدا قان يۇتتۇرۇپ، ۋەسلىدە شادلاندۇرمايدۇ؟
2. ئۇ ماڭا بىۋاپالىق قىلىپ، جاپالىرىنى زادىلا ئۆكسۈتمىگەن تۇرسا، يەنە نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ كويىدا سەرگەردان بولۇپ، ئۇنىڭدىن ۋاپا ئىزلەيمەن؟
3. ھۆسنىڭ شاھىنىڭ دەرگاھىدا، قانچىلىك «ھەق دوست» دەپ تىلەنسەم، ئۇ ھەقلىق ھالدا ئىھسان قىلىپ، مەن تىلەمچىنى غەمدىن خالاس قىلمىدى.
4. يارغا جېنىمنى پىدا قىلىشتا شۇنداق تېز مەن، سەخىيلىكتە، خەلق ئىچىدە مېنىڭدەك يەنە باشقا بىر ھاتەم㉑ يوق.
5. ھىجران تىغى بىلەن باغرىم دائىم يارا بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ رەھىم قىلىپ، بىر نەزەر تاشلاپلا ئۇنى ساقايتىپ قويمىدى.
6. نازلىق قىلىقلىرى يارىمنى ھۆر-پەرىزاتلارغا ۋە پەرىشتىلەرگە ئايلاندۇرۇپ قويغانكى، ئۇ قىلغان قىلىقلارنى ئادەم پەرزەنتى قىلالمايدۇ.
7. ئەي زۇھۇرى، يۈز يىللىق ئۆلۈك بولسا، ئۇنىڭ لەۋلىرى تىرىلدۈرىدۇ، بۇ، خىزىر سۈيىنىڭ، ئەيسا پەيغەمبەرنىڭ نەپەسى بىلەن بۇۋى مەريەمنىڭ قولىدىن كەلمەيدۇ.

44

1. قايسى تەرەپكە نەزەر تاشلىسام، ئەي مەنىسىز يارىم، مەن سەندىن خالى ئەمەس، قايسى ياقلاردا سەيلە قىلسام، سەن ماكانسىزىمۇ مەنىسىز ئەمەس.
2. باغ ۋە گۈلشەنلەرنى تاشلاپ، دەشتلەردە سەيلى قىلسامۇ، ئۇنىڭ گۈل يۈزى يادىمدا بولغاچقا، كۆڭلۈم باغ ۋە گۈلشەنسىز قالمايدۇ.
3. دۇنيانى تەرك قىلىپ، قەلەندەرلەر تەرك قىلغانىنىڭ ھەممىسىنى تەرك قىلاي، كىمكى ساۋۇتسىز بولمىسا، ئۇققا ئۇدۇل تۇرالايدۇ.
4. ئىشق دەردى بىلەن بالا سەردارى باستۇرۇپ كەلسە، پەقىرلار جان-تېنىنى يوق قىلىدۇ، چۈنكى، ئۇلار جانسىز بولسىمۇ، تەنسىز ئەمەس.
5. ئىشق پەقىرلىقىدىن چاقىرىق جاكالىغۇچىلارمۇ، دانالار سىرلىرىنىڭ مەن بىلەن سەنسىز ئەمەسلىكىنى بىلمەيدۇ.
6. سەن ئۆزگىگە نەزەر سالدىڭ، مەن قىزغىنىش ئوتلىرىدا كۆيدۇم، سەن قانچىكى مەنسىز يۈرەلىگەن بىلەن، مەن شۇنچىكى سەنسىز يۈرەلمەيمەن.
7. ئەي زوھۇرى، ساراڭلارچە كوچىمۇ كوچا يۈرۈپ، بىھۇدە سۆزلەپ يۈرۈشتىن ۋاز كېچىپ، ئۇنىڭ بىلەن بول، ئۇمۇ سەنسىز ئەمەس.

45

1. مېنىڭ چەككەن ئاھلىرىم ئۇ ۋاپاسىز، باغرى تاش يارىمغا تەسىر قىلمىدى، يوللىرىغا تەلمۈرۈپ قارىسامىمۇ، رەھىم

قىلىپ ماڭا نەزەر تاشلاپ قويمىدى.

2. ئۇنىڭ پىراقىدا، يۈرىكىم قانغا تولۇپ، خاپىغان بولۇپ قالدىم، ئۇ دىلبەر ھىجرانىدا قانلىرىمنى قانچىكى تۆكسىمۇ، ئەمما بۇ ماڭا زەرەر قىلمايدۇ.

3. ئۇ قىزىلگۇل رەڭلىك كىيىم كىيىپ قاتىل دېگەن بەدنامغا قېلىپتۇ، گەرچە يۈزلەپ گۇل رەڭلىك كىيىملەرنى كەيسىمۇ، لېكىن ئۇ يۈرەكلەرنى قان قىلمايدۇ.

4. بېشىمنى تىغى ئاستىغا قويۇپ، جېنىمنى ئال دەپ يۈز قېتىملاپ ئىلتىجا قىلساممۇ، يارىم بۇ ئىلتىماسىمنىڭ يۈزدىن بىرىنى قوبۇل قىلىدۇ، يا قىلمايدۇ.

5. پەرىزادىم بۇ ئىشق دەشتىدە مېنى مەجنۇن كۆرگەچكە، شۇنداق چىرايلىق نازلارنى قىلدىكى، ھەرقانداق پەرى، ھۆر ۋە ئىنسان بالىسىمۇ، ئۇنداق خۇلقلارنى كۆرسىتەلمەيدۇ.

6. گاھىدا يارىم جېنىمنى ئىنساندىن بەلكى بارلىق جاندىن خىلۋەتتە تۇتۇپ كېلىدۇ، ئۇ يە جېنىمنى ۋاقىپلاندۇرمايدۇ، يە كۆڭلۈمنى خەۋەرلەندۈرمەيدۇ.

7. يارىم مەن زۇھۇرنى ئەگەر ھەرقانچە ھىجران ئىچىگە تاشلىسىمۇ، پەقەت ئۆز ئىشكى ئالدىدىلا سەرگەردان قىلدۇكى، ھەر ياقلاردا سایاق قىلىپ قويمايدۇ.

46

1. ئۇ شوخ ئەمدى قاتىللىقنى ئۆزىگە يوسۇن قىلغاندەك تۇرىدۇ، قىلىچىنى ئىتتىكلىتىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ غىلىپىنى زەھەر بىلەن سۇغۇرۇپتۇ.

2. ئۇ كىيىملىرىنى قىزىل قىلىپ، قوللىرىنى گۈلرەڭ قىلىۋاپتۇ، ئۇ خىنا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ قېنىمنىڭ رەڭگى.

3. جېنىمنىڭ قۇشىغا خالىنى دان، چاچلىرىنى قىلتاق قىلىپ،

ئاشقلارنى تۇتقۇن قىلىش ئۈچۈن، ئوقياسىنى راۋۇرۇست
بەتلەپتۇ.

4. ئەي ساقى، بەزمىگە ئىپاردەك قارا رەڭلىك شاراب كەلتۈر، چۈنكى، چاچلىرى ئۈنىڭ يۈزىنى يېپىۋالغاچقا، كۆڭلۈم غەمكىن بولۇپ قالدى.

5. ئۈنىڭ چاچلىرى، خالى ۋە يۈزىنىڭ شوللىرى دىنلار ئىچىگە چۈشكەچكە، بىرنى ئاتەشپەرەست، بىرنى خىرىستىيان، بىرنى مۇسۇلمان قىلىپ قويغان.

6. كۆڭلۈمدىكى ھەرقانداق سىرىمنىڭ ئەلگە پاش بولۇپ قېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى، ئۇ پەرىزادىم مېنىڭ كۆكسۈمنى شىشە ئىدىشكە ئايلاندۇرۇپ قويدى.

7. زۇھۇرى، نەزمەمدە سەنئەت يوق دەپ غەم يېمە، مەزھەرىدىن نەزمەڭنى كۆرۈپ ئاپىرىن ئوقىدى.

47

1. سەرۋىنىڭ ئۈستىدە ئېچىلغان بۇ لالىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئىككى ئىلان چىرمىشىۋاپتۇ، قاشلىرىدىكى سادىقمۇ، قىلىچمۇ ئۈنىڭغا ياندىشىپ تۇرۇپتۇ.

2. بەزىلەر ئۈنىڭ غۇنچىدەك ئاغزىنى كۆرۈپ ئاشىق بولىدۇ، بۇ غۇنچە قاچان گۈل بولۇپ ئېچىلاركىن دەپ، كۆزلىرىدىن قان ئاققۇزىشىدۇ.

3. باغ ئىچىدىكى بوتاكۆز گۈللىرىگە شەبنەم چۈشۈپتۇ دەپ ئويلاپ قالما، ئۇ سەرۋى قەد بوتاكۆزنىڭ ھەسرىتىدە يىغلاۋاتقانلارنىڭ كۆز ياشلىرىدۇر.

4. ئۈنىڭ جان ئاتا قىلغۇچى لەۋلىرىدىن خىجالەت بولۇپ، تىرىكلىك سۈيى زۇلۇماتنىڭ ئىچىگە يوشۇرۇنغان بولسا، ئىيسا ئاسمانغا چىقىپ كەتتى.

5. زۇھۇرى بەزىدە گۈل پۇرىقىدىن، بەزىدە مۇھەببەت شارابىدىن مەست دىۋانە بولۇپ، بۇ جاھاندىن قاچتى.

48

1. ھەي ئەتتەك! ئۆمرۈم ياز ۋە قىش غەپلەتتە ئۆتتى، گۇناھىم كۆپ، بىرەر ياخشى ئىش قىلمىدىم.
2. ئەبەدىيلىك غارىنى ئىزلەپ، ئۆزلۈكنى يوقىتىپ ئىلاھىيەتكە سىڭىش دۇنياسىغا كىرمىدىم، نە ئەسھابىكەھف غارىدا ياتقانلارنىڭ ئىتى بولۇپ پەرۋىش تاپمىدىم.
3. ئىلىم ئەھلى بىلەن بىر پەس ھەمسۆھبەتتىمۇ بولالمىدىم، نادانلار بىلەن بولغان بېرىش-كېلىشمنى بىردەممۇ تاشلىيالمىدىم.
4. تىنچ-ئامانلىق تاپقۇدەك بىرەر ئىشمۇ قىلالمىدىم، بۇ دۇنيانىڭ ئىشلىرىدىن بىردەم تىنچلىق تاپالمىدىم.
5. ئۆمرۈمنىڭ گويا ئۇچقان ئوقتەك ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى بىلدىم، قەددىم يادەك ئېگىلىپ ھاسام ئاڭا كىرىچ بولدى.
6. ئەزىز ئۆمرۈمنىڭ بايلىقىنى سەرپ قىلىپ تۈگەتتىم، ھەۋەس ۋە ئارزۇلارغا بېرىلىپ، گۇناھ ۋە جىنايەتلەرنى كۆپ قىلدىم.
7. ئەي تەڭرىم، رەھمىتىڭنىڭ دەرياسى چەكسىز ۋە تۈگىمەس، سېنىڭ ئەپۇ قىلىشىڭغا تەشنا بولغان مەندەك ھېچ گۇناھكار يوق.
8. ئەي كەرەملىك ئاللا، گۇناھىم قاف تېغىدىن⑳ ئېغىر بولسىمۇ، ئەپۇيىڭ دەرياسىدا ئۇنى بىر تال خەستەك ئېقتۇۋېتىش ساڭا بەكمۇ ئاسان.
9. ئەي زۇھۇرى، نائۇمىد بولما، نائۇمىدلىق ئىسلامنى

تونىماسلىق بىلەن ئوخشاش بولىدۇ، جېنىڭ بىلەن، تەڭرىنىڭ رەھمىتىدىن ئۈمىدىڭلارنى ئۈزمەڭلار، دېگەنگە ئىرىشكىن.

49

1. سېنىڭ غەملىرىڭنىڭ ئوقى كۆڭلۈمنى قانغا تولدۇردى، كۆز ياشلىرىمنى ئىككى دەريادەك ئاققۇزۇپ، رەڭگىمنى گۈل تۈسىگە كىرگۈزدى.
2. جۇدالىقىڭ زەھىرىنى ئىچىش يارىتىلىشىمدىن پۈتۈلگەن قىسمەت ئوخشايدۇ، ئىچسەم بۇ زەھەر كۆڭلۈمدە قايناپ، دەردىڭنى داستان قىلىپ ئېيتقۇزۇۋاتىدۇ.
3. بۇ پانىي تۇپراقتا نېمە ئۈچۈن خۇشاللىقىم دەردتىن يارىتىلدى، غەم يامغۇرىنى ياققۇزۇپ، مېنىڭ جىسمىمنى غەرق قىلدى؟
4. سۆيۈملۈك ۋەتەن دەپ، كۆڭلۈمگە دەرد-ئەلەملەر كەلسە ھېچ ئەجەب ئەمەسكى، مەن غەم لەشكەرلىرىنىڭ سەردارىغا كۆكسۈمنى پاناھ جاي قىلىپ بەرگەن.
5. ئىشقىڭ مەن بىچارىنى ھىجرانىڭدا سەرگەردان قىلىپ، ۋەسلىڭ ئارزۇسى بىلەن جېنىمنى گۆرۈڭگە قويۇپ قويدى.
6. سۆيگۈنىڭ بالا-ئاپەتلىرىدە بۇ دەردۇ جاپالارنى بەكمۇ كۆپ كۆردۈم، ئۇلار ئارقىمۇ ئارقا، بىر-بىرىدىن كۈچلۈكرەك كېلىپ، كۆڭلۈمنى غەمكىن قىلىپ قويدى.
7. زىناقلىرىڭ گويا زىندان بولۇپ، بۇ مېنىڭ ساراڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا چۈشكەن مەھبۇس بولدى، كۆپ سۆزلەرنى قىلىپ

قويۇپ، زىندانغا چۈشكەن زۇننۇن مىسرى[23]غا ئوخشاپ قالدىم.

8. كۆڭلۈم قۇشى تۇساتتىن چاچلىرىڭنى كۆرۈپ قالغاچقا، پەرياد قىلىدۇ، بۇ گوياكى ئەژدىھا قۇشنى دەم تارتقاندەك ئىش بولدى.

9. ئۇنىڭ كۆز قىسىشلىرى زۇھۇرنى مەست قىلسا ئەجەب ئەمەسكى، ئىشقىنىڭ بۇ چۆلىدە ئۇ مەندەك يۈزلىگەنلەرنى مەجنۇن قىلىپ قويغان.

50

1. ھوشۇم يوق، كۆڭلۈم مەجنۇنلۇق دەشتىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ، خۇداغا شۈكرى، خىيالىم ئاللاھدىن باشقا ھەممە نەرسىدىن پاكتۇر.

2. تەلۋە كۆڭلۈمنىڭ مەجنۇنلۇقى توغرىسىدىكى رىۋايەتلەر بەكمۇ تولا، سۆيگۈ كىتابىدا، مەجنۇن مېنىڭ ئالدىمدا ئەقىلسىز بىر كىچىك بالا دەپ يېزىلغان.

3. سەھەرلەردە ئاتەشپەرەستلەردەك غەۋغا قىلسام، ئەجەبلەنمەڭلار، چۈنكى، كۆڭلۈمگە ئۇنىڭ ئوتلۇق جامالىنىڭ خىيالى چۈشكەن.

4. ئاي يۈزلۈكۈمنىڭ ئىشقىدا ھىجران سەھراسىنى تولا كەزدىم، بېشىڭنى ئايلاندۇرۇپ قويغىنى ئاسماندىكى يۇلتۇز دېمەڭلار.

5. كۆڭلۈمگە شۇنداق بىر چەكسىز ئوت چۈشتىكى، بۇ توققۇز ئاسمان ئۇنىڭ ئالدىدا بىر تال قۇرۇق خەستەك كۆيۈپ كېتىدۇ.

6. ئەي ساقى، رەھىم قىلىپ ماڭا بىر قاچا زەھەر بەرگىن، بۇ داۋاسىز دەردىمگە زەھەر ئىچسەم داۋا بولىدىغاندەك تۇرىدۇ.

7. ئۈمىد بۇرجىدىن قۇياشىم بالقىپ چىقىپ قالارمىكىن دەپ، ھەمىشە كۆكرىكىمنى سۇبھىگە ئوخشاش پارە-پارە قىلىپ تۇرۇۋاتىمەن.
8. زۇھۇرى بىردەم يارىسىز قالسا، جېنىدىن كېچىدۇ، بۇ ئەجەب ئەمەس، كىمكى جان بىلەن ئوينىشىسا، ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۇرار يېرى ئاتىنىڭ غانجۇغىسى بولىدۇ.

51

1. جېنىمنى بېرىپمۇ، ھىجران دەردىدىن خالاس بولالمىدىم، كۆڭلۈممۇ يەنە ئۇنىڭ توزغۇپ تۇرغان چاچلىرىدىن خالى بولالمىدى.
2. جان بىلەن تەن ھىجران دەردىدىن كۆپ ئازار يېدى، يە جاننى ھىجراندىن قۇتۇلدۇر، يە مېنى جاندىن خالاس قىل.
3. غەم دېڭىزىغا غەرق بولساڭ، مەيخانا خوجايىنىنىڭ ئالدىغا بار، نوھنىڭ كېمىسى㉔ بولمىسا، بۇ تۇفاندىن قۇتۇلماق بەكمۇ تەسكە چۈشىدۇ.
4. تەلۋە بېشىمغا پەلەك غەم تاشلىرىنى ياغدۇرسا ئەجەب-لىنەرلىك ئەمەسكى، قايسى بىر دىۋانە كىشلەرنىڭ تاش ئېتىشىدىن خالاس بولالىغان؟
5. زۇھۇرى زىناقلىرىڭنىڭ زىندانىدا تۇتقۇن بولۇپ قالسا، غەم يېمىگىن، ئاشىقلار بۇنداق زىندانغا چۈشۈشتىن قاچان خالاس بولالىغان!

52

1. مەي مېنى خۇمار ۋە مۇپتالالىقتىن خالاس قىلدى، كەيپى بىخۇتلاشتۇرۇپ، ماختانچاقلىقتىنمۇ خالاس قىلدى.
2. خۇداغا شۈكرىكىم، سوپىلار مەست كۆرۈپ، مەندىن

قاچتى، بولمسا ھەرقانچە قىلسامۇ ئۇلارنىڭ دوستلۇقىدىن
قۇتۇلالماس ئىدىم.

3. شۈكرىكى، يالغان تەقۋادارلىقتىن قۇتۇلۇپ، مەسچىتنى تاشلاپ، مەيخانىغا بىرىشنىڭ يولىنى تېپىۋالدىم.
4. مەيپۇرۇشنىڭ قولىدىن مەي ئىچمىگەن كىشى، ئۆزلۈك بىلەن پەقىرلىق ۋە فانىلىقتىن خالاس بولالمايدۇ.
5. ئەي ساقى، ھىجران خۇمارىدا نىسىۋىسىز قالدىم، بىرلا ئىچۈرۈپ قويۇپ، بۇ ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرمامسەن؟
6. ئەي مەزھەرى[25] ئىككىمىز مەيخانىدا بىر ھەۋەستە بولىدىغان بولساق، نەپسانىيەتچىلىك ئىستىكى بىلەن ئىككى يۈزلىمىلىكتىن خالاس بولالايمىز.
7. زۇھۇرى، نەۋائى[26] بىلەن جامى[27]نىڭ مەيلىرىدىن ئۇمىدلەن-گىن، ئۇلار بىرلا جام بىلەن سېنى بىچارىلىقتىن خالاس قىلىدۇ.

53

1. ئىشق مېنى نومۇس-ھايادىن خالاس قىلدى، خەلق ئىچىدە تەلۋىلىككە سېلىپ، تەلۋە دىۋانىلەردىن قۇتۇلدۇردى.
2. ھىجراندا رەنجىش ۋە مۇشەققەتلەردىن خالاس بولۇشنى تىلىگەنلەر ئىشق يولىدا ئار-نومۇس قىلمىسۇن.
3. ئاشىق بولمەن دېسەڭ، كۆپ جاپا چەككىن ۋە جاپانى كۆزلە، گەرچە قارا كۆزلۈكۈڭ ۋاپا قىلىشتىن خالى بولسىمۇ.
4. ئىشق رەڭسىز بولىدۇ، رەڭگە ئامراق بولما، يوقسۇللارنىڭ كىيىمىنى كەي، ئاق بىلەن قارىدىن خالاس بول.
5. ئەگەر ئەفلاتۇن[28] ئىشق جاراھىتىگە ئىلاج قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭ داۋاسى تەسىرىدىن مىڭدىن بىرىمۇ ساقىيالمايدۇ.
6. دەرۋىشلەرنىڭ ئىبادىتى قاچان قوبۇل بولغان؟ ئۇلارنىڭ كۆڭلى بۇ ئىككى يۈزلىمىلىكتىن خالاس بولمىسا!

7. زۇھۇرى نەۋائىدىن ئىلتىماس قىلىپ، ئىشق يولىغا كىرىپ، نەپسانىيەت ھەۋەسلىرىدىن خالاس بولدى.

54

1. ئەي تاڭ شامىلى، ھالىمنى ئۇ سەرۋى بويلۇق يارىمغا يەتكۈزگىن، ئۇ جانانىمغا جۇدالىقتا جان تالىشىۋاتقانلىقىمنى سۆزلەپ بەر.
2. چاچلىرىنىڭ ھەر بىر تېلى ئىمانىمنى بەربات قىلغىنىنى دىن قولدىن كېتىۋاتسا پەرۋا قىلمايدىغان ئۇ نامۇسۇلمانغا يەتكۈز.
3. ۋىسال ۋەدىسىگە يېتەلمەي جېنىممۇ تۈگەشتى، ئەي تاڭ شامىلى، تاپالىساڭ، ئۇ ۋەدىسى يالغانغا بۇنىمۇ دەپ قويارسەن.
4. ھەر كېچە ئۇيقۇسىز ھىجرانىدا زار يىغلاپ چىققانلىرىمنى ئۇ بەگۋاش جانانىمغا بايان قىلىپ بەرسەڭ، نېمە دەپ قالار؟!
5. ئەي تاڭ شامىلى، بۇلارنى يەتكۈزسەڭ يەتكۈز، يەتكۈزمىسەڭمۇ غېمىم يوق، يوشۇرۇن سىرلارنى ئاشكارا قىلغۇچىغا ئەرز قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق.
6. بېشىمغا ھەر قانچە مۇڭ چۈشسىمۇ، ئۇ سۇخەندان يارىمغا مەيلى ئاشكارا، مەيلى يوشۇرۇن ھەر خىل سۆز بىلەن يەتكۈزەلەيمەن.
7. زۇھۇرى جان ۋە دىلى بىلەن يىغلاپ تۇرۇپ ھالىنى بايان قىلدى، ئەي تاڭ شامىلى، سەن رەھىم قىلىپ بۇنى ياقۇت لەۋلىرى كۈلۈپ تۇرىدىغان ئۇ يارىمغا مەلۇم قىلساڭ!

55

1. ئۇ شېكەر تۆكۈلىدىغان لەۋلىرىگە ئەرز قىلىشىم ۋەسلىڭنى ئىزلەش ئۈچۈن، سەھەرلەردە تەلمۈرۈپ قاراشلىرىم

جامالىڭنىڭ قۇياشنى تىلەش ئۈچۈن.
2. چىرايىڭنىڭ ئەكسىنى كۆرۈپ ئەرز قىلاي دەپ، ئۆيۈمنىڭ تىمىغا ئەينەكلىك رۇجەك قىلىۋالدىم.
3. ياخشى خوي-پەيلىڭ بىلەن كۆڭلۈم مەملىكىتىنى ئالدىڭ، مەن يامان كۆڭلۈمنى بېرىمەن دەپ، ياخشى قىلىقلىرىڭغا مەلۇم قىلىمەن.
4. ئەي كۆڭلۈم، غەمنىڭ لايلىرىغا پاتساڭ مىڭلاپ شۈكرى قىل، بۇنىڭدىن يارنىڭ بالالىرىدىن يارىلانغان جىسمىڭنىڭ ئەھۋالى مەلۇم بولىدۇ.
5. چىرايىمنىڭ سېرىقلىقىنى مەي جامى بېسىپ چۈشسە ئەجەب ئەمەسكى، دۇنيادا ماڭا دەرد ۋە ئازارلىرىڭدىن ئەرز قىلىشتىن باشقا ئىش يوق.
6. ھەر كىشى بىر ئىشتا ئۆز ئارزۇسىغا مايىل بولىدۇ، جۈملىدىن بۇ بىچارە زۇھۇرىمۇ سېنىڭ دىدارىڭنى بىر كۆرسەم، دەپ ئەرز قىلىدۇ.

56

1. جېنىمغا ۋىسالىڭدىن ياخشى خەۋەر كەلدى، سېنى ئەسلىۋىدىم، كۆڭلۈمنىڭ ئوتى يورۇقلۇقتىن ھوزۇر تاپتى.
2. غەملىرىمنىڭ بۇ كېچىسىدە ۋەسلىڭ تېڭىدىن خۇشخەۋەر كېلىۋىدى، قايغۇلۇق كۆڭلۈم بۇ خەۋەردىن شادلىنىپ كەتتى.
3. زاھىدلار دائىما ماڭا خۇشاللىقنىڭ سىرلىرىنى سۆزلىسىمۇ، سەنسىز شادلىنىش ماڭا مەقسەت ئەمەس.
4. ئۇ كەرەم قىلغۇچى ئۆز مۇپتىلالىقىدا ماڭا رەھىم قىلسا، مەن قانچە ناقابىل سۆز قىلسامۇ، بۇ پەيزنى كىم ئىنكار قىلىدۇ؟
5. ھىجرانىڭ كۆز پەسلىدە باھاردىن ئۈمىد كۈتسەم، يۈزلەپ

گۈللەر ئېچىلىپ، گۈل چىرايىدىن بەھرە يەتكۈزسە، ئەجەب ئەمەس.

6. ئەگەر ئۇنىڭ ۋەسلىگە يەتكەندە تىلىڭ تۇتۇلۇپ، قولىڭ ئاگلىماي قالغاندا، كۆشادلىق ئىزدىسەڭ، سۆزىدىن بەھرە يەتمىسە، ئۆزىدىن ھەممە بەھرە يېتىدۇ.

7. ئەي زۇھۇرى، مەيخانا ئاقساقلىنىڭ نەسىھىتىنى ئاڭلا، ئۇ ھەر دائىم ساڭا شىرىن لەۋلىرىدىن بەھرە يەتكۈزىدۇ.

57

1. بۇ بىر مېھمان سارايدۇر، ئۆتكۈچە كۆپ ئېھتىيات قىلغىن، بۇ كونا قونالغۇ ھەر كۈنى يېڭى-يېڭى مېھماننى يولغا سېلىپ تۇرىدۇ.

2. كىچىك باللار قۇم بىلەن توپىدىن ياسىغان گۈمبەزگە ئوخشاش بۇ ماكاننىڭ راھەت-پاراغەت سورگىدەك چىداملىقى بارمۇ؟

3. مەستلەردەك زوقلاندۇرغۇچى جامدىن ئىچىپ سۆيۈنمىگىن، كىم چۈشىدە خۇشال بولسا، [ئويغىدا] يۈزلەپ غەم-قايغۇغا قالىدۇ.

4. بۇگۈنكى دەم غەنىمەت، بۇ دەمنى زايا قىلما، ھەر نەپەستە بىر كوچنىڭ يوقسۇللىرىغا ئارىلاشقىن.

5. تەغدىرنىڭ بۇ شاخمات ئويۇنىدا پادىشاھمۇ، تىلەمچىمۇ مات بولدى، بۇ شاخمات تاختىسى (دۇنيا) ساڭا ئوخشاش يۈزلەپ دانىشمەنلەرنى ئۇزاتقان.

6. ئاللاھدىن باشقا ھەممە نەرسە مەڭگۈ ئەمەس، مەندىن ھالقىپ كامىل پىردىن بىرنى ئىزلە، تاپالمىساڭمۇ ئۇنىڭ بىلەن باغلىنىپ تۇرغىن.

7. ئەي زۇھۇرى، يىل ۋە ئايلار گۇناھ قىلىپ ئۆتتۈڭ، ئەمدى توختاپ قال، « تەڭرىنىڭ رەھمىتىدىن ئۈمىدسىزلەرنى ئۈزمەڭلار » دېگەن ئايەتتىن خۇشاللىق تاپ.

58

1. قاراڭغۇ كۆڭلۈمنىڭ جامالىڭ قۇياشىنى كۆرەرگە مادارى يوق،
چاچلىرىڭ بىلەن بىللە بولغاچقا، سەھەرىممۇ كېچىگە ئايلاندى.
2. بۇ جۇدالىقتا ۋىسالىڭغا سەۋر قىلماي تۇرۇپ يەتمىگىم
قېيىن، كىمكى دوزاقتىن جەننەتكە بارماقچى بولسا، سىرات
كۆۋرۈكىدىن يەنە ئۆتىدۇ ئەمەسمۇ!
3. پەقىرلىق مېلى بىلەن غەم بايلىقىنى بەرباد قىلغىن، پەقىرلىق
بىساتىغا ئېرىشمەكچى بولساڭ، بېشىڭدىن ئالتۇن تاجىنى ئېلىۋەت.
ئەي كۆڭلۈم، كىمكى جاھان گۈزەللىرىدىن ئۆزىنى تارتمىسا،
4. خۇددى « ئەقرەب » (چايان) دېگەن سۆزدىكى « ئەين »
(ع) نى ئېلىۋەتسە، « قۇرب » (دوست، يېقىن) دېگەن
سۆز چىققاندەك ئىش بولىدۇ *.
5. دەم غەنىمەت، زۇھۇرى، ھەرقانداق ئەھۋالغا شۈكرى
قىل، ساڭا ئوخشاش كۆپلىگەنلەرنى ئۈزىتىپ قويۇپ، يەنە
ئۆزى قالىدىغان كونا كارۋان ساراي بۇ.

59

1. يۇمىلاق يۈزۈڭدىكى خەتلەر (كۆز-قاش) « ۋەززۇھا »
(چاشگاھ ۋاقتى بىلەن قەسەمكى) ئايىتىنىڭ تەپسىرىدۇر،
ئۇنىڭدىكى ئېپاردەك قارا خالىڭ ئاشۇ خەتلەردىكى چېكىتتۇر.
2. ئاشىقلارنىڭ مىئراج㉙غا چىققىشى ئۈچۈن، ئەنبەر پۇرايدىغان قارا
چاچلىرىڭدىن « ۋەللەيلى ئىزا يەغشا » ㉚ (قاراڭغۇلۇقى ئالەمنى
قاپلىغان كېچە بىلەن قەسەمكى) دېگەن ئايەت نازىل بولۇپتۇ.

---

* شائىر بۇ يەردە ھەرپ ئويۇنىنى ئىشلەتكەن، ئۇ ئەرەب ئېلىپبەسى
بويىچە « عقرب » (چايان) دېگەن سۆزدىكى « ئەين » (ع) نى ئېلىۋەتسە
« قرب » (دوست) بولۇپ قالىدىغانلىقىدىن پايدىلىنىپ، ئېھتىيات قىلمىساڭ،
دۈشمەننى دوست دەپ تونۇپ قالىسەن، دېگەن مەنىنى ئۇقتۇرىدۇ.

3. قامىتىڭ تىكە نلەر ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئورۇنلىشىپتۇ، بۇ ئىشارەتتىن «ھەر ئىشنىڭ ئوتتۇراھال ئۆتكىنى ياخشى» دېگەننىڭ مەنىسى مەلۇم بولىدۇ.
4. مەك ۋە زىناقلىرىڭدىن كۆزۈمنىڭ قارچۇقى نۇرلۇق بولۇپ قالدى، ياخشى يېزىلغان ھۆسن خەت كۆزنى روشەنلەشتۈرىدۇ.
5. نازۇك كۆچىتىڭ باغ ئىچىدە جىلۋە قىلدى دېسە، بۇ توغرا بولىدۇ، سۇمباتلىق قامىتىڭنى سەرۋىگە ئوخشىتىش تولىمۇ خاتا.
6. سەندىن ماڭا خەۋەرنامە يەتسە، كۆز ياشلىرىم مەندىن يۇرۇنراق دەرىيادەك ئاقسا، ئەجەبلەنگۈلۈك ئەمەس.
7. ئەي زۇھۇرى، ئىشق يولىدا كۆرۈنگەن كىشى ئۆزىنى كۆرسىتەلمەيدۇ، سۇ ئىچىدىكى ئۆردەكمۇ لاچىندەك پەرۋاز قىلالمايدۇ.

60

1. يارىڭ لىۋىدىن ھەممە شېرىن سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شېرىن سۆزلەرنىڭ ئىچىدە ماختاشقا ئەرزىگۈدەك مۇنداقلىرى يوق.
2. ئاتەشتەك لەۋلىرىگە يېزىلغان خۇشخەت يېشىل رەڭدە، بۇ رەڭنىڭ تەرىپى توغرۇلۇق سۆز بولسا، ئۇنى تۇتىغا ئوخشىتىمەن.
3. سۆيگۈ پىرى بۇ كېچە ماڭا بىر سىرنى ئېيتىپ بەردى، بۇ تەخلىتتىكى سۆزلەرنى قايسى ئاشىق ئاڭلىغان؟
4. بۇ قانداق تۇتاش ھەيرانلىق، قانداق غەپلەت دەپ، بوينۇمغا گىرە سېلىپ تۇرۇپ، بىرمۇنچە سۆزلەرنى ئېيتتى.
5. ئەي قارچۇغا، سېنى شاھ دۇمباق چېلىپ ئىزلەۋاتىدۇ، بۇ دۇنيادا راست گەپ قىلىپ ساڭا نېمە كەپتۇ؟

61

1. غەم ئوقلىرىنى ياغدۇرۇپ، كۆكسۈمنى ئۆتمە - تۆشۈك قىلىۋەتتىڭ، رەھىم قىلىپ، ئەمدى ئۇنى كىرپىك ئوقلىرىڭنى سالىدىغان غىلاپ قىلىۋالساڭ!

2. ئىككى كۆزۈڭ ئەنە تېز-تېز تىكىلىپ تۇرىدۇ، ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇنچە ئىككى جەڭ سېپىنى تۈزۈپ بولىدۇ.
3. كۆز ياشلىرىم گوياكى بىر دەريا، نېمە ئۈچۈن سەن ئۇنىڭدا كۆرۈنمەيسەن؟ سۇ ساپ بولسا، ئۇنىڭغا يۈزنىڭ ئەكسلى چۈشە تتىغۇ!
4. تاغ مېنىڭ دەردلىرىمنىڭ يۈكىنى كۆتۈرەلمەي ئېگىلىپ كەتسە، ئەجەبلەنگۈدەك يېرى يوق، ئېگىلىشنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى «ئىشق» دېگەن سۆزدىكى «قاف» («ق») ھەرپىدىن كۆرۈۋالغىن.
5. ئىشق ئوتىنى كۆرمەي تۇرۇپ، ئاشىق بولدۇم، ئوتقا كىردىم، دەپ يالغان ئېيتىشىدۇ، ئۇلارنى ئەيۇ قىلىش كېرەك.
6. ئاشىق بولغان كىشىگە دوزاق ئوتىدىن نېمە قورقۇش؟ ئىشق ئوتى دوزاق ئوتىنى نابۇت قىلىدۇ، بۇنىڭ يالغىنى يوق.
7. ئەي زۇھۇرى، جاندىن كەچمەي تۇرۇپ ئىشقىڭ توغرىسىدا ماختانما، ماختانساڭ، ھەممە لاپلىرىڭ يالغانچى شەيخلەر-نىڭكىگە ئوخشاپ قالىدۇ.

62

1. ئەيسۇس، ئۆمرۈم نامۇسۇلمانلىقتا، گۇناھ ئىشلارنى قىلىش بىلەن ئۆتتى، غەپلەت بىلەن نادانلىقتا ۋاقتىمنى زايە قىلىۋەتتىم.
2. ئۆمرۈمنىڭ كۆپ قىسمى نەپسانىيە تنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ئۆتتى، قالغىنى غەم-قايغۇ ۋە پۇشايمانلارغا سەرپ بولدى.
3. نەپسىمنىڭ شاماللىرىنى توسماي، ھەممە دۈشمەن نەرسىلەرنى ئاسانلىق بىلەن ئۆتكۈزۈپتىمەن.
4. بۇ جاھاننىڭ لەززەتلىرىدىن كۆڭۈل ئۈزمەي، بۇنىڭدەك ھەيرانلىق بىلەن ئۆتۈپ ئۆلۈپ كەتسەم، مەندىن نېمە ئۈچۈر قالسۇن!

5. ئەپسۇس، يۈزۈمنى، كۆزۈمنى، كۆڭلۈمنى ھەممە تەرەپكە يۈگۈرتۈپتىمەن، ئەزىز ئۆمرۈم بۇ پەرىشانلىقتا ئۆتۈپ كېتىپتۇ.
6. ھۆلنىمۇ، قۇرۇقنىمۇ سىراپ قىلىپ، نەپسىمنى ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتتىم، ئەمدى مەھرۇملۇقتا قالغىنىمغا ۋاي ھەسرەت، ۋاي دات دەپ ئەپسۇسلىنىمەن.
7. زۇھۇرى، نەۋائىغا مۇراجەت قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۇمىد باغلا، ئەپسۇس، پۈتۈن ئۆمرۈڭنى بوھتانغا قېلىش بىلەن ئۆتكۈزۈپسەن.

63

1. سەن مەيداندا چەۋگان ئويناشنى، قىش كۈنى خىنە تاپالمىغاچقا، تىرناقلىرىڭنى (قان بىلەن) رەڭدار قىلىشنى نىيەت قىلغانلەك تۇرىسەن.
2. چېچىڭنى بۇدرە قىلىپ، چىرايىڭنى يوشۇردۇڭ، بۇ ئويۇنىڭنى چىن ئېلىدىكىلەرگە ئوخشاتقىنىڭمۇ؟
3. قانلىق ياشلىرىمدىن كۆزۈمنىڭ گۆھىرى ئېقىپ تۈگىدى، نىيىتىڭ ماڭا كۆرسەتمەي ئويناش بولسا، ئەمدى خالىغانچە ئوينىۋال.
4. ئوينا-ئوينا، ئاخىرى دىنىمنى تالان-تاراج قىلدىڭ، ئەي نامۇسۇلمان، بۇ ساڭا ئويۇن بولدىمۇ؟
5. كۆكسۈم غەم-قايغۇ ۋە جاپا-مۇشەققەت ئوقلىرىغا نىشان بولۇپ قېلىپ قان بولدى، سېنىڭ يەنە ئوق ئوينىغىڭ بولسا، قانچىلىك لازىم دېسەڭ، كۆكسۈمنى ئاختۇرۇپ ئېلىۋال.
6. ئويناپ يۈرۈپ، زۇھۇرىغا قانچە قېتىملاپ ۋەسلىڭدىن ۋەدە قىلدىڭ، ئەي ۋەدىسى يالغان، ئويۇن دېگەن شۇنچىمۇ يالغان بولامدۇ؟

64

1. جۇدالىق مېنى ھىجران بالاسىغا گىرىپتار قىلىپ قويدى،
كۆيدۈرۈپ، تىرىكچىلىكىمنىمۇ قارا قىلىپ قويدى.
2. ۋىسالىغا ئېرىشىپ، بىر خۇشال تۇرمۇش ئۆتكۈزۈشنى ھەۋەس
قىلسام، جۇدالىق مېنى ھىجراننىڭ جاپا ۋە دەردلىرىگە
مۇپتىلا قىلدى.
3. جان بىلەن كۆڭلۈم يىغلىشىپ بىر-بىرىگە ھال ئېيتىشىۋاتىدۇ،
جۇدالىق مېنىڭ ئاجىز جىسمىمنى ماتەملىك قىلىپ قويدى.
4. ھىجران مېنى ئۇنىڭدىن ئايرىپ، جىسمىمغا يۈزلەپ قېتىم
داغ ئۈستىگە داغ قويدى، جۇدالىق بۇ ئېغىر ھالەتنى
ماڭا راۋا كۆردى.
5. ئۇنىڭ ۋىسالىنى ئىستەپ بىر قەدەم قويماقنى خىيال قىلسام،
جۇدالىق ماڭا ئاخىرى يوق بىر جاپانى قىلىشقا باشلىدى.
6. ئۇ باشقىلارنى ۋەسل شارابىدىن بەھرىمەن قىلىپ،
مېنى جۇدالىقتا ھىجران نەشتىرى بىلەن قىيناپ، داد
دېگۈزدى.
7. يارسىز، زۇھۇرنىڭ جېنى ھەر كۈنى بىر قېتىم ئۆلۈۋاتىدۇ،
جۇدالىق ماڭا بىرلا ئۆلۈم بىلەن داۋا قىلغان بولسا ياخشى
بولاتتى!

65

1. مېنى ئىشقىڭدا زار ۋە مۇپتالا قىلماق ساڭا مەقسەت بولدى،
ماڭىمۇ جان ۋە جاھانىمنى ساڭا پىدا قىلماق ئارزۇ بولدى.
2. كېچە-كۈندۈز، بىر كۆرۈپ خىيالىڭ بىلەن ئۆلمەكنى
تىلەيمەن، ماڭا كەچ ۋە سەھەرلەردە سەندىن باشقىنىڭ

گېپىنى قىلماقنىڭ نېمە لازىمى بار؟

3. جاھاننى كېزىپ چىقتىم، دىل ئالغۇچىنى تاپالمىدىم، يار تېپىپ، ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلماق كۆڭلۈمنىڭ نالىسى بولۇپ قالدى.

4. مەن قارا يۈزنىڭ ئەرزىنى بايان ئەتمەك بەكمۇ مۈشكۈل بولۇۋاتىدۇ، يۈز ھاجىتىم بولسا راۋا قىلماق ساڭا ئاسانغا چۈشىدۇ.

5. ئەپۇيىڭنىڭ دەرياسى يۈزمىڭلاپ گۇناھلارنى ئېقىتىپ كېتىدۇ، ئۇنى بىلگەچكە، دائىم يۈز قارىلىق قىلماق ماڭا راھەت تۇيۇلىدىغان بولۇپ قالدى.

6. ئەگەر سېنىڭ خىيالىڭدا يوشۇرۇن ساقلىنىشقا مۇيەسسەر بولسام، ماڭا ئاھ ئۇرۇپ، ئاشىقلار تەرزىدە ناۋا قىلىش كەتمەيدۇ.

7. ئىلاھا، مەن زۇھۇرىنى تائەت-ئىبادەتتىن يىراق قىل، تائەتتە بولغان كىشىدىن ئىككى يۈزلىمىلىك نېرى بولمايدۇ.

66

1. ئەگەر قېرى ياشلارنىڭ بەزمىسىدە ئولتۇرۇۋالسا، ئۇ بەزمىدىن يىگىتلەر خۇشاللىق تاپالمايدۇ.

2. كىچىك بالىنىڭ ئۆيىدا ساقال بىلەن چاچ ئوخشاشتەك كۆرۈنىدۇ، ئەگەر كىچىك بالا ئۇنىڭ ساقىلىغا ئېسىلسا، تولىمۇ رەسۋالىق يۈز بېرىدۇ.

3. يىگىتلىك چېغى — خىزمەت ۋە ئىبادەت ۋاقتى، قېرىغاندا يانغاق، تايغاق، پەرۋاسىز بولۇپ قالىدۇ.

4. ياشلىقىدا نېمە ئىش قىلسا يارىشىدۇ، قېرىغان چاغدا قەدەھ بىلەن ھەپىلىشىش لايىق كەلمەيدۇ.

5. كىمكى خۇدانى يادىدا تۇتماي، قېرىغاندا مەيخور بولۇۋالسا، بۇ خىل مۇسۇلمانلىقتىن خىرىستىيان بولغان ياخشى.

6. ئاۋۋالقى ئۆمرۈم نادانلىق بىلەن ئۆتۈپ كەتتى، ئەمدى

تەگرى يادى بىلەن ئۆتكۈزسەم تولىمۇ دانالىق بولىدۇ.
7. زۇھۇرى، چىنىلىرىڭ سارغىيىپ چۈشتى، ئەمدى ھەۋەسنى تاشلىساڭ، ياشلىقنى قوغلاشمىساڭ، ساڭا خوپ كېلىدۇ.

67

1. باغ ئىچىدە سېنىڭ قەددىڭدەك راۋان ئۆسكەن سەرۋى يوق، گۈلشەندە سېنىڭ يۈزۈڭدەك ھالرەڭلىك گۈل يوق.
2. سېنىڭ لەۋلىرىڭدەك شاراب تۆككۈچى لەۋ يوق، سېنىڭ كۆزلىرىڭدەك جاھانغا غەۋغا سالغۇچى كۆزلەرمۇ يوق.
3. جاھاندا سېنىڭ قاشلىرىڭدەك ئۇستا مەرگەن يوق، ئېتىش ئۈچۈن مېنىڭدەك بىر بىچارىمۇ يوق.
4. ئاغزىڭنى بار يا يوق دەيدىغانغا كىمنىڭ ھەددى؟ ئۇنىڭ ئىشارەتلىرىنى بىلىدىغان بىرمۇ دانا يوق.
5. كىشى باغ ئىچىگە كىرەي دېسە نە ئىمكان؟ ئاڭا يول كۆرسىتىدىغان باغۋەن يوق.
6. مېنىڭ سايراشلىرىم بىر گۈل يۈزلۈك ئۈچۈن، گۈلىستان بولمىسا بۇلبۇل نالە قىلامدۇ؟
7. ھەممە ياخشى خۇيلىرىڭ توغرۇلۇق گەپ-سۆز قىلىدىغانغا، جاھان ئىچىدە مېنىڭدەك باشقا بىر يامان يوق.
8. خەلق ئىچىدە تولىمۇ بەدنام بولدۇم، مېنىڭدەك رەسۋايى زامان بولغان يەنە باشقا بىرسى يوق.
9. ئىلاھا، كۆڭلۈم بەكمۇ پەرىشان، ماڭا رەھىم قىلغىن، مېنىڭ دىلى ئالغۇچى بىر يارىم يوق.

68

1. يېنىمدا مېنىڭ لەيلىگە ئوخشاش گۈل تۇسلۇك بىر يارىم يوق، شۇڭا، ئۇنىڭ ھىجرانىدا مەجنۇندەك ئاھ، مېنىڭ يارىم يوق، دېيىشتىن باشقىنى بىلمەيمەن.
2. ھىجران كۆزىدە يوپۇرماقتەك سارغايدىم، نەۋباھارىم بولمىسا، قانداقمۇ غۇنچىدەك كۈلۈپ ئېچىلالايمەن؟
3. ئۇ گۈلنىڭ شېخىدا بۇلبۇلدەك پەرياد چېكىپ يۈرىمەن، مېنىڭ لالىزارىم بولمىسا، نېمە دېگەن بىچارىلىق بۇ!
4. قانچىلاپ جەۋر چەكتىم، يارىمدا بىر ئىنساپ كۆرمىدىم، قانداق قىلاي، ئۇنىڭسىز بىردەممۇ سەۋرى-تاقىتىم قالمىدى.
5. باشقىلارنىڭ يۈزمىڭلاپ يارى بولسىمۇ، ھېچقايسىسى يارىمغا يەتمەيدۇ، ئاھ، پۈتۈن ئۆمرۈم بويى يارسىز ئۆتتۈم.
6. كىمكى يارنىڭ ۋەسلىدىن ماڭا بىر خۇشخەۋەر ئېلىپ كەلسە، ئۇنىڭ بېشىدىن چاچقۇ قىلىپ چاچىدىغانغا كۆز يېشىمدىن باشقا نەرسەم يوق.
7. قۇلۇمغا سۇنۇق ساپالنى ئېلىپ مەيخانىغا كىرسەم، ئۇ ماڭا جەمشىتنىڭ جامىدىن㉛ ئارتۇق، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدىغان يېرىم يوق.
8. ئەي گۈليۈزلۈك ساقى، ھالىمنى كۆرۈپ ماڭا رەھىم قىلساڭ! مېنى يېشىلمەس مەست قىلىپ قوي، سەندىن باشقا غەمنى يەڭگىللەتكۈچىم يوق.
9. ئەي ئاللا، مېنى بۇ يولدا مەزھەرىگە ئوخشاش ئىرادىلىك قىلساڭ، بۇ يولدا زۇھۇرىدەك جان بېرىمەنكى، ھەرگىز يېنىشىم يوق.

69

1. غۇنچىغا ئوخشاش ئېچىلىش ئۈچۈن نورۇز ۋاقتى كېرەك بولىدۇ، ئۇنى توزۇتۇش ئۈچۈن كۆز شامىلىنى چىقىرىشقا مەندەك يۈزى قارا لازىم.
2. سەنسىز قېلىپ، كۆڭلۈم يۈز پارە بولۇپ ھەر تەرەپكە چېچىلىپ كەتتى، ئۇنى پۈتۈن قىلىش ئۈچۈن، كۆڭۈلگە ئازار بەرگۈچى ئاشۇ يارنىڭ ئوقى لازىم.
3. مېنىڭ دەردىم كۆپ، ئۇلار قالدۇرغان كۆيۈك داغلىرىغىمۇ ئىلاجىم يوق، مېنىڭ باغرىمغا ئوت يېقىش ئۈچۈن، يۈرەكنى كۆيدۈرگۈچى ئاھ ئوتى لازىم.
4. خۇشاللىق ئۆيگە (مەيخانىغا) كىرىپ مەي ئىچمەكنى خالايمەن، ماڭا سازەندە بىلەن سورۇننى نۇرلاندۇرغۇچى يار كېرەك.
5. بۇ دۇنيادا بۇندىن بۆلەك خۇشاللىقمۇ يوق، ئۇنى سۆزلەش ئۈچۈن، دەرد بىلەن ئوتلۇق ئاھ چەكمەك كېرەك.
6. دەرد ئەھلى ئىشق دەرسىنى كامىل ئۇستازلاردىن ئالىدۇ، ئۇنى ئۆگىنىش ئۈچۈنمۇ بىر بىلەرمەن دانا لازىم بولىدۇ.
7. ياخشى كۆردۈڭ، يامان يول ئىزلىسەڭ كەل زۇھۇرى، ھەر تەرەپكە بارغىلى مېنىڭدەكتىن يۈزلەپ لازىم بولىدۇ.

70

1. قىيا بېقىپ جان ئالىدىغان ئۇ قارا كۆزلۈكنى كۆرۈڭ، ئەبەدىي ھاياتقا ئېلىپ بارىدىغان، جان بېغىشلىغۇچى لەۋلىرىنى كۆرۈڭ.
2. يۈزى ۋە چاچلىرىدىن نىشانە ئىزلەپ تەلمۈرسەم، ئۇ: «ۋەززۇھا» ئايىتىنىڭ تەفسىرىگە قاراڭ، شۇ گۇۋاھ بولىدۇ، دېدى.

3. بۇ ئىككى ئالەمنىڭ ئىشلىرىدىن ئىككى كۆزىڭىزنى يۇمۇپ، ۋىسال ئىچىدە كۆز ئېچىپ، پەيغەمبەرنىڭ نۇرىغا قاراڭ.
4. جۇدالىق تۈنلىرى چەككەن ئاھلىرىم كۆكسۈمنى يېرىپ چىقتى، ئاڭا ئىشەنمىسىڭىز، سەھەر پەيتىدە چىققان شامالغا قاراڭ.
5. ئۇنىڭ قۇياشىغا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ قولىدىكى تىغى بىلەن قاشلىرىدىكى كامانىغا قاراڭ.
6. ئۇنىڭ ناز ئوقلىرى تېگىپ، تېنىمنىڭ ھەممە يېرى يارا بولۇپ كەتتى، بۇ يارىلارنى ھېسابلاپ كۆرىمەن دېسىڭىز، كۆكتىكى يۇلتۇزلارغا قاراڭ.
7. مەن تەلۋىگە پەرىگە ئوخشاش قانداق جىلۋىلەرنى قىلغانلىقىنى بىلەي دېسىڭىز، لەۋلىرى ھىيلىگەر، كۆزلىرى سېھىرلىك ئۇ ئاي سۈرەتلىككە قاراڭ.
8. جېنىمنى بېرىپ جان ئالاي دەپ لىۋىگە قارىدىم، ئۇنى تالىشىپ ئىككى ياندا ياتقان ئەجدىھانى كۆرۈڭ.
9. قانداق نازلىق قىلىقلار بىلەن زۇھۇرىنىڭ كۆڭلىنى ئالغانلىقىنى بىلەي دېسىڭىز، نازلىق يورغىسىدا چىپىپ كېتىۋاتقان ئۇ بالا كەلتۈرگۈچىگە قاراڭ.

71

1. كىمكى ۋىسال ئىستىسە، يوقلۇق كوچىسىدا ماكانلاشمىقى لازىم، گۈل ئۈمىدى بولسا، تىكىنىگە مۇپتىلا بولۇش كېرەك.
2. ئەگەر ۋۇجۇدۇڭدا بىرەر تال مويۇڭ قېپقالسىمۇ ياخشى ئەمەس، دىنىمۇ، دۇنيانىمۇ تامامەن تاشلىشىڭ كېرەك.
3. گاھىدا يار بىلەن، گاھىدا يارسىز يۈرمەك بۇ ئەسلى مەقسەت ئەمەس، ۋۇجۇدىن ۋە ئۆلۈمدىن خالى ھالدا دائىملىق ۋەسلىگە ئېرىشمەك لازىم.
4. ئۇۋچىلار قىلتىقىنى قۇشنىڭ كۆزىدىن يوشۇرىدۇ، كۆزدىن

ياش دانلىرىنى چىچىپ، تۇزاقنى يوقلۇقتا قۇرماق لازىم.
5. بۇ قىلتاق ۋە دانلارنىڭ گېپىنى قوي، ئاللا ئەڭ ياخشى تەدبىر كۆرگۈچى، ھەممىنى ئۇنىڭ ئىختىيارىغا تاشلاپ، راھەتتىن كېچىش كېرەك.
6. ئەي زۇھۇرى، يارنىڭ ۋەسلى تەقدىر بىلەن بىللە ئىمىش، تىرىشىش-ئۇرۇنۇشلارنى تاشلاپ، تەۋەككۈلچىلىكنى ئىمام قىلىش كېرەك.

72

1. گۈزەل مەشۇقەمنى پەلەك پەردە بولۇپ توسۇۋالدى، ئۇنىڭغا ئېرىشمسەم بولمايدۇ، بۇ پەلەكنىڭ گۈمبىزىنى تېشىپ مەقسىدىمگە يېتىشىم كېرەك.
2. بۇ پەلەكنىڭ ئۈستىدە يەنە تۆرلۈك-تۈمەن پەلەكلەر بار، ھەربىر پەلەككە يەتكەندە، توختىماي ئۆتمەي بولمايدۇ.
3. بۇ پەلەك مىئىراجغا ئۆزلۈكتىن خالى بولۇپ چىقىپ، چارىسىز قالغان ئەگەشكۈچىلەرگە يول كۆرسەتمەك كېرەك.
4. بەزىلەر بۇ يولدا تىرىشىش ۋە غەيرەت قىلىش كېرەك، دېسە، بەزىلەر بۇ يولدا تەۋەككۈلچىلىكنى ئىمام (يېتەكچى) قىلىش كېرەك، دېيىشىدۇ.
5. ئىشق پىرىنىڭ كۆڭۈل باللىرىغا بىرىدىغان تەلىمى شۇكى، دەسلەپكى مەكتەپتە خامۇشلۇقنى ئۆگىنىش كېرەك.
6. ئەي زۇھۇرى، سەن تېخى بالا، ئىشقنى ئېلىپبەسىدىن باشلاپ ئۆگىنىشنى ئىختىيار قىلغىن، ھەرقانداق مەھرۇملۇق بولسىمۇ، ئېلىپبە يولىدىن مېڭىش كېرەك.

73

1. يارىم كەتتى، مەن ئۇنىڭ ھىجرانىدا قىلىپ قان يۇتتۇم، ئۇ دىلىمگە ئازار بەرگۈچى ماڭا ھېچ قارىماي، ئىنتىزار قىلدى.
2. ماڭا ھىجران كەلتۈرگۈچىدىن جۇدا قىلغان پەلەكنىڭ زۇلمىدىن قىلغان نالە-زارىم ھېچ يەرگە يەتمىدى.
3. غەمخارىم مېنى غەم ئۈيىگە تاشلاپ كەتسە، جاھان خەلقى ئىچىدىن ئايرىلىپ چىقىپ كەتسەم، بۇنىڭ ئەجەبلەنگۈدەك يېرى يوق.
4. ئىلاھا، ئىشق ئوتى جېنىمنى ئەجەبمۇ كۆيدۈردى، ئۇنىڭ ۋەسلىگە يەتكۈزگىن، يوقۇممۇ ئۆزۈڭ، بارىممۇ ئۆزۈڭ.
5. كۆڭلۈمنىڭ قۇشى ۋەسلىڭنى تىلەپ ھەر كېچە پەرۋاز قىلدۇ، مېنىڭ ھەر كېچە ئۇيقۇسىز ئۆتتۈشۈم مۇشۇ غەرەزدىن بولۇۋاتىدۇ.
6. مەنمۇ زۇھۇرىدەك ئۇنىڭ ھىجرانىدا زار بولسام، ئەجەبلەنمەڭلار، شەيدا بۇلبۇلدەك پەرياد چەكتىم، چۈنكى گۈلزارىم قولۇمدىن كەتتى.

74

1. قىپقىزىل مەينىڭ كۆچىدىن ئۇنىڭ چىرايىنىڭ گۈلرەڭلىك بولۇپ كەتكىنىنى كۆرۈڭ، ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى زەنگەر رەڭلىك خەتلەرنى كۆرۈڭ.
2. كۆزىنىڭ ئۇستىدىكى ئۇلاپ قويغان ئىككى يادەك قاشلىرىنىڭ ئارقا-ئارقىدىن ئوق ئېتىشقا تەييار تۇرغانلىقىغا قاراڭ.
3. ئەي تەڭرىم، ئۇنىڭ كۆزىدىكى ناز كۆڭلۈمنى ئۆزىگە تارتماقتا، ئۇنىڭ جان قۇشىنى ئۆزىگە ئۆگىتىۋالىدىغان شىرىن لەۋلىرىنى كۆرۈڭ.
4. مەيخانىدىكى مەيچى بالىنىڭ ئۇ كۆزلىرى كاپىرنى دەپ،

بوينىغا زەنجىر، بىلىگە زۇننار ئىسىۋالغانلىقىنى كۆرۈڭ.

5. ئۇ دىۋانە مەيخانىغا مەي ئىستەپ كىرىپ كەلسە، يوقسۇل كىيىمدە بولسىمۇ، شاھلاردەك كۆتۈۋېلىنغانلىقىنى كۆرۈڭ.

6. ھىجران ئوتى شىددەتلىك بولغاچقا، ۋەسل ئوتى لەززەت بېرىدۇ، ۋەسلىنىڭ قەدرىگە يەتمەن دېسىڭىز، ھىجراننىڭ ئازارىنى تارتىڭ.

7. ئەي زۇھۇرى، ئۆمۈر مەرۋايىتىنىڭ باقىيلىقىنى كۆرىمەن دېسىڭىز، سۇغا چۈشكەن يامغۇر تامچىسى پەيدا قىلغان كېڭەيگۈچى دائىرىلەرگە قاراڭ.

75

1. جېنىمنىڭ نۇقتىلىرى ئىپاردەك قارا خاللىرىڭىزنىڭ چاچقۇسىدۇر، ۋەيرانە جىسمىم بولسا، سەرۋىدەك قەددىڭگە پىدادۇر.

2. جىسمىم ئارا كۆكسۈمدە جان بار، بۇ جېنىمدە ماكان تۇتقىنى نە كۆڭلۈم، نە جىسمىم، نە جېنىم ئەمەس، بەلكى پۈتۈنلەيلا جانانىم.

3. جېنىم يۇمران ئاغزىڭدىن خىزىرغا ئوخشاش ھاياتلىق بۇلىقىنى تاپىدۇ، شېرىن لەۋلىرىڭ مېنىڭ ھاياتلىق سۈيۈم.

4. سەن خال، ئېغىز، قاش-كۆز، يۈز ۋە قامىتىڭ بىلەن كۆڭلۈمنى ئالغان، ھۆسن تەختىدە ئولتۇرغان سۇلتانىمسەن.

5. ھەر ئاينىڭ بېشىدا ئاسماندا كۆرۈنگەن ئۇ يېڭى ئاي ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاي سۈرەتلىكىمنىڭ قاشلىرىنىڭ ئىشارىتى.

6. ئاسماندا چاقماقلار چېقىلىپ گۈلدۈرلەپ كەلگەن سادا گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازى ئەمەس، مېنىڭ كۆككە ئۆرلەپ چىققان ئاھۇ زارىم.

7. مەن زۇھۇرى مەزھەرىدىن ئۆزگىگە نەزەر سالسام،

ئەي يارانلار، ھەر ئىككى دۇنيادا قىلىچ بويىنۇمدا بولسۇن.

76

1. ئەگەر مەيخانىدا ئىشلىرىڭ ئوڭ كەلسە، مىچىتتىنمۇ، مەدرىسىنىمۇ ئوڭايلا تاشلايسەن.
2. ئەگەر مەي توشۇيدىغان بالا، كىرىڭ، بۇ يەردە بۇلۇڭدا ئورۇن بار دېسە، مەيخانىغا پەخىرلەنگەن ھالدا كىرىپ كېلىسەن.
3. پەقىرلىق بۇلۇڭىدا كۆيۈك نانغىمۇ قانائەت قىلىشنى بىل، ھۇما ㉜ دەك قانائەت قىلىشنى بىلگەنلەرنىڭ خامىنى چوڭ بولىدۇ.
4. ئىشقنىڭ چۆللىرىدە ئىسسىق بىلەن سوغۇقدىن غەم يېمە، مەيلى ئىسسىپ كەت، مەيلى توڭغىن، مەيىنى شۇمۇرۇپ ئىچىۋەر.
5. قەدەمنى بالدۇر ئېلىپ قويغانلىقتىن، ھەرقانچە ناقابىل كەلسەڭمۇ، قولۇڭ يەتسىلا، قابىل يارنىڭ پېشىدىن چىڭ تۇتقىن.
6. ئادەم تەقۋادارمۇ ياكى پاسىقمۇ بۇنى بىلگىلى بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا ياكى سول قولىغا نامۇ ئەھۋالىنى يېزىپ قويمايدۇ.
7. زۇھۇرى، شېئىرىيەتتە نەۋائىينى ئەگىشىپ ماڭغىن، لاچىنغا ئەگەشكەن قارغا ياخشى ئۇچالايدۇ.

77

1. جۇدالىق بىلەن كۆڭلۈمنى بەكلا غەملىك قىلىپ قويدۇڭ، قۇرۇق جىسىمىنى ھىجران ئوتىدا خەستەك كۆيدۈردۈڭ.
2. غەمىنىڭ بۇ كېچىسىدە يۈزۈڭ قۇياشىنى كۆتسەم، ئىشق تىغىڭ بىلەن كۆكسۈمنى پورۇۋاتقان تاڭدەك چاك قىلدىڭ.
3. ئىككى كۆزۈڭنى توپىلاڭچى دېسەم بۇ يالغان بولمايدۇ، دەردلىك ۋە غەمگە قويغۇچى نازلىرىڭنى تولىمۇ چاققان قىلدىڭ.

4. ھىجرانىڭ تىغىدىن زەخمىلەنگەن يۈرىكىمنىڭ يارىسىغا (كىرپىك) ئوقلىرىڭنى ئېتىۋېرىپ، زەھەرىڭنى دورا قىلدىڭ.
5. دۈشمەنلىرىڭنى راھەت باغلىرىدا گول قىلدىڭ، دوستلىرىڭنى جاپا-مۇشەققەت ئۆيىدە خۇرسەن قىلدىڭ.
6. دۇنيادىكى ھەممە ئادەم ئوتتىن قاچسا، ئاشىقلار ئوتنى ئىزدەيدۇ، ئاشىقىڭنى ئوت بىلەن سۇدىن زادىلا پەرۋا قىلمايدىغان قىلىۋەتتىڭ.
7. ياخشىلار ئۆز ياخشىلىقى بىلەن خەلق ئىچىدە نام چىقاردى، ئاللاغا شۈكرىكى، مەن يامانني بۇ ياخشىلىقلاردىن پاك قىلدىڭ.
8. ئەي سازەندە، مەيخانىدا ئاشىقلار ئىچىدە سازىڭنى يىغلىتىپ، ئولتۇرۇشتىكىلەرنى ئەقلىدىن مەھرۇم قىلدىڭ.
9. زۇھۇرى يارىغا دائىما: نېمىشقا مەزھەرىڭگە ئوخشاش يۈزۈڭنى كۆرسەتمەستىن كۆزۈمنى نەم قىلىسەن؟ — دەيدۇ.

78

1. سۆيگۈ — ھىجرانىڭ قارا تۈنىدە يېنىپ تۇرغان نۇرلۇق چىراغ، ئۇ ئاساندەك كۆرۈنگىنى بىلەن، ئاسان ئەمەس، بەلكى مۇشكۈلدۇر.
2. ئىشقىنىڭ بالايى-ئاپەتلىك چۆللىرىنى كېزىپ چىقماقنى ئارزۇ قىلساڭ، قولۇڭغا قەدەھ ئېلىپ، ئاۋۋال مەيخانىدا مەي ئىچمىكىڭ شەرت.
3. كىمكى ئەقلىدىن، دانىشمەنلىكتىن لاپ ئۇرسا، ئۇ ھوشىنى يوقاتقان كىشىدۇر، كىمكى مەيخانىغا كىرىپ شاراپتىن ئەقلىنى يوقاتسا، شۇ ئەقىللىق.
4. ئۇ قاشلىرىدىن ساڭا قارىتىپ ئوق ئاتسا، يېرىلغان كۆكسۈڭنى تۇتۇپ بەر، كۆڭۈل ئەينىكىڭنى ئۇنىڭ دەردى روشەنلەشتۈرىدۇ.
5. مەقسىدىڭ ئۇ پەرىگە مېنى يات كۆرمە دېمەكچى،

شۇنىڭغا قارىغاندا، سەن يا شىرنىكلىككە تەۋە ئادەم،
6. يا كۆزۈك ئەمەس.
ئەي زۇھۇرىددىن، سۆيگۈنىڭ بۇ ئىشارەتلىرى توغرىلىق ماڭا
كۆپ سۆزلىمە، بۇ مۇشكۇل ئىشنى ھېچكىم ھەل قىلالمىغان.

79

1. مېنى ھىجران گىرىپتارلىقى غەمخارىم تەرەپكە مايىل
قىلدى، كۆڭۈل ئەينىكىگە يۇققان چاڭ-توزانلارنى ئۇنىڭ
خىيالى تازىلىۋەتتى.
2. كىمكى ئاشىق بولسا، ئۇ ئىشقنىڭ بالايى-ئاپەتلىرىنىڭ
ئېغىرلىقىنى بىلەلەيدۇ، قىرغاقتا تۇرغۇچى دەريانىڭ
ھالىتىنى بىلەلەمدۇ؟
3. ھەممە خەق نامىنى ئىشق دەيدۇ، مەن ئۇنى جاننىڭ
بالاسى دەيمەن، بۇ سۆزنىڭ بېشارىتىنى تاپالايدىغان
ئاقىل كىشى بارمۇ؟
4. ئەي دوست، بالا كەلتۈرگۈچى يارنىڭ ھىجرانىدا مەن
قانداق يالغۇز بولاي، يامان-ياخشىلارنىڭ، پاسىقلار ۋە
تەقۋادارلارنىڭ ھەممىسى بار.
5. بۇ ھەسرەت دەشتىدە ئەقلنىڭ بىلەن ھۇشۇڭ ئاجىز
كېلىدۇ، شۇڭا مەيخانىغا كىرىپ مەست بولۇپ، ئەقلنى
يوقىتىش ھەممىدىن ئەلا.
6. پەرىنىڭ ئالدىدا بىھۇش بولماقلىقنى ھۇش دېگىلى بولمايدۇ،
ئەي دانا، بۇ ھەيرانلىقتا قالساڭ قالغىنىڭ، ئەمما غەپلەتتە
قالما.
7. ئەي زۇھۇرى، كامىل ئۇستازنىڭ بولماي تۇرۇپ مۇھەببەتتىن
لاپ ئۇرما، بۇ ئىشقنى توققۇز قەۋەت ئاسمانمۇ كۆتۈرەلىگەن
ئەمەس.

80

1. گۈزەللىك بېغىدا سېنىڭ يۈزۈڭدەك ئېچىلغان بىر گۈل يوق، ئۇنىڭ ئىشتىياقىدا پەرياد قىلىدىغانغا ماڭا ئوخشاش بۇلبۇلمۇ يوق.
2. سېنىڭ ئاغزىڭغا ئوخشايدىغان غۇنچە تېخى باغدا جاھانغا كۆز ئاچقىنى يوق، گۈلشەندىكى گۈللەر ئىچىدە سېنىڭ چاچلىرىڭغا ئوخشايدىغان سۇمبۇل تېخى ئۈنمىدى.
3. ئادالەت بېغىدا سېنىڭ قەددىڭگە ئوخشايدىغان سەرۋى تېخى بىنا بولمىدى، لەۋلىرىڭنىڭ ئىشتىياقىدا ئەجدىھاغا ئوخشايدىغان چاچلىرىڭ ئۇنىڭغا يامىشىپتۇ.
4. سېخىيلىق دەرياسىدىن چىشلىرىڭدەك ساپ مەرۋايىت چىقمايدۇ، ئۇنىڭغا مۇناسىپ كېلىدىغانغا جاھاندا مېنىڭدەك پۇلسىز كەمبەغەل يوق.
5. كۆزۈڭنىڭ كەيپىياتىدىن دۇنيادىكى ئاشىقلار مەست يۈرىدۇ، ئۇلار ئۈچۈن يەنە مەست بولىمەن دەپ مەي ئىچىشنىڭ ھاجىتى يوق.
6. گۈزەللىك كانى، ھۆسن ئىقلىمىدا ساڭا ئوخشايدىغان بىر پادىشاھ يوق، سېنىڭ كويۇڭدا يۈرگەن ماڭا ئوخشاش بىر ئىخلاسمەن قۇلمۇ يوق.
7. ساھىبقىران يۈسۈپ شاھ ئالىي نەسەپ شاھلاردىن بولۇپ، زۇھۇرىددىن ئۇنىڭ مۇخلىسىدۇر. ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىسى بەختىيار ھۆكۈمرانلاردىن بولۇپ ئۆتكەن، ئۆزىمۇ قومۇلدا تۇغۇلغان.

81

1. ئەي ساقى، يارنىڭ بەزمىسىدىن بىر پىيالە مەي

كەلتۈرگىن، ئۇ يەردە توپلانغانلارنىڭ ھەممىسى مەستلىكتىن گۈلدەك ئېچىلىپ كېتىپتۇ.

2. شاراب كوزىسىدىن ھەدەپ بۇلدۇقلاپ «ئىچ» دېگەن ئاۋاز كېلىپ تۇرسا، بۇ ئاشىقلار كېچىسىدە بىردەممۇ مەي ئىچمەي تۇرغىلى بولامدۇ؟

3. سازەندە نەغمە قىل، مەن ئاشىقلار تەرزىدە ناۋا قىلاي، ئۇنىڭ ئىشتىياقىدا، باغدا بۇلبۇللار پەرياد قىلسۇن.

4. ئەي ناخشىچى، مەن غەمكىننى بىر خۇرسەن قىلساڭ، مەندەك بىر قۇل سەندىن مۇرادىنى تاپسا نېمە بولىدۇ؟

5. قاشلىرى كامان، كىرپىكلىرى ئوق، سۇمبۇل پۇرايدىغان ئۇزۇن چاچلىق بۇ پەرى مەن بىچارىنى ئىشقىدا كۆيدۈردى.

6. ئەي تەڭرىم، مېنى ھەممىدىن ۋاز كەچتۈرۈپ، خاتىرجەم قىلىش بىلەن، كۆڭلۈدىن غەيرىنىڭ ئوي-خىيالىنى چىقىرىپ تاشلا.

7. ئەي زۇھۇرى، سەن ساھىبقىران شاھ يۇسۇپنىڭ ئايىغى ئاستىدىكى تۇپراقنى كۆزۈڭگە سۈرسەڭ، قۇمۇل سەن ئۈچۈن جەننەت بىلەن تەڭ بولىدۇ.

82

1. ئەي كۆڭۈل، يار باشقىلارنى ياقتۇردى، سەن دىۋانە بول، سەنمۇ ئۆزنى ئۆزگە بىلىپ، كىشىلەردىن ئۆزۈڭنى تارت.

2. ئەگەر لەيلى سۈپەتلىكنىڭ ۋەسلىنى ئارزۇ قىلساڭ، مەجنۇنغا ئوخشاش ھىجران چۆللىرىنى كېزىپ، تىللاردا داستان بول.

3. ئۇ گۈل يۈزلۈكنىڭ خىيالىدا بۇلبۇلغا ئوخشاش پەرياد قىلىپ، ھۆسنى چىرىقىنىڭ ئەتراپىنى چۆگىلەيدىغان پەرۋانە بول.

4. مەيخانىلاردا قولۇڭغا سۇنغان ساپال ئىلىپ، شوخ گۈزەللەرنىڭ ئەتراپىدا مەستانە بول.
5. ئەي ساددا دىل، گۈلنىڭ تىكەنسىز بولىشى مۇمكىن ئەمەس، گۈل ئارزۇسىدا بولساڭ، تىكەن بىلەن بىللە بول.
6. ئەگەر ئۇ زىبا سەنەمنىڭ ۋىسال دۆلىتىنى تىلىسەڭ، دىنىڭمۇ مىللەتىڭمۇ تەرك قىلىپ، بۇتخانىنى ماكان قىلىۋال.
7. زۇھۇرى، يارنىڭ چاچلىرى بىلەن خالىنىڭ ئۇمىدىدە بولساڭ، دەرد ۋە غەمنىڭ قىلىنىقىدا جاپا-مۇشەققەتنىڭ قۇشلىرىغا دان بول.

83

1. گەرچە يارىم قاتىل بولسىمۇ، ئۇنىڭ خىيالى بىلەن ئىچسەم، ئۆمرۈمدە ھاياتنىڭ شارابىدىن قانائەت تاپقان بولىمەن.
2. ئەگەر سەن كۆڭلۈمدە پەيدا بولساڭ، كۆرىنىشىڭمۇ ماڭا مۇتلەق يار بولىدۇ، ئۇ چاغدا بارلىق ئايان بولغان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى بىھۇدە تۇرسا، ئۇ كۆڭۈلگە سىغامدۇ؟
3. ھەممە يىلەن سىنىڭ دەردكە داۋا قىلىشىڭ بىلەن خۇشالدۇر، ماڭا سىنىڭ تىغىڭنىڭ زەخمى بىلەن ساڭا مايىل بولۇش شادلىقتۇر.
4. مەن ئىشقسىزلار سۆھبىتىدىن كىتىپ، يەككە-يىگانە ھالدا خارابە جايغا بىرىپ، شۇ خارابىلىقتا تىگىشلىك بولايمىكىن دەيمەن.
5. بۇ بىچارە جامالىڭنىڭ چىرىقىغا پەرۋانە بولدۇم، ئۇنىڭغا نۇر بىرىپ، مىنى ئىشقىڭنىڭ ئوتىغا داخىل قىلغىن.
6. مەن كۆڭلۈمنى جامالىڭنىڭ لالەزارىغا ئەينەك قىلاي، ئۇنىڭغا لالەزارىڭنىڭ ئەكسى چۈشۈپ، قونغان كىر ۋە چاڭلارنى يوق قىلسۇن.
7. ئەي خۇدا، زۇھۇرىدىنگە بەرگەن ئامانىتىڭنى ئىلىشتىن بالدۇرراق، ھەممە ئامانەتكە ئۇنى تەسەررۇپ قىلغۇچى قىل.

84

1. ئەگمە قاشلىرىڭنىڭ مىھرابى يامۇ، ياكى يېڭى چىققان
ھىلال ئايمۇ، يۈزۈڭ گۈلمۇ، قۇياشمۇ يا تولۇن ئايمۇ؟
2. يولۇڭغا تەلمۈرۈپ قەددىم پۈكۈلدى، يېنىمغا كەلمىدىڭ،
كۆرەي دەپ ئارزۇ قىلسام، بارغىلى ماجالىم يوق.
3. غۇنچىدەك ئاغزىڭنىڭ دەردىدىن يۈرىكىم قانغا تولدى،
خىيال قىلىپمۇ بىلگە ئېرىشەلمەي، جىسمىم نالغا ئوخشاش
ئېگىلىپ كەتتى.
4. ئاللا، ئاللا، ئۇنىڭ قارا چاچلىرى بىلەن لەۋلىرىدىكى
خالى جان قۇشىغا قىلتاق بىلەن دان بولۇپ تۇرسا، بۇ
قىلتاقتا ئىلىنماي تۇرۇپ كىم مەقسىتىگە يېتەلەيدۇ؟
5. ئۆزلۈك بىلەن مەي ئىچىپ مەست بولماق مۇمكىن ئەمەس، گۈل
يۈزلۈك ساقى مەرھەمەت قىلمىسا، ئىچىشمۇ مۇمكىن ئەمەس.
مەي رەڭلىك كۆزلىرىڭنىڭ ئەكسىدىن جاھان خەلقى
6. مەست يۈرۈۋاتىدۇ، مەن ئىشتىياقىنىڭ كوچىدىن ئۇلارغا
ئاياغ ئاستى بولۇپ بەردىم.
ئەي زۇھۇرى، يول باشلىغۇچىسىز مەيخانىغا يۈزلەنمە،
7. ئۇنىڭ ئىزىنى يول باشلىغۇچى قىل ۋە كۆزۈڭگە سۈرمە
قىلىپ سۈر.

85

1. ئۇ شاھلارنىڭ شاھىنىڭ لېۋىگە جام ۋە مەيسىز يەتمەك
مۇمكىن ئەمەس، بۇنداق خىيال قىلىش گوياكى پىراقنىمۇ
ئاجايىپ بىر خىيالدۇر.
2. مەيگە تولغان جاملار ئارقا-ئارقىدىن كەلسە، ئايغا قاراپ

مۇڭلۇق سۆزلەرنى ئېيتسام، ئەجەبلەنمەڭلار، چۈنكى يارىمنىڭ لەۋلىرى يېڭى چىققان ئايدەك نامايان بولۇپ تۇرىدۇ.
3. يار بەكمۇ چاقqan، ئۇنىڭ ئېتىنىڭ ئاستىدا دەسسەلمىگىچە، ۋىسالى سىغىلىسىگە قانداق يېتەلەيسەن؟
4. ئەگەر پەرھادتەك غەم تېغىنى جاپا بىلەن يارساڭمۇ، شىرىن ئۆزىگە تارتىپ تۇرمىسا، ئۇنىڭ ۋەسلىگە يېتىش ئۈچۈن سەندىمۇ ماغدۇر بولمايدۇ.
5. ھەر سەھەر دۇئا قىلىپ، يۈزۈڭگە كۆز تىككەنىدىم، لەۋلىرىڭ بىلەن خالىڭ يۈز يولۇمنى يۈز تەرەپتىن توسۇۋالدى.
6. زۇھۇرىددىن، سەن ئۇنىڭغا سايىدەك ئەگەشتىڭ، مەقسىدىڭگە ئېرىشەلەيسەن، ئۇنىڭ قۇياشتەك ھۆسنىگە تا ئەبەتكىچە زاۋاللىق يەتمەيدۇ.

86

1. كۆڭلۈم غەمدىن چىگىشلىنىۋېلىپ ئېچىلمىدى، باھار بولدى، كۆڭلۈمنىڭ گۈلگە مەيلى بولمىدى.
2. لەۋلىرىنىڭ جۇدالىقىدا كۆڭلۈمگە قانلار تولدى، غۇنچە ئېچىلدى، لېكىن مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلمىدى.
3. كۆزلىرىنىڭ كەيپىدە دائىما مەست يۈرۈپ، كۆڭلۈم باھارنىڭ كەلگىنىنى-كەتكىنىنى بىلەلمىدى.
4. ئۇنىڭ ئاغزىنىڭ نىشانىنى تاپىمەن دەپ كۆڭلۈمنىمۇ يوقىتىۋېتىپ قويدۇم، غۇنچىلار ئىچىدىن ئىزدىگەن بولساممۇ تېپىلمىدى.
5. دۇنيا گۈزەللىكى كۆز ئالدىمدا جىلۋە قىلدى، ئۇنى كۆڭلۈم مەنگەن ئىشقىنىڭ تۇياق ئىزىچىلىكمۇ كۆزگە ئىلمىدى.
6. جۇدالىق چۆللىرىدە گاڭگىراپ قالغان، زارىققان بىر تەلۋە ئىدىم، گۈل پەسلى كەلگەندىمۇ كۆڭلۈم بىردەممۇ ئېچىلمىدى.
7. ئەلنىڭ كۆڭلى ئىككى دۇنيانى ئارزۇ قىلىدۇ، شۈكرىكى،

ئۇلارغا مېنىڭ كۆڭلۈم قېتىلمىدى.
8. نەۋائىنىڭ خەزىنىسىدىن شېئىرىيەت دۇرلىرىنى ئىزدىدىم، گەرچە تاپالمىغان بولسامۇ، كۆڭلۈم يەنىلا بۇ نىيەتتىن يانمىدى.
9. زۇھۇرى مەزھەرى شېئىرلىرىڭنى سىلىقلىدى، ئۇلار شۇنچىلا سىلىقلاشقان بولسىمۇ، ئەمما ئۇلارنى تېخىمۇ سىلىقلاشتىن كۆڭلۈم تايمىدى.

87

1. كۆڭلۈم، دائىم يارىم بىلەن بىللە بولسام، سۆزلىرىنىڭ كەينىدىن چىرايىمنى گۈلرەڭلىك قىلسام، دەپ تىلەيدۇ.
2. كېچىلىرى ئۇخلىماي ئەمدىلا ئىندەككە كەلتۈرگەن چېغىمدا، ئۇ ئادەملەرنىڭ غەۋغاسىدىن لاچىندەك ھۈركۈپ كېلەلمەيۋاتىدۇ.
3. ئۇنىڭ كۆڭلۈمدىكى تەسۋىرىنى ئەينەكتە كۆرسىتىپ، تۇتىغا ئوخشاش سۆزلىتىش بىلەن، ئەينەكتە بولسىمۇ تۇزاققا چۈشۈرسەم دەيمەن.
4. ۋاي ئىستىكى، ئۆمرۈم دۇنيا ئىشىدا زايە بولدى، غەپلەت پەردىسىنى يىرتىپ، قاراڭغۇلۇقتىن ئۆگزە ياساي دەيمەن.
5. كۆپ ۋاقىت ئۆتتى، ئەلىنىڭ ئىشلىرى بىلەن بولۇپ قەددىم « د » ھەرپىدەك مۈكچەيدى، ئەمدى ئاللا يولىدا بۇ جىسمىمنى « ل » ھەرپىدەك قىلايمىكىن دەيمەن.
6. زۇھۇرى كۆزلىرىڭنىڭ كەيپىدىن ئىلتىماس قىلدۇكى، ھۇشنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، مەستلىكنى باشلىۋالغان بولسام.

88

1. ۋەسلىڭنىڭ سەھەرىنى ياد ئېتىپ، كېچەمنى نۇرلۇق قىلدىم، كۆكسۈمنى يىرىپ، تۆڭلۈككە نەمۇنە قىلىپ بەردىم.

2. جامالىڭنىڭ شولىسى جان بىلەن دىلنى كۆرسەتتى، ئۇ شولىنى كۆڭلۈمگە چۈشۈپ قالامدىكىن دەپ جىسمىمنى مەجرۇھ قىلدىم.
3. بۇ غەم سەھىپىلىرىگە سېنىڭ پىراقىڭنىڭ شەرھىنى يېزىش ئۈچۈن، كۆز قارىچۇقىمنى سىياھ قىلىپ، قەلەمنىڭ بېشىنى تۆۋەن قىلدىم.
4. كۆڭلۈمنىڭ قۇشلىرى سۆيگۈ سەھراسىدا پەرۋاز قىلىۋاتىدۇ، ئۆزۈڭ قوللا دەپ، مۇھەببەتنىڭ رىشتىسىنى ئۇلارغا يىپ قىلىپ باغلاپ قويدۇم.
5. ئەي گۈل يۈزلۈك، گۈلنىڭ تىكەنسىز بولۇشى مۇمكىن ئەمەس، مەن گۈل يۈزۈڭگە كۆز تىكىپ، كىرپىكلىرىمنى تىكەن قىلىۋالدىم.
6. غەملىك كۆڭۈل ئازار يېيىشتىن سېنى شادىمان كۆرگەچ، بىچارە جېنىمغا سېنىڭ دەردىڭنى غەمخور قىلدىم.
7. كېچە-كۈندۈز ۋەسلىڭ دۆلىتىنىڭ ئارزۇسىدا، كۆزلىرىمنى ئۇخلىتىپ، كۆڭلۈمنى ئۇيقۇسىز قويدۇم.
8. ئۇ قىزىل لەۋلەر ئىشتىياقىنىڭ ھەسرىتىدىن قان يۇتۇپ، قانلىق ياشلىرىمنى ئاققۇزۇپ، ئالەمنى گۈلزار قىلىۋەتتىم.
9. ئەي زۇھۇرى، قىلچىلىك كۈچسىز بولۇپ قالسا قۇۋۋەت تاپامدىكىن دەپ، ئۇنى كۆز ياشلىرىم بىلەن سۇغۇرۇپ، قېنىمنىمۇ تەييارلاپ قويدۇم.

89

1. قىزىل ياقۇتتەك لەۋلىرىڭنىڭ تەمىدىن ئۈمىدلىنىپ، مەن روزا تۇتقانىدىم، جامالىڭ شامى توغرىلىق سۆزلەپ، ئۆزۈم پەرۋانىگە ئوخشاپ قالدىم.
2. ئانار گۈلىدەك يۈزۈڭگە ئۆزۈم ئېرىشەلمىسەممۇ، كۆڭلۈم بولسىمۇ يېتەر دەپ، خىيالىڭ بىلەن تۆككەن قان-ياشلاردىن چىرايىمنى دائىم گۈلرەڭلىك قىلىپ يۈرەتتىم.
3. سىرىڭ ئىچىمگە پاتماي، قومۇشتەك نالە قىلىش بىلەن،

سارغايغان يۈزۈمنى سەھپە قىلىپ، ئۇنىڭغا قان-ياشلىرىم بىلەن خەت يازاتتىم.
4. سۆزلىشىپ ئولتۇرغان چاغلاردا، لەۋلىرىڭگە ئېرىشسەم، ئۇنىڭ تەمى كۆيدۈرگەندە، ئۇنى «ئۇلۇغلەرنى تىرىلدۈرگۈچى» دەپ بىلىپ، ئاغزىمنى ئاچاتتىم.
5. لەۋلىرىڭگە ئېرىشىپ، ئاغزىمنى ئاچقاندا، ماڭا ھېيت بولدى، ئۇنىڭ ھەسرىتىدىن باشقىلار قۇربان بولسا، مەن لەززەتلىنەتتىم.
6. مەن بىر كۈنىنىڭ ئىچىدە روزا ھېيتىنىمۇ، قۇربان ھېيتىنىمۇ كۆردۈم، ئەجەب ئىشكى، يېڭى چىققان ئايدەك قاشلىرىڭنى كۆرەلمەي، ئۇنى ئىزلەشكە باشلىدىم.
7. سەن مېنى بۇ زۇھۇرىدەك لەۋلىرىڭ بىلەنلا بەختلىك قىلما، ئايدەك يۈزۈڭنىمۇ كۆرەي دەپ، ھەر كېچە بىقارار بولۇپ يۈرۈۋاتىمەن.

90

1. ئوتتەك ئىشتىياقىم توغرىلىق خەت يازماقچى بولغىنىمدا، مېنىڭ بۇ شىكەر تۆككۈچى قەلىمىم تىلىنى ئىككى قىلىپ يېرىپ، ئېيتقانلىرىمنى تەكرارلىدى.
2. سىرلىرىمنىڭ ئىگىسى بولغان بۇ قەلەم جان بىلەن كۆڭلۈمدە ساقلاپ يۈرگەن سىرىمنى ھەممىگە پاش قىلىپ بەردى.
3. سىرداش قەلەم گاھ ۋەسلىڭنىڭ گاھ ھىجرانىڭنىڭ خەۋىرىنى يازدى، بەزىدە تىل سىيلىپ يۈز قارىلىقمۇ قىلدى.
4. سېنىڭ دەردۇ پىراقىڭنى جاھان سەھىپىلىرىگە يېزىش ئۈچۈن، بۇ قەلەم كۆكسىنى تىلىپ، ئالەمنى سەيلە قىلىپ چىقتى.
5. ماڭا كەلگەندە، دۈۋەتمۇ كۆڭلىنى قارا قىلدى، بۇ تەتۈر قەلەممۇ تىلىنى ئۇزۇن قىلدى.
6. ۋەسل نېسىپ بولغان خىلۋەت جايدا، بەگىنىڭ لازىمى يوق، بۇ

چاغدا، ئاشىق بىلەن مەشۇقنىڭ قەلەمگە ھاجىتى چۈشمەيدۇ.
7. زۇھۇرى، ئامانلىقنى تىلىسەڭ خامۇش بولۇۋال، بۇ تۇمشۇقى قارا قەلەم تىلىنى ئۈزۈن قىلىپ، بېشىنى يېرىۋالدى.

91

1. گۈل يۈزلۈك ساقى ئەگەر ماڭا مەرھەمەت كۆرسىتىپ قەدەھ تۇتسا، مەست بولۇۋېلىپ، تا قىيامەتكىچە مەستلىكتىن يېشىلگۈم يوق.
2. ئۇنىڭ يۈزىدىن چېچىلغان شولا كۆڭلۈمگە دائىم چۈشۈپ تۇرسا، ئەينەكتىن تارالغان شولىدەك مېنى بىئارام قىلىپ تۇرسا دەيمەن.
3. گۈل يۈزلۈكۈمنىڭ قىزىل لەۋلىرىنىڭ ھەسرىتى بىلەن، ھەر كېچىسى ھوقۇشتەك بىئارام بولۇپ چىقىمەن.
4. مەيخانىدىكى مەيفۇش بالا مېنى بىر كاسا مەي بىلەنلا ناھايىتى پۇختا ساراڭ قىلىپ قويدى، ئەمدى ئىشلىرىم خام بولمايدۇ.
5. دۇنيادا تېخى تونۇلغۇنلا يۈرگەن يوللىرىمنى ئىزدەپ تاپالمىدىم، يارسىز بولغىنىم ئۈچۈن، ئىشىم نەتىجىسىز بولۇپ چىقتى.
6. ئىشق يولىدا مەن ئار-نومۇسنىمۇ كېرەك قىلمىدىم، ھەممىنى تەرك ئېتىپ، خەلق ئىچىدە بەدنام بولدۇم.
7. تەقۋادار، ئالىم، ئىبادەتگۈي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسى نەتىجىسىز ئادەملەر، ئىشقىسىزلارنىڭ ئىشىنىڭ نە بېشى، نە ئاخىرى بولسۇن!
8. بۇ نەزمە كىتابىم تامام بولسا، تەگرىگە مەدھىيە ئوقۇپ، مەزھەرىنگە بىر قەدەھ مەي تۇتۇپ، سالام بىجا قىلىمەن.
9. ئىشق يولىغا كىرگەنلەرنىڭ بىرسى بىر ئىشتىن مەست

بولىدۇ، ئارزۇسىغا يېتەلمىگەن زۇھۇرى ئاشىقلارغا قېتىلمىدى.

92

1. يارىمدىن خەۋەردار بولمىسام، ماڭا بۇ يەردە نېمە بار ئىدى؟ ئەگەر خەۋەردار بولالمىسام، ئۇنىڭغا يار بولمىسام ياخشى بولغانىكەن.
2. ئەگەر مەن سەمەندەر㉝دەك كۆيۈشكە سازاۋەر بولمىسام، بۇ ئىشقى مۇھەببەت ئوتىنى ئۇ كىمگىمۇ سالار ئىدى؟
3. ئەي كەنئانىڭ ئېيى، ئەگەر مەن ساڭا بىر ئورام يىپ بىلەن خېرىدار بولمىغان بولسام، مۇنچىۋالا قىممەت باھا بولۇپ كېتەتتىڭمۇ؟
4. ئەگەر مەن بىچارە ئىشقىنىڭ ساقايماس زاتىل كېسىلى بىلەن ئاغرىمىغان بولسام، تىببى ئىلىم بىلەن تىۋىپلار نەدىمۇ مۇنچىلا ئەتىۋا بولاتتى؟!
5. ئەگەر مەن ساڭا شەيدا بۇلبۇلغا ئوخشاش زار بولمىغان بولسام، ئاشىقلار ئىچىدە گۈل يۈزۈڭنىڭ شۆھرىتى مۇنچىۋالا ئېشىپ كېتەتتىمۇ؟
6. بۇتخانىغا ماكانلىشىۋېلىشنىكى غەرىبىم شۇكى، مەن زۇننار ئەھلى (ناسارا) بولمىسام، ئۇ سەنەم (بۇت) يۈزىنى كۆرسەتمەيدۇ.
7. سەن كۆڭلۈمنى ئالمىغان بولساڭ، مەنمۇ ساڭا تەلەپكار بولمىغان بولسام، ئىشق بىلەن ئاشىقلىق قاچان ئاشكارا بولاتتى؟
8. زۇھۇرىدىن ھەر تاڭ پەيتىدە ئورنىدىن تۇرۇپ، دۈشمىنىڭگە دوست بولۇپ، دوستۇڭغا رەقىب بولۇپ قالماي دەپ، تىلەك تىلەيدۇ.

93

1. ئەي مەسىھا نەپەسلىك، ئۆلۈككە جان كىرگۈزمەكچى بولساڭ، ماڭا كىرگۈزگىن، سېنىڭ ئۇ نەپەسىڭسىز مېنىڭ ئىمانىم ئۆلۈكنىڭكىدىنمۇ كەم بولۇۋاتىدۇ.
2. سەنسىز قېلىپ، مەن بالا ۋە جاپالارنى تولا كۆردۈم، ئادەم باللىرى مەن تارتقاننىڭ مىڭدىن بىرىنى تارتمىدى.
3. بۇنچىلىك ھالىمغا چەكسىز مىننەتدار بولىمەن ۋە شۈكرى ئېيتىمەن، مەدھىيە يولىدا، دەرد-ئەلەملەر ماڭا ئوزۇق بولدى.
4. يۈرىكىمدە نازلىق قىلىقلىرىڭنىڭ سانسىز ئوقى بار، ئۇنىڭغا تەبەسسۇم بىلەن قاراپ قويساڭ، بۇ يارىلارغا داۋا بولىدۇ.
5. يارسىز، باھار ماڭا سوغۇق قىش بولدى، خۇشال ھېيت بىلەن نورۇز بولسا گويا ماتەم بولدى.
6. ھەممىنى تاشلاپ، مەيخانىغا كىرەيمىكىن دەيمەن، بۇ جاھاننىڭ بىرەرسىگە ۋاپا قىلغان يېرى بارمۇ؟
7. ئاياقچى قولىدىن ئاياق ئېلىپ مەي ئىچىشكە مۇيەسسەر بولساڭ، ئەي زۇھۇرى، ئۇنى سۇمۇرسەڭ، بۇ جاھاندىن غەم يېمىسەڭمۇ بولىدۇ.

94

1. سېنىڭ كويۇڭدا مەيخانىنىڭ بۇلۇڭى خانىقاھىم، مەيپۇرۇشنىڭ دۇئاسى سەھەردە ئوقۇيدىغان دۇئايىم بولۇپ قالدى.
2. بېشىمغا كېسەكنى ياستۇق، تىكەننى كۆرپە قىلدىم، ئىتلىرىڭنىڭ ياتىدىغان يېرى ماڭا ھەر كېچە قونالغۇ بولدى.
3. بۇ دۇنيادا ماڭا شاھلىقتىن پەقىر بولغىنىم ئەلا، شاھىم

يول كۆرسەتسە، بۇ نىيەتتە بىلمىنى مەھكەم باغلىدىم.
4. دۇنيا يۈزىدە ھەركىم ئۆز يارى بىلەن خۇش بولىدۇ، مېنىڭ ئۇنىڭ ئۆزىدىن باشقا پاناھىم يوق.
5. يۈزمىڭ نالە قىلسام، ئۇ ئاي نېمىشقا ئاڭلىمايدۇ؟ ھەر كېچىسى چەككەن ئاھىم توققۇز قەۋەت ئاسمانغا يۈزلەپ قېتىم يەتتى.
6. سەنسىز، مېنىڭ ئىشىم ھەر كېچىسى يىغان چېكىش بولدى، بۇنىڭغا زۇھەل بىلەن ھوكەر يۇلتۇزى ئىككىسى گۇۋاھ بولىدۇ.
7. زۇھۇرى، بىچارە يوقسۇل، زەخمىلەرگە باغلانغان ھالەتتە بولغىنى، ئېھتىمال ئاللا بۇ ھالىگىنى كۆرسە رەھىم قىلىدۇ.

95

1. كۆزلىرى سېھىرگەر بۇ دىلبىرىم كۆڭۈلنى بىر قاراپلا ئالىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزى غۇنچە، چىشلىرى مەرۋايىت، قەددى كۆڭۈل ئوۋلىغۇچى.
2. ئۈستىدە ساداق، بېلىدە ئىككى نەيزىسى بار، بۇ قوشۇما قاش دىلبىرىم غەمزە ئوقلىرىنى قاتار بەتلىۋالغان.
3. جان ئالىدىغانلىقىنى بىلىپ، يارىمنى كىشلەر خۇيى ئەسكى دەيدۇ، مەن جېنىمنى چاچقۇ قىلىپ، ئۇنى جەننەتنىكى خۇش مىجەزلىك دىلبەرلەردىن دەيمەن.
4. ھەر كېچە يوللاردا كېزىپ يۈرۈپ، يۈز قارىلىق قىلدىم، ئاھ، چاچلىرى تۈندەك قارا بۇ دىلبىرىم يېنىمغا كەلمىدى.
5. نېمىشقا كېچىلىرى ئىتتەك ھوۋلاپ پەرياد ئۇرمايدىكەنمەن؟ بۇ ئاي يۈزلۈك دىلبىرىم سەيلى قىلىپ چىقىپ كەلسە، گۈلشەنگە قارىماي ئۆتىدۇ.
6. بىلىڭكى، قارا كۆزلۈكلەردىن ۋاپا كۈتمە، دېگەن گەپ بار، ئۇ ئاھۇ كۆزلۈك دىلبىرىم دوستلارنى رام قىلىۋالدى.
7. زۇھۇرى دەيدۇكى، سۆز دېڭىزىدا مەزھەرگە ئوخشاش

گۆھەر سۆزگۈچى، چىرايلىق سۆزلۈك بىر غەزەلخاننى تاپالمىدىم.

96

1. قانداق بولدى، كۆزلىرى جادۇ، لەۋلىرى سېھىرلىگۈچى كۆلبەمگە كېلىپ قالدى، ئۇ سۆزلەپ كۆڭلۈمنى ئېلىپ، مېنى ئالدىدى.
2. ئۇنى كۆرۈپ دىۋانىلا ئوخشاپ قالدىم، قاراشقىمۇ تاقىتىم يەتمىدى، كۆزۈمدىن غايىب بولۇۋىدى، بەكمۇ بىتاقەت بولدۇم.
3. ماڭا ئىسكەندەرنىڭ تاجى بىلەن ئەفرىدۇن㉞نىڭ تەختى مەنسۇپ بولسىمۇ ئۇنىڭ ئايىغىغا قونغان چاڭنى تۇتىيا قىلماق ماڭا ئەلادۇر.
4. جاپا بىلەن غەم ئەزەلدىن مېنىڭ قىسمىتىم بولۇپتۇ، تەغدىر مېنىڭ لىيىمنى يارنىڭ دەردى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ يۇغۇرغان ئوخشايدۇ.
5. لەۋلىرىڭنى ئەسلەپ، پىراقىڭ دەشتىدە ئىككى كۆزۈمدىن ئاققان ياش غەم تېغىنى لالىزارلىققا ئايلاندۇردى.
6. ئەگەر يارىم كۆزلىرىمدىن ماكان تۇتمىسا، ئىككى كۆزۈمدىن دائىم رۇد بىلەن جەيھۇن㉟ دەريالىرى ئېقىپ تۇرىدۇكى، بۇنىڭغا ھەيران قالغىلى بولمايدۇ.
7. ئەگەر سەندە ئۇنىڭ مەيدەك كەيپ قىلغۇچى كۆزلىرىنىڭ ئەكسى ئاشكارىلانسا، مەزھەرى، سەن ئۇنىڭغا مىرزا زۇھۇرىددىنغا ئوخشاش قانۇن تۈز.

97

1. ھىجراندا ھەرگىز ئاياقلاشمايدىغان ئاي ۋە يىللار بولىدىكەن، پەيدا بولماقنىڭمۇ بىر كۈنى يوقالمىقى بار ئىكەن.
2. ئاي-يىللار جۇدالىقتا ئۆتسەكمۇ، قانلىق ياش تۆكمە، يىللار

هىجراندا ئۆتسىمۇ، بىر كۈنى ۋىسالمۇ بولىدىكەن.

3. كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ بىلەن سۆھبەتتە بولىدىغان مەندەك ئادەم يوق دېسەم، ئۇ يار بىلەن ھەممەيلەننىڭ قىلىشىدىغان گەپ-سۆزلىرى بار ئىكەن ئەمەسمۇ!

4. ئاشىقلارنى ئۆزىنىڭ كوچىسىدا ھەيران ۋە سەرگەردان قىلىپ، كېچە-كۈندۈز يىغلىتىشتا ئۇنىڭ بىر خىيالى بار ئىكەن.

5. يارنىڭ چاچلىرىنىڭ جىڭگىلەكلىرىدىن مىسكىن كۆڭۈللەرنىڭ ھالى قالمىدى، كىشىنى ھۇشسىزلاندۇرىدىغان ۋە مەست قىلىدىغانغا ئۇنىڭ ئاشۇ خالى بار ئىكەن ئەمەسمۇ!

6. بۇ ئىككى جاھاننىڭ كۆيۈپ كەتمەسلىكىدە، باھار بىلەن كۈز، جۇدالىق ئوتى بىلەن ۋىسال شادلىقىدىن ئىبارەت بۇنداق مۆتىدىللىق بار ئىكەن ئەمەسمۇ!

7. ئاللادىن غەيرى نەرسىلەر ھەممىنىڭ كۆڭلىنى ئۇتۇپ، ئۇلارنى غېرىب قىلدى، چۈنكى ھەر بىرەيلەندە ئۇنىڭ جامالىنىڭ ئەكسى بار ئىكەن.

8. ئاللادىن غەيرى نەرسىلەرنى زۇھۇرى سەيلى قىلىپ ئايلىنىپ يۈرۈپ بىلدىكى، ئىنسان قايسى بىر ئىشتا قابىل بولسا، شۇ ئىشنى قىلىشقا تۇتۇنىدىكەن.

98

1. ئەي سېنىڭ قاشلىرىڭ بايرام كۈنى چىققان يېڭى ئاينىڭ يۈزىگە نەيزە ئاتتى، چىرايىڭنىڭ قۇياشى تولۇن ئاينىڭ شۆھرىتىنى سۇندۇردى.

2. ئەگەر سېنىڭ ۋەسلىڭنىڭ بېغىدىن تاڭ شاملى چىقىپ كەلسە، ئۇ ئىشق گۇرۇھى ئىچىدىن ھىجران دەرىخىنى يوق قىلىدۇ.

3. سەھەردە چىققان شامال باغنىڭ ئىچىدە سېنىڭ بوي-قەد-دىڭدىن خۇش خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سەرۋىنى ھەسرەتكە

سىلىپ، ئۇنىڭ قامىتىنى ھەر تەرەپكە ئېگىپ قويىدى.
4. مەي رەڭلىك چىرايىڭنىڭ شولىسى گۈلشەنگە چۈشۈپ، باغنىڭ ئىچىدە لالە ۋە نەسرىن گۈللىرىنىڭ خىجالەتتە قالغانلىقىنى ئايان قىلدى.
5. جىنىمنىڭ قۇشى سۆيۈملۈك ۋەتەن ھەققىدە شىرىن سۆز ئاڭلاپ، جۇش ئۇرۇپ، ھىجران بالاسىنىڭ غۇربىتىنى تېخىمۇ ئارتتۇرۇۋەتتى.
6. زۇھۇرىنىڭ يۈرەك-باغرى كاۋاپ بولسا، بۇنىڭ ئەجەبلەنگۈدەك يېرى يوق، ئىچىگە چۈشكەن ئىشتىياق ئوتى كۆيدۈرۈشنى كۈچەيتىۋەتتى.

99

1. ئەي ساقى، سەن جامىمنى مەينىڭ نۇرى بىلەن ساپ قىل، شۇنىڭ بىلەن كۆڭلۈمنى بارلىق رەقىبلەردىن خالى قىل.
2. مەست قىلىپ ھوشۇمنى يوقات، خۇماردىن خالاس قىل، ئۆزلۈك خۇمارىدىن ھەم كىبىر پەردىسىدىن قۇتۇلدۇر.
3. ھىجرانىنىڭ قايغۇسىدىن تولا يىغلاپ كۆزۈم كۆرمەس بولدى، كاشكى، كۆزۈم دىدارغا يېتىشىش بىلەن روشەنلەشسە ئىدى.
4. باھار ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن، يوپۇرماقلار كۆپلەپ سارغىيىشقا باشلىسا، ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، غەمخورلۇق قىلغۇچىدىن جۇدا بولغاندا كىشىنىڭ يۈزىمۇ غەم بىلەن سارغىيىپ كېتىدۇ ئەمەسمۇ!
5. ۋەسلىنىڭ قەدرىنى بىلمىگەنلەرگە ھىجران ئوتى بەدەل بولارمىش، ئەي زۇھۇرى، ئىلگىرى سۆيگەن يارىڭدىن نائۈمىد بولما.

100

1. ئۇ سەرۋى بويلۇق، گۈل يۈزلۈكتىن ماڭا بىر خۇش خەۋەر كەلمىدى، بىچارە بۇلبۇلدەك گۈل بىلەن گۈلزاردىن ئايرىلىپ قالدىم.
2. ئۇنىڭ شېكەر تۆككۈچى لەۋلىرىدىن بىر تامچىمۇ تېتىيالماي، جېنىمنىڭ قۇشى بۇ ھىجران بوستانىدا تەشنالىقتا قالدى.
3. سىرلىق ۋەسلىنى ئىزلەپ يۈرۈپ تاپقىنىم پىراقنىڭ ئوتى بولدى، بۇ تەتۈر پەلەكنىڭ ماڭا بەرگەن تەقدىرى شۇ ئوخشايدۇ.
4. ئەي ساقى، مېنى بىر جام بىلەنلا مەست قىلىپ قوي، مەندە نومۇسنىڭ مەغرۇرلۇقى قالمىسۇن.
5. چۆللەردە مەجنۇنغا ئوخشاش سەرگەردان بولۇپ يۈرسەم ئەيىب ئەمەس، لەيلىگە ئوخشايدىغان ياردىن كۆڭۈلنى نېمىشقا ئۈزىدىكەنمەن؟!
6. ئۇنىڭ چاچلىرىنىڭ ئادەمنى ھەيران قالدۇرغۇدەك گۈزەل يۈزىنى ئەسىرگە ئالغانلىقىغا ئەجەبلەنمىسىمۇ بولىدۇ، بۇتپەرەستلەرمۇ بۇتنىڭ ئىشقىدا زۇننارىدىن خالى بولالمايدۇ ئەمەسمۇ!
7. ئەي زۇھۇرى، گۈل يۈزلۈكنىڭ ئىشقىدا تەۋرەنمەس قەدەملىك بولىدىغان بولساڭ، قىلغان ئىشىڭدا چىكىنتەك چىڭ تۇر.

101

1. ئەي ياش گۈزەل، مېنى نېمىشقا تاشلاپ كەتتىڭ؟ سېنىڭسىز بىردەم ماڭا بىر يىلدەك بولۇپ تۇيۇلدى.
2. سەن كۆزۈمنىڭ نۇرى، جىسمىمدا جان ئىدىڭ، مەن

ساڭا جېنىمنىمۇ، جاھانىمنىمۇ پىدا قىلدىم.

3. سېنى دەپ مەن ئۆي ۋە مال-مۈلكۈمدىن كەچتىم،
باشقىلار مېنىڭدەك مۇنداق ئۆي-ماكانسىز بولۇپ قالمىغاي.

4. ھىجرانىڭ ئىلكىدە بەكمۇ جاپا چەكتىم، ئۇنىڭدىن ئازراقىنى
دېسەممۇ بىر داستان بولىدۇ.

5. سەن گەرچە كۆزۈمدىن يوشۇرۇن بولساڭمۇ، ئەمما يامان
كۆڭلۈمنىڭ ئىچىدە ئورۇن تۇتتۇڭ.

6. قانچە قىلسامۇ ۋىسالىڭ نېسىپ بولمىسا، مېنى ئۆزۈڭنى
مەڭگۈ ئەسلەيدىغان قىلىپ قوي!

7. ۋەسلىڭنىڭ ھۇما قۇشىنى ئىزدەپ تاكى ئورۇقلاپ ئەتلىرىم
تۈگەپ ئۇستىخانلىرىملا قالغانغا قەدەر يۈرەي.

8. ئەگەر جاھان خەلقى مەنئى ئېتىپ بېشىمنى يارسىمۇ،
بۇ كوچىدىن يانمايمەن.

9. زۇھۇرى، ئىككى دۇنيانىڭ غېمىنى يېمە، بەختىيارلىق ۋە
ئۇلۇغ مەرتىۋە ساڭا قېرىنداش بولغىلى كەلدى.

102

1. سېنى بىر كۆرمەكلىك ماڭا جان ۋە جاھانىمدىن ئارتۇق،
بىچارە جېنىمدىن تويدۇم، لىۋىڭ ئارقىلىق جان تاپاي
دەيمەن.

2. يارسىز ھەيران ۋە سەرگەردان بولۇپ، بۇ ۋەيرانە
ئىچىدە قالدىم، مېھرىبانىمنى بىردەمگە بولسىمۇ كۆرمەي
تۇرۇپ، ئۇنىڭدىن ئۈمىدىمنى قانداق ئۈزىمەن؟

3. ئەي ساقى، مەي كەلتۈرگىن، بىردەم مەست بولۇپ،
ئۆزۈمنى، ياخشى ۋە يامانلىقىمنى ئۇنتۇسام، بۇ ماڭا خۇش
كېلىدۇ.

4. ئوقلىرىڭنىڭ زەخمى بۇ يامان جىسمىمنى تۆگۈلۈكتەك قىلىپ قويدى، جامالىڭنىڭ ئاپتىپى بۇ زەئىپ جىسمىمغا نېمىشقا چۈشمەيدۇ؟

5. بۇ يولغا كىرىپ، مەقسىدىمگە ئېرىشەلمەي، كۆڭلۈم پەرىشان بولدى، ئۇ دىل ئالغۇچىنىڭ خەۋىرىنى ئالالىسام، كۆڭلۈم خاتىرجەم بولاتتى.

6. ئۇ گۈلۈستانىمدىن كەلگەن شامال دىمىقىمغا بىردەم ئۇرسا، ئاشىقلار تەرزىدە بۇلبۇلغا ئوخشاش ناۋا قىلسام، ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس.

①..

① دىۋاننىڭ ئاخىرى يوقالغان.

ئىزاھلار

① ئىسكەندەر — مىلادىدىن بۇرۇن ئۆتكەن مەشھۇر ئىستىلاچى ئالىكساندىر ماكېدونىسكى (ئىسكەندەر زۇلقەرنەين) .

② ئۆزلۈك — شەخسىيەت، شەخسىي مەۋجۇدلۇق .

③ ۋەھدەت — بىرلىك، يەككە - يېگانىلىك، تەنھالىق .

④ مەنسۇر — مەنسۇر ھەللاجى (مىلادى 858—922- يىللار) . مەشھۇر مۇتەسەۋۋۇپ ئالىم. ئۇنىڭ تەشەببۇسى ئۆز دەۋرىدە ناھايىتى چوڭ بەس- مۇنازىرە قوزغىغان. مەنسۇر ھەللاجى ئەينى دەۋردىكى ھۆكۈمرانلار تەرىپىدىن دارغا ئېسىلغان .

⑤ جەلالىددىن رۇمى — بۈيۈك شائىر ۋە تەسەۋۋۇپچى مۇتەپەككۇر (مىلادى 1207—1273 - يىللار)

⑥ دەجلە — ئىراقنىڭ باغداد شەھىرىدىن ئېقىپ ئۆتىدىغان دەريا .

⑦ مەسىھ — ئەيسا ئەلەيھىسسالامنىڭ لەقىمى، قەدىمكى رىۋايەتلەردە ئۇنىڭ تىنىقى ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرەتتى دەپ زىكىر قىلىنىدۇ .

⑧ يەلدا — قىشنىڭ ئەڭ قاراڭغۇ ۋە ئەڭ ئۇزۇن كېچىسى .

⑨ ھا، مىم — « قۇرئان كەرىم» 41- سۈرە فۇسسىلە 1 - ئايەت، 42- سۈرە شۇرا 1 - ئايەت، 43- سۈرە زۇخرۇف 1 - ئايەت، 44- سۈرە دۇخان 1 - ئايەت، 45- سۈرە جاسىيە 1 - ئايەت، 46- سۈرە ئەھقاف 1 - ئايەت .

⑩ شاملىقلار — سۈرىيەلىكلەر، غەربىي ئاسىيانىڭ سۈرىيە، پەلەستىن ۋە لىۋان قاتارلىق جايلىرىدا ياشىغۇچىلار .

⑪ دارا — 1) ئىگە، ساھىب؛ 2) پادىشاھ، خاقان؛

3) ملادىدىن بۇرۇنقى ئىران پادىشاھلىرىدىن بىرىنىڭ لەقىمى.
⑫ كەنئانلىق يۈسۈپ — «قۇرئان» دا تىلغا ئېلىنىدىغان پەيغەمبەرلەردىن بىرى، ياقۇپ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى يۈسۈپ ئەلەيھىسسالام.
⑬ ئىبراھىم خەلىلۇللاھ — قۇرئاندا زىكىر قىلىنغان پەيغەمبەرلەردىن بىرى، قەدىمكى بابىل زېمىنىدا تۇغۇلغان. رىۋايەت قىلىنىشىچە، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوت ئىچىدىن سالامەت چىققان.
⑭ ۋامىق — «ۋامىق-ئۇزرا» داستانىدىكى ئاشىق يىگىتنىڭ نامى.
⑮ ئۇزرا — «ۋامىق-ئۇزرا» داستانىدىكى قىزنىڭ نامى.
⑯ زۇننار — مۇسۇلمان دۆلەتلىرىدە ياشىغۇچى خىرىستىيانلار بېلىگە باغلاپ يۈرىدىغان رەڭلىك چۇلۋۇر.
⑰ فەنا — 1) يوق بولۇش، تۈگەش، ئۆلۈم؛ 2) باقاسىزلىق؛ 3) ئۆزلۈكىنى يوقىتىپ، پۈتكۈل بارلىقىدىن كېچىپ، ئىلاھىيەتكە سىڭىش.
⑱ قارۇن — ناھايىتى نۇرغۇن بايلىققا ئىگە بولغان قەدىمكى بىر شەخسنىڭ نامى.
⑲ جالا — مۇڭغۇل ۋە مانجۇلار كىيىدىغان ئۈستىدە پۆپۈكى بار باش كىيىم.
⑳ كەيكاۋۇس — ملادىدىن بۇرۇنقى ئىران كەيانىلار سۇلالىسىنىڭ پادىشاھى.
㉑ ھاتەم — ئەرەبلەرنىڭ تەي قەبىلىسىدىن بولغان مەشھۇر سېخىي كىشى.
㉒ قاف تېغى — بىر ئەپسانىۋي تاغنىڭ نامى. رىۋايەتلەرگە كۆرە بۇ تاغ قاپقاراڭغۇ بولۇپ، پۈتكۈل جاھاننى ئوراپ تۇرارمىش.
㉓ زۇننۇن مىسرى — ئوتتۇرا ئەسىردە ئۆتكەن مىسىرلىق

تەسەۋۋۇپ ئالىمى.

㉔ نۇھنىڭ كېمىسى — ئاللەمنى توپان بالاسى باسقاندا نۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ پۈتكۈل جانلىقلارنىڭ ئۆلگىلىرىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن ياسىغان كېمىسى.

㉕ مەزھەرى — زۇھۇرى بىلەن زاماندىش ۋە يېقىن دوست بولۇپ ئۆتكەن مەزھەرىدىن نامىلىق ئۇيغۇر شائىرى.

㉖ نەۋائى — ئۇلۇغ مۇتەپەككۇر شائىر ئەلىشىر نەۋائى (1441—1501-يىللار).

㉗ جامى — ئۇلۇغ پارس-تاجىك شائىرى ئابدۇراخمان جامى (1414—1492-يىللار).

㉘ ئەفلاتۇن — مىلادىدىن بۇرۇنقى مەشھۇر يۇنان پەيلاسوپى پىلاتون.

㉙ مىئراج — 1) شوتا؛ 2) يۇقىرىغا (كۆككە) كۆتۈرۈلۈش؛ 3) مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ قۇددۇسقا بېرىپ، ئۇ يەردىن كۆككە كۆتۈرۈلۈشى.

㉚ ۋەللەيلى ئىزا يەغشا — «قۇرئان كەرىم» 92-سۈرە لەيل 1-ئايەت.

㉛ جەمشىدنىڭ جامى — قەدىمكى ئىران پادىشاھى جەمشىدنىڭ ھەكىملەرگە بۇيرۇتۇپ ياساتقان تىلسىملىق جامى، خاسىيەتلىك جام.

㉜ ھۇما (ي) — بىر ئەپسانىۋى قۇشنىڭ نامى. رىۋايەت قىلىنىشچە بۇ قۇشنىڭ سايىسى ھەرقانداق كىشىنىڭ بېشىغا چۈشسە ئۇ كىشىنىڭ تىلەكلىرى ئىشقا ئېشىپ بەختىيار بولارمىش.

㉝ سەمەندەر — قەدىمكى رىۋايەتلەرگە كۆرە، ئوت ئىچىدە پەيدا بولۇپ، ئوت ئىچىدە ياشايدىغان چاشقانسىمان جانۋار.

㉞ ئەفرىدۇن — قەدىمكى ئىران پادىشاھلىرىدىن بىرى.

㉟ رۇد بىلەن جەيھۇن — ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ئامۇ ۋە سىر دەريالىرى.

فاکسمیل

بو سر دورکیم غالیب سن هر کیشی باشیغه بیر سودا   بو سودالار بیله کونکلی بازاریدا یوز غوغا

کیبریت برعینی ایکی لام ار آکینه بولوب جانبخش   توشوب خالی قو باشینینگ درزه بولور مینینگ عدو پیدا

قوبوب بر چشته نی بار امانتنگا ایلاب آنینی   ظلوما و جهولا دیب ... عشقی ارا شیدا

ظلمت دین
عجب جهلی که بار دور قیرقا اینینگ زیر عوز   بارین فتح ایلامای بولماس لدنی علمیده دانا

آنداغ
امانت همزه سینی جانیم ایچره اسیرادیم   داغی منت سینگا بولغای تا نه علوقی جمله اشیا

قالیب دور شام هجر اننینگ ایچره ز ناله عجز کیم   کورای دیب یوزینگ آیینه توتمیش سکندر بیدا

اگر سلطان اوزینی پنهان ایتور کا کینه بیر زنده   گدا نینگ دیلی ایچره شانی بیلگا بیو کیم آیا

جهان ایچره هاینه هار جیبالار که یار ایچره دور   عوام الناس آرا دل یار پنهان عمره بیدا

ظهوری ذاتینگا آنداغ که بولغای مستغل هر دم

یوق ایلاب اوزلوکیدین قالماغای اوصاف هم اسما

شعاع آفتابینگدین نصیبیت ذره جانا   تا تور وحدت می دین قطره یار زاق وار فنا

فراق اندوهیدین کالماس تیلیم تقریر ایلارگا   نهان دور ضمیریم غم ایر ورسن وقف دانا

قرار و شعورنگ خیالی بر تعالدیم منی قرا تونلا   تا نی لماده یولدم نی بولدن ذکریم ربی هدینا

تا فنای منصور نینکلیغ کافر عشقینک آرا نصرت　　اوزی دارا وزره فریاد انا الحق کاه انصرنا

هر بیت آنجه جلاسینی اول جلال الدین رومیغه　　تا فیب عز و شرف عاشقلار ایچرا بولدی مولانا

نیدرمنه تا فنای هر سوز نینک وصفینکنی ایلارکا　　لبینک لعل قدینک زیبا کوزونک شوخ اوزونک رعنا

آلهی بو ظهوری نوبکلیکا سالغیل ظهوریکنی

جدا قیل او زنوکیدین جانیغه جنت اولغا استثنا

حمدینکغه یوقتو حدینکا ذکریم دولا احصی ثنا　　وصفینکنی تای تیل برله نی یوق منده لایق تیل سنکا

عاصی جانی بنده من عفو کرم دریاسی سنیا　　مجرم دنی قیلونک اورادید ور هر نفس ظلمنا ربنا

خیر البشر میر انشدیدین وارث نه مهر مرسلا هم　　گنجینه اسرار ایدی آدم آتا بیرلسانا

اول اوتنی عشقینکدین هورت تبیل سری تحفینی توبوتیب　　محنت سویدین یوغورتب خاکی وزره توتتوزیک نزوا

اوت هوا و سو بیله تفرقه غه هردونینک رواج　　گنجینکغه مخزن ایلابان حما صنعونکدین بنا

کلماج نسیم صبحدم تیز اولدی عشقینک نیراغی اوتی　　کوبیام کوکلومنی ساوروب تیلیغیل بوکوی ایچرا فنا

هر کیم که هجرینکدین هر یدین بولسه ایدا تی تلخ کام　　تریاک وصلینکدین بیلماسه قیلمان اینکا ناخوش دوا

هجر الم طلخنه یاد ایتیب جانیم قوشنی قریاد　　زندان غم ایچرا کوروب بنده الم جاندا عنا

هر نجه سوز و صفایندین اول یتور همزبان ایرور
عاجز ظهوری جانینی کور عشق ایلا اتیکمیش هوا

ای کلیب سن گوهری یکتا بنی آدم آرا
هر دو گیتی قیتور صدف اچره سنینک دیک بر آرا

عشق بحری موجیدین بولیش متلاطم قطره لار
قطره یوقتور سنینک دیک دجله و قلزم آرا

آفرینش گلشنی نینک بلبل خوشخوانی سن
بوستان علمک عالم یکین تعلیم آرا

بی روی لیغی دین فلکده سکن اتی اول مسیح
بولدی معراجی انینک بو بیلکون تعلیم آرا

اول تمنادین ایشیکینک گا سوز آیدیب
جرخ او جیدین توشار غم نشانی عالم آرا

نی قرا بولیش عجب کیر بیلسا مم اول الله اتو
فرقتینکدین دو زفر اقبلیمشی یکینی ماتم آرا

آستانینک اهل دور محبت لیغ نشانی کورکوزوب
کلدی جاهیم دوره آنداغ یوق نشان عالم آرا

ششه کلیب سن حجله شه لارغه بنغمغه همچم
جان ایردر سنین اوز کلا رتین خط کبی جانم آرا

صدق اهلی شفقتینکدین بولدی یار باصفا
جهل اهلیده وجودینکدین همیشه غم آرا

صاف ایمانی کونکلوم بوزونک عکسینی بیالقا
ایلا کیم آنداغ قویاش عکسی توشار زمزم آرا

ایت لارینکدین التماس ایلا ظهوری
قالغای دل اوز خیالی اچره زمرهٔ محرم آرا

جان کلشنیدا زلفلارینک عنبرسارا   کونکلوم یوزیده بولدی یوزونک عکسی لالارا

رخسارینک زلفونک منی آشفته ایتیب دور   بلبل کبی هر شام سحر لیل نهارا

کیسو یوزونکا کونکلوم آرام توتیچه مقامی   کویا که قیلیب ریری بیله پیوندی مدارا

تا بولغلی شام اهلی غه بو صبح وصالینک   غم شامیدا دو زلف سمرقندی بخارا

بو دارا اگر جلوه قیلور بو جمالی حسنونک   نه ایشکا ایتور رزم سکندر بیله دارا

مجنون کبی دیوانه ایتیب دور منی تاکی   تا بولغالی لیلی صفتیم بو چمن آرا

نازک بدنینک پیرهن بغیر تاننی کورسه   کورکا نموکشی شیشه صهبا آرخارا

اول پرده که جانیم قوشی پرواز ایتیبیم   اوچماقدا ملک اوچر قاقو حمله نقارا

شیرین لبی کبی حیکسه نکا قدسکا لایه   سوز سریدا فرهاد ایله خسرو غمه یارا

کریت تیغ ملاقیغه بو عشق مینقالی   رقاص یا ریب چرخ اورو چرخ اوزره

وامق دیب آنکو کوره سه عذارینکنی ظهوری

چیمونک کلی که خنده قیلور باغ ارا عذرا

نقشبندی ستی جمالینک پرتوی جانیم آرا   تغییر قه توشتی قرار زولفونک دین ایام

مجلس ایچره نقل گلدین باغ ارا اولتورغ   نقل گل بیلدیم گوزوم دین آقتی یاشیم قانیم آرا

تاغ و دریا عاجز اولغای یوک منکا بولمیشتی   مونچه مو آفت بولور بو جسم عریانیم آرا

هجر نینک ایلا جمع ضدلار نی وصالینگ تنکوسی   سو بیله اوت جمع بولدی آه افغانیم آرا

اول که قاشینک یا دیدین بور ار جسمیم یا دیدین   غم سپاهی دین قلیچ لار بولدی قلقانیم آرا

تابی یوقتور بو بوزوم نینک ای یوزی نیکه   تاب زلفونک چیرماشیب دور عشق پیچانیم آرا

نچه خیمه تیکان سیپهر عاشق غم لندین شاه لیق   کورماکاننی کور ساتیب میو عاشق اولغانیم آرا

هیناک جانیم بولسه بولسون جانیم تنکا جانفه   کیرسه جانانیم لطافت دین بو ایوانیم آرا

ناله فریاد ایتیب بلبل کبی دیده نظهور

کورمایشمن سن کبی بر گل نی بستانیم آرا

جان گلشن نیده قدینک عرعر موایکین آیا   قدینک تازه رخساری نینک ایچره موایکین آیا

حسنونک را اول لعلینک یاقوت موایکین   بر شعله ار گویا اخگر موایکین آیا

کونکلونک را لعلینک نینک پرتوسی مو ایکین   عشقینک دیدینی قونغان مجمر موایکین آیا

سوداییسی زلفونک بوی همه عالم نی   یا مشک ختن یا هم عنبر موایکین آیا

دل ایکی تولاتینیکدا دردانه مو ایکین آیا بلخو هر جانبیده آتی خدنک خستر مو ایکین آیا

یا کونکلوم اراتو شمانی کوزیر لسه مژه نینک عکسی یا نیزه مو سانجار یا خنجر مو ایکین آیا

نی غمزه لاریلا یارپیش هر دمده کیو زونک ملاحت سانجو رغه منکا توشلا نشتر مو ایکین آیا

عشاقنی مقامیده اردا اولغوسی دور مطلوب هجریدا آقیزغان یاشی دُرلار مو ایکین آیا

ایل دیده وظهوری نی لاف اور دی محبت دین

بو لاف سینکا جانا باور مو ایکین آیا

جابکیم آطلا نور دا کوب باسقونی بیب غبار آنکا اشک توکوب بولکو کوزدم بولیدا انتظار آنکا

زار بولوب چمن ده من منتظر اول جمالی غه گل یوزی سارتن کوز تیکیب کزیکیم دلدی چار آنکا

ناز و کرشمه سینی کونکلوم زلفیده ایم شکنج لار حلقهٔ روح غه سالیب یلادی بیزنی زار آنکا

هجریده سینه وروب کونکل یلادی مویه وصل سینغانیدین اولاغ ایتیب التی ادزین سوار آنکا

قیلسه شکفته سابینی بولغاسی مشق دماغلار جذب اول شامدین سنبلی دور بهار آنکا

کر سه بو باغ لارا جست ایتیب سمندینی بولسه چو اتقی ایرلاری ایکی کوزوم نثار آنکا

کیجه ظهوری باشیدین یاری اوچونه عیب کم جان جهانی فدا قیلیب بوزرا اقتنی آنکا

ایلاسام منی کوزلاریم نی اول قشادینی قوروقده توشماوینکیزنی بو قوقدوقغه یوسف کنعان

بو ظهوری عید رخساریننگ اوچون ساقیننگا

نذر جان ایتکای اولارغه هم سیننگا قربان بولوب

ساقیا ایله منی تارمی اوچون باده پرست ایت منکا غیلیشی هم پای جنون پست

واعظا ایلامه تکلیف منگه دین ساریغه کیم که بو کون توبه دن تاتغان کوزیم بولمیش مست

منی کورمک بیله توتمه برون ای وایریغ ایلادی مست منی توبتی برون جام الست

زخم کوب کلدی یاریم قاشیدینی پیوسته زخم ننگنک دریغه درمان دیدی می ایچ بیوست

منی میخانه ارا ساقی مطرب قیلمیش ایتیبان باده پرست ساغر بیله پابست

کلیب اول شوخ پری دلبر یاک عیان شیخ لار زمینی برهمن ایتیبان بردیک

کرماکیل شیخ ریای بولیغه ایچ ظهور

ایتکوسی پیر مغان سنی بر جام ایله مست

جان ارا سرو نهالیم ده دیدی زیبا اوت سالیب کوزلاریم کا کیردی ول خلیل

کلشنی حسنیکا کیرسام کلی لاله ریدینی بوی مست ایلاتی حتی مندی نی اول کوز ... ایکیت

هجر بیداد ایتی کیم هر لحظه زار اولسام آنگا　　غنچه دیک کوزدین نقابینی آلمادی عذر یکیت

کیم منی دیوانه قیلا آی پری‌وش جلوه‌لار　　هر زمان کونگلوم آلور اول کوزده ناپیدا یکیت

نه فسون‌دم ایدی کیم هور دیک بو جسمیم ارا　　نه عجب بیهوش لارنی اول ملک سیما یکیت

ایچ کرونک کر اوقتار هر کونده اول افسون نیدین　　کوزلاری جلاد و نقش و لعلی جان‌افزا یکیت

من او زمان استغراق ایتیب یاتسام بو لیدا گر بولوب　　سرکشتا اینی سکرتیب اوتلغا یوزه پیما یکیت

تون کون هجر بیداد ارا زار اولسام کوزوم دین قان توکوب　　باقمایدور منینگ حالیم غه بی‌پروا یکیت

آه افغان ایلاسام نی تنگ هر صبحدم پیدا بولوب　　ای ظهوری نیکا رحم ایتماس منگا میرزا یکیت

منی بیچاره مجنونی بی‌خانمان ایت　　اوزونگ عشقینگ ارا رسوای زمان ایت

جگر قانیدین ایلا جویبار ی　　اوقونگ جانیم ارا سرو روان ایت

نشانه ایلا دیکیم سینه‌م اوقونگغه　　انینگ پیوسته قاشینگ دین کمان ایت

تیلار جانیم قوشی ایلارنی پرواز　　انینگ پروازینی برلا مکان ایت

نثار ایلای سنگا جان جهانیم　　قبول ایلاب بو لارنی قصد جان ایت

منی مست ایلا تا کیم صبح محشر　　کوزونگ پرتوسیدین ایسرک نشان ایت

ظهوری بله بولماسا یاد ایتکیدا بردم

قیایا قتا نیدین ایلکیننی قان ایت

مظهر یدین تاشقه بوقتور ظاهر اولغان برصفات　　بولماغای اننیک صفاتی مظهری یوق بهج ذات

عشق بحری موج اوروب ابر تقاطر ایلادی　　اول سبب دین کوزگه پنهان مظهر اولدی کائنات

بیر قالیب غفلت ده وه لیکن شهادت کلتوروب　　هشیار ایلیدا فریاد و خروشی و در ممکنات

خط جان بخشی یا زیبتیه هروه نکسته　　بل سماوین تا سمک کا انس جان تا فتح حیات

حسنی نی یا شوری کویا بیر نی سر دوران ایتیب　　عکسی نی سالدی کونکلکا اتتی مرآة الصفات

بو قرا کونکلوم ده کویا اوقلاری کیم کوبیا　　خط یازور رخنه قرتیدین و ور قلم مرله دوات

کوزنی سیر ایلاب قریا زیبا مژنیک بیارنیغ خط　　یتکورور بولغا صبا اهیم بیلین قیلسام قنات

هر زمان جانیم نثار ایتسام دل ایلا ییلار　　کاشکی جانیمنی ایلار هجر یدین بر نجات

یار نینک ور دی ظهوری نینک مذاقیغه بر در

لذتی کیم هرجا کا ای شهد شکر هر له نبات

آلمه ای عشق شهرینی آمان ایت　　احمه عاشق الادیکانی نکته دان ایت

ایتیب کونکلومنی خالی ما سوادین | هر بیب جاروب انکا آندا امکان ایت
منی ایلاب گدا کوینکرا هردم | حبیبینک نینک حدیثی دین نشان ایت
ایتیب عصیان تولا یوز پاره قیلدیم | سوادالوجه هر یدین عیان ایت
حبیبینک حرمتیدین عفو ایلاب | منکا رحمت صفاتینکدین بیان ایت

قیوکیم بو بسه رحمت کا سزاوار
ظهوری نی انکا سن هم عیان ایت

ای کونکل یار اوزره لار امید ابولدی پای بست | قان یاشینک توک سیز ایکو کا صوفی حجاف بردی بست
وصل زمیده سر فودین چیکتی مطرب آه کیم | لعلیغه اول یتی بولدوم هجر تغراغیدا بست
تچه کوز توتسام کوزی نینک تغراغنی تکحل انکا لی | خاک پای اتما دین کوز منظری یخره شکست

تاقیماغی هر کمرجو باندا ایستا سبر عاقلی | من کبی شیفته اول یار دک بی باک مست
هشت لیکیدین اونکه یوقتور چاره ایلدی ساقیا | مژده دیر اهلی غمه بیتیکو کیل اولدم کا زبردست
غرق اولا می بحر الحجره قالماغامندین نشان | کونک بینکلیغ زاهد تاکی بولای بیل وتا مست
ای ظهوری مظهری کبریالیغ اتسه نکا | صنعتینک بر له برورسن خیالی عابد شکست

نی قرا مونکلادور بو تیغ قیلیچ جور ظلم آرا دوست   ای کونکل خصم دوست بولغیل تو نا غفیل زینهار دوست

کونکلاری خلق ایچره بار کیچه بار دلسا تاتانک   ووکه دایم تیکور دورمن زار رغبه آرزو دوست

ایستاسام کال وصل یا عیدین منی هجر ایته خار   خار قیلما قیچه بو باعث کال ایمیش دو بهار دوست

هر کیچه یالمدین اول اغیار ایلا رغبه او تیغ یوق   ورنه اول لده م داغ کیم بو ایمدی سپار دوست

کولسه دشمن عیب ایمس بزم ایچره بو ایسام یانغ شوب   نیم بسمل فدنش کیبی چرخ ایلا ایسام بیسیار دوست

مظهری قیل دوست ایرور نور ابوتنو رحیم قو یا کیم   بولسا عالم دشمنی هر کیم که سن دیک یار دوست

ای مظهوری چرخ نیک ایچره بغیه محرم او لما غیل

هیچ کیم که بولمیش اول دوشمنی عندار دوست

جانیم دا سرو دیک تینه قامت اول قامت   کونکل لار ایچره سالور کیم قیامت اول قامت

جانینکنی سن تولا بیلمه بتیا ایت بیت مغرور   که ظالم ایتور دین اولمیشی بی ندامت اول قامت

جهانغه سالدی عجب فتنه اول کوزی فتان   بو فتنه دیش اوزری بولدی سلامت اول قامت

کورور کا چیدینی بو تیغ خیال نیک چیه   نه کوز بیتور نه کونکل یی نهایت اول قامت

ظهوری قامتی بیله ایستانک چو کنش بول   جفا دا تا قتان ایمیشی استقامت اول قامت

جلوه قیلغاچ بیله اول قاتل بی باک یکیت آلدی جان برله کونگل ملکینی چالاک یکیت

جان نثار ایدین کونگل ایلابوکونگلکو ردیم بی عجب ظالم قاتل بی باهوسناک یکیت

عقل پری غمخانه بردی خرابات اهلی بر مزار بولغای اول صاحب دید پاک یکیت

پاک دامن لار انینگ وصلینی سن قیلدی هوس پاک دامنی دین توتتی اوزین پاک یکیت

بیتا چاک اوزنی بی باک سیلدی زنار چاک ایلار کا کونگل نی بیتا سینی چاک یکیت

شکرلار قیل داغ کیم دردالم پیشه نکا اول کونگل غم لار ایچره طرفه طربناک یکیت

ای ظهوری پیکیتیم شرحینی ایتیب توکاماس

تا قیامت دور انینگ زلفی غمناک یکیت

اول کوزی جلادی آستاج طرفه ساداغ قیلیچ تیر باران غمیدا قالمادی جاندین حدیث

جان دریغ اولماس اگر جلا نانی آنگا محتاج ترکنی ایلار مو عقیت بولسه [illegible] دین حدیث

سوزنانی من تا تریک قال مقال عشقیدین وه که اول ننکی کدا [illegible] کبی نا دین حدیث

تا بیلا ریزی را عاقیل عجب بیگانه دور عاقل بیگانه دین سوزمه تا اوندین حدیث

ای ظهوری جسم جانینگ سرا غیل جانان اوچون کیردی جانینگ [illegible] بولدی جانا [illegible] حدیث

منینگ مست اولماغیمغه اول کوزی میگون ایردر عبث
کر قیلار اولماغیمغه لیلاری افسون ایردر عبث

ایماستور عیب گر چه باشیمه یا نجد و بیشه تاش اتقای
انینگدک طفل لار تاش اتقالی مجنون ایردر عبث

منینگ قالیم دور آنداغ آخری غم کلبه تانگ تکیم
دیبان حب الوطن کلما آلکا بو محزون ایردر عبث

جهاندا رغبتیم یوق دور الحور کامی مخروج
شراب شوخ الحور کا ساقی موزون ایردر عبث

نه ایش کیم بزم آرا مطرب نی جمع ایلا بتور ادل باریم
یمان کونکلوم آلور غه جو نکه بخششی دنیا ایردر عبث

قیتانک کر مینینک ثمن افسانه قیلسام باحر زبدار
پری نینک بدیغه خلق الحره تام افسون ایردر عبث

ظهوری ده رقیبینک شرحینی ایتیب توکوناس کیم
منی هجران آرا قویماقیغه بو ملعون ایردر عبث

جان قولاقیغه یتیشتی لعلیدین شیرین حدیث
آنکلاغان ایرماس قولاق لار یو یسون تحسینی حدیث

ساقیا توتغیل منی عشرت نی مطرب ساز قیل
بزم میزده بولماغای بر لحظهٔ غمگین حدیث

حافظا بزم غزل خوان داغی بولغای کمال
قالماغای بزمده چلایق عو ایقیدین حدیث

ذاهدا ذهم اورماغیل منی کفر دینی تاپتیم رواج
کفر اهلیغه خوش ایرماس ایلا سا مومن حدیث

کیم قویوب باد بهار ریدین بزده تغزل رنتی
قوزغاغای نه بک اغطاسنی ایلا دین رنگین حدیث

کفر دین دین سوزلادیم من کفر دینی بهرا ایدیم		خیل کفار آیلیدا وه ایلادیم خود دینی حدیث

ای ظهوری نجه سوزنا فسانک ایبر مظهر ساری

هر زمان ایلار بو نظمینکنی عجب تجسینی حدیث

شوق اوتی کونکلومده آنداق ایلار اخکر بله بحث		لاله کون هم تابیدین رخساری او زرگر بله بحث

جان برور نقطی آلور جان کوزلارینی جلا و ترتیب		ایلاکیم جلاد لعل روح پرور بله بحث

عشق یاسی دین یورکلما تکلکان اوق نینکیتی		هجر نینک ییلدا تونیده ایلار اختر بله بحث

قان توکولدی یاشیمه معشوق هجر ایندا کیم		ایلار اینینک دفعیه مژکانی نشتر بله بحث

پرتوی تو شمسه جمالینک کونکلیدین کوزکوسیکا		ریختالیق ایلار وقتی بدر انوار بله بحث

هجر شامی ایلادین ییلدا تونی بر له جدال		ایلامیش فرقت کونی ناهم زدور محشر بله بحث

باغ ارا هر سرو دینی اول قد نمودار ایلاسه		ایلار اول فردوس ایچیده قد عرعر بله بحث

بلبل طوطی بلاشور لعل شکر خاییسی		ایلاکاندک صنعتی هر دمده مظهر بله بحث

ای ظهوری قالدی جانینک فاش ایله گرفیک ارا

قتلینکا هردم قیلور دیو یوسف خنجر بله بحث

نیلای ... جهان ایلیغ هر یانکین ... — کیمکیم یار اولوب سنینگا اول یار نیچوک یار

... اوختنا ... تقی آنی ... — ایچسه ... کوز تلبه ... اوچ کوزی بیمار

... باسا ... حقیقت ... — نه ... تقوی ... ایچ ... خیالی ...

ای غنچه دهن آلما ... سنده ... بولماسا

ماه ایله بو ظهوری نینک ... دستار یار

منی هجران ... کیم ... — بو غم ... آرا سرگشته قیلغان اول ... ایشیمدور

... یاغدی هجران ... — ... قان بو ... قانی ایچی ... ایشیمدور

... غم ... — ... غم ... رقیب ... ایشیمدور

... جانیم ... — اول آلما ... ایشیمدور

... اول ... — طفولیت ده تیلغا ... ایشیمدور

[illegible] — ... سحرا ... اول ... ایشیمدور

جهان ... عشق ... — بو دم اول ... ایشیمدور

... شمع ... — ... کیم ... ایشیمدور

خیال ایلکا کونکلده کورمیشام هجران اوتی

دیدی یاریم که کورکیل بو ظهور کونکل شیدا بولور

قطره سودین ایکی دریا عجب جاری بولور | بو ایکی دریا آرا دُر گهر باری بولور

هجر تیغیدین دیدیم هر دم سینکلیم قانیدین | یوز سارغ بولغنچه ایکی رخ ده گلنار بولور

زلف مشکینی ده محبت رشته سی عشق آهی | گردنیده توق ایله بیلیده زنار بولور

یا رجبلی ایستار دوا عاشق لار ایچار | ده که عشق اهلیگا هم درد دلدار بولور

دردسیزلار که ایچورسه آجچیغ اندین آیاغ | برکیسکه دردیم اینینک قانیدین خریدار بولور

دردلیک لار نینک دواسی یار نینک رخسار بولور | مات آلورغه دردسیزلار شاه رخساریغه بولور

اول قویاشیم کیم ظهوری یار دور اینینک جمالیغه

وصلیده یوز نور دور هجریده ضیانک یار رخ بولور

ای یوزیدین تو تسه کوز خورشید ایکی یاننی یار | آتشیدیب کوکسوم نی شام شعله سی اشتغالی یار

ایکی یاننی یار تیب برادق آیماق عجب شوراییمیا | یارا ایتیب آیلاق جادوق هر یرده جان اراسی

سیم که تو جعاد قیمه نیتسا یاد کیم ایلا افسون | جان قوشینی افسون ایلیا بیکلا ایکی ازدهها سی یار

زلفی دام خال دانه کل یوزی صیاد اوچون | گلشن جان ایچره قوشلار عادتی طرز غوغاسی یار
جان قوشی کیماس ایرمیش اول شوخ ستمکار ایلکیده | اوزغالی جانلارینه آهری یا بتمده پرواسی یار
جهان ینی کوزماک جمله عالم ارا ایستور ایماس | نیک پنهان اولماسون اول جان آرا ماواسی یار
یول ایتومیش کاروانلار ایچره انکنو آسیه سی | ای یوزی نینک خط خالی زلفیدین اخفاسی یار
عشق اطیفه مینها کونجه یوکلنسه قطع ایماک محال | نی او جونکیم یولی اوزره خار ایهام خاراسی یار

یاردین بو جمله عالمده ظهوری بولماسا
نیدین انکا بیلماکان شهبازی سوداسی یار

نیچه مدتکه مندین اول یاریم مسافر دور | نیچه غایب ایسه کوزدین ولی کونکلوم حاضر دور
نتانک مجنون صفت کیم بیدا اشتیاقی غباری قویا بولمیش بیلکیم | کم لیلیم عارضی خورشیدیغه مشتاق ناظر دور
تونیومیش کوز جهتسه صبح وصل انیدین یاریدین | طلوع ایماس قویاشیم مشرقیدین نیکا سابر دور
بو شام هجرانه همرازیم اولدی دود سینه غم | جدالیغ شدتینی شرح ایلاسام بو جمر قاصر دور
هلالیم نینک خیالیدین منور ایلا کیل یا رب | نیچوک کیم مهر ننکام صبا کونکلده حاضر دور
قرا قیشاق نیدا کو یدیه همه خلقه ساعتیل آیسا | تا غی منصور کیلیغ بو کونه سوزدا لکمیه قاصر دور

بیان ایلایتو کاملاحی برکمینه خادمی جوغتایا ابو المنصر شجاع الدین نبی شمر عهدیده ماهر

آلمهی شناسی یوسف کا عدالت تختی نی بر کیل انیناک دیک کیم شهی میر تیمور عالم داه نادر

نصیب ایتکیل وصال آیا مید ابر کا سیده عشرت

ظهوری دردهجر بیلیا بسی آزرده خاطر دور

منی حیرت کانسا الغاج قویدی فرقت باغیدا ار اوزی عیش و طرب باغ ایچره ایلا یار فرخ

می کاکول بیکلیغ زار ایتیب باغ تینکیزلار اوزی نازنیب کبی باغ ایچره مایر اسیر زو نبیر

لعلیدین شکر

نتاناک جابیم قوشنی فریاد قیلیب بو قفس ایچره تا تو میشی جابشنی جان طوطی تیجی

بیان کونکلوم الغاج کیتی آلمای خسته جانیم ترحم ایمادی من خسته کا اول لعل افسونکر

جدالیق شد تیدین تو تیجه تاغی کونکلار کا یا روز فریاد و نش تیل نیتیش سیدین اول ایکیر

کیر کا جهان

نیجوک کیم تاشنی تکوری آی بوزی کونکلومها تکوع ایتکان کبی باریان قمر الطر اشیدین اختر

ظهوری عشقنک ارکا مل ایماس دور مطهر صادق

نیدین عاشق بولور کور کاج ظهوری کنی سنکا مظهر

حسن باغیدا آچیلغان بر گلی رعنا مو ینر گنبد مینادا یا ماه جهان سیمای مونیر

کورماینی بولدی کوزوم عمی بولوب حیرانی   عالم کبرا کوکیده مهر نورافزا موسیز

کورمادیم سیز دیک لطافت باغ ایچره بر گلی   جان ارا بر سرو اوزره لاله حمرا موسیز

چمن باغ ایچره سیز دیک کلمدی هم سرو ناز   سرو اوزره نرگس موسیز یا کوز آرای شهلا موسیز

بار جهانی مجنون ایتیب موجه جذب آهنگ سیدور   جسم جابک سنگدل شکردهن لیلا موسیز

عشق کامل بولسه بیلمس عاشق معشوقنی   باغ آرا یا گل موسیز یا بلبل شیدا موسیز

تا قیامت دیم ایستابکه باروم مسجد شیخی   آندا ایر ماسس موزدا ابرمال کوزدزنا پیدا موسیز

تا قیامتنی عالم ایستابن ایستابنی بیلمدی   یا جهان آرا موسیز یا هم پری سیما موسیز

بو ظهوری یار نینک زلف پریشانیده در

بو نه تیوب سیزمن کیبی هر ساری پر سودا موسیز

سبز پوشی آپ آهم عالم زیبا قد شکر   فیض عام ابلاری کیم کوریا پیدا قدینکیز

غنچه کوردکن کاج بو دورده گلستانی کشاده   گل تماشا ایله بلبل شیدا قیلدینکیز

گاه تیکوب کاج نسیم صبحدم ار توکه گاه   رنک رنک کلالرینی اچیب بویی پیدا قیلدینکیز

سالکلی عالم عشق محبت تخمی نی   بر نه بر نه مجنون برینه لیلا قیلدینکیز

عشق نا تعریف ایتمی بر صورتیکا کلمتوی کا اچ بجا　　عاشق معشوقی ایتیب سیر لا زنه اقرار قیلدینگیز

موچلارینی کوزیکا زیب و زینت یا ایتمادیکیز　　اوکرلاری کوزیما سوزی چاندی مادین قیلدینگیز

کشور وصل الچیره مار دوم کنت کنز استیر ایدی　　ننتوی خیلی عزه ظاهر بیترکه اخفی قیلدینگیز

یار قدسی یالماکان ده ییلد دروب ایلدی نیدیکی　　هجرا لنا نیشلا آمنی عالم ده رسوا قیلدینگیز

ره شوبلار مسموع بولغاچ یا ریم ایتور ظهور

توق قسیه هجر ییمدین نیدین وصلیم تمنا قیلدینگیز

بولکیه کی یا رکم اوز کلرا ایلا نکیز　　اوزکه دینی اوزکه امید اوزکه حیلا ایلا نکیز

قاتتی قوی رولغاچ جهان قوس تیغ دین نیشان　　آتقالی ایلا نیشان جانینی فدا ایلا نکیز

کرقتا دالعبه ابیه کرغیب وقتی قتار　　ریشیمه بیر دییان جانینی [illegible] ایلا نکیز

کیم کنانی بیب دور فنا جامینی الجاج ایچا　　جان بیله [illegible] ایلا نکیز

بارجه دینی اوتماک [illegible] حصل بولو بیکمان　　وصلینی [illegible] ایلا نکیز

عشق بلیا تیدینی هر کچا دنت بولور　　قاچسته ایل یا ریکی یاری [illegible] ایلا نکیز

نظم بیتاینی دیبتام سحر لاف اوردور　　مظهری وقت بیله [illegible] ایلا نکیز

نه دین موندا ق وفاسیزلیق قیلورسیز — جنوب ایلابینه کوزدین سالورسیز

وصال ایستاب فدا جانیم نی قیلسام — یوز استغنا بیله سونرلار قاتورسیز

نیاز عجز ایله جانانه دیرمین — بریب جانیم غه جان یا جان آلورسیز

حرارت دین آچای سینه م نی هردم — که بخیه عشق بیله سینه دین آتورسیز

که هجران دشتیده سرسار قیلمای — داغی یوز جور بیله میعاد ایتورسیز

وصال ایامی بو قتور کورماسام من — نیچا کورسا تیب تانکلا کیتورسیز

وفادین ایستاسه اندک ظهوری

نه دین موندا ق وفاسیزلیق قیلورسیز

نوبهار آیامیدا من خسته قالدیم یارسیز — بلبل دیک کیم خزان هجر ده گل لارسیز

بولدی هر باغ ایچره هر یان گل لاری جانیم غم — ده جهانیم دور منکا اول سرو گل رخسارسیز

جان چیقور حالت غه یتتی ساقیا می — ایچیو اندین تا هیز ینک قطره غه مختارسیز

تا قیلادیم هردم خمار اولکامی ساغرسیز — کیم دوا تا فنا وصال ایپتا که دوبارسیز

نیمه تا نمایینی کیم تا فقوسی تریاک وصل — تاپیپسین وه کورسب دیرکیم کلینی کا جانیم

اسپتوار ایرمیاس جرعهٔ رعنالیدین اوزگیل (امید) — مرحمی یوق نیشی پینیر کیمم آزار سیز (مشتریه)

وصل ارا یاریم غمزه لعینی یوینوم عدیب خرد — کیمم کیم رو تبخانه که سندک بنه زنار سیز

یغلابان یاریم ا چو الیم نی اعلام ایلاسام

خنده ایلار دیر ظهوری خوش تهما بردلدار سیز

اژدها کامیدا بولماغ لعل ویک پیمانه میز — محنت اوتی بیله یاروغ بولدی بو تخانه میز

او جتی اتشکیمم دانه سهی سوکور شهبال ار — وه که طالع یوقیدین سوخدا قیبت دلنه میز

اوتغه توشتی اونیا اونیا حیلن بیکلیغ جو کونکل — عشق اوتیدین بولدی کویا جسم تبخانه میز

بولغالی دیوانه کونکلوم جسمم زنجیر بند — بند دین آزاد اولوب باشیا ردور دیوانه میز

جان فدا ایستار وصالیدین طمع تبوسام نیکا — هجر اوتی سالدی جیلیم دک باشیمه جانانه میز

لوهیدو رسب کوزنی کورو نکا بزم ارا اول تیغ جسن — نه قرالکوز لانی یار روتی کوریب پروانه میز

وصلیکا تیکماندا شکر ایتسام دیدی هجران نیچی — اوکسوک اولغاندک جکر وصلیده بو شکرانه میز

ایستاسام تیکانه بولمن پیسیر دیدی — اوزنه بو تقتور شنا میز اوزرا بیکانه میز

ای ظهوری وصلیغه تیکاندا سوز نیکر قیل — ایل قولاقیغه تیشیماسدین بو دوکا افسانه میز

عشق اودینه تونشکاح که بولکونکلومنی قیلدی شعله خیز   ایلادی غم شامیدا آه سیم یللی یوادینی تیز

عشقکوبیدو سیره هر یان حشر سا رکوردوم   بو کماغا عشق ایلیغ مونداغ سینه‌م مشکبیز

کوزلاسام من وصل باغی نینک بهاریدین نسیم   ایکدی عمر ومن شاخی غه باد خزان برک ریز

هر کجاری منده ابستا باده عشرت ولی   عشرتیم نینک ساغریدین غم ناشی ایچیم ریز ریز

فکر قیلما یوق صبا دردیمه بولماس دوا   اقتیمیه کلتیم دریو زساری‌غا آیتدین عزیز

تا قچاداری ایسته نبیه عالمده بو جانیم فوشی   حسن باغیدا آچیلغان نار یعلیدک مویز

عشق آرامر اظهور الدین تا نیب دور لذتی

تا قچاغا اندق که مجنون تا که روزی رستخیز

منکا ساغینماکیم دل دلربا ایردی موش   ولی فراقیدا یوز مینک بلا ایره هر کیمی

وفالار ایستاماکیل جفوکاره دل آیرکوز   انکا همیشه ایکی بیوفا ایردی موش

عجب ایماس کیم کدالار بیله بولدا آنی نافیما   کدالیق انکالیدی بریمه لقا ایردی موش

بیوتوبه لعلی غه دیب بولنی کوزمه آیتانکیم   تعاوه غیر یا یدا آکلی اژده ها ایردی موش

کدا بی عشق منی ره ایلیغ همراه   که تقوی ترک تیاپین کرجنفا ایردی موش

منی طریقیمغه تکلیف قیلمه ای زاهد   شیدین ضمیمه‌دا یوز مینگ ریا ایرور بس

کیتیب دور صنعت نوایی تا قیامت

ظهوری بغلا سانکا نوا ایرور مونس

تیره شام هجر یار دور کیم اینچه‌ها پیدا ایماس   تیره لیک آهیم سپهدین بوز ارشی پیدا ایماس

زعفران بینکلیغ یاشیم اوزره یوزوم دور لاله رنگ   ایکی رنگلیک باغ ارا سیداکلی رعنا ایماس

عشق نا تعیین یار معشوق عاشق هم اوزر   بارایلادین فاش ایلاکان مجنون ویا لیلا ایماس

نازشینیم یوزکوره وسها ایکی اینه اتیب   جلوه قیلمیش یا نیازو ناز استغنا ایماس

یار شینینگ پرتوسی عین کیم فلک نه تو ستانگ آتشیره   نحبه بلبل هر خار ور منزل کی پرسودا ایماس

کیم که مجنون ادیب مینی ایلار تمسخر ایساق اولوب   فهم اولور یار پری پیکر ملک سیما ایماس

ایلتمای ایلاب نوایدین ظهوری توقا سالم

سنبلی لیلی آجیب دور بیل عبیر اسا ایماس

چرخ دور جام نکو نلوک آندامی دورکا ایماس   کیم که عشرت اسپاردو واقف اسرار ایماس

مرد جاهل دولت دنیا اوجون مغرور ایکینشی   طبل بینکلیغ کورسه تشویق بیمیز پیدا ایماس

بو جهان دوران چه تیننگ که تطلبینی الوقیلما وفا — غم بیکیل غمخواره او جون دنیانینگ غمخواره ایماس
یوقتور شاخی میوه دار الچین بلا لار ثابتین — سرو دک آزاده اولور نخلی که میوه دار ایماس
یول تولا تار قبر انکغور اهزین ایکان کمین — یول چی پسیز اول یولغه کیرماکلیک امکانی بار ایماس
بخشی او سکیل باغبان کستاوه لایدو قیجه دک — بو کسیلما کدین اولانما قدو عرض ایماس

هر کیشی که بو لطف ظهوری دک تهی منزین سندین
صورتی بی یار بولسه سیر تیه اغیار ایماس

دو کتی کیم یار پسیز دوزخ تیغه ارزیماس — کیم تیکلیک یار دو قرقتیغه ارزیماس
نوبهار اتامیدا باغ ایچره گل لار آچیلور — کیم خزان بادی سبا جو تیننگ چیسر تیغه ارزیماس
کر بو بوتعیار ون کیبی عالمده عشرت ایلایه — یار چه دین ایرو ا رحلی نینگ شیه تیغه ارزیماس
بزم ارا کر باده عشرت ایچیب قیلسانگ طرب — بخلوت بولنی خمار ینک تیغه ارزیماس
ترک ستیب ابکی جهان او رحیلمه یار ینکدین امید — کیم فنا دیر یغه کیم بر عشر لیتیغه ارزیماس
زاهدا کیم تلبه بدو دیب منی کوب قیلمه عجیب — بخه ساقی اولسا نانک جنو نفوذ هم جا لیتیغه ارزیماس
جمله ایلاکا منیر شوا ایمدین توت امید — ملک اخبار خبار بخشیغه ارزیماس

یا شمیده زعفران اوزره ساچیلغان لالەلار ایرماس		یورک قانیم تردور یحبیدا توکلگان لالەلار ایرماس

کوریب چهره چیچین خوبلارنیغه استغنا بیله یاریم		زمستانده قمرنی قورشاغان اول هالەلار ایرماس

سمند ناز اوزره اول کافر یمی یا شهید ایتتی بو هم		شهید ایتگانلارین جانان شتی‌سی دور حالەلار ایرماس

کبی تعلیم تیکانده بو تشنه کیم شیب لعلین		مگر رسوای ایدین رشحهٔ بتخانه‌لار ایرماس

مگر قاضی و مفتی منع ایتور اول جاه تنگلیکی کیم		پری غول بری شیطاندور دور اول دلالەلار ایرماس

کوز ورشا دیرا مغبچەلار دینی کیم تالاتاجانب		بلاکشلار غزدیر مهر دور او ول بالالەلار ایرماس

ایناتما ای ظهوری زاهد و عابدکه قان یغلار
توکار تانینگ غم دمری دور جگرپرکالالەلار ایرماس

یاریم خیالی اگر قیلیه جلوهٔ طاوس		منگا او شول کونی اید وذنگه روضهٔ فردوس

باشیم قویوب قدمیگا یولیدا جان برسام		بو مجنتیم جسر تیده کتکای هم کیکاوس

کریبکه دیرکه مغبچه دین الیب مژده		همیشه عشق جنون نوتبیالا وزعوکوس

خیالیم نوتبیما ایلا هیاکیم کیشکل خاتماک		چو کدفعیغ بری مغانیم تتی کنوس

رعم اتی متدتر شهبازیم ایل ملامتیدین		که وصل رمزه سیدین اوزنی ایلا مایوس

نجه که هجر بلاسیدین ضعیف اولسانگ   تونای کوزلده نهان ایدی جان تیک جلوه‌سی

بو کون بو دیولی قد دیو بیکر خیالی‌نی ناعجز   که تانگلا ذکر نینگ دیلو ریوز دریغ نینگ افسوس

جنونلو غم ... هشیارلار دین عار ایتیم   نیدین که دیر فنا ایچره نینگ یورونا موس

ظهوری حالیدین قیس شمه بیلگاچ
جنون نوشی ایتی اوزین دشت ارا قویب یالوس

نازنینیم کیم پری دیک وحشی خلق ارا پیدا ایماس   حیله‌سیدین بی‌خبر دور کیم که بی‌پروا ایماس

کیم فنا دیریغه جون کونگلو نیک خبردار عشق لا   بل نهان توت فهم عقل اول دیرارا دانا ایماس

بو جهان ترکینی توتوب یار ایستاکیل تو قوق   تو نمه کوز جنت ساری یاریم کلی رعنا ایماس

صاف توت کونگلو نیک که روشن باغ زار   یا کلی فردوس ایماس یا جنت المأوی کبی ایماس

صاف ایتا کونگلوم یوز عکسینی سالغاچ   اوزکه کوزگو کورسه ایتور کامین سکندر سا ایماس

یرگوک ایستاکر کوینگدا سرو روان ایرو   ای یوزونگنی کورگلی هندکن جهان سیما ایماس

بو ظهوری نجه کیم دیوانه لیک قیلدی ظهور
کورگان ایلدین بارمو جبر عالمده رسوا ایماس

نی اوچون یاریم حقی سترینه مهرم ایلیامس — بحریدا قان یوتسو رب وصلیدا اخر ایلیامس

بیلا بینی ایستاب وفا کوبیدا سرو دانا یامس — بیو قالیغ کوزکا زیب حرکیز کم ایلیامس

حسن شاهی دی کسهیده نجه بیشی بیلادیسام — اول کرم دین مستحق سابیلینی معلوم ایلیامس

یار رخی جانیم فدا ایلیار ده انداق حیف منا — بز لا یحید ده مونکی خلق ایچره خاتم ایلیامس

بحر تیغی بر بیسقه یم حیونکه دایم ریش دور — بر نظر ایلیا تا ترحم ایله مرهم ایلیامس

عشوه کیم یاریم بینه ایلیا نه پری چوز ملک — شیوه کیم دل ایلیو فرزند آدم ایلیامس

تیر کوز ور لعلی ظهورت بولسه یوز بیلغی اولوک

چشمه خضر و مر عیسی و مریم ایلیامس

هر طرف یوز ادرنکه ای تکون سیریم منفر ایکیا — قایسیاری سیر ایلیاسام مسکن سیرین منفر ایکاس

باغ گلشن مرکیبی ایلیا سیر قیلیسام ذکشت — گل یوزی یاد ایلکونجلوم باغ گلشن سیر ایکاس

ترک ایستیب دنیا ترک ایلای قلندر ترکیبی — حقه یوزدو توریسه بولوادولکه جوشن سیر ادای

عشق دردو بلا سر داری کا تحقق ایلیب — جانتن ایلار فنا کر جان سیرین سیر ایکایا

عشق فقر ایلا اوتیک خلادین هر کیشی — بیلماکا عارف نینک سر آسمانین کیم سیر ایکاس

اونکاکا سالدینگ مین رشکیدین کوییدوم تمام   نچه کیم سن من سیز اوسانک انچه من سن سیز ایماس

قلبه لار ویک کو یکو بیهوده کولوق ترک اییب

ای ظهوری سن انینک بیرلان بول اول سن سیز ایماس

دوستسیز بیر ناسم غنچه ای آهیم اثر قیلماس   کوزدم تیلمورب بولیدا ترحم دین نظر قیلماس

فراقید یوراکیم یوتوب ده ایکی خوله   نچه تایم سا جور هجر یدا اول دلبر ضرر قیلماس

کلکون قاتل وشی
کلیب کاه کاه ایکینی بدنام ایتیب دور یوزینی   قیلور یوز خلعتینی کلکون ولی خون جگر قیلماس

باشیم تیغی استیدا توتوب یوز التجا قیلسام   قبولیم ای بو یوز دین بر قیلور یاریم اگر قیلماس

دارحم
جنونیم کور گاهی بو عشق شیدا پری   نی جلوه قیلمیش انداق ای پری چهره بشر قیلماس

انسیا ندین
کیهی یاریم کلور خلوت توتوب همرا جان   نی جانیم نی قیلور واقف کوزیم کاخبر قیلماس

اگر یاریم   اگر یاریم ظهوری نی نچه هجران ارا تاشلار

قیلماس
اوز ایشکینده سرگردان قیلور چون دربدر

جانیم قتل ایلاماکنی امیدی آیین ایلامیش   تیز ایلار کا قیلمیشینی ذهر کون قیزیم ایلامیش

ایلکینی کلرنک ایتیب دو رخلعتینی ایلاب قیزیل   اول حنا ایرماس منینک قانیم غرنکینی ایلامیش

خیالینی جانیم توشیغه دانه زلفینی دام ایتیب — عشق ایلینی بند اتکالی یارینی جانین ایلامیش

ساقیا کیم باده مشکین لیکه گلشن بزم ارا — زلفی یاقیقاج عارضینی کونکلومنی غمگین ایلامیش

زلف خالی عارضی پرتوسی بو تشکاج دینی ارا — برنی کبر دبرنی ترسا برنی مؤمن ایلامیش

کونکلوم ایچره نه سیر ایلکانی فاش [illegible] — اول پری دا دیم منینک سینهم نی ابکین ایلامیش

نظمیم ایچره صنعتیم یوق دیب ظهوری غم ییمه
مظهر الدین کورکاچ اول نظمینکنی تحسین ایلامیش

سرو ازه لاله ایکی باینده ایلان جیرماشمیش — قاشیدا یام قیلیچ ایکی انکا باینده اشمیش

بعضه لار عاشق اولور غنچه دهانینی کوروب — لاله سی [illegible] کوزلاری قان باغلاشمیش

دیماکیل باغ ارا نرگس اوزه توشمیش شبنم — سرو قد نرگس شینک جیرتیدین یغلاشمیش

جان برور لعل لبی خجلتیدین آب حیات — ظلمات ایچره نهان عیسی فلکدین اشمیش

بعضه گل بوسی بیله بعضه محبت منده یش
مست دیوانه ظهوری بو جهاندین قاچمیش

فی جهانده کیم انینک بیرله بارتحیل قیلدی معاش — دم بدم هر بیرکا قیلدی دغاسیزلیقی فاش

ترک جاه ایلاب گدالیق ایلا بار میخانه ده   فخر کوییدا الدالله شتا لیقدین عار ایمیش

ای ظهوری هجر ار مستانه لیقنی کوب قیل
ساقی بار ما قلیغ انینک ساری بیسی دشوار ایمیش

ای دریغا عمرلار غفلت ده اوتتی یا زوییا قیتیش   یازدیقوم کوب بد ورد لیکین قیلمادیم بر تحشیش ایتیش
کیرمادیم دیر فنا غه ایستبان کنعنتا   نه بولوب ایت تاپمادیم لطف الهی ساره بیر ورلیش
نه اییتیب علم الهی برله بر نقشی بسان لیغ   جهل ایلیکا بر نفس ترک ایتمادیم باریش تکلیش
قیلمادیم آندا غ براتیکیم یا قنوم اندین عبادت   عالم فانی ایشیدین تاپمادیم بر دم تنفس
اوقی کیم پیران اوتار عمرینی بیلادیم کوییا   یا کچی قیدیم ایکیلیکا نده عصا بولمینتی کیرشیا
چون توکانیم حج ایتیب عمر عزیزیم توتدینی   یا لیکی جرص آز و جرم عصیان دین توبا بولدی سفر یتیش
حضرتینک ربا نیچه ذنبا یت تا رحیم   مستحق عفو بیناکج مندک حج عاصی گناه تیش
قاقی تاغی دین آغیر بولسمه گناه یا کریمم   عفو بینکیر دریاسی غه حسن ایکلیغ اسان ویکا تیش

بولما نومید ای ظهوری کفر و بیتکلیغ توبلیغ
جان بیله لاتقنطوا من رحمة الله سی ایشتش

ای تیر باران غمینک کونکلومنی پرخون ایلامیش — یاشیمنی بحرین ایلاکاه رنگین گاه گلگون ایلامیش

بولمیش ازلده قسمتیم نه هجر فراقینکدین نصیب — ایلکاه کونکلیده جوش ایلا دریغ و افسوس ایلامیش

کلدیم نشاطیم دردین مینکیون فناتقرا غنچه — غم یا مغوریشی با غریب جسمیمنی مجنون ایلامیش

حب الوطن دیب کونکلومه دردالم تنانکینا — غم لشکری سردا ریغ سینه‌مه هامون ایلامیش

عشقینکی منی بیچاره هجرینکدا سرگردان — وصلینک تمناسی بیله جانیمنی مرهون ایلامیش

بو دردی محنت لی بیلا کوردوم سینه عشق آرا — بر بر دین آرتوق دمبدم کونکلومنی محزون ایلامیش

بو تلبه کونکلوم دور زنجیرا اینکدا اجلاس لغار — آندا فلک هر یان فرعلیدین مصیبت پیدا دور انکون ایلامیش

کونکلوم قوتشی فریاد ایتور دردلرنکینه شور کاه ناله — بر اژدها یسی گویا مو ریغ افسون ایلامیش

تا آنکه یوق ظهوری نیشکینه زینی عشوه مست ایلامیش

بو عشق صحراسیدا یوزمندک لی مجنون ایلامیش

بولشوم یوق کونکلوم جنون صحراسیدا جا ایتمیش — حمد لله ما سوی الله دین خیالیم پاک ایتمیش

تلبه کونکلوم سنینک جنونلوق ایکره الحجه لا فنا — عشق دیوانه ایدا مجنون طفل بیه ادراک ایتمیش

منا کبی جوش ایلا سام و صبحده توقتو عجب — کونکلومیه توشکان اینک رخسار قشقاسی ایتمیش

ناصحا قیلدینک نصیحت کیم جنونوم بولدی کوب
من بسی عاجز پریزادیم عجیب باک ایمیش

مهوشیم عشقیدا کزدیم سحر صحرا ایچینی تولا
دیمانگیز سحر گشته قیلغان انجم افلاک ایمیش

براو تیکیم یوق توشتی کونکلوم ایچره چندسانی
بو توقوز افلاک اثینک آیلیدا برخانشان ایمیش

ساقیا قیلسانک ترحم زهر ایله بر کاسه توت
بو دوا سیز دردیمه زهر ایچماکیم تریاک ایمیش

شاید انکا مهردم دل امیدی حیدین طلوع
دیب ایمیشتی صبح بیلکلیغ کوکرا کیم یوز چاک ایمیش

یار سیز بردم ظهوری جانیدین کچماسانک
کیم که جان اوینار باشی نینک مسکنی تفراک ایمیش

تا نچادیم جانیم ریب و درد هجراندین خلاص
بولمادی کونکلوم داغی زلف پریشاندین خلاص

جان تن آزرده بولدی هجر دردیدین تولا
جاندین هجراندین خلاص ایت یا منی جاندین خلاص

بحر غم غرق ایلادی باره دیر بیری آیلیغه
نوح سیز بو قولما بیس مشکل بو طوفاندین خلاص

تلبه یا شیمه فلک غم باشی یا غدورسه تانک
بیچ دیوانه بولور مو [illegible] سنگباراندین خلاص

[illegible] جاهد اگر قالسه ظهوری غم بیله
دوستجان بولمیش جنون اهلی [illegible] زنداندین خلاص

می منی قیلدی خمار محنتلالیغ دین خلاص
کیمکی چیقمادی ایلاکاج هم خم ونمالیغدین خلاص

چهره یقد تا جهنی منداین مست کورکانج غمزه‌لیغی
بولماس ایردیم جهد ایتیب کوب هشیارلیغدین خلاص

تا که مسجد ترک ایتیب میخانه ساری بارغالی
شکر کیم تاپتیم ریایی پارسالیغدین خلاص

دیر پیری ایلکیدین تا ایچماسم لیشنی کیم جرعه‌ئی
بولماغای زهد ریا بیله غفالیغدین خلاص

ساقیا بر مژده قالدیم وه خمار هجر ارا
قیلغینی بر جرعه بیرله بو بلالیغدین خلاص

مظهری کم دیر ارا توتساق ایکولان بر بوا
بولغا ایچیر نفس هوا ودی ریالیغدین خلاص

میر نوایی برله جامی دیل نظام سوریکم توتقا امید
قیلغوسی بر جام چیلخنه لی نوالیغدین خلاص

عشق منی ایلادی ننک وحیادین خلاص
تلبه ایتیب خلق آرا تلبه کیدادین خلاص

عشق ارا خام ورتی کیشی نامز ننک
کیمکه بیلا سا هجر ارا بیج غنادین خلاص

عاشق ایسانک کوب جفا چیکیل تتوتسکوز عنا
کرچه قیر الکوز کوزکم بولمه وفادین خلاص

عشق کیبی رنگ دور رنک بریر اولماغیل
فقر لیباسینی کیی ... ادین خلاص

عشق مریضیغه کم قیلمانغلاطون علاج
مینکا ایر بولماغای اسرو دوادین خلاص

زهد ایلیدین تجان طاعتنی بولغای قبول		کونکل انینک بولماسا عجب ریادین خلاص

تا فنی ظهوری نوایدین اییب ایلتماس

عشق یولیده کیریب نفس هوادین خلاص

ای صبا جانیمنی قیل سرو خرامانیمغه عرض		هجر ادا جان چیقانیمنی ایلا جانانیمغه عرض

زلفنی نینک تارلری ایلا نیمنی برباد ایلیا		کیتدیدین پرواسی یوق اول نا مسلمانیمغه عرض

کیتی جانیم وعدهٔ وصلیغه یتمای ای صبا		قیلغنین تا قسا انک اول عهد یالغانیمغه عرض

هر کیچه بیدار [illegible]		ایلا سا انک لطف مینینک بی باک جانانیمغه عرض

عرض قیلسا انک قیل صبا کر قیلماسا انک یوق قدیم		حاجت ایرماس کاشف اسرار پنهانیمغه عرض

دستلار او نهان هر نفع قیل بیر لیه دیکوم		نجه مونک کل سالیم یتیم غه اول سیم دندانیمغه عرض

جانی دل بغلادی ظهوری جالینی انتی بیان

رحم ایتیب قیلغیل صبا اول لعل خندانیمغه عرض

ایستاما سانک حسلینگدین اول لعل شکر		صبح لا دکور توتماغیم دین [illegible] عرض

[illegible]		[illegible]

بختنی بخشی جوریکه آلدیناج کونکلوم کشید ریش   منیکان کونکلوم بر ورد سر بخشیش کردانیکه عرض

اینکونکلی غم ملا بیغه باتیسا تانکنی منبه ند نیشتر قیل   کالدی بو باریبلا دین جسمیم فگار رنگیه عرض

یوق عجب کیم جهره زردیم باشورسه کاسه لنی   دهر اله بو قیتورتکا جرده آزارینکه

هر کیشی ایشده او ز مطلوبیغه نایل بولور

بو ظهوری خسته کا هم فی الجمله بدارینکه عرض

بولدی جانیمغه وصالینکدین خبر آری فیض   تافتی کونکلوم منینک اوبیادینک سیدا نیوا فیض

مژده کلدی بو شام غمده صبح بینکدین نوا   تافتی بخرون خاطریم بو مژده دین اظهار فیض

فیض لاریغه ستمکاسن منکا معصوو بیکان   گرچه ایتور زهرایلی هر دم منکا اسرار فیض

ایلادیم رحیم ابتلاسیده منکا فیاض رحیم   بخت ناقابل ابتسام کیم تبلیغ‌سی الحمد زنگار فیض

کر خزان هجرا توتسا مرا زیدین امید   یوز کل آچیلا تیسا کیم تیکورسه کل خسیار

کیکنک لال اوصلیده کراپیتانکا مقتوح   کرسوز یدین تیماسیه تیکا او زیدین بار فیض

اى ظهوری دیر بری دیش نصیحت آنکلا غیل

تیکورور هر دم سینکا اول شکر بار فیض

بو تیرر دورا اوتکوزیجه یاشاسانکی اوتکوزیجه قیل کوب احتیاط
اوتکار دور هر دم یانکی مهمان بو سیکر رباط

طبل نی کالیغ کیمبذ ایلاب قوم بیلن تیغ قویدین
بار مودور آندا انبساطی اتکالی عیش نشاط

مست لادی ذوق جامی دین ایچیب قیلیب سرور
یوز غم اندوه ایرور کیم قیلیب توشدی انبساط

دم غنیمت دور بو کون بر دم ضایع ایلاما
هر دمینک بر کون ... قیل احتیاط

ماط بولدی بو فلک شطرنجیده شاه کدا
دانشی یوز شحنه لی کوب قیلکور دور بو بساط

ما سوا الله نینک ... بو تیرور ... تشویش
ایستا کیل هر کامل ... ارتباط

نیل ای فسق ایچره بولدونک ایمدی یا تغیل ای ظهور
یا الا کیل لا تقنطوا من رحمة الله دین نشاط

تا بلی بو قتور تیره کونکل ... مهر وفا
بولدی صبحیم شام زلفونک برله قیلماق اختلاط

خرقت ایچره صبر ... وصالینکه محال
کیم یار بور اوچماق ... رخ دین ... صراط

غنچه ... بر نسیم ... بر باد ایتور
تاج زرنی ... یوز بساط

عمر ... ایلا ... ای کونکل
بو جهان رعنا ... کیم ... اختلاط

دم غنیمت ... شکر قیل ... حالنی
اوتکار ... رباط

منینگدک یار ایاغیم گلرخ ادجوندور   قیلور مونداله بلبل گلستان یوق

باهمه بختی‌نی خد بونکنی حرف ایتور کا   جهان اچره منینگ ایتورکه دک حیران یوق

بولوب من خلق ایچیده انجه بدنام   منینگ یانگلیغ رسوای زمان یوق

آنی کونکلیده دیکیم سن پریشان

ملّا ای رحم قیل بر دلستان یوق

قاشیدا آما منینگ لیلی کبی بر گلعذاریم یوق   انینگ هجریدا مجنون دک ایشیم آه و زاریم یوق

خزان هجر ارا سارغاریشامیم غرق کدکیم   نه بیلکیم غنچه دک خندان بولور نوبهاریم یوق

یورر فسرده گلرخوم شوخیدا بلبل دک ایتیب فریاد   عجب بیچاره لیک دردیم منینگ بر لاله زاریم یوق

نجه کیم جور چکتیم کورمادیم یاریمدا بر انصاف   نجوک ایلا انینگ سیر لحظه صبر قراریم یوق

بو گلزار تازه یوز منینگ یاریدن هجر یاریگه بولار   فغانکیم یار سیر دوران تمام عمر یاریم یوق

کشیکیم یار وصلیدین منکا بر مژده بر   سا جاریخ باشیدین باشیدین بولک لایق نثاریم یوق

الیب سینغان سفال ایلکیماو نیچانکه کیرسام   منکا جم جامیدین ارتوقراق ایلان افتخاریم یوق

ترحم ایلا سانگا حالیم کورو ای ساقی گلرخ   منی مست ازل قیلسندیدا ذکر غمکساریم یوق

گر قیلدی بلا سیل یاشیرلادی ابزم ارالیق　　بو کملیک فغان اید اینکیت لار کانشاط قرالیق

طفلی دور کونکلیم اولوس ایچره شهال تتاج　　کل اطفال سنانیغه نه بس رسوالیق

کیم بیکیت بوک جانغیده خدمت طالحقیجی　　قوری عیب یلماق تا یماق همه بیروالیق

بیر اشو یاشلیغیدا انجو کی اشلاریشه　　خوش ایماس ایچسه‌ور قریغه قیلتی قدح بیمالیق

کیم خدا یاد ایدا بولما قریبان باده ایچار　　بخشی بو نوع مسلمانلیغیدین ترسالیق

اول عمر جهالت بیله او تتی آ خضر　　تنکری یادی بیله او تسه بو نه‌جه دانالیق

سنا رغا بیت بیتی ظهوری تیشیک آیید بو شو تور

ایلا سا نیک ترک هوس ایلا ماسا لیک بی زالیق

قدینک دیک باغ ارا سرو روان یوق　　رخونکدیک گلشن ایچره ارغوان یوق

لبینک دیک هیچ یوقتور لعل سیراب　　کوزونکدیک شوخ آشوب جهان یوق

قاشینکدیک یوق جهاندا قادر انداز　　آنا ر غمزه‌ینک دیک ناتوان یوق

نه جدا اغزینکنی بار دیو یوق دیماکلیک　　آنینکدیک میزبین ییلور که نکته دان یوق

نه ایمکانداور گیتی باغ ایچره کل یاک　　آنیکا بولکی کورسا تور که باغبان یوق

انسنزین بوز قیلا قویدی جسیمه داغ اورزه داغ   وه منکا بو صعب حالتنی روا قیلدی فراق

بر قیلالی قویماق خیال اتسام نکا ایشتاب وصال   اینتها سیز جور دوزکیم ابتدا قیلدی فراق

وصل بوشیدین ایتیب دوبه ازکرلارنی منکه   هجر بیشیدین منکه بس خوا قیلدی فراق

بار سیز هر کونده او لماکده ز ظهور من جانیغه

نه خوش ادلکیم برا دلوم بر له دوا قیلدی فراق

سنکا مقصد منکا عشقینکدا از بنتلا قیلماق   منکا هم آرزو جان جهانیم فدا قیلماق

کیچه کوندوز نیلار سن بر سوز و یاد ینکدا اولماق کیفی   نه لازیم غیر ذکرینکنی منکا شام صبا قیلماق

یوروب عالمنی کزدیم یا نیا دیکم دوستادیم   کونکل نینک نالسی بود و دریا نیب یارا لتجا قیلماق

عجب مشکل ده دوریبوز قرا غرنینی بیان اتماک   سینکا اسان دوردیبوز جا جنیم بو ایسه روا

زهی دریای عشق نینک آتینتور دیوز منینک کنه لارنی   اینی بیلکاچ منکا ایش بو قلدی دم بوز قیرا

منیسر بولکه بخشی سوزنینک یاد ینکدا بولماق لیغی   کوزکا اس دم دوست بعثا ق طرز بیدا تو ا قیلماق

الهی بو ظهور بنی یراق توتیب زهد تقویدین

کشی کیم زهدا اینار آنی دین یراق بوکلاس ریا قیلماق

سیر ایتیب اول مورو قتنی ایلادیم تسخیر تیغ   حسرتا یاویلتی قالدیم بو جهانیدا حیف

بارکشت ایلاب ظهوری توتت تو ایدین امید

اوتکاریبسن دل بدل عمرونکنی بیتاملیقدا حیف

سینکا مقصد ایچره جوکا بولسه میدان اوینامان   تیتش کو ییته نافمای حنا ایلکینکنی بنکلینی اوینماق

حیف قیلیب یوزونکنی رخسارینکنی نهان ایلادینک   حیف ایلیچ ایلکلیغ مو دوربین قیلغان اوینماق

قان یاشیم توتتی کوزوم نینک مردمی یوزونکنی   اوینماغیل بی باک منکدین بولسه پنهان اوینماق

اوینا اوینا نچه کون دینیمنی تاراج ایلادینک   بو بولوبدور موسمکا ای ناسپاس اوینماق

بولدی چون اندوه محنت اوقینه کوکسوم هدف   اقتاریب الچه لازیم بولسه پیکان اوینماق

وعده وصل ایلادینک دیماب ظهوری نچه

موئجه مو یالغان بولوری عهده یالغان اوینماق

منی هجر ایچرا کیغه سنزاقیلدی فراق   کوید ورو ب ایام روزگاریم نی قرا قیلدی فراق

وصل ایلا بر عیش عشرت ایلاماق قیلسام هوس   هجر درد محنتیغه مبتلا قیلدی فراق

جان کونکلوم نیغا شور ایتیب بر پیکا چاپ   خسته جسمیم نی منینک ماتم سرا قیلدی فراق

ایلادینگ عمر تیره بار ایلی بیلکو کوکسوم شکاف رحم ایتیب کوکسوم ... اوتونگغا ایلاسانگ نیتی خلاف

جسمت جابک انداغ ایر ور ایکی کوزنی نیک کوز یوموب آچقونچه ایلار ظاهر اول ایکی معاف

کوز یاشیم دور رود نیلی ظاهر اولماس ... تو نشما کا یو سوغه یوز عکسی قچان کیم بول صاف

تاغ ... ایکیلیک یوق عجب ور دیم یوکیدین کوز ایکیلانیب نجوک دور عشق نیک آینه دا قاف

عاشق اولدوم دیب کیبیر و ار تغه ایتیب یارجه کور مایین عشق اوتینی توتمیش کیم آرزوی معاف

کیم که عاشق اولسه دوزخ اوتیدین نی باک عشق اوتی نابود ایتار دوزخ اوتین ... خلاف

ای ظهوری کیمانی جاندین دم اورمه عشقیدین

ورنه دم اورسانگ یا زهد ایکیدیک یا رجه لاف

کیچتی عمرم دوم فسق بیرله نامسلمان ایلیبدور حیف اوتتی ضایع وقت غفلت بیرله نادانلیغ دا حیف

اکثر عمر دوم اوتوب نفس و هوا و حرص ایله قالمایین حرف اولادی اندوه پشیمان ایلیبدور حیف

نقیمه یار تیب نیکماری ریاضت بیرمایین اوبکا ریب من دوشمنی کلیمنی آسانلیغ دا حیف

حیف دور کیم بو جهان الدا ایتیدین اوزیمنی کیتیه جانیم نی خیر بو نوع خیر ایتلیبدور حیف

هر ... دیده دم بوزو منی کوز دمنی کوز ... ده عزیز عمر دوم اوتوبدور بو پریشان ایلیبدور حیف

والضحی تفسیرین آنینگ عارضینگ کیلتوردی خط
خط اوزره توشکان تمیز خال مشکینینگ نقط

عنبرین زلفونگ سوادیدین توشوب دور آیتی
عشق اهلی معجز حیفه واللیل اذا یغشی فقط

قامتینگ مسکینی توتوب سماکینی بولوب بدور خار زار
آنگلامیش بو رمزنی خیر الامور فی الوسط

خط خالینگ دین منور دور کوزوم نینگ مردمی
روشن ایلار کوزنی آری بو نسخه نی حسن خط

راست دور زیبا نهالینگ جلوه سی قیلدی باغ ارا
سرو دیه آنی دیغ نسبت ایرور بهر غلط

بی کرسیندین منگا پیغام یام بیتی عجب
کوز یاشیم بولسه روان اندیشه بو رود اندا که شط

ای ادیبا الماس ای ظهوری عشق از هر دل ایتاک

ایلا ماکس پرواز ذوبیک شهباز وجوب سوا بحره بط

انگلادیم یاریندین بو همه شیرین الفاظ
شیرین الفاظیده یوق ایرور تحسین الفاظ

آتشین لعل اوزره خط خوشی سبز رنگ
طوطی نیتکلیغ ایتارم رنگین الفاظ

عشق پری بو کیچه ایدی منگا بیسری
باغ عاشقی ایشتیب دیرم و بوا یینی الفاظ

بورونه دابسته نیلیکه حیرت تیغ غفلت دیب
سالیبا بوشیدم قیلیب ایلادی جنون الفاظ

شعار ایستارسینی طلبلیقی قیب ای شانی
سنگا نه ایرور بو حیرانده دیوان الفاظ

منی مظهر کبی بر یولدا ایچکم ایلا سانک یا رب

یوق

ظهوری دک بو یولدا جانی بر بیب ایرکنز بناریم

غنچه بیکلیغ آچیلور نچه وقت نوروزی کرک　　ساجقالی باده خزان منده کسیه دوری کرک

سنی نیزینی بو لکد منهک بغیر پاره کونکلوم هر طرف　　جمع ایتورکه پاره لی بر تیر دلبر دستی کرک

کوب منینک دردیم علاجیم یوق مکر جود داغ دین　　یا غمی باغریم غه اوت آه جگر سوزی کرک

کیر هاک ایستامن هی ایچماک بر به عشرت خانه غه　　بزرکو مطرب بیله بر مجلس افروزی کرک

یو قدر و رنج جهانه امو ندیش بولک عیش خوش　　ایتر ایر سانک آینه آه دردایله سوزی کرک

عشق دیسینی پیر کامل دین آلور لار اهل درد　　اوقوکانلار کانی هم بر دانش آموزی کرک

تخلص کورد و نکیکان بول ایستاسانک کلکیل ظهور

هر طرفکا بارنجالی منده کیل اورنی کرک

قیبا باقیب جانیم آلور کوزلاری قراغیم باقینک　　بو در حیات ابد لعل جان نوازیم باقینک

رخی زلفیدین ایت پاره نشانه کوز تو تمام　　دید کوا آنکا تغیر والضحی غه باقینک

بو ایکی کوزینی نوموب اکیکه عالم ایشلار ریدنیا　　وصال آراکوز احبیب نور مصطفی غه باقینک

فراق تو نلار سینه مده جاک آه آتشی　　آنلا اینانما سانکیز صبحیدم صبا نجوم تابناک

اینیک قو یشیغه کیتم باب کلتور الفی　　قولیدا اوق سنابه قاننی دیاغه یا قیناک

بو غمزه اوقلارین ییکان سینه مز ترشیک　　حسابین ایستا سانکیز کوکدا کی سهام ناقینیک

نه جلوه لار بیله دو تیلبه کا پری پیچاینغ　　بی فسون کوزی سحرینه تعانه یا قیناک

جانیم بریب جان آلا دیب بجی سارباقسام　　تلا شورلینی ایکی یایدار زدها غه یاقیناک

نه عشوه لار بیله آلدی ظهوری کونکلینی

سنمه نازا وزره اول جابک بلاغه یاقیناک

کیم قیلسه آل ایستار فنا کوتقام ایتمیش کرک　　کام امیدک بار ایسه خار یغه رام ایتمیش کرک

کر وجود دن مکدین سنکا نریا ریو یا خوشتا　　دین دنیا یار جه یبنی ترک تمام ایتمیش کرک

اصل مقصد بو ایجاسیکه یارا یلکه یاریشیر　　بی وجودی بی عدم وصل مدام ایتمیش کرک

دام بیچ پنهان ایتر قوشنی کوز دیدین جیادلار　　دانه لار کوز رهین سبب بو قیلوقدا دام ایتمیش کرک

قوش بو دام دانه لارنی وانه د خیرلما کرینی　　یا ربوق حق غه مالیب ایشنی تمام ایتمیش کرک

ای ظهوری یار وصلی یا رکیمنی تقدیر ایلسه　　ترک سعی ایلاب توکلنی امام ایتمیش کرک

پرده دار و ابله نکاریم غه فلک بیتمش کرک — بو فلک سقفی تشیب مقصودی بوز یتمیش کرک

بو فلک دین یتوتغاری بار دوتمن تور نوک — بار فلک کا یتیشمکنی ایلا مادو یتمیش کرک

بو فلک معراجینه چیقیب یارو زلوک بیله — لاجرم بر بر یو یول لار زکو رسا تمیش کرک

سعی کوشیشی غه قوی سبحه لار بو یولی — بعضه لار اینیور توکلی امام تیش کرک

عشق پری تیک کینکل طفلیغه تعلیمی بودور — مکتب زانوده خاموش لوقتی اوزکا عیتیش کرک

ای ظهور طبل سیتی قیل ابجد عشق اختیار
ورنه محروم ابجد مراتبدین کیتمیش کرک

من قالیب هجر یده قان یوتقوم کیتیب یاریم منینک — هیچ یا تقی اینتظار ایتیب دل آزاریم منینک

هجر یا بسیدین جدا قیلغانی فلک نینک جور ییدا — هیچ برگه ییمادی افغان ایله زاریم منینک

آیرلیب
تا فلک سعی ایر جعام جهان خلقی اتحیدینیا — بیت الاحزان ایچره تا قیلغان کن غمخواریم

یا الهی هر زمان کور دیدور دجا نیم نی عجب — وصلیکا ایلکو کیل ای سن یوقتا یم منینک

هر کیجه پروازا یتور کونکلوم قوشی وصلی کا — بو غرض دین دونکا هر کیجه بیداریم منینک

من ظهور دیک اینکاهجر یدا زار ملیسام — بلبل آشفته تیک قیلغی کلزاریم منینک

ای کونگول تاپدینگ کیلیب رخسارینی کوزونگ — لعل کوردینگ چیقیلغان خط زنگاریم نینگ

قامت سینی اتحادی نیکلیغ اول کوز اوتیده — انکا لی سوپته اوق یادین نموده کوزونگ

آلمای کونگلومنی فریب اتکان کوزونگ نینگ عشوه سی — جان قدشینی ادرکا تو لعل شکر باری کنج دونگ

ویرانه غنچه لارینینگ اول کوزی کا مرهم و — کوردینه طوق ایله بلبیده زناری کوزونگ

اول کلا ایکیم کورد میخانه غه ایستا مدام — نقد انکینه ولیکی شینتق خریداری کوزونگ

هجر دوتی نینگ شدتیدین وصل اوتی لذت بری — وصل قدرین بیلمادی هجرینینگ آزاری کوزونگ

ای ظهوری هجر دردی نینگ تماشیغی کور ساتکیل
سودا یا مغرور نقطه سی نینگ دوره پرکاری کوزونگ

خال مشکینینگ تار نقطه جانیم منینگ — سرو دک قدینگ فداسی جسم ویرانیم منینگ

جسم ارا کوکسوم ده جا جانیم ایا تیغ [illegible] — نی کونگلنی جسم جا [illegible] جانانیم منینگ

سبزه خطینگ ریش یا نور جان خضرینگ [illegible] — لعل سیرابینگ بیله بود آب حیوانیم منینگ

خال خط عارض زلف رخ قامت بیله — کونگلوم الیتکا هسند جشن ویرانیم منینگ

اول جمالی [illegible] کو [illegible] — تا [illegible] بانیم منینگ

رعد یماس کمر دوندا اوتلار چاقیلیب یرگا هیچ سوز آیمادین ابر انشا ایله کیم اقدانیم مینینگ

منی ظهوری مظهر ایمدین وزکا کا سالسام نظر

ایکی دنیا ایرورلار بو بیتو مه قاتیم مینینگ

کلکیچه دیر فنا اچره سنینگ بیشلارینگ دونگ مسجد مدرسه ترک ایلاکا سینی آیدین اوزینگ

کر بیان دیر مغان اچره مباح ایله ویسیگه غنچه یلکیسک ستکا بار موندا بولونگ

فقر گنجیده کوبوک یانچه قناعت قیلا کور اول هاوک که قناعت سیلچه و دور خرمنی جو

عشق و شیده ایسیغ بر له سوغدین بحر یمه شیقعا ریب مینی سومودریغ ولغیل کمر

نخجه نا قابل ایسانگ ایلیکاری کلکاج قونغاق یار قابل ایتاکینی توتقین اکر یتقه لونک

سیلچه بماس کشینی ذا ایدا ولور یاقاسق ناکه معلوم ایماس سول قولیدین یا اونگ

نظم ده پی روی لیق ایله نوای نی ظهور

سیرادلو بخشی لاجیشی نی ریشیب یاریسه قونک

خاطریمنی فرقتینگ دیش بسکه غمناک ایلادینگ هجرینگ اوتیغه قوروق جسمیم خاشاک ایلادینگ

عارضینگ مهرینی کوز ... بو بحر ... عشق تیغینگ بر له کونگلوم صبح دیک چاک

بو غلط ایماس ... خسته و پژمرده ... خاک ایلادینگ

باہجر تیغیدین میرا یوتلغا یوریک نیزیک تیر غمی
تا دوکینینک یار دم ایتیب زہریکنی قربان ایلادینگ

عیش عشرت با عجید ایتینک رقیب لار بیلکنی کول
محنت او بیداد حبیبینک طرب ناک ایلادینگ

جملہ عالم خلقی اوتیدین قاچیب عشقینک ایستار آدہ
اوت سودین عاشقینگنی طرفہ بی باک ایلادینگ

نخشی لار بخشی لیغیدین ات حیقارد
حمد للہ بو جہان ارا بخشی دین پاک ایلادینگ

ای مغنی مجلس اہلینی جوب ادراک
دیر ار عشاق ادا سماز نیک ایلادینگ

یاریغہ یار دوم مظہر اوز دیوریزینک کورستمایین
مظہر بیچارہ کوزونی نمناک ایلادینگ

قرا ہجران تونیدہ عشق دوربر شعلہ لیق مشعل
کوردیو عشق آسان یار جہ دیکین دور

بالالیغ عشق دشتین سیر ایتیار زار زد
تا قیب برکا بسنی اکول جرہ ایجاکی فرض دور اول

کشتیکیم عقل دانش دین دم اور زیدا
عجیب دیر مغان اکیم کہ لا یعقل ایرور عقل

سنکا اوق عاشقدین آتینہ یار دیج کونکلونکی
کونکل کوزکوسیکا محبوب بنیک دی

ایرور مقصود ونک اول سرا اوز کہ
دکمہ شرکت ایلادین ایرور شما یا کوزینک

منکا کوب بلا مہ بو عشق رہزنی
اتینک کم مست من دیر ہیچ کیم مشکل ایرور

منی هجر ایتلامکی قیلدی تمحو اریم سار مایل
کونگول کوزگوسینی سینگ تیکینی یاد ایلادی زایل

کیم دل عاشق بولور ایلماکا بدا عشق صعبینی
بیلور مو هیچ دریا حالتینی ساکن ساحل

همه ایل آتینی دیر عشق هم دیر همه بلاسی چاغ
بو سوز دفترینی تا اوقیامو کشی کیم بولسه اول عاقل

بلاکش یار بیلا هجر ایچیدا انده من بالغوز دوست جیسی یاکی
یمان بخشی فساد ایلا مهر یار جیسی تنا مل

جو نور عشق کونگولکا بیلیب حسن یوزینگ بو حیرت تشنه دیر باجز
کریبی هم منغ ایدا بو ققا اول مست لایعقل

نه هوش دیر ایلیدا ایسی هوش بولما قلیغ
بو حیرت ده قدیو دانشی اما بولماغیل عاقل

محبت دین دم اوره ای نظر هو رسیر کامل میر
بولا آلغای ایماس بو مشغله توقوز فلک حامل

لطفنگ باغیدا بو قوتوری یوزونگ دیک ار آچیلغان گل
انینگ شوقیدا فریاد ایتکالی بیتی حق من سر بلبل

آچیلغای یوق جهان نقش روزیدا آلغنینگ بیک غنچه
گل گلشن ده اونگکا یوق ایز سیاهینگ کبی سنبل

عدالت باغیدا قدینگ کبی عرعر
بینگ شوقیدا آسیلغان انگا اژدر کبی کاکل

سخاوت یاسیدا چیهمن تیشنگ کبی هیچ دریا
انگا یوق مستحب سندک بهانه امثلینی قیل

کوزونگ کیفیتیدین مست دور عالمده عشاقلار
سینه مست اولغادیم ایچورگا چاجت

ملاحت کانی اچره قلمیده یوق سن کبی بتر · سنینک کوینکده یوق منینک دیک برخوارلیق بر قول

شهی عالی نسب یوسف ظهیر الدین انکا مخلص

اتامن جده همایون بخت کلدی مولد قامل

ایا ساقی کتور کیل یاره میدین پیاپی می · آچیلغای مجلس اهلی مست لیکیدین بارچه سی کل کل

نه دور تور بو ما قلیغ اچکابردمی عشقا دیشاقا میدا · صراحی دین چیقور آوازا ایچ دیب دمبدم قلقل

مغنی نوحه چیک عشاق طرزیدا نوا ایلاب · انینک شوقیدا فریاد ایلاگای باغ اچره بر بلبل

منی محزون اچی مطرب طربناک ایلا سانکا نغمه · نه بولغای کیم مرادیم دینتانیق شبدیم بر منکا برقل

منی بیچاره نی عشقیدا کوید وردی بر پری پیکر · قاشی یا کیر فیکی تاوک یدی سنبل اونی کاکول

آلیبی یار یاکی ترکینی بر کیلن بر پریشان نجه · قیلنیب مجموع خاطر عزیز دکرینی کونکل دین یول

شهی صاحبقران یوسف انینک بر خاک پاینی

ظهور سور سانک ار کوز کا سنکا فردوس دور قامل

ای کونکل یار فرقتی یا رتبتی پس دیوانه بول · سن ها اوز اشنی اوزکا ایلا خلقیدین بیگانه بول

کر تمنی ایلا سانک یعلی شو نینک وصلینی · ناعیر دشتینی کزیب مجنون کبی افسانه بول

گل رخی نینک یادیدا بلبل کیبی فریاد ایتیب چورد لوب شمع جمالی گردیده پروانه بول

ایبنا مینخانه لاردا ایلکینکا سیغنا سفال شوخ شننک مغبچه لار نینک کشتیدا مستانه بول

گل تنیکین سیز بولماغی ممکین ایماس ای ساده دل گل تمنا سیدا بولسانک خار ایلا همخانه بول

گر تیلارسن اول بت زیبا وصالین دولتی ترک دین ملت ایلا آشنا کن بتخانه بول

یار زلف خالی نینک امیدیدا بولسانک ظهور

درد غم نینک دامیدا جنت یوق شیغه دانه بول

جمالینک یادی برلا ایچا فلک ارجه یاردور قاتل حبابتم نوشیدین محروم و آنداغ تا نموج حاصل

اگر یادینک توشار کونکلوم کیم باردور مظهر مطلق سینغوم دا کونکلکا جمله اعضا ایردور باطل

سینینک دردینک دا اسی برله خوش توربار جیلار لیکین منکا زخم تیغینک برله بولمافلیغ شفا حاصل

منینک امیدیم اولدور عشقینک صحبتیدین کیم کتیب دیوانه اول فردلیق لا سار بولغا شامل

بوجسته جمالینک شمعیغه پروانه وار اولدی بر بیت شعله سینکا عشقینکه اوتیغه ایلا کیل حل

جمالی لانیز لیغکه ایتیا کونکلو منی کوزکو توشوب عکسی انکا انکا تعلق زنکلیکنی تاییل

ظهوریدین امانتی آلو حاجیغ دین بر زمان کیم آهی یلا کیل یار امانتکا این حامل

یا قاشینگ محرابمو یا یا یانی چیقغان هلال عارضینگ کلدورمو یا خورشید یا بدر کمال

کوزتیکیب قدینگیم خم اولدی کلما دینک قاشیم کم آرزو قیلسام کورایدیم یارنی حالی یوقمو مجال

غنچه آغزینگ حسرتیدین قان توکولدی کونگلومو فکر ایتیب تاپماینی بیلمایمانی بولدی جسمیم خیال

ایستدیم ایلکیمه تیکماسی مقصودیغه دام و دانه جان قوشیغه زلف مشکینی خط خال

مست بولغامی الحبیب اوزلوک بیله همکس ایماس ساقی‌گا بجروه دین لطف قیلماسا ایچماک محال

مست دور مینکلو کوزونگ تینکب عکسی دین خلق جهان من اولاغه شوقدین ایتیم اوزومنی پایمال

ای ظهوری یوبلی پیر مینخانه کا کلتور یوز

راهبر ایلای ایزینی کوزنگا قیل اکتحال

جام می سیر تیماکی لعل شاهنشه غه محال طرفه دور کیم محتمل تفراغیدین اوخوبال

جام الدی مغبی پراولاق آی غه منکر ایسام تیبانک جبوق یاریم بولغاج نما یاندوربینه قمنی هلال

بیار جابک سیر وصلیغه نیچوک تینکلو نکیدور شهسوار آیلیما تاش بولماغونجه پایمال

کسب اتک ارجلار فرجادوک تجنت اعظم تا عینی جذب الر شیرین ده یوق تیماکلیک پیدا مجال

کوزتیکیب ایردیم یوزونک که صبا آیلادی جا یوز یولومنی تار طرف دین باغلادی اول خط خال

سایه وش بولغیل ظهور الدین تا قویاش مقصدینک
تا ابد بولماسون انینک خور حسنیغه زوال

کیم کیم ایدی غمیدین تاپیلمادی کونکلوم — بهار بولدی و گل کامیل قیلمادی کونکلوم
بس فراقیده قان توکولدی کونکلومکا — آچیلدی غنچه‌دیک ایکین آچیلمادی کونکلوم
نیچه مست ایدیم کوزلاری کیفیدا آنداغ — بهار و گلشن گلزارنی بیلمادی کونکلوم
تا تاپیب اغزی نشانیدین ایتی کونکلوم هم — که غنچه‌لار ایستا تاپیلمادی کونکلوم
کوزوم‌ده جلوه‌لار ایتتی یوزی تماشاسی — انینک اسیر نیچه‌سی کوزکا ایلمادی کونکلوم
فراق دشتیده حیران ایتیب ابدیم — که گل چاغیدا زمانه آچیلمادی کونکلوم
ایکی جهاننی تمنا تیلیب ایلکی ایل کونکلی — اوشال رخ شکرکه باری تاتیلمادی کونکلوم
تواضع هجرنی دینی ایستابادیر نظمیدین — اگرچه تاپقادی گرچه باغلانمادی کونکلوم

ظهور نظمینی آنداغ سیلیغدا منظور
که آنچه بولدی سیلیغ تاپیلمادی کونکلوم

دم بدم کونکلوم تیلار یاریم بیلن کام ایلامک — کیم تیلاکیم ایلاسام کیفیدین بهره بلغام ۷

دم ایتیب کاکلاسنی لولوسن غونچه لبلرین شیشه‌باز دک — کیجه‌لر سحره پرده‌لر اولوب آه ایلدنده دم ایلاسام

جلوه‌لی منجلیغ سوزلانتیب اوز تختینه کونکلوم — کور ریا اوز عکسینی آینه ده دام ایلاسام

عمرلار دنیا ایشیده صبح ایله شام وایکیم — چرخ دهر نه غفلتیده تیتیب شام یخه بادام ایلاسام

نچه مدت دو کیچه‌م یل ینکا کاسه بازار اتی دل — ایله حقی سویلیدا ابو جسمیم جون لام ایلاسام

یار پسیر ربجاعت یولده تکیم نکانچه کوزنی — کاشکی وصلت میدان ایمده اتشام ایلاسام

کوزلار ینک کیفیتیدین ایلکماس ایلا ظهور

معنیکه آغاز ایتیب باشدن بر آنجام ایلایم

صبح وصلیم یاد ایتیب شامیدا یوز ایلایم — جاک ایتیب کوکسوم روز دیدین محمود ازیم ایلادیم

جان و دل ینک مظهر ایتیب کیم جهانکا پرتو — کاشکی تو شکانیمو دیب جسمیم افکار ایلایم

یار خالی بوصفحه چهره کا فر قیناک شهر چینی — کوز قرامین حل قیلیب کاکلیم نکونسار ایلادیم

عشق صبحراسیدا کونکلوم کولار ربود ایتیور — قولاماسی جنس دیب محبت رشته سینی تار ایلادیم

کل تیکن پسیر بولماغی عیکین ابماس ای بلبل عذار — کل یوز ولیکا کوز تیکیب قیلیک لابیکر خار ایلادیم

نفشه‌ مالکو ریحانچه سینی مخزون کونکل ازار دیو — خسته جانیم غمه سینک روزنیکی محو ایلادیم

دولت وصلینگ تمناسیدا من هر صبح شام — کوزلاریم اوچلاتیب کونگلومنی بیدار ایلادیم

اول لب لعل اشتیاقیدا چیقر تیدین جانی دیب — آقیزیب قان یاشیم ایله عالمنی گلزار ایلادیم

تا بسیز بولیب پیچینگیدا دفعیگا دیب ای ظهور

کوز یاشیمدین سو سیپیب قانیمنی درکار ایلادیم

توتوب امید لعلینگ چاشنی سین روزه داریم بیر دیم — جمالینگ شمعیدین سوزلار اوزدوم پروانه دار ایردیم

یوزونگ گلشنیدین ایتیب اوزدوم تماشای جگر گوشه لاریم — توکوب قان یاشیم ایله دیمینگ لاله دیم گلعذار ایردیم

یکیمگا با تماشای سترینگ قاموشیدک ناله لار ایلاب — سیریغ یوز صبحیگا ایلاب قان یاشیم دین خط ایار ایردیم

یتیب لعلینگ کویسام چاشنی وقت تکلم ده — انی دیب شربت یحیی العظام آتیریم اجار ایکان ایردیم

اجیب اغز میمین من عید اولدی لعلینگ نیتی کیدین — بولک لار بولدی قربان چیقر تیدین منی بیتاب ایردیم

کورب من برگ غنچه عید فطر برله اضحی نی — عجب دور بو هلال ابرو ینگ ایلا یوز گل گا قرار ایتیم

منی سین بو ظهوری دک بیگیدیا کامران ایمه

کوزی دیب ای یوز ونگنی ارکیجه شو سقیم ایردیم

یازغالی نامه شوقیم نی شکر بار قلم — تکلمینی ایتی چیقیب ایلاد تکلم ارقیلم

ساقلاغاجان بیرله کونکلوم ذره‌یدان تیمینی قاشی تیلکده همه کا صاحب اسرار قلم

کا وصلینک خبرین یازدی کبی هجر تیکه‌دین تیل اوروب یوزنیر الیق ایلادی هجران قلم

یازغاندور فراقینکنی جهان حیفیچه‌ده جاک ایتب کوکسینی سیر ایلادی بسیار قلم

کونکلینی تیلدیک قرا ایمم منکا کلکانده دوا تیلینی تیلکده اوروب هم یونکو نسار قلم

وصل خلوتکیه‌یدی بیک حاجت یوق قیدور بولماغای عاشق معشوق در کار قلم

عاقبت تیلاسانک ایله خموشلوقنی ظهور

تیلیدین باشی یاریلدی قرا منقار قلم

ساقی کلکج اگر لطف ایله توتسه منکا جام تا قیامت کما ساقاینغوم یوق اولوب مست مدام

عارضی پرتوی کور روشن بولوب کونکلوم منکا مدام اینه شعله سیدک اوقسه منی بی آرام

گاه خوم لعلی الی جیب تیدین از کیچه‌ده مرغ اسیجا کبی دک بیله لورام بی آرام

منی برکاسیله مغبچهٔ باده پرست ایلادی پخته جنون ایلادا ایشیم بو کباس خام

مانغادیم دیر بوزنا بوره گه یول لاری یارسیز بولغان او جوک بولغاندا ایشیم تا بیرجام

عشقی بولیدا اگر ماسین منکا ننگ ناموس همه بنیز کا ایتبان خلق اربولدوم بدنام

زاهد عالم عابد هیچ بیری هیچ عقیم عشقینینگ پیرلاری نینگ ایشیدور سحر و آخشام

جو بیابان اولادلار نینگ ریزیس حمد ایلاب کاسه می توتوبان مظهر یغه ایلاپ سلام

مست دور عشق ایلی ربیسی برایشدین

عشق اهلیگا قاتیلماد ظهوری ناکام

موندای بار ایرده یار یدین خبردار اولماسام گر خبردار اولماسام بختیمی آیدیار دلماسام

کیم که سالور آیلکدر بو عشق محبت اوتیغه کوییالی گر من سمندر دیک شرر اولماسام

ای مه کنعان شبستان بولغای ایدی قیمت بها هر کلابه پیچ بیله گر من خریدار اولماسام

طب علومی اطبا قایدا بولغا اعتبار عشق ذات الجنب دین من خسته بیمار اولسام

گل یوزونگ بیننگ شهر ارزو ریله عشاق ارا بلبل آشفته دیک گر من نگار اولماسام

ساکن بتخانه بولماقدین منگا اولدور غرض اول صنم کورسانماگای یوز ایل زنار اولماسام

عشق عاشق لیق مجانشایع بولور ایردی منگه سن کونگل بیله آلماسانگ من هم طلبکار اولماسام

ایلتماس ایلا ظهوری دین قوقوب هر صبح دم

دشمننینگ یار و لوب یادینگ اغیار اولماسام

دلنوکا جان کیبکور ور بولسانک ای مسیحادم — منکا ایکلورکه دهنینک پنهان ایدی یوقلوکدینکم

سینینکسیز انجه کورسدوم بلا و محنت تنی — هینکلیا بیر نی هم کورماکیش بنی آدم

سپاهی عشق نهایت سیز اوشبو جانیم غه — تنها یولیدا بولدی منکا قوت درد الم

بو رکده غمزه نینک اوقی بار دور دیسه چه — انکا تبسم ایله یاقیشینک یرور مرهم

بهار بولدی منکا یار سیر باغ قیلدیک — نشاط عید ایله نوروز کوییا ماتم

کیر ایکه دیر مغان غه باریب ترک ایلاب — وفا قیلیب دورور هر بحکیم کا بو عالم

میسر اولسه آیا قیچی قولیدین انجه یاقی

سو موسالی بو جهاندین ظهور یا نیچه نجم

میخانه کنجی بولدی خانقا کوینکدا هم — پیر مغان دعاگوی ورد صبحکا هم

باشیم غه خشت پاشیق بولدی تیکاتو شاهیم — ایت لاری نینک آستانی هر کیچه تکیه کاهیم

فقر اولماغیم دورلی دیر انجره نه تالیدینک — باغلا سلیم هم حکم توفیق بیر پیساهیم

دنیا یوزیده هر کیم ذر یار برله خشنوتور — توقتور منکا ذریدین (بولمور) اوزگه پیدا یاهیم

یوز منیکی فغان لار انسان نحوین شتیمایدلا ما — هر کیچه یوزیول توقوز فلک کا آهیم

سن اسپیسر منکا بو دور چال ایرکیچه قیلیماق افغان   کیوان بیله ثریا باره دور ایکی کوا ایکیم

بولغیل ظهور خسته فقیر شکسته سینه
شاید کورست بو چالیک رحم ایلا کیل الهیم

کونکل انغان بر نظر ده کورنچه دور دلبریم   آتشین غنچه تبسم لاری دور قلدی بلبلریم

نمار اوتی اوستوندا صادق بله ایکیده سنان   غمزه اوقینی یالاغان کاپوسته ایردور دلبریم

~~یوز قرالیق ایلادیم ایرکیچه یول ارزکیب~~   آه کیم کیماس

جان آلورینی بیلیت یار یعنی بر جوییده دیل   جان نثار ایلای دیکوم جنت جنون دلبریم
یوز قرالیق ایلادیم ایرکیچه بولار نی کور تیب   آه کیم کیماس قاشیمده ذوالفقار شیبه دور دستریم
نیکافر یاده ورها ما بیچ کیچه لارا ب دیلیکوبیه   ادبی تیانچهای هیرایت کلکسینکا مدد دیرجم
کور تیرالار دین دونیا کورنشته وبیت دور   دهیمت کم رزم ایلادی اول کوزی یالدو سیجم

درمعنی دینی ظهور ایستا نسام سوز بحر یده
یو قیتو ردور منظرکا کبی غواص خونی کو دیدیم

بنا که کلهرک کلیم کا کو رچاده سیلی افسون   کهکلیم بیلا کاچ کونکلوم ایت تیب منی مجنون

کوروب دیوانه وش بولدوم یا قارغ عقلیم یوقتور
کوزوم دین غایب اولغاچ بولدی طاقت لیغیم افرین

بسی اولیدور آندین خاکپایین قیلماق
منکا بو بسکه ندر تاج بر له تخت افریدون

منکا قسمت بو بولدور محنت غم ولی شاهانه
قیلیب دور تنگری غمیم یارنینک دردی بر له محزون

بیل نینک یادی بیله غم باغی اولدی لاله زار جمله
فراقینک دشت ده افغان و جونونم ایکی کوزوم فشانی جیحون

تانینک اکیستور اگر یاریم کوزوم ده توتیا مسکن
روان دور دائما ایکی کوزوم دین رود ایله جیحون

ظهوری قیلکیل سنده انینک میکون کوزی عکسی

بو بوب مظهر انکا میرزا ظهور الدین حکایت قانون

هجر بیله بار کسر تو کانماس ما ساله یار ایکان
بول ایچه دنیا دیغه بر کون نز وا یار ایکان

ای بیل فرقتده بولسانک تعلیقی قانیکو توکمه
هجر بیله الیسیل لار یلتقصدو تیسر وصالی یار ایکان

کونکلو یلار کا منکا کیوق دیسام یار صبح شام
یار برله یار چه نینک هم قیل قال یار ایکان

عشق ایلینی کوییدا حیران سرو زرد رای قیلیب
کیچه کوندوز نیغالیور دا بر خیالی یار ایکان

یار زلفی تا بیدین مسکن کونکل لار یاری یوق
بیخود مستانه یالا یکال شوخ خالی یار ایکان

هم بهار هم خزان هم بحر دستی هم عندلیب وصل
اوزتا قاماس بو ایکیم جهان فی باعث دا یار ایکان

کونکل آلدی ماسوی الله بارچه ایلا غریب نه اوچون کیم جمله ده عکس جمالی باریکان

ماسوی الله دا ظهوری سیر قیلغاچ بیلدیکیم

قانی بیرگا قابل اول اتصالی باریکان

ای قاشینگ یا خنجر ایتیب بیرم هلالی روشنی مهر رخسارینگ وثاقی بدر نوشوکتینی

وصل باغینگدین مگر ایستی نسیم صبحدم عشق خیلیدین ایتیب تابوده هجر انگیزتینی

مژده قدینگدین التیب باغ آرا باد سحر جسمیدین باریسار خم قیلدی سرو قامتینی

توشکالی گلشنگا میکونعار خینگ نینگ پرتوی گاه ایتی باغ ارا لاله نسرین خجلتینی

آنکلاغاچ جانیم توشی حب الوطن دین نکته جوش قیلادور و هجر ابابسینی قیلادفزون غربتینی

تا انگا یکلیش بولدی ظهوری شیمینگ بیلکی باغریم کباب

شوق او تی توشتی انچکا قیلدی سوهرکت حیرقتینی

ساقیا جامیم صاف ایلا می نواردین ایلاکیل کونکلومنی خالی جمله اغیاردین

مست ایلا هوشوم آل قیلغیل جماردین خلاص هم خمار اوزوکیمدین ایتیب هم زره پنداردین

بحر نینگ اندوه هیدین بولگند کوزوم یغلابهم کاشکی بولغا ایدی مینا کوزوم دیداردین

کیم بهار اوتکاچ توولاسا رخسار سیه غیرلار تنکا تیک   سار غاریب یوزی غم بیله جدا غمخوار دیب

وصل قدر بیلماکانلار هجر اوتیغه یانیب ایمیش
بو کلام نومیدانی ظهوری بوزنا سوبکان یار دیین

کلماد بر مژده اول سروگل رخسار دیین   زار بلبل دیک جدا قالدیم گل گلزار دیین

تشنه در جانیم قوتیشی بو هجر یابوستانیدا   تا تمایین بر قطره اول لب شکربار دیین

وصل غنچه سیدین سوراب تا غنچه م فراقی اوتیدین   سر برشته م دیک منکا بو چرخ کجرفتار دیین

ساقیا بر جام بیله مست ایله تا غم کیتمانک   تا قالماغای ناموس تنکباتیم دا پندار دیین

عیب ایماس سرگشته بولسام دشت ادا مجنون دیک   مجنونک نیدکا یوز کوز لاری لیلی بیگلیغ یار دیین

یوزی بینک چیر انیدیکی اسیر تفتادیک   بت پرست فارغ ایماس بت عشقیدا زنار دیین

کلر خونک عشقیدا بولسانک عاشق تا بیت قدیم

نقطه بینکلیغ ای ظهوری چیقما غیل پرکار دیین

شیدیب تاشلاغانی کیتیکای بو جراه   سنکا سیر ایلها اولدی منکا بر دماغ

کیم قیلدیم جهان عمر به جانیم فدا   سن ایردینک کوزیم نوری جیسیم داجانک

کیجه خانمان دین دیمیش من کسیغ   کسر بولیماغاهم سحر بیح خانمان

بسی هجرینک یالکیده چیکتیم جفا دیسام نیمه آندین بولکوسی آسانی

یمان کونکلوم الجره توتوب سن اوزونک اگرچه کوزوم دین ایرور سن نهان

وصالینک بجه کیم نصیب اولماسا اوزونک یادینک قیل منی جاودان

یوراگ آنجه وصلینک بله سینی یاسورا سنی زیب ایت تو کانت قالغوچه آنجه توان

باشیم بارسه بو کویدین یانماغوم اگر منع ایتار بولسه خلق جهان

ظهوریمه ایکی دنیا غمین

برادر سنکا کلدی صاحبقران

سنی بر کوره آلمایم آرتوق ترو جهان جهانیم (دینیم) ببنیکدین تازه جان ایلا توتوب من خسته جانیمدین

بودوران ایچره قالدیم یار سیز جیران یا شهر (سرگردان) نجوک امیدا اوزی کورمانیدم مهربانیمدین

ایاسا کیم کورمی بر دمی مست اولماغیم خوشتور اوزوم دین بی خبر بولماقلیغ بخشی یا نتیم (دلین)

قیلیب دور ادقلارینک زخمی بیلا جسیمیم روزندک نیدین کرماس جفالینک مهر جنسیم یاتوانیم

یاریب بولغه تاکیما مقصدیم کونکلوم پریشانی بولومین جمع دل آلسام خبر دلستانیمدین

نتانک بلبل صفت عشق طرزیدا نواهم مشام جان نسیمی تیسه بر دم گلستانیمدین

مەسئۇل مۇھەررىرى: مەھەممەتتۇردى مىرزىئەخمەت
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: تۇردى قادىر نازىرى

زۇھۇرى

دىۋانى زۇھۇرى

نەشرگە تەييارلىغۇچى: قۇربان بارات

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى ۋە تارقاتتى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى №348)
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 850×1168 مىللىمېتر 1/32
باسما تاۋىقى: 8.125 قىستۇرما ۋارىقى: 5
1995 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى
1995 - يىل 9 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 1 — 1100
ISBN7—228—03755—3/I · 1350
باھاسى: ئاددىي مۇقاۋىلىقى: 14.60 يۈەن
قاتتىق مۇقاۋىلىقى: 16.30 يۈەن

责任编辑:买买提吐尔迪·米尔孜艾合买提
封面设计:吐尔地卡德尔·纳孜尔

祖胡利
祖胡利诗集
库尔班·巴拉提 整理
策划:新疆维吾尔自治区维吾尔古典文学研究会

新疆人民出版社出版发行
(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)
新疆新华印刷厂印刷
850×1168毫米 32开本 8.125印张 5插页
1995年9月第1版 1995年9月第1次印刷
印数:1——1100

ISBN7—228—03755—3/I·1350
定价:平装:14.60元 精装:16.30元